

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

BIBLIOTHECA
SCRIPTORUM GRAECORUM
ET ROMANORUM
TEUBNERIANA

SCAENICAE ROMAN. POES.
FRAGMENTA

EDIDIT

O. HIRNBECK

II

ROMAE

LEIPZIG

IN AEDIBUS M. G. TEUBNERI

Prof. Dr. H. G. Tschow in Leipzig und Berlin

[Faint, illegible handwritten text]

1. The first of these is the fact that the majority of the population of the United States is of European descent. This is true of the United States as a whole, and also of the individual states. The majority of the population of the United States is of European descent, and this is true of the individual states. The majority of the population of the United States is of European descent, and this is true of the individual states.

1. The first step in the process of the investigation is the identification of the problem. This is done by the investigator who is responsible for the study. The next step is to collect data. This is done by the investigator who is responsible for the study. The next step is to analyze the data. This is done by the investigator who is responsible for the study. The next step is to interpret the results. This is done by the investigator who is responsible for the study. The next step is to draw conclusions. This is done by the investigator who is responsible for the study. The next step is to report the findings. This is done by the investigator who is responsible for the study. The next step is to discuss the implications. This is done by the investigator who is responsible for the study. The next step is to recommend further research. This is done by the investigator who is responsible for the study. The next step is to conclude the study. This is done by the investigator who is responsible for the study.

[illegible]

1000

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

...the

SCAENICAE ROMANORVM POESIS

FRAGMENTA

TERTIIS CVRIS

RECOGNOVIT

OTTO RIBBECK.

R

VOLVMEN II.

COMICORVM FRAGMENTA.

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.

MDCCCLXXXVIII.

Collections
COMICORVM ROMANORVM

PRAETER PLAVTVM

ET SYRI QVAE FERVNTVR SENTENTIAS

FRAGMENTA

TERTIIS CVRIS

RECOGNOVIT

OTTO RIBBECK.

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI.

MDCCLXXXVIII.

872.08

R48.3

v. 2

C. 3

PRAEFATIO

Adornandis comicorum poetarum, quos post anni intervallum tragicos sequi volui, reliquiis utilissimum accessit adiumentum liberalitate viri doctissimi W. WARNER Oxoniensis, qui intercedente viro studiorum communione olim mihi coniuncto W. M. LINDSAY defuncti amici sui J. M. ONIONS diligentia congestum apparatus criticum Nonianum transmisit. itaque quod codicum manu scriptorum ad libros Nonii IV—XX, quae ne ederet Onions Parcae manu prohibitus est, testimonia ad comicorum saltem poetarum frustra recognoscenda licuit adhibere, summas virorum illorum benivolentiae habeo et ago gratias. et quoniam hac in parte nondum vulgatis usus sum copiis, largiore manu librorum scripturas de nondum exhausto viri diligentissimi thesauro deprompsi quam ex inpressi voluminis penu communi usui iamiam exposito. nam plenam lectionum congeriem intra huius breviarii angustias coacervare non magis in animo erat quam vetus proecdoseos horreum redintegrare.

Itaque sigla codicum Nonianorum eadem fere quibus Onions usus est frequentius in hoc volumine apparent quam in priore. quorum indicem ne quis amplius desideret hic exponere volui. sunt autem haec:

- A* = Bernensis alter
- B* = Bernensis prior
- Ba* = Bambergensis
- C* = Colbertinus
- D* = Parisinus
- E* = Escorialensis
- F* = Florentinus
- G* = Genevensis

- H* = Harleianus
L = Leidensis
M = Montispeulanus
O = Oxoniensis
P = Parisinus
W = Wolfenbütteleanus
X = Leidensis alter
 δ = extracti quos Onions dicit codices
 (*BaCDMOX*).

Ceterum in recognoscendis poetarum scaenicorum Latinarum reliquiis nec mihi nec aliis me umquam satisfactorum esse non me fugit profecto. quamquam laudatam hodie a multis cautionem sive modestiam sive prudentiam, quae crucibus maxime figendis et cancellis sive saepiculis interponendis et litterarum formis obliquandis cernitur ne septuagenarius quidem adspiro, qui restituere ut posse videor lacera poetarum verba, non temporum hominumque iniuria effectas 'vastitates funerum' exponere proposui. nec fallentur profecto creduli, qui memoriae quam venerantur sanctam speciem infra religiose servatam ob oculos habent. ac feliciori quidem ingenio non nego mehercule largam emendationum meliorum messem relictam esse, ut Buecheleri mei sollertiae et doctrinae multa me in hoc quoque volumine egregie vel constituta vel restituta debere grato animo fateor. sed restant et restabunt semper et in verbis et in numeris excutiendis dubitationum nebulae, quae ne subtilissimarum quidem disputationum aculeis discuti ita possint, ut veritatis lux ipsa appareat. manebunt etiam semper qui quae grammaticae elementis non aperte oppugnent prudenter servanda esse clament, de rerum imagine et sermonum sensibus et personarum coloribus securi.

Itaque cruces suas sibi habento qui ultra librorum sapere non audent: admirarer libentius si cui cautorum istorum hominum vel unam crucem certa emendatione profigare contigisset.

Sed corollarium tertium contexere et disputare de singulis quaestionibus in animo non erat. corrigenda

pauca habeo: primum calami vel operae lapsus, quo vol. I p. VII anni numerus falsus 1878 legitur, qui est 1888; tum in Accii v. 37 seruitiis (non seruitas) habet L, v. 121 sit quod H¹ (non H²), 263 uti extat in cod., ut in proecdosi notaveram. denique Turpili fabula Epicleros inscribenda erat, non Epiclerus.

At auxit tragicorum reliquias eleganti sensu nuper L. HAVET (*Revue de philol.* 1897 XXI p. 159). nam Cicero de harusp. resp. 39 Clodii exagitans flagitia cum haec protulerit: 'a dis quidem immortalibus quae potest homini maior esse poena furore atque dementia? nisi forte in tragoe-diis quos vulnere ac dolore corporis cruciari et consumi vides, graviores deorum immortalium iras subire quam illos, qui furentes inducuntur, putas. non sunt illi eiulatus et gemitus Philoctetae tam miseri, quamquam sunt acerbi, quam illa exultatio Athamantis et quam senium matricidarum. tu, cum furiales in contionibus voces mittis . . . . tum baccharis, tum furis, tum das eas poenas, quae solae sunt hominum sceleri a dis immortalibus constitutae. nam corporis quidem nostri infirmitas multos subit casus per se, denique ipsum corpus tenuissima de causa saepe conficitur. deorum tela in impiorum mentibus figuntur', haec ultima numeris sic comprehensa

Deorum tela in impiorum mentibus
Figuntur

tragoediae vindicavit Havetus. quamquam Athamanti Accii cur tribuantur nec in ipsis verbis causa ulla est nec in argumento fabulae illius, a quo insaniae momentum plane alienum fuisse videtur.

Ipsa scaena tragica repraesentatur in anaglypho Arausensi (*Gazette archéol.* XIII p. 66 tab. XII): altercatio nimirum inter Herculem et Martem, quorum huic adscriptus est senarius

Adesse ultorem nati me credas mei
illi mutilus
. . . virtus nusquam terreri potest

adsidente in theologeio Iove inter Minervam et Victoriam. priori versui quae subscriptae extant TOR litteras si liceret ad supplendum a sinistra parte qui Herculi adpositus est adhibere, facile integrum fieret responsum:

Vltórem? virtus *e. q. s.*

Argumentum scaenae probabiliter divinavit Froehnerus Philol. Suppl. V 25. Occisi nimirum ab Hercule Cycnidum ultionem poscit Mars pater, litigantes fulmine misso dirimit Iuppiter (cf. scut. Herc. 327 sqq.). quae interpretatio cum quadret ad amussim, dolendum sane est, de Latina huius argumenti tragoedia vestigium alterum non extare. Aeschyleam quidem personam Cycnum teste Aristophane ran. 963 novimus, et veterem poetam Latinum arguunt spondei paribus sedibus admissi.

Omissas nescio an futuri sint qui querantur Syri quae feruntur sententias. sed hunc agrum novo conamine repastinandi causa nulla visa est. itaque laborem quem iuvenis umeris debilioribus inposui, tum viginti fere annis maturior factus iterum sustinui, iam pari spatio intermisso senex futuro saeculo, si his in quiescentibus operam consumere etiam iuvabit, laetus transmittito.

Dabam ultimo die anni MDCCCLXXXVII.

FABVLA PALLIATA

LIVIVS ANDRONICVS

GLADIOLVS

Ἐγγειόδιον Menandri Philemonis Sophili contulit Duentzerus, idemque militi de hostium caede glorianti his responderi probabiliter coniecit.

Púlicesne an cúmices an pédes? respondé mihi.

Festus p. 210 M. 'pedes autem pro pediculis — Livius in Gladiolo: pulicesne' e. q. s. Cf. plenum bestiarum conventum in Curculione Plauti v. 500.

Septenarium agnovit Fleckeisenus annall. 1861 p. 576.

LVDIVS

De fabulae nomine cf. Ritschelius opusc. III 320. Tituli similes *Γόητες* Aristomenis, *Πλάνας* Amphididis.

Córruit quasi íctus secena. — <Sícine?> — Hau multó secus.

Festus p. 330 M. 'scenam genus [fuisse ferri] manifestum est, sed utrum securis an dolabra sit ambigitur. quam Cincius in libro, qui est de uerbis priscis, dolabram ait esse pontificiam. Lynius in Lydio: corruit' e. q. s. Cf. idem p. 318 'scena ab aliis, a quibusdam sacena' ('secena' coni. Gesnerus) 'appellatur dolabra pontificalis.'

scena haut *cod.*: secena *scripsi* (cf. *coroll. p. VII*) et sicine *inserui*. scena taurus *x*

VERPVVS*

Xenarchi fabula fuit *Πλανος*.

.. ornamento incedunt gnóbiles ignóbiles

Festus p. 174 M. 'nobilem antiqui pro noto ponebant, et quidem per c litteram — Livius in Virgo: ornamen-

tum' e. q. s. (leuius cod. Virgine Scaliger Virga Duentzerus

Auriga O. Guenther ephem. gymn. Berolin. XIV 813. Verpo ipse comici: an Vargo? Cf. CGL. II 204 'uarguus βλησός', scr. 'uargus' (i. e. ualigus) 'βλαυός.' Naenius in Lycurgo x)

ornamento incendunt nobili ignobiles *cod.* ornamento incedunt gnobiles ignobili O. *Muellerus* ornamento incedunt gnobili, *om.* ignobiles, *Scaliger.* *Versum expleas scribendo* istoc ornamento *vel* ornamento istoc incedunt; *ornamentum autem fortasse mentula est.* <ornati> ornamento i. gnobilid ignobiles *Leo Plaut. Forsch.* 80

INCERTI NOMINIS RELIQVIAE

I

áffatim

5 Edí bibi lusi

Pauli Festus p. 11 M. 'affatim dictum a copia fatendi, siue abundanter. Liuius: affatim' e. q. s. Scaligero Homeri Odyss. XV 373 expressa videbantur: cf. Leo l. l. 81. Etiam creticos describi posse monet Bue

II

uecorde et málefica

Vacérra

Festus p. 375 M. 'uacerram Aelius et alii complures uocari aiunt stipitem, ad quem equos soleant religare; Áteius uero Philologus hoc nomine significari maledictum magnae acerbitalis, ut sit uecors et uesanus teste Liuius, qui dicit: uecorde' e. q. s. (ad quem equos Vrsinus . . . . . ices excerpta Victorii hoc nomine significari male dictum Vrsinus .um ad male dicendum exc. Victorii male dictum ad male dicendum Vaticani RS ut sit Augustinus et Vrsinus ut est Vaticani RS .. Victorii exc.) Homeri Odyss. II 243 Scaliger, XVII 248 G. Hermannus Elem. 626 expressum putat.

1 ... corde *Victorius ex Politiani apographo* uecors *Scaliger* malefici *Victorii exc.* 2 uacerra *Scaliger* uecordia *cod.* .... uecórde et málefica uacérra *numerus Saturniis Hermannus*

III

Lepus túte es: pulpaméntum quaéris . . .

Vopiscus de Numeriano 13 (scriptorr. hist. Aug. II 221 J. 223 P.) 'ipsi denique comici plerumque sic milites inducunt

ut eos faciant uetera dicta usurpare. nam et lepus tute es, pulpamentum quaeris' (et post es libri in Terentii eun. 426 praeter Bemb., item Sacerdos CGL VI 453 K., Donatus ad Ter. I. I. et 433) 'Liuii Andronici dictum est, <et> multa alia quae Plautus Caeciliusque posuerunt.' Quae sine iusta ratione in suspicionem vocata sunt: nam trito cascī auctoris dicto pro suo uti decet militem.

Q. ENNIVS

CAVPVNCVLA

Cf. CGL II 116 'coponicula καπηλειον.' Καπηλίδης Theopompi fabula fuit.

huic est ánimus propitiábilis.

Nonius 155, 31 'propitiabilis a propitiando. Ennius Cupiuncula: hinc' e. q. s. (Caupuncula s. Cup. scripsi).

huic *edd.* hinc *ω*, *servari mavult Bue*

PANCRATIASTES

Πανκρατιαστής Alexidis Theophili Philemonis. PANCRATIASTAE Vahlenus inscripsit.

I

Quis ést qui nostris fóribus tam protéruiiter —?

Nonius 513, 11 'proteruiter. Ennius Pancratiaste: quis' e. q. s. Priscianus p. 1010 P. 'Ennius proteruiter.' Cf. Plauti Rud. 414 Truc. 256.

quis] qui *H³W* propteruiter *Prisciani Reg. Carolin.*, *Nonii P.* quam formam veram esse praedicabat *Bergk*

II

Cúm desubito me órat mulier lácrimansque ad genua áccidit.

Nonius 517, 15 'desubito ... Ennius Pancrasiaste: cum' e. q. s. (Pancrasiastae BaL)

III

Quo nunc me ducis? — 'Vbi molarum strépitu audibis
máximum.

Nonius 506, 2 'audibo pro audiam. Ennius Telamone ...
idem Panchratiastis: quo' e. q. s.

dicis *BaH* molarium *HW* molarum, *suprascr. i, L* mo-
lariam *Ba* *An* crepitum *ut Naev. 114?* audiuis *LP*

Quod incertis comoediis olim adscribebatur fr. (Diom.
p. 305 P.) ad annales (v. 195) revocavit x.

CN. NAEVIVS

ACONTIZOMENOS

Cf. 'Ακοντιζόμενος Dionysii, 'Ακοντιζομένη Antiphanis.

I

Acóntizomenos fábula est primé proba.

Charisius p. 188 P. 'prime Plautus in <... item Naeuius
in> Acontizomeno: Acontizomenus' e. q. s. (supplevit Fr. Schoel-
lius ad Plauti Truc. 454)

Acontizomenus *cod. De terminatione in os vide Ritschelium*
opusc. IV 233

II

Huius autem gnatus dicitur geminum álterum
Falso occidis.

Charisius p. 179 P. 'falso Naeuius in Acontizomeno:
huius' e. q. s.

III

Súblustri noctu interfecit

Charisius p. 185 P. 'noctu diuque Sallustius historiarum
secundo: noctu diuque stationes et uigilias temptare. at uero
Titinius ... noctu diusque ... Naeuius in Acontizomeno: sul-
picii n. i.' (acotizomenos *cod.*)

sublustri *vel* subluci *coniec.* sulpicii *cod.* *An supplicii vel*
supplicem?

AGITATORIA

I

age, né tibi

5

Med áduorsari dícas, hunc unúm diem

De meód equos sinam ésse. — Tux pax. — Póstea

Currénteis ego illos uéndam, nisi tu uíceris.

Charisius p. 213 P. 'tax pax Naeuius in Agitatoria: age' e. q. s. Excerpta Keilii Charisio p. 238 in adn. subiecta: 'tux pax gratulantis': cf. Ritschelii opusc. II 265 sq. 254 'tuxtux' Plautus Pers. 265. Compares Ballionis in Pseudulo v. 371 sqq.

1 atque *CFWMueller prosod. Plant. 733* tibi med *Bergkii symb. I 59, sed idem opusc. I 386 praeterea* áge age, ne tibi me proposuit. tibi me *cod.* tibi mihi *ed. pr.* te mihi *Fabricius* me tibi *Gulielmii* 3 demeo sequor *Neap., sed* equos *cod.* *Bondami* de meo seruos *Bothius* domi meae seruos x domi hos equos *Bue mus. Rhen. 29, 196* sinam ego illos esse *cod., unde* ego illos *expulit Bue* esse *interpretor* edere 4 nisi tu pretio uiceris *Gulielmii in septenario. Septenarios ipse olim edideram* áge ... diem Dé meo securos sinam ego illos esse. t. p. p. Currénteis e. q. s. *lacuna in sexto pede relicta (cf. coroll. VIII): nunc in summa re concedo Buechelero*

II

Quasi dédita opera quae égo uolo ea tu nón uis, quae ego nolo éa cupis.

Charisius p. 177 P. 'dedita opera declinari quidem ut nomen potest, sed tamen uim aduerbii retinet. Naeuius in Agitatoria: quasi' e. q. s.

quae ego nolo *ed. pr. q. (h. e. quod)* ego nolo *cod.*

III

ego sémper pluris féci

Potióriremque habui libertatem múlto quam pecúniam. 10

Charisius p. 188 P. 'pluris Naeuius in Agitatoria: ego' e. q. s.

Senarios olim hos proposui: nam libertatem sémper pluris féci ego Potióriremque habui múlto quam pecúniam

IV

eho an uicimus? —

Vicistis. — Volop <est>. quó modo? — Dicám tibi.

Charisius p. 213 P. 'tax pax Naeuius in Agitatoria [I] eho idem in eadem; eho' e. q. s.

uolop quomodo *cod.* uolupe est. quo modo? *Bothius* dicam tibi *sollemnem in responsis formulam cum Bothio separavi ab interrogatione* quo modo? *Praemitti poterat, non debebat (cf. Ter. adelph. 985) ego: cf. coroll. VIII sq. De bisyllaba uolup forma disputavit Ritschelius opusc. II 450*

V

Nimium ó, <nimium> arte cólligor. cur re ínquaesita cólligor?

Charisius p. 186 P. 'nimio pro nimis. [Naeuius in Agitatoria: nimio' e. q. s.]

nimium o, nimium scripsi nimio (*semel*) *Charisius, servari suadet Bue colligébucurre inq̄sita colligor cod., corr. Bothius. Cf. Plauti Epid. 677 'age tu arte colliga'*

VI

Secus si úmquam quicquam féci, carnificém cedo.

Charisius p. 195 P. 'secus pro aliter. Naeuius in Agitatoria: secus' e. q. s.

VII

14¹ atque

Charisius p. 204 P. 'atque pro et Terentius in adelphis: atque ex me hic natus non est, sed ex fratre. ubi Acron: argute, inquit, nam per hanc coniunctionem transitum fecit ad narrationem. Cn. Naeuius in Agitatoria, sed et in Tarentilla.'

AGRYPNVNTES

I

15

si quidem uís loqui,

Non pérdocere, <hau> múlta longe prómica¹nda orátios^t.

Nonius 65, 3 'promicare, extendere et porro iacere, unde emicare. Naeuius Agrypnuntibus: si quidem' e. q. s.

1 uis loqui *Bothius* loqui uis ω, *quod sic servari possit: si quídem loqui Vis, nón docere* 2 oratios^t *F³HP oratiosi F¹L*

oratio est *W* si quidem loqui uis, non perdúcere, Non (*vel* hau) málta longe p. oratiost *Bue*, cui *debeo* hau *positum ante*, quod post multa *inseruerat Bothius*

II

Nam in scéna uos noctúrnos coepit praémiatores tóllere.

Nonius 150, 28 'praemiatores (praedatores x) nocturni, praedones (cf. CGL V 645). Naeuius Amnagremnuntius: nam' e. q. s. (Agrypnuntibus Junius)

scena ω scenam x praemiatores ω : merito dubitat CFW Mueller prosod. Plaut. 463. Cf. Turnebus Adv. XV 4. praedatores x Synecphonesin, quam versus flagitat, non nisi lacuna statuenda effugias: comparat uindemitor *Bue*

APPELLA

Cf. Onom. 'appella *λειπόδεσμος*' et scholl. in Hor. serm. I 5, 100. De Iudaeorum inrisione cogitavit Krahnerus (Varronis Cur. 23).

I

Cui caépe edundod óculus alter próffuit.

Priscianus p. 681 P. 'frequentior tamen usus hoc cepe protulit. Naeuius in Appella: cui' e. q. s. 'Nouius' e. q. s.

edundod *Bue annall. philoll.* 1867 p. 68, probavit Ritschellius nov. exc. Plaut. 165 edundo *Sang. Halb.* edendo ϕ . *Hiatum in penthemimeri senarii fovet Bergkii opusc.* I 385

II

'Vt illum di perdánt, qui primus hólitor caepam prótulit!

Priscianus p. 681 P. 'hae cepae harum ceparum, quamuis antiquissimi in a quoque singulare feminino genere hoc recte protulisse inueniuntur. Naeuius in Appella: ut' e. q. s. (apella Reg.) Anonymus Bernensis in Hageni analectis Helveticis p. 106, 26 'Naeuius: illum ... cepam.'

illam, om. ut, anon. Bern. di perdant CFW Mueller di fer** Bern. m. pr. dii ferant Reg. m. 2 Bern. m. 2 differant Reg. Bamb. Amien. Halb. Sang. differant Grut. deferunt anon. Bern. dii terant Aldina di feriant (*vel auferant*) Machly que anon. Bern. primus Bothius (cf. Leo Pl. F. 138) primum ω primam, ut scripseram (cf. coroll. IX sq.), CFW Mueller parali-

pomenon pros. *Plaut. p. 97* holetur *Reg. holitus Bong. holitor*
(*sup. m. alt. in ras.*) *Halb. holitur anon. Bern. olit^v Amien.*
olit^v Bamb. protulit *Cepam Muellerus protulit om. anon. Bern.*

ARIOLVS

Cf. *Ἀρίων* Philemonis, *Μηταγύων* et *Ολωνίης* Antiphanis, *Μάρτις* Alexidis. Gellius III 3, 15 'sicuti de Naeuio quoque accepimus, fabulas eum in carcere duas scripsisse, Ariolum et Leontem... unde post a tribunis plebis exemptus est, cum in his quas supra dixi fabulis delicta sua et petulantias dictorum, quibus multos ante laeserat, diluisset.' In primo versiculo, qui fortasse prologi erat, de se ipso loqui videtur poeta.

I

20 Deprándi item leóni <si> obdas óreas

Festus p. 182 M. 'oreae, freni quod ori inferuntur. Titinius... et Naeuius in Hariolo: deprandi' e. q. s.

item *scripsi* autem *cod. utei con. Bue* leoni si *Vrsinus*
leoni *cod.* leoni si autem deprandi *olim edideram*

II

Quis heri ápuđ te? — Praenestíni et Lanuini hóspites. —
Suópte utrosque décuit acceptós cibo,
Altrís inanem uóluulam madidám dari,
Altrís nuces in prócliui profundier.

Macrobius Sat. III 18, 6 'nux haec Abellana seu Praenestina... inde scilicet Praenestinae nuces. est et illud apud Naeuium in fabula Ariolo: quis' e. q. s.

1 qui *Bamb. m. 2* Lanvini & Lanuini *ω* 2 suopte
Paris. a Bamb. m. 3 suapte *Bamb. m. pr.* 3 sq. altris utroque
loco Geppertus de pronunt. serm. Lat. 64 et Roeperus Philol.
XV 294: probavit Ritschelii opusc. II 458 alteris *ω* (cf. coroll. X sq.)
3 bulbulam i. e. uuluulam Geppertus (cf. Apicius 54 Sch.)
bulbam *ω* De uolua inani vel eiecticia cf. Plinius n. h. XI 37, 84
madidatam Scriuerius, non male, si uoluam serues, madi-
dantem Scaliger bulgam mandendam Bentleius 4 profun-
dier Scriuerius profundere *ω* nuces in procliui alteris pro-
fundere Bothius. Ariolatur Bergkiius symb. I 21

ASTIOLOGA *

ASTIOLOGA, i. e. ἡ ἀστειολόγος, scripsi.

Hác sibi próspecta, hac déspecta

25

Nonius 155, 25 'próspecta et despica, intenta et contemplata (sic Onions. 'contemplare' Bamb. Oxon. 'contempla' φ). Neuius assitogiola: ac' e. q. s. 'potest ergo propiscus et despicus dici.'

hac .. hac *Bothius* ac .. ac *ω*. Cf. *Lachmannus in Lucr.* 307

CARBONARIA

Nota hoc nomine Plauti fabula.

Tibi serui multi ápud mensam astant: ille ipse astat,
quándo edit.

Priscianus p. 894 P. 'uetustissimi tamen etiam edo edis edit dicebant correpta prima syllaba. Naeuius in Carbonaria: tibi' e. q. s. 'non potest enim in hoc iambo paenultima syllaba longa esse, ut intellegatur praeteritum, ne sit *ἐνέζων*.' (in carbonaria om. Sang.)

Trochaeos agnovit Ritschellius Parerg. I 98

CLAMIDARIA

CLAMIDARIA, i. e. Chlamydaria.

Neque ádmodum a puerís abscessit néque admodum²⁶¹
adulescéntulust.

[Sergii] explan. in Donatum CGL IV p. 559 'admodum ... quaesitum est num pro ualde usque dicamus, et in usu fuit ... apud Naeuium in Clamidaria: neque' e. q. s.

^ap. ueris *cod.* abscesit *cod.* adolescentulus est *cod.* *Variati in voce admodum accentus elegantia pereat, si trochaeos dimetiariis*

COLAX

Prologi in Terenti eun. 25 haec sunt: 'Colacem esse Naeui et Plauti ueterem fabulam, Parasiti personam inde ablatam et militis. Si id est peccatum, peccatum imprudentias Poetae, non quo furtum facere studuerit. Id ita esse uos iam iudicare poteritis. Colax Menandrist, in ea est parasitus colax Et miles gloriosus: eas se hic non negat Personas transtulisse in Eunuchum suam

Ex Graeca: sed eas ab aliis factas prius Latinas scisse sese, id uero pernegat.' De quibus instar omnium Ritschelii in Parerg. I 99 sqq. disputatio est. Loquentem cum milite parasitum habemus fr. I: nam ille Herculem Victorem se ipsum esse gloriatus decumas bonorum sibi a parasito quoque flagitauerat offerri, cui hic iocabundus respondet, rei alienae quidem decumas ei se iam polluxisse publice indicanda scilicet eius nomine cena Herculana. De pollucendi more disseruerunt Henzenus mus. Rhen. V 71 sqq. et Mommsenus CIL I p. 149 sq. et ad n. 1175.

I

Qui décumas partes? quántum <mi> aliení fuit,
Pollúxi tibi iam públicando epulo Hérculis
Decumás.

Priscians p. 874 P. 'polluceo polluxi ... Naeuius in Colace: quid' e. q. s.

1 qui (i. e. quomodo) *ψ* quid *Barb.*, *Hermannus opusc.* II 280 *mi Hermannus, om. ω* alienum *Bong.* 2 polluxi *Hermannus* polluxit (poluxit) *ω* iam *Hermannus a ω* epulo ... decumas *om. Sang.* herculi *Bamb.* *Varia frustra molitur Bergkii opusc.* I 537. *Cf. coroll. XI sq.*

II

30

ét uolo

Et uéreor et facere ín prolubio est . . .

Nonius 64, 10 'proluuium .... Neuius Colace: et nolo' e. q. s. Comparant Aristophanis ran. 1425: ποθεῖ μὲν, ἐχθαλεῖ δέ, βούλεται δ' ἔχειν. Sane incerti animi fluctuatio hic quoque describitur.

2 prolubio *edd.* proluuio *ω*

III

et ásseri

Laudés ago, cum uótis me multát meis,
Quod praéter quam mihi uéllem audibam hoc éminus.

Nonius 462, 32 'multare cum sit condemnare, positum est augere, noti compotem reddere.'

1—3 restituit *Hermannus opusc.* II 279 1 adseri *Ba L* 2 multat *Hermannus* multatis *ω* 3 quam uellem audiebam hoc mihi

ennius ω, nisi quod hennius LP (cf. coroll. XII) eminus ed. 1496 audiebat hoc mihi et ut alterius quod exciderit fragmenti auctor Ennius Kiesslingus et affatim Laudes ... multas m. | Quod p. q. velle audebam, hoc mihi annuis Quicherat

IV

Vbi uídi, exanimabíliter tímedus pédibus protinam mé 35
dedi.

Nonius 376, 12 'et quoniam non nulli ueterum pro eo quod protinus est protinam uel protenis conuerterunt, exempla de his necessaria decerpenda sunt ... Neuius in Colace: ubi ... dedi, id est pedibus longius fugi.'

tímedus LPW tamedus BGH timidis Aldus Manutius, Hermannus opusc. II 279, accepit Ritscheliús opusc. II 245 protinam Me dedi Hermannus

COMMOTRIA

Cf. Photii bibl. 530, 13 *ὅτι τὰς νῦν λεγόμενας κομητρίδας οἱ Ἀττικοὶ κομμητρίδας ἐκάλεον*. Fuit Κομητρίς Antiphanis et Alexidis.

carere

35¹

Varro de l. l. VII 54 M. 'in Menaechmis: inter ancillas sedere iubeas, lanam carere. Idem hoc est uerbum in Commotria Naeuii.' (Commotria Turnebus Adv. XXIII 16 cometria Vindob. ometria Guelf. cemetria Flor. Goth. Haun. cametria Paris. a comedia Paris. b Cosmotria Aldina Cosmetria Bothius neuii Flor.)

COROLLARIA

Cf. *Στεφανοπέλειδες* Eubuli.

I

nólo ego

Hanc ádeo efflictim amáre: diu uiuát uolo,
Vt míhi prodesse póssit.

Charisius p. 178 P. 'efflictim Naeuius in Corollaria: nolo' e. q. s. 'ubi Probus: usque donicum effligatur.' Haec autem non grammatici, sed poetae ignoti verba esse coniecit Ritscheliús opusc. II 241: vide infra pall. inc. fr. LVII.

II

Vltró meretur, quam óbrem ametur: ita dapsiliter
suós amicos

40 Alít.

Charisius p. 178 P. 'dapsiliter.'

ultro Merétur *Bothius* ametur: 'Ita *Keilius*. *Nec trochaei*
placent: meretur Quamóbrem *In coroll. XII transposui*: mere-
tur ultro... ametur: 'Ita

III

Riuális, salue. — Quid 'salue'? attat áttatae! —
Quid istúc uero <'attat'> te áduertisti tám cito?

Charisius p. 214 P. 'attattat attatae' cf. Tarentilla
fr. V Paulus Richter de usu part. exclam. in Studemundi stud.
I 407 sqq. 414.

1 quid salue attattattat attatae riuális salue *cod.*: *ordinem*
et numeros constitui 2 quid istud uero te aduertisti *cod.*,
sed a te ed. pr. at tatae Fabricius attat Jos. Bach de usu
pronom. dem. in Studemundi stud. II 229 Correxí olim; post
cognovi Bentleium ad Ter. Andr. I 1, 98 sic formata exhibere:
quid attattattatae? Riuális, salue. quid istud attatae ad-
uertisti tam cito?

IV

... utinam nasum ábstulisset mórdicus!

Charisius p. 184 P. 'mordicus Afranius... Naeuius in
Corollaria...'

V

Núm <tu non uis móneam te unum, sí uidetur,>
quíppiam?

Charisius p. 192 P. 'quippiam Naeuius in Corollaria...'
(Tarentilla ed. pr.)

num non uis te moneam unum, si uidetur, quippiam
Putschius, quae unde hauserit non constat. num quippiam om.
ceteris cod. nam quippiam ed. pr., om. Fabricius numne nunc
uis te moneam unum *e. q. s. x*

VI

Nimis homo formídulosust.

45

Charisius p. 186 P. 'nimis Naeuius ... idem in Corollaria: nimis' e. q. s.

formidulosus est *cod.*

VII

st', tace,

Caue uérbum faxis!

Charisius p. 214 P. 'st' (ita Fabricius et Putschius. it *cod.*)

1 st tace *Hauptius Philol.* I 376 setale *cod.* st tale *Fabricius*

VIII

Haec démolite!

48

Diomedes p. 395 P. 'demolio ... Naeuius in Corollaria h. d. inquit.'

IX

diuidiaest

Varro de l. l. VII 60 M. 'in Mercatore [615]: non tibi istuc magis diuidiaest quam mi hodie fuit. hoc idem est in Corollaria Naeui. diuidia ab diuidendo dicta, quod diuisio distractio est doloris.' hoc eadem est in corollaria neuius Flor. cum ceteris libris, ut hoc eodem usust videatur corrigendum esse. hoc itidem et in Corollaria Naeuius O. Muellerus eadem in corollaria Naeuius Bergkii symb. I 158 non Varronem, sed lectorem aliquem statuit adscripsisse, hoc a correctore in margine videri positum fuisse, quo significaretur hocedie in versu Mercatoris, non hodie legendum esse, Naeuium vero plane eodem versiculo usum fuisse. Quae omnia quam sint incerta nemo non sentiet. Cf. Fulgentius 565, 3.

X

confestim

Charisius p. 177 P. 'confestim ... Naeuius in Tarentilla et in Corollaria.'

XI

trit

Charisius p. 213 P. 'trit Naeuius in Corollaria. significat autem, ut ait Plautus in quadam, crepitum polentarium, id est peditum.' s. autem uocem murum ed. pr., nescio

recte (cf. Iuuentius v. 9), ut altera illa, ad quam Plauti in Curculione II 3, 16 adpellatio quadraret, exciderit: fuit autem fortasse prox (cf. Pseud. 1279). Cf. praeterea inc. fab. VIII.

DEMENTES

Cf. *Μαυρόμενος* Diphili.

49 Animaé pauxillulum ín me habet.

Diomedes p. 335 P. 'habeo et habito dicimus, ut apud Naeium in Dementibus: animae' e. q. s.

habet testatur *Diomedes* habitat α

DEMETRIVS

Cf. *Δημήτριος ἡ Φιλέταιρος* Alexidis quaeque Kockius II p. 313 adnotavit.

persibus

Varro de l. l. VII 107 M. 'apud Naeium in Hesiona ... in Clastidio ... in Dolo ... in Demetrio: persibus a perite, itaque sub hoc glossema *callide* subscribunt.' Cf. inc. fab. IX. Pauli Festus p. 336 M. 'sibus, callidus siue acutus.'

DOLVS

Cf. *Δόλων* Eubuli. Klusmannum refutavit M. Hauptius Philol. I 375.

Caperáta fronte

Varro de l. l. VII 107 M. 'multa apud poetas reliqua esse uerba, quorum origines possint dici, non dubito, ut apud Naeium in Hesiona ... in Clastidio ... in Dolo: caperata fronte, a caprae fronte.' doloreste cod. B Spengeli caperrata Flor. Cf. Varronis satura Eumenidum fr. I; alia exempla composuit Roeperus in comm. Gedanensi a. 1850 p. 14 sq.

caperrata Flor. (v. supra), quod si verum est, Naeuius e. c. sic: capérrata ille fronte scripsisse potest

FIGVLVS

Nímis auarus

Charisius p. 186 P. 'nimis Naeuius .... idem in Figulo: nimis auarus.'

GLAVCOMA

Cf. Alexidis *Ἀπελαινωμένος*.

<Venībam> quom de opsónio, stílō me pupugit ín manum. 50
51

Priscianus p. 894 P. 'pungo pupugi uel punxi... Naeuius in Glaucoma: quod' e. q. s. (Naeuius libri)

quod ω de eo *Putschius* eo *Erl. b* opsinio *Sang. Grut. Carolir.* obsonio φ mi in manum pupugit ω: an mihi p. m.?

GVMINASTICVS

GVMINASTICVS: nominis formam vindicavit Ritschelius opusc. II 483. 520: cf. fr. VI. VIII

I

In álto nauem iúbet <is> destitui ánchoris.

Nonius 280, 1 'destitui est desolari. destitui rursum statui.'

iubet ω, quod servata contra *Plautum Ennium ceteros vetere mensura spondiaca Naeuium scribere potuisse Buechelerus annal. philoll.* 1867 p. 68 sibi persuasit. lubet ei conī. x iube tu scripseram destitui iubet ancoris *Vrbīn.* 308 in alto destitui anchoris nauem iubet *Bothius* iubet in alto nauem d. a. prop. x

II

<Díc> utrum est melius: uírginemne an uíduam uxorem dúcere? —

Yírginem, si músta est.

Nonius 136, 7 'mustum non solum uinum, uerum nouellum quidquid est, recte dicitur. Naeuius Gymnastico: utrum' e. q. s.

1 Cf. *Plauti Stichus* 118 sq. ne an uiduam uxorem om. L

III

Edepól, Cupido, cúm <tu> tam pausíllu's, nimis multúm uales.

Nonius 421, 25 'cupido... cum masculino, deum ipsum...'

tam pausillus (pauillus H pauillus L¹) sis ω tu's tam pausillus *Luebbertus stud. gramm.* II 139 tam sis pauillus *Bothius* tam p. cum sis *Havet* quoniam tam pausillu's ad sententiam minus quam ad litteras quadret

IV

Hómines, pecua béluasque

Nonius 159, 5 'pecua et pecuda, ita ut pecora, ueteres dixerunt.'

V

Sáxa siluas lápidés montes dísicis, dispúlueras.

Nonius 95, 27 'dispuluerare est dissoluere.'

disicis *suasi coroll. XIII sqq.* dissicis ω

VI

Atque meís bonis omnibus égo te herem faciám . . . .

Nonius 486, 31 'herem (heredem Bamb. Leid. 116) pro heredem. Neuius Gymnastico: atque' e. q. s. (Geminastico Bamb.)

anapaestos agnovit Bue herem *H corr. m. 1, edd.* heredem ϕ atque ego te meis herem omnibus faciam bonis *Bothius* bonis 'Omnibus te ego x

VII

'At enim tu nimis spísse ac tarde incédís . . . .

Nonius 392, 15 'spissum significat tarde...'

ac *scripsi* atque ω : *cf. Leo Pl. F. 303*

VIII

60 Pol haút parasitorum áliorum <hic> similést . .

Nonius 224, 25 'simile est pro similis est, pro masculino positum neutrum Titinius Fullonibus [34]. Naevius Gemnastico: pol' e. q. s. (gemnastico L gemmastico, i. e. geminastico BGH)

haut *Bentinus, Fruterius* aut ω simile est *Nonius, quod tuetur Bue decl. lat. p. 8, mus. Rhen. 29, 196* similist *Ritschelius opusc. II 616* (qui tamen ibidem 331 probavit quod edideram simil est), *Lachmannus in Lucr. 29 cf. Leo Pl. F. 258* Iambos dedit *Hermannus opusc. V 267, trochaeos pól* <ille> e. q. s. *Ritschelius* (coroll. XVI) prop. *Claudere versum homo potuit, e Titinii exemplo repetendum*

LAMPADIO

Cf. Ritschelii opusc. III 318.

protinam

Varro de l. l. VII 107 M. 'apud Naeuium in Hesiona ... in Clastidio ... in Dolo ... in Demetrio ... in Lampadione: protinam, a protinus, continuitatem significans.' Coniectura referri ad hanc fabulam possit inc. fab. LXXXIX.

NAGIDO

NAGIDO i. e. *Ναγιδεύς*.

elucidatus

Varro de l. l. VII 107 M. 'apud Naeuium in Hesiona ... in Clastidio ... in Dolo ... in Demetrio ... in Lampadione ... in Nagidone: elucidatus, suavis, tametsi a magistris acceptus mansuetum.' (nagidone Flor. Goth. agidione Haun. agidone cett. Certum est littera *N* incipere hunc titulum.) Cf. Pauli Festus p. 55 'elucidatum dulce et suaue dicebatur.' CGL II 34 'glocidatus, ἡδύς'.

elucidatus, i. e. glucidatus *Scaliger* caudatus *Paris. b Vind. Basil.* caudacus *Flor.*

NAVTAΕ?

supparus

Festus p. 310 M. 'supparus [dicebatur puellare] uestimen[tum] lineum] — — puni[ceum] uestimentum ita uocat neui de [bello Puni]co. et in nautis [uocat Neptuno] uestem consecratam — —]' e. q. s. Supplementa Ursini incertissima sunt; nec quidquam aut de fabula aut de verbis Naevii adfirmari potest. Cf. Festus p. 340 v. siparium. Isidorus orig. XIX 3, 4 'siparum genus ueli unum pedem habens' e. q. s.

NERVOLARIA

Plauti fuit fabula cognominis.

. praecisum omásum pernam cállus glisis glándia 65

Nonius 151, 1 'praecisum et omasum partes carnis et uiscerum. Naeuius Nervolaria: praecisum' e. q. s. (Ennius ms. Junii, de Plauto cogitabat Ritschellius Parerg. I 96 Nervolaria Ritschellius herularia HL erularia W Aulularia ante Mercerum Ecularia conl. Alexidis *Ἰαυλαρός* aut Ferularia prop. Bue)

Nolim praecisum atque omasum: nam variis modis initium versus suppleri potest, e. c. em vel iam praemittendo callus *Mercerus* gallus ω callum ed. 1526 clifis *FL* glissis *Urb.* 307 glifis *HW* glires ed. 1526 glandia edd. grandia ω

PAELEX

Cf. *Παλλανή* Alexidis Menandri Diphili.

Desíne socii tuo, frátri patrueí meo

Nonius 223, 21 'socrus et masculino genere ueteres dici posse uoluerunt.' (Pellice Bothius pellico libri)

desine, sc. male dicere desim *Bothius* socrui *P* socru *Quicherat* socio *Bothius* patrueli *Guietus* patruí ω

PERSONATA

Festus p. 217 M. 'Personata fabula quaedam Naeui inscribitur, quam putant quidam primum [actam] a personatis histrionibus. sed cum post multos annos comoedi et tragoedi personis uti coeperint, ueri similis est eam fabulam propter inopiam comoedorum actam nouam per Atellanos, qui proprie uocantur personati, quia ius est is non cogi in scena ponere personam, quod ceteris histrionibus pati necesse est.'

Hoc dixit Verrius: actam esse hanc fabulam ab Atellanis, qui proprie dicantur personati. Nam multo ante quam comoedi et tragoedi personis uti coeperunt, Atellani soli eo habitu agebant, postea autem soli deponere eas cogi non poterant. Cf. hist. poes. Rom. I² 210 Fr. Marx encycl. Paul. I² 1916

PROIECTVS

PROIECTVS i. e. Expositus. Cf. Plauti Cist. 124.

I

. . . populus pátitur, tu patíás . . .

Diomedes p. 395 P. 'item patio Naeuius in Proiecto: populus patitur, inquit, tu p. moro item Naeuius in eodem [II].' (in prolecto Monac.)

patias *Paris*. A non pacias *Par*. B potior *Monac*. patias

modo *edd. vet.*: *vide supra*. *Sententia haec fuisse potest*: quod populus patitur, tu patiās item

II

. . . . . quid moras? — Quid <iam> imperas?

mores *Par. B* quia imperas *Par. A Monac.* quā peras
Par. B quid imperas *edd. vet.*, quod magis placet. quin imperas? *amici prop.*

QVADRIGEMINI

. . . suo labóri nullus párcuit.

Nonius 153, 22 'parcuit, pepercit.'

labori *edd.* laboris ω labori is x. *An* suos labores?

STALAGMVS

Visám: deo meó propitio méus homo est.

70

Donatus in Ter. Phorm. I 2, 24 'deo irato meo] uidetur . . . addidisse meo, ne esset ἀπιβόλον cui diceret: irato deo. Naeuius in Stalagmonisa deo' e. q. s. Neuius Lugd. Hemnius Dresd. Stalagmonisa deo Cuia. stalagmonis Adeo Lugd. Stalagmois adeo Gand. stalignionis adeo Dresd. Stalagmus servi nomen ex Captivis notum post alios Bothius agnovit.

uisam. deo *scripsi* nisa deo *vel* nis adeo (*v. supra*) ω mussa. deo *Bue* nisi iam deo x *fortasse* homo <illic> est *vel* <hic> est homo *dederat poeta*

STIGMATIAS

praebia

Varro de l. l. VII 167 M. 'apud Naeuium in Hesiona . . . . . in Stigmatia: praebia, a praebendo ut sit tutus, quod sint remedia in collo pueris.' (a prohibendo . . . pueri Bergkii opusc. I 392 cf. Festus p. 234. 238)

TARENTILLA

Cf. Ταρυνίνοι Alexidis. Adulscntes duo dum peregrí, Tarenti ní fallor, rem paternam disperdunt (VI: cf. IV. V), inproviso a patribus visuntur (VIII: cf. IX. X). Quorum alterius amica erat Tarentilla (fr. II. XI). Duobus adolescentibus duo adiuncti fuerunt servi (fr. VIII). Reconciliantur patres certis legibus, ad quas fr. XII pertinet.

I

Quae ego in theatro hic meis probavi plaúsis,
 Ea nón audere quémquam regem rúmpere:
 Quantó libertatem hanc hic superat séruitus!

Charisius p. 192 P. ' quanti, cum interrogamus nec emimus; quanto, cum emptam rem quaerimus. atqui Cato ... o quanti ille agros, inquit, emit ... Naeuius in Tarentilla: quae' e. q. s.

3 An hanc haec?

II

- 75 Quáse in choro ludéns datatim dát se et comuném facit.
 'Alii adnutat, álii adnīctat, álium amat, aliúm tenet.
 'Alibi manus est óccupata, álii percellīt pedem,
 'Anulum dat álii spectandum, á labris alium ínucocat,
 Cum álio cantat, át tamen alii suó dat digito lītteras. 5

Isidorus Orig. I 25 'Ennius de quadam impudica [1—5].'
 Pauli Festus p. 29 M. 'adnīctat, saepe et leuiter oculo annuit.
 Naeuius in Tarentilla [2].'
 Thesaurus nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 54 'adnīctare, nutum cum oculis facere.
 Linius [2].'
 Ibidem 372 'componitur adnīctitare .i. cum palpebris innuere, sicut facimus designando aliquid cum palpebris, unde Plautus [2].'
 Ibidem 376 'nuto componitur adnuto ... unde Plautus [2].'
 Gloss. Amplon. 254 'et componitur adnīctitare i. e. cum palpebris innuere ... Plautus: alii adnīctat, alii adnīcitāt.' Cf. CGI. V 44 'adnīctare, innuitare arridere.'
 Paulo auctore Naeuium pro Ennio apud Isidorum posuit Arevalus. Similia quamquam re diversa sunt Antiphanis (inc. fab. fr. VII M. 234 K.) σφαίραν λαβὼν τῷ μὲν διδοὺς ἔχει, τὸν δ' ἔφην' ἔμα, τοῦ δ' ἐξέκρουσε, τὸν δ' ἀνέστρεφεν πάλιν Κλαγκταῖσι φωναῖς κ. τ. λ. Inprimis cf. Plauti Asin. 775 sqq.

1 quae scripsi quae 'alii' libri ap. Arevalum quasi teste Jos. Kleinio Wolfenb. Monac. Par. 7582 in choro scripsi cum Buechelero in choro pila ω pila In choro Bothius ludens] pilam Dziatzko mus. Rhén. 31, 378 se Otto sese ω 2 sic Pauli Festus, probavit Lachmannus in Lucr. 249. alii adnutat alii adnūctat (adnīcitāt 377) aliud tenet aliud amat thesaurus 372 et 376. alii adnīctat alium tenet alium amat idem 54 alium tenet alii (alium Gu. 4 Wolfenb.) innuit (annuit suprascr.

Gu. 4 adnotat *Par. Mon. corr. Wolf.*) *Isidorus* amat erit fortasse qui hamat interpretetur 3 alibi] alii *Gu. 2* illi alii *CFW Mueller prosod. Plaut. 592.* scribendum fortasse alii pede percellit *Dacerius* peruellit ω alium percellit pede x 4 anulum dat alii *Mueller*, quo vitetur hiatus. anulum alii dat *Bothius* alii dat anulum ω spectandum *Bothius* (cf. *Plauti Asin. 778*) expectandum *Wolf. Monac. Paris. Gudiani* aspectandum ϕ 5 alii suo dat scripsi aliis (alias corr. m. 2 *Monac.*) dat ω dat aliis *Bothius* alii ducit x *Isidorus vel auctor eius fortasse textum legit, in quo septenarii in senarios commutati erant, quos tales fere fingi posse olim monui:*

quase in choró pila

Ludéns datatim dát se et comuném facit.

Alíum tenet, alii ádnuit, alibí manus

Est óccupata, alii pede (vel at álii) percellit pedem,

5 Alíi dat anulum áspectandum, ídem á labris

Alíum ínucocat cumque álio cantat, át tamen

Alíi dat digito líteras.

cf. *Meinekius Menandri et Philem. rel. p. 75*

III

Facéte et defricáte

80

Charisius p. 178 P. 'defricate.'

IV

. utrubi cenáturi estis, hícine an in triclínio?

Charisius p. 198 P. 'utrubi'

cenaturis nominativum pluralem commendavit *Ritschelius nov. excurs. Plaut. I 114: potest tamen vel cenaturin sive útrubi nam sive útrubi uos sive útrubi, dic fuisse vel initio versus monosyllabum ut sed sive dic excidisse; úterubi Kiesslingius*

V

. . . . attáttatae! caue <né> cadas amábo.

Charisius p. 213 P. 'ei ei Naeuius in Tarentilla . . . atat-tatae idem in eadem . . .' Cf. inc. fab. XIII.

ne addidi (cf. *Plauti Most. 324*), om. cod., etiam *Bentleius ad Ter. Andr. I 1, 98* amabo edd. ambo cod.

VI

... ubi isti dúo adolescentés habent,
Qui hic ánte parta pátria peregre pródigunt?

Charisius p. 189 P. 'peregre pro peregri Naeuius in Tarentilla: ubi' e. q. s.

VII

85

uereor sério

Charisius p. 195 P. 'serio pro uere.'

VIII

Sálui et fortunáti sitis dúo duum nostrúm patres!

Charisius p. 102 P. 'duum... Naeuius in Tarentillā: salui' e. q. s.

sitis *om. ed. pr.*

IX

Eí ei: etiamne áudent mecum una ápparere? ...

Charisius p. 213 P. 'ei ei.'

etiamne *Keilius coniecit* etia am se *cod.* áudent mecum una *Fabricius*: me coram *malim.* áudent In e cum una *cod.*

X

Quá pro confidéntia ausus uérbum cum eo fúerim
Fácere rusus

Charisius p. 193 P. 'rursus negant dici debere, sed rursum, ut iterum. Maro tamen rursus * inueni. nam is' (Naeuius?) 'in Tarentilla: qua' e. q. s. ('Maro tamen, Scandunt rursus equum. Naeuius in Tarentilla' Fabricius 'Maro tamen, Rursus in arma feror; Scandunt... et tamen in locis Naeuii rursus inuenimus. nam is in T.' Putschius 'apud ueteres etiam rursus inuenimus: Naeuius in T.' con. Keilius)

1 pro *cod.* porro *ed. pr.* usus uerbum cum eo fuerim facere (*om. rusus*) *cod.*, *correxí* (ausus iam *Putschius*) rursus uerbum cum eo ausim facere *ed. pr.* qua pro confidentia Rúsus uerbum cum eo facerem? con. *Keilius*, probat *Ritscheli* *opusc.* II 260

XI

Númquam quisquam amíco amanti amíca nimis fiét 90
 fidelis,
 Néc nimis morigera ét deuota quísquam erit . . . .

Charisius p. 186 P. 'nimis.'

1 siet *Fabricius* 2 erit moriger et nota *cod.* (morigera
edd.) morigere morata *Bue* nec erit nimis morigere nata
 (*olim* morigera et uota) *coni.* mulier uiro *in exitu suppleas*

XII

Príum ad uirtutem út redeatis, ábeatís ab ignáua,
 Dómi patres patriam út colatis pótius quam peregrí
 probra.

Charisius p. 189 P. 'peregrí autem, cum in loco est.
 Plautus in Persa: qui erus peregrí est. Naeuius in Tarentilla:
 primum' e. q. s. (nāe naeuius *cod.*)

1 redeatis *Fabricius* redactis *ed. pr.* reductis *cod.* 2 domi
scripsi domos *cod.*, *tuetur Bue decl. lat. 29: sed cf. CFWMueller*
prosod. Plaut. 175 sq. patres] praesens *ed. pr.* probra *scripsi*
 probro *cod.*

XIII

confestim

Charisius p. 177 P. 'confestim, uelut competenti festi-
 natione . . . confestim pro continuo et sine interuallo . . . Nae-
 uius in Tarentilla et in Corollaria.'

XIV

atque

Charisius p. 204 P. 'atque pro et . . . . Cn. Naeuius in
 Agitatoria [VII], sed et in Tarentilla.'

XV

pallucidum

Varro de l. l. VII 108 M. 'apud Naeuium in Hesiona.
 . . . in Tarentilla: pallucidum, a luce illustre.' tarentilli
 Flor. pallucidum Klusmannus, quod ioci causa ex pal-

lore et lucido compositum puto, A. Lentzius Philol. XIII 601 hybrida originatione ex *πεν* et lucido conflatum eademque notione qua est praelucidus usurpatum esse statuebat. pacui dum Flor. pacuius dum Paris. a pacuui dum Goth. Haun. praelucidum O. Muellerus, quod in hac glossarum serie minus etiam probabile est quam pellucidum. Buechelerus dilucidum proposuit. Cf. coroll. XVII.

TECHNICVS

Tecnicus nominis formam commendavit Ritschellius opusc. II 483, dolosum uel insidiosum interpretans p. 499.

confictant

Varro de l. l. VII 107 M. 'apud Naeuium in Hesiona..... in Technico: confictant, a conficto conuenire dictum.' confictant Turnebus conficiant *ω* confictant conuenire Naevio tribuit Bergkii conficto a confingere conieci. a conficto, inuenire Bue.

TESTICVLARIA

Cf. Ritschellius Parerg. I 141.

94 *Immó quos scicidi in iús conscindam atque ábiciam.*

Priscianus p. 890 P. 'scindo scidi: uetustissimi tamen etiam scicidi proferebant.....' Cf. inc. fab. VI.

scicidi in ius *scripsi* scicidi minus (*h. e. in ius*) *Grut. Sang. et corr. alt. m. in* scicidimus *Bong.* sciscidimus *Reg.* conscindam, *n in ras., Barb.* concidam *x, recte ut vid.*

TRIBACELVS*

95 *Deos quaéso ut adimant ét patrem et matrém meos.*

Donatus in Ter. Adelph. IV 1, 5 'moriatur scilicet. et hoc aduersus seruum debet dicere, ne indecorum adolescentis personae sit haec ita dixisse, quamuis eius modi adulescentes inducant comici, ut Naeuius in Tribacelo: deos' e. q. s. (Neuius Lugd., cuius Dresd. tribacelo scripsi tribascelo ed. Mediol. tribaselo cod. Lugd. tribasello Gand. ter baselo Dresd. Triphallo Bothius) cf. Plauti Most. 233.

adimant *Dresd., edd. Rom. Vind.* adimantur *Lugd.* adiuuent *Gand., edd. Med. Tarr.* et matrem et patrem *Lugd.*

TRIPHALLVS

Cf. Varronis satura *Τρίπαλλος περὶ ἀρρενότητος*.

Si cūmquam quicquam filium rescūero
 Argētum amoris caūsa sumpse mūtuum:
 Extēmplo illo te dūcam, ubi non déspuas.

Gellius II 19, 6 'aliter enim dictum esse rescui aut rescire apud eos, qui diligenter locuti sunt, nondum inuenimus, quam super is rebus, quae aut consulto consilio latuerint aut contra spem opinionemue usu uenerint. Quamquam ipsum scire de omnibus communiter rebus dicatur uel aduersis uel prosperis uel insperatis uel expectatis. Naeuius in Triphallo ita scripsit: si' e. q. s.

1 si cumquam conieci antequam proposuit Bergkiius: olim initio versus thesin (e. c. at) excidisse statueram. si umquam o sin u. x. umquam si Carrio 2 amoris Rott. sumpse Fru-
 terius, Carrio sumpsisse Reg. Vat. sūpsisse¹ (use corr. in isse) Rott. 3 de pistrino et de capistro molentium ori adfixo interpretatur Gronovius te illo Bothius: cf. Skutsch Plaut. et Rom. 138

TVNICVLARIA

I

Théodotum

Compeiles . . qui áras Compitálibus 100
 Sedéns in cella circumtectus tégetibus
 Larés ludentis péni pinxit búbulo.

Festus p. 230 M. 'penem antiqui codam uocabant — dictum est forsitan a pendendo. Naeuius' (neut' cod. teste H. K.) 'in Tunicularia: Theodotum' e. q. s. 'significat peniculo grandi, id est coda.' Acumen horum versuum in eo positum videtur, quod triviale nulliusque artis tabulam picturus tamen quasi divinum opus esset aggressus undique se circumsaepsit Theodotus. Hunc autem cautissimum et optime munitum virum ex ipsa aede furari posse callidus fur dicitur. 'Ludentes' lares saltantes intellexit H. Jordanus annal. instituti archaeol. 1862 p. 338 (cf. mythol. Rom. II 112).

2 compeiles scripsi compellas cod. compella Scaliger lacu-
 nam expleas vel sanctas vel nuper inserendo aris Maehly.

item susp. *H. Jordan* ('*Vesta et Lares.*' *Berolini* 1865 p. 19)

Theódotum, cumulans qui aras *Bue* 3 circumtectus
O. Muellerus circumtectuas *cod.* circumtecta *Scaliger* circum
 tectos *Machly*: *facilius* circumtectas, *scil.* aras, *probaverim*

II

éxbolas

Quássant aulas.

Varro de l. l. VII 108 M. 'apud Naeium in Hesiona.....
 in Tunicularia: exbolas quassant aulas' (aulas quas-
 sant Goth.), 'quae eiciuntur, a Graeco uerbo ebole dictum.'

III

105

eius nóctem nauco dúcere

Festus p. 166 M. 'naucum ait Ateius Philologus poni pro
 nugis — — — et Naeius in Tunicularia: eius' e. q. s.

nauci *Bothius*

INCERTARVM FABVLARVM

I

Patí necesse est multa mortales mala.

Hieronymus ad Heliodorum epist. LX 14 (t. I 349) 'Naeius
 poeta pati, inquit, necesse est m. m. m.'

mortales *Sauppins Philol.* 21, 157 *ex codice Guil. Libri*
saec. 7 vel 8, ubi mortales est (*sed est compunctum*) *legitur.*
mortalem vulgo

II

Dictátor ubi currum ínsidit, peruéhitur usque ad óp-
 pidum.

Varro de l. l. V 153 M. (deficit hic Flor.) 'in circo primum
 unde mittuntur equi, nunc dicuntur carceres, Naeius oppi-
 dum appellat. carceres dicti, quod coërcentur equi... quod
 ad muri speciem pinnis turribusque carceres olim fuerunt,
 scripsit poeta: dictator' e. q. s. Inter belli Punici fragmenta
 a multis falso relatum. Cf. coroll. XVIII.

curru *conieci* insidet *Fleckeisenus*

III

Etiám qui res magnás manu saepe géssit glorióse,
Cuius fácta uiua núnc uigent, qui apud géntes solus
praestat,

Eum suús pater cum pállio unód ab amíca abduxit. 110

Gellius VII 8, 5 'Scipionem istum, uerone an falso incertum, fama tamen, cum esset adulescens, haud sincera fuisse et propemodum constitisse, hosce uersus a Cn. Naenio poëta in eum scriptos esse: etiam' e. q. s. 'His ego uersibus credo adductum Valerium Antiatem aduersus ceteros omnis scriptores de Scipionis moribus sensisse.' Desunt in Par. et Rott. Cf. Fleckeiseni Epist. crit. ad M. Hertzius p. 29.

1—3 *septenarios iambicos agnovit Klussmannus* 1 magnas manu saepe *ω*, probavit *Bue quoque lat. decl.* 49 manu magnas saepe *vel* manu saepe magnas *Fleckeisenus l. l.* magnas manu sua *Bergkiius symb.* I 108. saepe egit *Palmerius; ego conieci* per gessit gloriose *coroll.* XVIII 3 palliod unod *Bue annall. philoll.* 1867 p. 68 et *Ritschelius excurs. nov. Plaut.* I 65, quorum ille tamen hiatum in caesura non repudiavit. pallio uno *ω* pallio uno saepe *Bergkiius* amica deteriorum pars amico ceteri cum *Vat.* pallio ab amico abduxit uno *Klussmannus* Parum probabilem horum versuum distributionem proposuit *CFW Muel-lerus prosod. Plaut.* 200

IV

regum filiis

Línguis faeant átque adnutent, néc <animis> subséruiant.

Fronto epist. II 10 p. 33 Nab. 'item quod Plautus egregie in Colace super eadem re ait [fr. II G.]: quí data fide firmata fidentem fefellerint Súdoli subsentatores, regi qui sunt proximi, Qui áliter regi dictis dicunt, aliter in animo <autem> habent. Haec enim olim incommoda regibus solis fieri solebant: at enim nunc adfatim sunt qui et regum filiis, ut Neuius ait, linguis' e. q. s.

regum filiis *utrum Naevii an Frontonis sit dubitari potest nec scripsi* (haut olim) Et initio noui laterculi cod. teste *Studemundo ad Klussmanni emend. Front.* p. XXVI animis suppl. *Bue* at sibi re fuit cum conicerem

V

Líbera linguá loquemur lúdis Liberálibus.

Pauli Festus p. 116 M. 'Liberalia Liberi festa, quae apud Graecos dicuntur *Λιωρίσια*. Naenius: libera' e. q. s.

VI

113¹ Pantaleo Pisatilis

Festus p. 210 M. 'Pisatilem appellat Naeuius Pantaleontem, id est e Pisis oriundum tyrannum, cum alioqui inde profecti nunc Pisani dicantur.' Paulus p. 211 M. 'Pisatilem Naeuius dixit e Pisis oriundum.' Pisalitem Festi cod. Pisatem Lindemannus. Pisatidem Meinekius Del. anth. Gr. 239. Heraclides Politiarum c. 6 (hist. Graec. II p. 213 M.): *Πανταλέων ἐβασίλευσεν ἐν τοῖτοις, ὀβριστής καὶ χάλειπός. οὗτος πρέσβεις πρὸς αὐτὸν ἐλθόντας ἐκτεμὼν ἠνάγκασε καταφαγεῖν τοὺς ὄρχεις.* Cf. Pausanias VI 21, 1. Fortasse in Testicularia huius tyranni mentio facta est.

VII

Tantum ibi molae crepitum faciebant, tintinnabant
cómpedes.

Festus p. 364 M. 'tintinnire est apud Naeuium hoc modo: tantum' e. q. s. Paulus p. 365 M. 'tintinnire et tintinnabant Naeuius dixit pro sonitu tintinnabuli.' Fortasse ipse poeta quid in carcere passus sit enarrat: cf. Arioli fr. I.

ubi *Vaticani RS* strepitum *Kießlingius propter Ennii com. v. 4.* molae Crepitum e. q. s. *Bue*

VIII

115. utrum scapulae plús an collus cálli <mi> habeat, néscio.

Nonius 200, 25 'collus masculino . . . . Neuius Cor: utrum' e. q. s. (Naeuius Colace Junius Animadv. VI 10 'e codice suo', Hermannus opusc. II 279. fort. Corollaria)

utrumne *Kießlingius* uerum *x: expleverit primam syllabam* e. c. sed *vel* nam *vel* (ut *Bue*) quod plus angulus *FL* habeat calli *Hermannus*

IX

'Ecqui fuerit persibus, cum argénti adest orátio?

Festus p. 217 M. 'persibus' (ita Scaliger Coni. in Varr. 160 persicus cod.) 'peracutum significare uidetur, ut Plautus — Naeuius: et qui' e. q. s. Cf. Demetrius.

et qui fuerit persicus carpenti adstratio *cod., in quibus* adest ratio *latere videbatur Augustino*, captanda est ratio *Dacerio*, carpenda est ratio *Bothio* (carpenti adstratio *invicem tueri sentit Bue*) Cf. *Paroem. gr. II 727 χρυσὸς λαλοῦντος* πᾶς ἀπρακτεῖτω λόγος

X

Non hércle apluda est hódie quam tu néquior.

Pauli Festus p. 10 M. 'apluda est genus minutissimae paleae frumenti siue panici, de qua Naeuius: non' e. q. s. Thesaurus nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 54 'appluda, sorbitinneula ex paleis facta. Naeuius: non' e. q. s.

est hodie apluda nequior quam tu *thesaurus*

XI

Péssimorum péssime, audax, gáneo lustro áleo!

Pauli Festus p. 29 M. 'aleonem aleatorem.' Thesaurus nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 30 'hic aleo, nis .i. ille qui assidue cum aleis ludit, unde Naeuius: pessimorum' e. q. s.

lurco *Pauli Wolfenb., Bothius* audax] enax *ab altero exclamari potuisse olim monui*

XII

Vagus ést et lustro

Thes. nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 313 'hic lustro, nis .i. ille qui uagus est et nihil agit nisi fora lustrat, unde Naeuius de quodam: uagus, inquit, est et lustro'.

XIII

Risi égomet mecum cássabundum ire ébrium. 120

Varro de l. l. VII 53 M. 'apud Naeuium: risi' e. q. s. 'cassabundum a cadendo.' (Neuium Flor. Ennium Goth. Haun.) Placidi glossa in CGL V 52: 'cassabundum, dubitantem titubantem.' Cf. IV 29. 316.

XIV

Cócus edit Neptínum Cererem . . . . .

'Et Venerem expertám Volcanom, Líberumque obsórbuit Páriter.

Gloss. Vatic. et Cassin. in CGL V 521. 565 'Ceres frumentum uel panem, Liber uitem uel uinum, Venus libidinem uel olera, Neptunus aquam uel pisces, Vulcanus ignem uel solem significant. cocus . . . obsorbuit, id est cocus comedit pisces et panem et olera cocta ad ignem et uinum pariter bibit.' Pauli Festus p. 58 M. 'cocum et pistorem apud antiquos

eundem fuisse accepimus. Naeuius: cocus, inquit, edit N. Venerem Cererem. significat per Cererem panem, per Neptunum pisces, per Venerem holera.' Thes. nov. Lat. l. l. VIII 131 'et notandum quod coquus et pistor idem apud antiquos dicebantur, unde Ennius: coquus ... Venerem.'

1 sqq. *Versus constituit Landgraf in Woelfflini arch.* 9, 172 sq.

1 Venerem Cererem *Paulus* 2 experta *Cassin.* uulcanum *Cassin.* uulcano *Vat., praefert Bue* 3 pariter obsorbuit *Cassin.* p. absorbit *Vat.*

XV

. . petimine porcino qui méruerat

Festus p. 209 M. 'petimina in umeris iumentorum ulcera — eo nomine autem et inter duos armos suis quod est aut pectus ('nectos' cod.) appellari solitum testatur Naeuius in descriptione suillae ('sullae' cod.) quom ait: petimine' e. q. s.

porcino *Dalecampus in Plin. n. h.* II 37 piscino *cod.* An qui Piceno? (*cf. Martialis XIII* 35 filia Picenae uenio Lucanica porcae) meruerat: *cf. coroll. XIX*

XVI

penita offa

Festus p. 242 M. 'penitam offam Naeuius appellat absegmen carnis cum coda: antiqui autem offam uocabant abscisum globi forma, ut manu glomeratam pultem.' Idem 230 'penem antiqui codam uocabant. a qua antiquitate etiam nunc offa porcina cum cauda in cenis puris offa penita uocatur.' Cf. Arnobius adv. gent. VII 24, 230.

XVII

123 Mérula <mea> sandéracino ore!

Festus p. 325 M. 'sanderacam [ait esse genus coloris,] quod Graeci sa[ndycem appellant.] Naeuius: meru[la sanderacino ore.]' *Paulus* p. 324 M. 'sandaraca genus coloris.'

mea metri explendi causa inserui: sic blandiri puellae amator potuit sandaracino *Paulus*

XVIII

bilbit ámphora

Pauli Festus p. 34 M. 'bilbit factum est a similitudine sonitus, qui fit in uase. Naeuius bilbit amphora inquit.'

Thesaurus nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 67 'et bilbo, is. uerb. neut. i. sonitum facere ad similitudinem noui musti et nouae cereuisiae, quando spumescit in dolio, unde Naeuius bilbit amphora inquit.' ibidem p. 77 'bilbire dicitur uinum quando spumat et sonat spumando.' Cf. Philoxeni gloss. CGL. II 29, 50. 38 'bilbit βουβόζει' et 'bilibit ἐπι-σπιασμός φωνής.' Adde V 171, 23.

amphora inquit *Naevio tribuit O. Mullerus*

XIX

An náta est sponsa praégnas? uel aĩ uél nega. 125

Diomedes p. 370 P. 'aio uerbum ... de cuius imperatiuo non nulli ambigebant. uerum dictum est ai, ut Naeuius alii cubi: an' e. q. s. Priscianus p. 875 P. 'aio ... imperatiuus in i terminans ... Naeuius: an' e. q. s. p. 906 P. 'aio ... imperatiuo in i terminante. sic enim Probus de dubio perfecto tractans ostendit Naeuium protulisse: an' e. q. s. idem paulo infra 'quod autem in aliis' (sc. personis, dicit de prima sing. et tertia plur.) 'corripitur' (vocalis a), 'ostendit usus ... Naeuius: an' e. q. s. (Naeuius Reg. Bong. ennius Bamb. Halb. Sagan. Grut. Carolir.)

an est nata *Diomedes* est sponsa est *Carolir. Prisc. 875*

XX

Vél quae sperat sé nupturam uíridulo adulescéntulo,
'Ea licet seníle tractet détritum rutábulum.

Festus p. 262 M. 'rutabulum est quo rustici in pro-ruendo igne panis coquendi gratia [utuntur.] Nouius in Pico — Naeuius obscenam uiri partem describens: uel quae' e. q. s. (Naeuius vulgo Nouius Augustinus)

1 *Malim* quae desperat uiridulo *scripsi* uiri *cod. diuini coní. Bue* adolescentulo *Vrsinus* adulescentulos *cod.* uel quae desperat nupturam se uiro adolescentulo *Bothius* 2 detritum *x* retritum *cod. (cor. XIX)*

XXI

Sónticam esse opórtet causam, quam óbrem perdas
múlierem.

Festus p. 290 M. 'sonticum morbum in XII significare ait Aelius Stilo certum cum iusta causa, quem non nulli putant

esse qui noceat, quod sontes significat nocentes. Naeuius ait: sonticam' e. q. s. Paulus p. 291 M. 'sonticum iustum. Naeuius: sonticam' e. q. s.

XXII

Haec quidem hercle, opinor, praefica est: nam mortuum collaudat.

Varro de l. l. VII 70 M. 'praefica dicta, ut Aurelius scribit, mulier ad luctum quae conduceretur, quae ante domum mortui laudeis eius caneret ... quibus testimonium est quod fretum est Naeuii: haec' e. q. s. quod tritum est Bue quod facetum (vel facete dictum) est coniec: certe quod est non obliterandum, cf. e. c. 15. 28. 46. Pauli Festus p. 223 M. 'praeficae dicuntur mulieres ad lamentandum mortuum conductae, quae dant ceteris modum plangendi, quasi in hoc ipsum praefectae. Naeuius: haec' e. q. s.

haec quidem] equidem *coni. A. Spengel* mehercle *Paulus* nam *Varro* quae sic *Paulus* (unde alterum septenarium incipere voluit *Ritscheli* *Parerg.* I 99) quasi *coniec.* *Placent numeri Bothiani*

XXIII

¹³⁰ Quid si taceas? dum <modo> uideat, tam sciat quid
¹³¹ scriptum siet.

Festus p. 360 M. 'at antiqui tam etiam pro tamen usi sunt, ut Naeuius: quid' e. q. s.

Numeros sequor Bothianos quod *Vatic. R* qui *mg. Vrsin.* taceas scripsi: cf. *Plauti Bacch.* 35 taceat *cod.* quod *Vatic. R* siet *Bothius* sit *cod.*

XXIV

butubatta

Pauli Festus p. 36 M. 'butubatta Naeuius pro nugatoriis posuit, hoc est nullius dignationis.'

XXV

concepilauisti

Pauli Festus p. 62 M. 'concepilauisti dictum a Naeui pro corripuisti et inuolasti.' Cf. G. Loewii *Prodrom.* XIII.

XXVI

conspensi

Varro de l. l. VI 70 M. 'qui idem faciat obligatur sponsu,

consponsus. hoc Naeuius significat cum ait consponsi.' ('quidem faciat obligatur sponsus' ω , corr. Spengeli. neuius Flor. De titulo fabulae 'Consponsi' cogitat A. Spengel.) Pauli Festus p. 41 M. 'consposos antiqui dicebant fide mutua colligatos.' Cf. Romuli fr. II.

XXVII

. . . . depuít me miseram ád necem.

134

Thes. nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 175 'depuire uerberare. Naeuius: depuit' e. q. s. Cf. Pauli Festus p. 70 M. 'depuere, cadere. Lucilius: palmisque misellam depuuiit me.'

depuit thesaurus, prob. Solmsen Stud. z. lat. Lautgesch. 166

XXVIII

Ingúrgitauit úsque ad imum gútturem.

Nonius p. 207, 20 'guttur neutri est generis . . . masculino Plautus . . . Lucilius . . . Neuius: ingurgitauit' e. q. s. Novio olim dederam (fr. XIV).

XXIX

. ánimum amore cápitali compléuerint

Fronto epist. p. 27 Nab. 'litterae ad me tuae . . . non satis proloqui possum ut animum meum gaudio in altum sustulerint, desiderio fragrantissimo incitauerint, postremo, quod ait Neuius, ánimum a. c. compleuerint.' Olim inter Noviana (fr. IX) rettuleram.

compleuerint *an quod in cod. est compleuerunt an plane alia forma usus sit Naeuius, incertum: cf. Leo Pl. F. 280*

XXX

nunc prímulum

Amáscó.

Diomedes p. 334 P. 'amo ueteres inchoatiuo modo amasco dixerunt . . . Naeuius: nunc p. a.' Neuius Monac. neuios Pariss. AB, ut fortasse Nouius fuerit.

1 sq. primolum *Parisini AB Monac. amasco primulum Forcellinius*

Adde praeterea Afranii inc. fab. XXVII.

TRABEA

EX INCERTIS FABVLIS

I

Léna deleníta argento nútum obseruabít meum,
 Quid uelim, quid stúdeam. adueniens dígito inpellam
 iánuam:

Fóres patebunt. de ínprouiso Chrýsis ubi me aspéxerit,
 'Alacris obuía mihi ueniet cómplexum exoptáns meum,
 5 Míhi se dedet: Fórtunam ípsam anteíbo fortunís meis.

Cicero Tusc. disp. IV 31, 67 'aliter enim Naeuius ille gaudet Hector: laetus sum' e. q. s. 'aliter ille apud Trabeam: lēna ... dedet. quam haec pulchra putet, ipse iam dicet: Fortunam ... meis.'

3 fori' patebit *Bentleius* Versus 5 particulas coniungit
Bentleius

II

'Ego uoluptatem ánimí nimiam súmmum esse errorem
 árbítror.

Cicero Tusc. disp. IV 15, 35 'quae' (appetitio nimia) 'si quando adepta erit id, quod ei fuerit concupitum, tum efferetur alacritate, ut nihil ei constet quod agat, ut ille qui uoluptatem animi nimiam summum esse errorem arbitratur.' In quibus Trabeae versum latere perspexit Bentleius. Cicero ad fam. II 9 'repente uero inCESSI omnibus laetitias laetus. In quo cum obiurgarer quod nimio gaudio paene desiperem, ita me defendebam: ego uoluptatem animi nimiam.' Idem de fin. II 4, 13 'nam et ille apud Trabeam uoluptatem animi nimiam laetitiam dicit.' Idem poetae dictum uide an respiciant illa Ciceronis ad Paetum IX 21 'ain tandem? insanire tibi uideris, quod imitere uerborum meorum, ut scribis, fulmina? tum insanires, si consequi non posses. cum uero etiam uincas, me prius inrideas quam te oportet. quare nihil tibi opus est illud a Trabea, sed potius ἀπό-τερυμα meum.' Paetum Trabeae versu quodam usum esse quo significaret non succedere ipsi quod aggressus erat, coniecit

Manutius; immo ipsam illam imitandi insaniam vel ἀπό-
 τεργυα nimiam sibi esse animi voluptatem videtur Paetus
 scripsisse.

[animi] homini *cod. ep. ad fam.* errorem] aegrorem *Bent-*
leius, quod verum non esse apparet loco ad fam. II 9 arbitror
Bentleius. Trabea quo verbo usus sit nescimus: fortasse autumo
scripsit

A T I L I V S

MISOGYNOS

Menandri fabula *Μισογύνης* fuit.

Cicero Tusc. disp. IV 11, 25 'odium mulierum quale
 in misogyno Atili est.'

EX INCERTIS FABVLIS

I

Suam quoique sponsam, mīhi meam: suum quoique
 amorem, mīhi meum.

Cicero ad Att. XIV 20, 3 'cum . . . scripsissem ad eum'
 (Brutum) 'de optimo genere dicendi, non modo mihi, sed
 etiam tibi scripsit sibi illud, quod mihi placeret, non probari:
 quare sine quaeso sibi quemque scribere. Suam cuique' e. q. s.
 'non scite: hoc enim Atilius poeta durissimus.'

cuique (*bis*) *edd.* quoque (*bis*) *Med.*

II

Pér laetitiam liquitur animus.

2

3

Varro de l. l. VII 106 M. 'Aurelius scribit delicum esse
 ab liquido, Claudius ab eliquato. si quis alterutrum sequi
 malet, habebit auctorem apud Atilium: per l. l. a. A liquando
 liquitur fictum.' (Accilium Turnebi *cod. Attilium Haun.*
Caecilium cod. B) Nisi forte ex Electra Atilii haec petita
 sunt: cf. Soph. El. 871 ὅφ' ἡδονῆς τοι, φιλότῃ, διώκομαι κ. τ. λ.

liquitur verbi mensuram monstravit *Buc annall. philoll. 1869*
p. 488. 536: cf. Plauti Trin. 243

III

Cape caéde, Lyde, cóme conde . . .

Varro de l. l. VII 90 M. 'apud Atilium: cape' e. q. s.
'cape, unde accipe; sed hoc in proximo libro retractandum.'
(Acilium cod. B)

cede *Flor.* Lyde *edd. vulg., probavit Lachmannus in*
Lucr. 324 lide *ω, tuctur O. Muellerus* elide *susp. Spengelius*
lude *Scaliger* dide *Palmerius* come *Bue* coëme *intellegi vult*
conde] tunde *Turnebus*

AQVILIVS

BOEOTIA

Cf. *Βοιωτία* Antiphanis Theophili Menandri.

I

Vt illúm di perdant, prímus qui horas répperit,

Quique ádeo primus státuit hic solárium!

Qui míhi comminuit mísero articulatím diem.

Nam <unúm> me puero uénter erat solárium

5 Multo ómnium istorum óptimum et ueríssimum:

Vbiuís monebat ésse, nisi quom níl erat.

Nunc étiam quom est, non éstur, nisi solí lubet.

Itaque ádeo iam oppletum óppidumst soláriis,

Maiór pars populi <iam> áridi reptánt fame.

Gellius III 3, 4 'alias probauit' (Varro) 'adductus filo atque
facetia sermonis Plauto congruentis easque iam nominibus
aliorum occupatas Plauto vindicauit sicuti istam quam nuper-
rime legebamus, cui est nomen Boeotia. nam cum in illis una
et níginti non sit et esse Aquili (aqli, i scr. supra q, Vat.
Rott.) dicatur, nihil tamen Varro dubitauit quin Plauti foret,
neque alius quisquam non infrequens Plauti lector dubitauerit,
si uel hos solos ex ea fabula uersus cognouerit, qui quoniam
sunt, ut de illius Plauti' ('Plauti' delendum videtur) 'more
dicam, Plautinissimi, propterea et meminimus eos et ascripsi-

mus. Parasitus ibi esuriens haec dicit: ut illum di perdant' e. q. s. Cf. Ammianus Marcellinus XXIII 6, 77 'uenter unicuique' (Persarum) 'uelut solarium est, eoque monente quod' (quom?) 'inciderit editur' XIX 8, 8 'arida siti reptantes' (v. 9). Cf. Hertzius rament. Gellian. V p. 18 et Herm. 8, 286. Disputavit de Gelliano capite Ritschelius Parerg. I 83 sqq. 123 sqq. 208. De solariorum mentione vide nunc quae Ostermayer de hist. fab. in com. Pl. p. 57 et Leo Pl. F. 138 monuerunt.

4 unum Hertzius, om. ω olim Ritschelius nam me puerulo Bentleius (puello Hertzius) ueter ψ (cf. cor. XX) 6 ubiuis scripsi ubi iste ω ubiuis ste Hertzius, prob. Fleckeisenus, sed cf. Skutsch p. 146 ubi ubi cum edd. vet. Ritschelius iuste Bue usque is Goetzius ubi is non conieceram Integra sententia excidisse videtur CFWMuellero l. l. 364 7 quom Bothius quod ψ quid Rott. estur edd. vet. est ω 8 oppidum est Hermannus est oppidum ω 9 popli pars Bothius iam Hertzius olim, om. ω arida ad Ammiani exemplum Hertzius ut a. reptent Ritschelius

II

Vbi primum accensus clamarat meridiem

10

Varro de l. l. VI 89 M. 'accensum solitum ciere Boeotia ostendit, quam comoediam Aquilii esse dicunt, hoc uersu: ubi' e. q. s. (Aquilii Turnebus alii libri. Cf. Ritschelius Parerg. I 11 sq.)

clamant *Guelf*.¹ clamarit *Laetus* clamauit *Osannus*: an clamabat?

LICINIVS IMBEX

NEAERA

Cf. *Néαιρα* Timoclis et Philemonis. Vel miles vel parasitus assentator amatae eius dicere videtur.

Nolo ego Neaeram té uocent, sed Nérienem,

Cum quidem Mauorti es ín conubiúm data.

Gellius XIII 23 (22), 16 'praeter Plautum etiam praeterque Gellium Licinius Imbex, uetus comoediarum scriptor, in fabula quae Neaera scripta est ita scripsit: nolo' e. q. s. 'Ita autem se numerus huiusce uersus habet, ut tertia in eo nomine syllaba contra quam supra dictum est corripienda sit, cuius

sonitus quanta apud ueteres indifferentia sit notius est quam ut plura in id uerba sumenda sint.'

1 neaerem *Lugd.* neaera *Germ. Petav.* neaere *Par.* *De formae Nerienem mensura cf. Fleckeisenus epist. crit. ad M. Hertziū p. 32* 2 quandoquidem *Bothius* quoniam quidem *Fleckeisenus* Mauorti scripsi Marti ω ē *Voss. Germ. ē Petav.*

Numeros iuvabit qui es ipsi in coniugiū (s. concubium, ut prop. Luchs stud. I 72) data scripserit

CAECILIUS STATIVS

Servavi ordinem nominum qualem indicat Gellius IV 20, 13, quamquam *Statius Caecilius* appellatur in Hieronymi chronico (cf. de praenom. c. 4).

AETHRIO*

AETHRIO vel AETHERIO. Aetherium Iovem intelligebat Spengelius p. 6 Amphitruoni non multum dissimilem fabulam fuisse coniciens; et deorum sane partes in ea fuisse videntur secundum fr. IV, nisi forte metonymice Mercurius dicitur: ipsum adeo Amphitrionis nomen optimi libri Nonii commendant, quod reciperem, nisi Festi et Diomedis obstarent testimonia. Aeschrionem Apollodori Caecilius transtulisse videtur Meinekio hist. cr. 461. Aethrionem saturam Varronianam a Nonio p. 91 laudari incerta coniectura opinatus est Vahlenus anal. Non. 27.

I

De nocte ad portum sūm prouectus prósumia.

Nonius 536, 12 'prosumia nauigii genus. Caecilius Meretrice ... idem Aethrione: de nocte' e. q. s. (antrione HL¹W amphitrione Ba_χ, Junius)

a portu *Quicherat* prouectus *Ba_χ* profec *W* profectus *φ*

II

Ei périi: quid ita número uenit? fúge domum.

Festus p. 170 M. 'Panurgus Antonius haec ait: numero nimium cito, celeriter nimium — celeriter. Caecilius in Aethione: ei' e. q. s. (Aethrione Vrsinus)

perii *vulgo* peri *cod.* fuge *Augustinus in mg.* fuce *cod.* hei perii! [quid ita?] numero uenit. [fuge domum! *Spengelius*

III

Orám reperire nūllam, qua expediám, queo.

Festus p. 182 M. 'orae extremae partes terrarum, id est maritimae dicuntur, unde et uestimentorum extremae partes, quae quidem et primae dici possunt. Caecilius in ethrione usus est pro initio rei, cum ait: oram' e. q. s.

qua *Spengelius* quam *cod.*, *tuetur Lachmannus in Lucr.* 223

IV

Cúm Mercurio cápít consilium, póstquam sentináť satis.

Festus p. 339 M. 'sentinare, sat agere, dictum a sentina, quam multae aquae naus cum recipit, periclitatur. Caecilius in ethrione: cum' e. q. s. Paulus p. 338 M. 'sentinare, sat agere, dictum a sentina naus, quam quis ut aqua liberet euacuare contendit. itaque sentinare est subtiliter periculum vitare. Caecilius: capit' e. q. s.

An post consilium gravius interpungendum, reliqua oratio ut non absoluta sit?

V

. actutum, uóltis, empta est: nóltis, non empta ést . . 5

Diomedes p. 381 P. 'apud veteres reperimus id quod nolumus, non uultis * ut est in Aethrione apud Caecilius: actutum uultis' e. q. s. (sic edidit H. Keilius. in etherione apud lucilium Pariss. AB Monac. in etheriore apud lucilium 'ms. cod.' C. Scioppii apud lucilium edd. vett. apud Caecilius Statium I. Beckerus Philol. IV 78)

Supplere possis áge iam vel agite actutum recenti m. ascriptum in Monac. actiūm Paris. A actium Paris. B Mon., om. edd. vett. empta Noltis 'ms. cod.' C. Scioppii non emo vel non erit, ut senarius fiat, Bue Septenarium vel eadem erit vel est item concludere potuit

ANDREA

Andria Caecili num recte feratur dubitat Ritschelius Parerg. I 133, quod cum ex Graecis Menandria sola nota sit, si eandem, quam Caecilius olim dederat, repetere ausus esset Terentius, vix ei in prologo de ea re tacere licuisset. Sed Andrea potest vel *Ἀνδρείας* vel (cum Dziatzkone) *Ἀνδρεία* in-

tellegi, ne de Androgyno, quod compendio scriptum fuerit, dicam.

Conducit nauem pútridam . . . .

Nonius 152, 17 'putidum, putre ... Caecilius Andrea: c. n. p.'

putidam *Vrbín.* 307, *edd. cf. Lachmannus ad Lucr.* 3, 871

ANDROGYNOS

Ἀνδρόγυνος Menandri?

I

Sépúlchrum plenum taéniarum, ita út solet.

Festus p. 360 M. 'taenias Graecam uocem sic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum esse laneum capitis honorati, ut sit apud Caecilium in Androgyno: sepulchrum' e. q. s. (lucilium Vaticanum RS.)

uti solet *vel* ut adsolet *praestat fortasse*

II

Séd ego stolidus: grátulatum méd oportebát prius.

Festus p. 317 M. 'stolidus, stultus — — Caecilius in Hypobolimaéo — et in Andronico: sed' e. q. s. (Androgyno Augustinus)

med oportebat *Bothius* me ... oporteat *cod.* tibi me oportebat *Umpfenbachius*

ASOTVS

Ἀσῶροι fuerunt Antiphanis et Eutydis, *Ἀσῶρος* Timostrati. Amicam, ni fallor, noctu clanculum a se in domum paternam ductam esse narrat adulescens asotus fr. I, de eodem fr. II patri sermo est vel cum sene amico vel cum servo. Obsonantis sumptus tanguntur fr. III. Parasitum loquentem habes fr. V et VI.

I

nam ego

10 Duábus uigiliís transactis dúco desubitó domum.

Nonius 517, 13 'desubito ... Caecilius Asoto: nam' e. q. s. (asato Bamb. item fr. II. III. VI. VII)

1 nam] eam *Scaliger* me *ante* ego *quidam inseri* *uoluit*

2 ducor *vir doctus in Stephani exemplari* *Fortasse cum*
Bue continuandus octonarius

II

Ad amicos curret mutuatum. — Mutuet

Mea causa.

Nonius 474, 1 mutuet mutuum sumat. Caecilius Asoto:
ad' e. q. s.

1 sq. *septenarium continuare maluit cum Bothio Spengelius*
2 causa mea in octonario Quicherat An sibi ipse respondet?

III

Iam dudum depopulat macellum

Nonius 471, 16 'populat est et passium populatur...'
depoplat in senario O. Brugmanus p. 48

IV

Tun iam callebis, ille festus desidet?

Nonius 258, 10 'callet etiam dictum a callositate.'

tun scripsi tunc B tum q tu vulgo festum Palmerius
fessus Scaliger

V

Meretissimo hic me eiécit ex hac decuria.

15

Nonius 139, 19 'meritissimo. Turpilius Paraterusa [II]
Caecilius Asoto: meritissimo' e. q. s. ('Turpilius paraterus
meretissimo' mediis omissis Bamb.) Cf. Plauti Pers. 143.

meretissimo Ba meritissimo q

VI

Nihilne, nil tibi esse quod edim? . . .

Nonius 507, 4 'edim pro edam.'

nihil nehil H¹ L nihilne Ba nihilne nihil q edim edd.
dedi H¹ edi q

VII

Nihil fore opino inter me atque illum . . .

Nonius 475, 4 'opino pro opinor...'

Iambos discripsit Spengelius, trochaeos posito nil Bothius
opinio Ba me Ba H mea q

EPHESIO

Cf. Ἐφεσίος Menandri.

Tum equidem in senecta hoc députo misérimum,
Sentire ea aetate eúmpse esse odiosum álteri.

Nonius 1, 2 'senium est taedium et odium, dictum a senectute, quod senes omnibus odio sint et taedio. Caecilius in Efesione tum' e. q. s. (Ephesio: nae tum Spengelius. De Ephesio cogitarat etiam Junius: sed quidni Ephesio possit servi nomen fuisse?) Cicero Catonis mai. 8, 25 'melius Caecilius . . . quam illud idem [Ploc. IX] . . . illud uero idem Caecilius uitiosius: tum' e. q. s.

1 equidem *om.* Nonius in senectute hoc Nonius hoc in senecta *Rhenaug. Ciceronis* 2 eumpse esse odiosum *Fleck-eisenus annall. philoll.* 1865 p. 566 [cf. *Bergkii opusc.* I 395] eum se esse odiosum *Ciceronis Leid. m. pr.* eum ipsum esse odiosum Nonius esse odiosum se *Rhenaug. Gud.* esse odiosum, *om.* se, *Paris. Salisb. Benedictob.* se esse odiosum *Erf.* odiosum se esse *Trevir.* esse se odiosum *Indersd. cum ceteris libris Ciceronis* ipsum esse odiosum *Bothius*

EPICLEROS

Ἐπικληρος Antiphanis Alexidis Diodori Diphili.

I

30 Itane 'Antipho inuenitur profluia fide?

Itanést inmemoris, itanest madida memória?

Priscianus p. 699 P. 'hic et haec et hoc memor . . . uetustissimi tamen similem genetino protulerunt eius nominis nominatiuum.' Idem p. 772 P. 'apud antiquos hic et haec memoris et hoc memore proferebatur. in quo testis est Caper, antiquitatis doctissimus inquisitor. ostendit enim Caecilium in Epiclero sic protulisse: itane' e. q. s.

1 inuenitur *Spengelius ex duobus codd.* inuentus q *utroque loco* est inuentus *Bothius* profluia *Halb.* profluita *Grut.* profluia *Sang.* profluia *Reg.* profluida *Vind. b* p. 699 pirfluia (*m.* 2 pirfluia) *Reg.* p. 772 2 itane est bis ψ itane . . itane est *Grut.* itane est . . itane est *Reg.* p. 699 medida *Reg. Bamb. p. 699*

II

An ubi non sitis, ibi consilium claudéat?

Priscianus p. 889 P. 'inuenitur tamen etiam claudio ... Caecilius in Epiclero: an' e. q. s. (Celius Reg. m. pr. Claudius Sang. in Epiclero om. Sang.) Thesaurus nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 107 'dicimus quoque claudio, es pro claudicare, uerb. neut. unde Caecilius: an' e. q. s. Ibidem p. 142 'claudere, claudicare. Caecilius: uos' e. q. s.

an ubi uos sitis, ibi *Priscianus*, nisi quod ibi *Reg. m. alt.* ubi *Reg. m. pr. Bamb. Bern.* an ut sciatis ubi *thes.* 107 uos nescitis ubi *idem* 142, ut fortasse an ubi nec sitis *verum sit* (nos *tuetur Bue*)

EPISTATHMOS

Ἐπιστάθμος Posidippi.

Si próperas, escende húc meam nauem: ita céleris est

Priscianus p. 760 P. 'celer uel celeris et hoc celere ... Caecilius in Epistathmo: si' e. q. s. (Epistathmo Spengelius episathmo Reg. Halb. Barb. episathmo, sup. m. alt., Bong. episathmos Bamb. epirathmo Sang. Grut. Carolir. Legebatur igitur Epistathmos)

escende *vel* exscende *Gulielmius* extende *ω* $\overline{hc}$ (i. e. hanc) *Sang.* meam *Reg.* in meam *φ*, *Spengelius* nauim *Sang.* *Grut. Carolir.*

EPISTVLA

Ἐπιστολή Alexidis?

I

Iamne ádeo? manta. — Iam hóc uide: caecús animum ...
.. aduentus ángit. 35

Festus p. 133 M. 'mantare saepe manere. Caecilius in Epistola: iam' e. q. s.

1 interrogandi signum posui et personas distinxi. iamne abeo? ¶ manta *Leo Pl. F. 285* post animum lacunam minimum viginti litterarum indicavit *Vrsinus*, quam his fere incertat metas. ten patris *suppleri* iussit *Leo*, ut adu. ángit octonarium clauserint

II

Nam nóbis equidem déus repertus ést Iouis.

Priscianus p. 695 P. 'Iouis nominatio quoque casu inuenitur. Caecilius in Epistula: nam' e. q. s.

nobis] nob^{uus} *Bong.* nouus *Reg. Bamb. Halb.* equidem *Osannus* quidem *ω* quidem iam *Brugmanus* est *Reg., suprascr. Halb. Bamb. m. 2, om. φ* nam nóbis equidem nóuus reper-
tust Ióuis deus *conieci*

EX HAVTV HESTOS

'Εξ αὐτοῦ ἐστὸς qualis sit describit Cicero secundum Platonem Tusc. disp. V 12, 36.

<Est> haéc caterua pláne gladiatória,

Cum suúm sibi alius sócius socium saúciat.

Donatus in Ter. adelph. IV 5, 34 'praesens praesenti eripi] adiuvant significationem haec ex abundanti addita ... sic Caecilius in Exhauhestoti: haec' e. q. s. (Caelius Dresd. Gand., edd. Vind. Med. Tarv. Celius Lugd., ed. Rom. in Exhauhestoti Spengelius in exatostoti Gand., edd. Rom. Vind. Med. Tarv. mexato scoti Dresd. in hesatoshetim Lugd. in Eratosthene vulgo) Gloss. Terentianum C. Barthii 'Caecilius: haec . . s. s.'

1 haec est *Bergkii* plane *Lindembrogius* plena *ω*
2 socium socius *gloss., non male* sauciat *om. Lugd. Gand.*

EXVL

Fortasse secundum Philemonis 'Απόλυδα; ad Alexidis Φρυγάδα refert Spengelius p. 6.

I

40 . . . . nam híc in tenebris íntus sese abscondidit.

Nonius 75, 25 'abscondidit pro abscondit' (ita F¹, Rothius. 'abscondit pro abscondidit' φ) 'Caecilius Exule: nam' e. q. s. 'Pomponius Maccis geminis [III].'

nam] nunc *senarium efficere monet Bue; cf. Leo Pl. F. 306*
abscondit *FHPW*

II

. . non haec putás? non haec in córde uersantúr tibi?

Nonius 369, 26 'putare, animo disputare ...'

tibi P, Ald. ti φ

FALLACIA

Καταφευδόμενον scripserunt Alexis Philemo Menander Sospater.

I

nam quam dūrīter

Vos éducauit átque asperiter, nón negat.

Nonius 512, 8 'duriter pro dure ...'

1 sq. quin ... educarit *Bothius* (cf. *Ed. Becker stud.* I 245)
atque asperiter *Bothius* (cf. *Priscianus* II 71, 1 *H.*) atque
aspere ω aspereque *Scaliger* nam quin dūrīter Atque áspere
uos educarit, non negat *Grauertus*

II

Nam si illi, post quam rém paternam amiserant,
Egéstate aliquantísper iactatí forent

45

Nonius 511, 26 'aliquantisper ...'

1 fortasse amisérunt

III

Núllus sum, nisi meám rem iam omnem própero in-
cursim pérdere.

Nonius 127, 19 'incursim pro celeriter.'

IV

Fácile aerumnam férre possum, si índē abest iniúria:
'Etiam iniuriám, nisi contra cónstat contumélia.

Nonius 430, 16 'iniuria a contumelia hoc distat: iniuria
enim leuior res est ...'

1 possunt *HL* poss *W* 2 nisi *H¹P* nisi (*missi W¹*) φ
constat *H¹* constant φ contumelia *Palat.* contumeliam φ
si citra constat contumeliam *C. Fr. Hermannus Philol.* III 106

V

Nísi quidem qui sése malit púgnitus pessúm dari

Nonius 514, 8 'pugnitus pro pugnis.'

nisi quis est qui *Madvicius* sese *Bothius* se ω

Scaen. poes. Rom. fragm. ed. Ritsch. II.

A

VI

50 'Ossiculatim Pármenonem dé uia liceát legant.

Nonius 147, 30 'ossiculatim, ut si minutatim.' Idem
332, 9 'legere rursum colligere ...'

hossiculatim *GH¹W* hosticulatim *L* p. 332 legam *ω* *ibidem*

VII

..... uelim paulisper te opperiri. —

Quantisper? — Non plus trídium.

Nonius 511, 29 'aliquantisper ... Caecilius Fallacia [II]
Caecilius Fallacia: uelim' e. q. s. *Lacunam inter utrumque*
Caecilii exemplum statuit Quicherat

Numeros agnovit Bothius

GAMOS

Γάμος Philemonis Diphili Antiphanis.

Vt hóminem .. tóxico transégerit

Festus p. 355 M. 'toxicum dicitur ceruari[um uenenum,
quo] quidam perungere sagitta[s soliti sunt.] Caecilius in
Gamo: ut' e. q. s. ('cerua. eo solent quidam perungere sagittas.
Caelius' Vaticaní RS bamo Vatic. R)

hom ..... *cod.*, *sed* hominem *nulla lacuna indicata Vati-*
cani RS hominem miserum *Scaliger* hominem amoris *Spengelius*

HARPAZOMENE

Titulorum Harpazomene et Harpazomenos (fr. III)
varietatem notavit Meinekius etiam in cognomine Philemonis
fabula.

I

dí boni,

55 Quid illud est pulchritátis!

Nonius 155, 17 'pulchritas pro pulchritudo. Caecilius
arpaíomene: dí' e. q. s.

1 *sq. uno versu* dí boni! quid *e. q. s. componere poteram;*
creticos ezhibet x 2 *il(lu)d metitur Skutsch* 122

II

... hunc collum Lúdo praecidí iube!

Nonius 200, 20 'collus masculino ... Caecilius Sarpazo-
mane: hunc' e. q. s. (Harpazomene Junius)

Ludo x ludo *vulgo* lodo (loedo?) F¹ praecipi FL

III

Vtinám pisciculi té schema, sine crúribus
Videám!

Charisius p. 117 P. 'schema quasi monoptoton sit, pro-
inde declinasse Caecilius in Ἀρπαζομένης denotatur. Vtinám,
inquit, te ... uideam, pro schemate.'

1 pisciculi te schema *dubitanter conieci*. tescioli schemati
cod. te sine schema *ed. pr.* te séruli schema *Buc mus. Rhen.*
29, 197 te, sciole, istac schema *olim conieci*

IV

Quid nárras, barbare índomitis cum móribus,
Inlitterate inléx?

Nonius 10, 23 'inlex' (ita Ba L¹ illex φ) 'et exlex est,
qui sine lege uiuat ... Caecilius Sarpazomene: quid' e. q. s.
'Sisenna' e. q. s. (Harpazomene Aldina)

1 cum indomitis α, *transposui* 2 inlex hi sunt (hi sunt
in ras.) Ba inlex hes L¹ illex es φ inlegis *Buc apud Brug-*
manum p. 30 (qui inlex inlitterate prop.) illex formam idem de-
fendit decl. lat. 14. Istae quas post inlex libri exhibent sordes
e Sisennae quod sequitur nomine videntur ortae esse

V

Equí homo ineptitúdinis cumulátus cultum oblítus es?

Nonius 128, 15 'ineptitudo pro ineptia. Caecilius Arpa-
zone: qui' e. q. s. (Harpazomene ed. 1526)

equi (i. e. ecqui) *scripsi: cf. Naev. 116 qui α qui tu x*
A trochaeis quos Bergkii commendaverat ad iambos rediit *ec*
trum Bothius

VI

quid tibi aucupátioſt

Argúmentum aut de amóre uerbificátioſt
Patri?

Donatus in Ter. eun. IV 4, 4 'quid uestis mutatio?] sic ueteres ... Caecilius ἀπαξουμένη: quid' e. q. s. (Caelius ed. Med. Celius Par. Lugd. Dresd., edd. Rom. Vind. Tarv. ἀπαξουμένη] in ... Par. Lugd. Dresd., item lacuna interposita, sed om. in edd. Rom. Vind. Tarv. Med.)

1 quid tibi una cum fabulae nomine lacuna intercidit in ed. Med. acceptio Par. Lugd. Dresd. est om. edd. vett.

2 argumenti Par. Lugd. amore Gand., Luchs p. 72 meo amore φ Iambos constituit Luchs, ante quem trochaei traduntur

HYMNIS

Cf. Ἕννις Menandri. Meretricem Hymnida suo aere emptam senex pater alii desponsurus est, ut amanti filio spem intercludat, fr. I. De altercatione quadam restat fr. III. Philosophantis enim inopportunitatem inpatiens adulescens reprehendit, alter autem inridens quaerit, quid ni ipse, cum ita animatus sit, gladio potius in ferventem illam scutram inruat: ni mirum violentia nihil hic profici. Porro asotum adulescentem audis fr. IV. VI. VII, patrem autem fr. VIII.

I

habes

65 Milétida: ego illam huic déspondebo, et gnáto saltum
obsípíam.

Diomedes p. 378 P. 'quod uulgo obsepio dicimus, ueteres obsipio dixerunt. Caecilius in Hymnide: habes' e. q. s. (im hymnida Par. A et, nisi quod in, Monac. Par. B im hymnita cod. Scioppii, om. edd. vett.)

1 habes Par. A Monac., Par. B m. 2, cod. Scioppii (loquitur cum lenone senex) abis Par. B m. pr., om. edd. vett.

2 Miletida Bothius Miletidam ω, a Caecilio utique alienum vid. mulierculam edd. vett. et nato (gnato Spengelius) vulgo et ex nato Parr., cod. Scioppii et ex tanto Monac.

II

..... sine blanditiae nihil agit

In amore inermis.

Nonius 79, 1 'blaterare, confingere per mendacia. Afranius ... blaterare ... idem ... blateres. Caecilius Hymni: desine' e. q. s. Caecilio novum lemma blanditiae praemittit Onions (imnide F²H¹L¹ imnis de φ Hymnide Bentinus)

1 blanditiae H, Onions blanditiae φ nil Bothius agis x

III

quae

Narrare inepti est <ád> scutras feruentis. — Quin
machaera

Licitari aduersum ahenum coepisti sciens

Nonius 134, 15 'licitari congredi, pugnare ... Caecilius Hymnide: quae' e. q. s. (himmide Vrbm. 307, i. e. himnide, item fr. V)

2 macera ω 3 licitari edd. licitaria ω aeneum ω De
versu nihil adfirmo

IV

Mihi sex menses satis sunt uitae, septimum Orco spondeo. 70

Cicero de fin. II 7, 22 'atqui reperiemus asotos primum ita non religiosos, ut edint de patella, deinde ita mortem non timentes, ut illud in ore habeant ex Hymnide: mihi' e. q. s. (ex huide i. e. humnide Pal. b exonimide Monac. exenemide Leid. ut exiunde Morel.). Hinc Lucilium sua sumpsisse v. 591 L. 'qui sex menses uitam ducunt, Orco spondent septimum' monuit Muretus ad Catull. p. 726

V

<Em> uide luculentitatem eius et magnificentiam!

Nonius 135, 2 'luculentitatem a luculento. Caecilius Hymnide ... Laberius ... luculentitate captus.'

luculentiam in senario commendat Bue, in lemmate quoque Nonii luculentiam et ante luculentitatem perisse suspicatus eius om. Bothius

VI

Gárruli sine déntes iactent, síne nictentur pérticis.

Festus p. 177 M. 'nictare et oculorum et aliorum membrorum nisu saepe aliquid conari dictum est ab antiquis — Caecilius in Hymnide: garruli' e. q. s.

garruli sine dentes *Scaliger* garrulis medentes *cod.*

VII

Síne suam senectútem ducat úsque ad senium sórbilo.

Festus p. 339 M. 'senium a senili acerbitate et uitii dictum posuit Caecilius in Hymnide: sine' e. q. s.

An senectam? *cf. v. 28* usque *Bentleius* in *Ter. ad. IV* 2, 52, probavit *Lachmannus* in *Lucr.* 250 utique *cod.*, *servari volebant Grauertus Anal.* 82 et *Schoemannus opusc. acad. IV* 296 adsenum *cod.* sorbilo *Bentleius* sorbitio *cod.* soticum *Grauertus*

VIII

Prodígere et, cum nil hábeas, ted inrídier

Festus p. 229 M. 'prodegeris, consumpseris perdideris, ut Caecilius in Hymni: prodigere' e. q. s.

et *scripsi* est *cod.* nil *Bothius* nihil *cod.* ted inridier *Newius* te inridier *cod.* (*cf. Diomedes p. 378 P.*) te inriderier *Dacerius*

IX

74¹nudius tertius

Charisius p. 185 P. 'nudius tertius Caecilius in Hymnide.'

HYPOBOLIMAEVS sive SVBDITIVOS

De huius fabulae argumento coniecturam facere licet ex Varronis de re rust. II 11, 11 loco 'neque non quaedam nationes harum' (sc. caprarum) 'pellibus sunt uestitae ... cuius usum apud antiquos quoque Graecos fuisse oportet, quod in tragoe-diis senes ab hac pelle uocantur *διφθέλαι*, et in comoediis qui in rustico opere morantur, ut apud Caecilium in Hypobolimaeo habet adulescens, apud Terentium in Hautontimorumenio senex.' Hinc enim confirmatur quod Meinek-ius Men. p. 172 statuerat, ex Hypobolimaeo petita esse quae narrat Cicero pro Rosc. Am. 16, 46 'aecquid tandem tibi uide-tur, ut ad fabulas ueniamus, senex ille Caecilianus minoris

facere Eutychem' (eutychem Monac. m. 1 recte euthy- cum Veneta euthicum Wolfenb., et sic infra. enthinum Laur. 52, 1 Aeschinum et infra Aeschinus Spengelius. Deest locus in Lagom. 26) 'filium rusticum, quam illum alterum Chaerestratum? nam ut opinor hoc nomine est. alterum in urbe secum honoris causa habere, alterum rus supplicii causa relegasse? ... nemo vobis magis notus futurus sit quam est hic Eutyclus, et certe ad rem nihil inter sit utrum hunc ego comicum adulescentem an aliquem ex agro Veiente nominem.' Quibus quod addit scholiasta Gronovianus p. 429 Or. 'apud Caecilium comoediographum inducitur pater quidam qui habebat duos filios, et illum, quem odio habebat, secum habebat, quem amabat, ruri dedit. ergo uides, quia amavit Roscium pater, siquidem hunc agris dederat,' id magis ex ingenio commentatoris quam ex certa scientia fluxisse videtur. 'Menandrum' sane dicit Quintilianus I 10, 18: 'et apud Menandrum in Hypobolimaeo senex reposcenti filium patri uelut rationem impendiorum, quae in educationem contulerat, opponens psaltis se et geometris multa dicit dedisse,' sed inde cave concludas in Caeciliana fabula eum locum non extitisse: cum enim in eo sit Quintilianus, ut antiquis etiam temporibus musicam demonstret maximo in honore fuisse, testes primum laudat Graecos homines, tum demum ad Romanorum disciplinam transit. Ceterum de argumento dixi in enarratione mea quae est de Agroeci persona p. 10 sq. Hypobolimaeum qui a Festo dicitur Chaerestratum cum simplici Hypobolimaeo convenire Grauertus Anal. 81 coniecit, quod Ciceronis quem descripsi loco confirmatur. Item quae Hypobolimaeae Rastrariae nomine vulgo feruntur, ad eandem Hypobolimaei sive Hypobolimaei Chaerestrati fabulam pertinere idem vir doctus statuit. Certe quodam modo conveniunt inter se Hyp. I et Hyp. Rastr. I, Hyp. V et Hyp. Rastr. II, Hyp. IV et Hyp. Rastr. IV V, nec adversatur librorum auctoritas. Itaque tres eiusdem comoediae titulos habemus: Hypobolimaeum, quem 'Subditium' nuncupat Gellius fr. V et semel (fr. IV) Nonius, Hypobolimaeum Chaerestratum, Hypobolimaeum (Hypobolimaeam semel fr. VI vel bis — fr. V — Nonii libri praebent) Rastrariam. Rastraria autem indicem utrum poeta ipse dederit, quod Grauertus voluit, an grammatici potius excogitaverint, ut affirmat Ritschelius Parerg. I p. XV, tum demum perspicui posset, ni fallor, si de argumento plus constaret. Ita enim appareret, num quae rastro illi in rerum ordinem explicandum vis tributa fuerit necne. Ceterum repetita fabulae actione potest titulus mutatus fuisse. — Hypobolimaeum Aeschinum recte, ut videtur, ab his discriminant Grauertus p. 79

et qui contra eum Gellianam fidem merito vindicavit Ritschellius l. 1. (cf. p. 135).

I

75 . . aerumnā páriter tetulistí meam.

Nonius 178, 17 'tetulit, tulit . . . Caecilius Hippobolimen: aerumnā' e. q. s. (Hypobolimaeo Scaliger)

Praemittas nam mecum

II

Filius <meus éccum> incedit ín me sat hilará schema.

Priscianus p. 679 P. 'schema pro schemate. Valerius . . . Plautus . . . Caecilius in Hippo: filius' e. q. s. (cecilius Reg. Amien. Bong. cicilius Sang. Grut. hippo Bamb. Amien. Bong. Halb. hyppo Vat. m. alt., om. m. pr. 'ppo Reg. ippo Barb. lupo Sang. Grut. eppo Carolir. Hypobolimaeo Robertus Stephanus)

eccum: cf. cor. XXI *Bachius in Studemundi stud.* II 405 incedit in me *scripsi* in me (*bis Amien.*) incedit ω sat *scripsi* satis ω hilaria Reg. hilari Bamb. Amien. scema Sang. *Vind. Bong. Barb. Grut. Carolir., recte Senarium olim filius in med incedit cum Bothio exhibueram*

III

Abi hinc tu, stolide: [uís] illi ut tibi sit pater.

Festus p. 317 M. 'stolidus, stultus — — Caecilius in Hypobolimaeo: abi' e. q. s. Senex, quem de restituendo Chae-restrato tergiversari narrat Quintilianus I 10, stultum dicit adulescentem, qui cum ab ipso optime habitus fuerit, iam in ignoti hominis domum transiturus sit.

uis *vel uisne vel aliquid inserendum putavi; dic prop. Bue* illi *interpretor* illic, in illa domo. ille *Bothius, fort. recte*

IV

Quaesó, ne temere hanc rém agas, ne iracúnditer.

Nonius 515, 1 'iracunditer. Caecilius Subditiuo: quaesó' e. q. s. Cf. Menandri inc. XXV (574 K.): εἰ καὶ σφόδρ' ἀλγείης, μὴδὲν ἡρεθισμένους Πράξις προπετῶς ἀγῆς γὰρ ἀλογίστου κρατεῖν. Ἐν ταῖς παραχαῖς μάλιστα τὸν φρονούντα δεῖ.

agas, ne ante *Aldum* agas et ne ω: cf. *CFWMueller prosod. Plaut.* 154

LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY
DEPARTMENT OF GREEK.

Nam hi sūnt inimici pēssumi fronte hīlaro, corde trīsti,
Quos nēque ut adprendas nēque uti dimittās scias. 80

Gellius XV 9 'uere ac diserte Caecilius hoc in Subditio scripsit: nam' e. q. s. 'hos ego uersus, cum de quodam istius modi homine sermones essent, in circulo forte iuuenum eruditiorum dixi. tum de grammaticorum uolgo quispiam nobiscum ibi adstans non sane ignobilis: quanta, inquit, licentia andaciaque Caecilius hic fuit, cum fronte hilaro, non fronte hilara dixit et tam inmanem soloecismum nihil ueritus est!' Nonius 205, 1 'frontem feminino genere Virgilius . . . masculino Titinius . . . feminino Pacuius . . . Cato . . . fronte longo . . . Caecilius Subditio: nam' e. q. s.

2 adprendas *vulgo* adprehendas ω uti dimittas *Spen-gelius* ut dimittas *Monac. Spengelii* ut mittas *ceteri libri Gelliani* uitare *Nonius* (*sed ut uitare Vrbin.* 308)

VI

. . . . . sūbito res reddēt hebem

Charisius p. 107 P. 'hebem; Caecilius in 'Τροβολιμαίω: subito' e. q. s.

reste reddent *ed. pr.*: *potest te ante subito insertum fuisse*

VII

Habitāb<at in tugúriolo pau>pérculo.

Festus p. 355 M. '[tugu]ria a tecto appellantur [domicia rusticorum] sordida — [Caecilius in Hypo]bolimaeo: habitab . . . . . perculo.' ('appellantur et sunt fumo sordida' Vaticani RS)

tuguriolo pauperculo *scripsi*

VIII

Prius <ád rauim depóscat sane quám conte>ntam féceris.

Festus p. 274 M. 'rauim anti[qui dicebant pro raucitate.] Plautus — — [Caecilius] in Hypobolimaeco: prius' e. q. s.

Non nimis inepta supplere conatus sum

HYPOBOLIMAEVS CHAERESTRATVS

85 Nam istá quidem noxa muliebre est magis quám uiri.

Festus p. 174 M. 'noxa peccatum aut pro peccato poenam — item, cum lex iubet noxae dedere, pro peccato dedi iubet. Caecilius in Hypobolimaeo chaerestato: nam' e. q. s. (Chaerestrato Scaliger)

istaec *Grauertus* muliebre est *Bothius* (cf. *Leo Pl. F.* 259) muliebrem et *cod.* muliebris est *Vrsinus* muliebrist *O. Muellertus*, *Brix ad Plauti mil.* 187 mulierist *Grauertus* mulieris magis quam uiri est *Meinekius Men. p.* 172

HYPOBOLIMAEVS RASTRARIA

Cf. Woelfflinus mus. Rhen. 43, 308.

I

Obsúrduit iam haec ín mea aerumna míseria.

Nonius 147, 3 'obsorduit' (obsurduit Ba. in quo lemma solum extat) 'obsoleuit. Caecilius Hypouoli Ristraria: obsorduit' e. q. s. (hypob rastraria HL Hypobolimaeae Rastraria Scaliger)

obsorduit *ω*: cf. *ad* 95, 2 mea *Fleckeisenus* me *ω*

II

In uóltu eodem, in eádem mantat málitia.

Nonius 505, 23 'mantat pro manet. Caecilius Hypob Rastraria: in uoltu' e. q. s.

III

Hos sínulatim sápere, nos minus árbitror.

Nonius 176, 7 'singulatim et singillatim, a singulis. Caecilius Hypoboli Rastraria: hos' e. q. s.

nos s. s. non *Bothius*

IV

Rábere se ait

Nonius 40, 3 'rabere dictum est a rabie . . . Caecilius *Hypobolimaeo Rastraria*: r. s. a.' (hipolimaeo rastra-

bia W hipobolimaeo trastrabia HL Rastraria cod. ms.
habere narrat Junius Animadv. VI 10)

rebere L rabie rabere *Gebhardus Ant. lect. I* 11 agit H

V

Ere, óbsecro, hercle désine! — Mane, coépiam. 90

Nonius 89, 16 'coepere, incipere. Caecilius Periboea
Rastraria: ere' e. q. s. (Hypobolimaea R. Scaliger)

obsecro *Spengelius* obscuro ω desinam *Vrbm.* 307
*Personas vulgo non distinguunt: servus vapulans frustra veniam
precatur*

VI

Quód prolubium, quae uoluptas, quae te lactat largitas?

Nonius 16, 20 'lactare est inducere uel mulgere, uellere,
decipere . . . Caelius Hypobolimaea Rastraria: quod'
e. q. s. (Caecilius Hypobolimaeo: mea rastraria Muretus
Var. Lect. IV 13) Terentii adelph. 985 hinc sumptum videri
monet Muretus.

quod] quidem *Vrbm.* 307

HYPOBOLIMAEVS AESCHINVS

Ego illud minus nilo éxigor portórium.

Gellius XV 14, 5 'sese pecunias maximas exactos esse . . .
id nobis uidebatur Graeca figura dictum . . . quodsi id dici
potest, etiam exactus esse aliquis pecuniam dici potest. Cae-
ciliusque eadem figura in Hypobolimaeo Aeschino usus
uidetur: ego illud' e. q. s. 'id est: nihilo minus exigitur de
me portorium.' Nonius 106, 23 'exigor pro a me exigitur.
Caecilius Excino: ego' e. q. s.

nilo *Fleckeisenus epist. crit. ad M. Hertzium p. 37 concl.*
Lachm. in Lucr. 27 sq. nihilo ω

IMBRII

*Ἰμβριοι Menandri. Ad argumentum quid faciat fr. II ap-
paret; ebrius nescio quis cum sodali loqui videtur fr. III, frater
sollicitus est fr. VII.

I

. . . et hómini et pecubus ómnibus

Nonius 159, 15 'pecua et pecuda ita ut pecora ueteres

dixerunt... Caecilius Himbris: et homini' e. q. s. (Imbriis Junius)

pecubus (vel pecudis) *Spengelius* pecudibus ω

II

nūnc uter

95 Crēscit: non potēst celari.

Nonius 188, 15 'uter pro utero. Caecilius Imbris: nunc' e. q. s.

III

mihi † sordi

96 Dórmítum ut eam quisquam suadet? ét si ego obdormíuero,

Túte idem ubi eris éxperrectus?

Priscianus p. 888 P. 'expergiscor... experrectum facit. quamvis vetustissimi etiam expergitus dicebant... Caecilius vero secundum analogiam protulit in Imbris: mihi' e. q. s. (Caelius Reg. Grut. Halb. Bong. Barb. Carolir. celius Sang. Coelius Bamb. Imbriis Meinekius Men. et Phil. p. 98 imbris libri, nisi quod umbris m. 2 Reg. et Halb.)

1 sordi *Sang. Grut. Reg. Bamb. Bong. Barb. Carolir., Spengelii omnes, om. Dresd. sordo Halb. et pars Krehl. codd. sordida Lips. 1 Krehlii sordido Veneta 1 sobrio Bue dum sorbilo con. coroll. XXIII* (Mihi surdo olim dedi, surdo mihi *Fleckeisenus*) diormítum (i pr. eras.) *Grut. domitum Sang.* suadet ut eam quisquam (quisque *Barb. Carolir., om. Sang.*) ω *accentibus duris* obdormiero *Bamb. Tentavi mihi dormitum suadet ut eam quisquam? et si obdormivero vel mihi d. suades ut eam? et si ego o. Reliqua et si e. q. s. dubito utrum eiusdem an alterius personae sint 2 tute ≡ Idem Barb. tute, sup. idem, Bong. uberius corr. in ubi eris Reg. ibi eris Putschius*

IV

..... quíd? mihi non sunt bálneae?

Nonius 194, 11 'balneae nominis femini... Caecilius in Imbris: quid' e. q. s. in phoebis H¹ in phoebis Vrb. 308, quod Synephebis interpretatus in coroll. XXIII vel huius *fabulae vel Imbriorum frustulum excidis* suspicatus sum.

V

Resupína obstipo cápitulo sibi uéntum facere túnica

Festus p. 193 M. 'obstipum, obliquum. Ennius — Caecilius in imbro: resupina' e. q. s. (C. in Imbris O. Muellerus)

obstipo *Gifanius* obstito *cod.* tunicula *Vrsinus* cunicula *cod.*

VI

'Age age, i puere, dúc me ad patrios fínes decoratum 100
ópipare!

Priscianus p. 697 P. 'hic et haec puer uetustissimi protulisse inueniuntur . . . Caecilius in Imbris: age' e. q. s. (Imbris Meinekii umbris libri) Thesaurus nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 390 'et inde opipare adu. i. habundanter, unde Caecilius: age' e. q. s. Ibidem 407 'et sciendum quod antiqui dicebant puerus et non puer, unde Caecilius: puere puere . . . fines.'

age age i puere *Vind. Sang. Carolir. Grut.* age age puere (puere *semel eras. in Bong.*) *ceteri codd.* Prisciani age age puer *thes.* 390 puere puere *idem* 407 duc *unus cod. Spengelii* deduc *thes.* *utroque loco* duce *Prisciani* q̄ decor**atum *Bong. Prisciani* decorauit *thes.* 390

VII

Mirum ádeo nisi fratér domi ebriátus turbam aliquám 101/2
dedit.

Nonius 525, 2 'turbam et turbas diuersam uolunt habere significationem, ut sit turba populi conuentus, turbaeurbationes. nos contra lectum inuenimus et indiscrete positum et pro turbis turbam . . . Caecilius in Imbris: mirum' e. q. s.

ni *P* ebriatus *Bue mus. Rhen.* 29, 197 ebrius ω turbam aliquam dederit ebrius *proposueram, antea senariorum frustula* — domi ebrius Turbam *e. q. s.*

VIII

. . cruento ita óre grundibát miser.

Nonius 465, 4 'grundire cum sit proprie suum . . . etiam hominum esse grunditum Caecilius in Imbris designauit: cruento' e. q. s. (Imbrii BaL) Diomedes p. 379 P. 'grundire . . . Caecilius: cruento' e. q. s.

Cf. Scaliger Coni. in Varr. p. 158.

KARINE

Kαρίνη Menandri an Antiphanis?

I

.. ut aurum et uéstem, quod matrís fuit,
 105 Reluát, quod uiua ipsi ópposuit pígnori.

Festus p. 281 M. 'reluere, resolueré repignerare. Caecilius in Carine: ut aurum' e. q. s.

2 opposiuit *Scaliger* opposuit *cod.*

II

..... tum éx aure eius stalágmium
 Domi hábeo.

Festus p. 317 M. 'stalagmium genus inaurium uidetur significare Caecilius in Karine, cum ait: tum' e. q. s. (Karine cum aítium *cod.*) Paulus p. 316 M. 'stalagmium genus ornamenti aurium. Caecilius: ex aure' e. q. s.

III

Modo fít obsequéns hilarus cómis
 Commúnis concórdis, dum id quód petit potítur.

Priscianus p. 726 P. 'concor's concordis. antiquissimi tamen solebant genetiuo similem proferre in his nominatiuum. Caecilius in Cratino: modo' e. q. s. (crastino Amien. crastino Sang. Carine Meinekius l. l. p. 91)

1 sq. *numeros discripsit Spengelius* hilarus *Bong. Bamb., duo Monac. hilarus Halb. hilaris (u m. alt.) Barb. ilarus Carolir. hilares Grut. hilaris Reg. Amien. Sang. Halb. m. 2 comes Grut. Carolir. m. 1 Barb. 2 commonis (v m. alt.) Sang. Legebatur commoenis, ut uidetur Excipit bacchiacum dimetrum clausula iambica, quod propter CFW Muellerum prosod. Plaut. 131 monendum est*

MERETRIX

Cf. Hetaera Turpili, Pomponi Prostibulum.

I

Cum ultró gubernator própere uertit prósumiam. 110

Nonius 536, 10 'prosumia, nauigii genus.'

cum ultro gubernator *scripsi* cui progubernator ω Cupro
(i. e. *Κοιράδην*) gubernator *Bue*, ingeniose

II

Memini íbi <fuisse> cándelabrum lígneum

Ardéntem

Nonius 202, 17 'candelabrum generis neutri, ut saepe. Masculi Caecilius Meletricem: memini' e. q. s. (Cum Meletrice Itolorum meltrice conferri iubet Woelfflinus. Meretricem Vrbín. 307 Meretrice ed. 1526. Cf. var. script. in Turpili v. 42 et Afrani 136)

1 inuenit inibi *olim coniecit Bue*

NAVCLERVS

Ναύκληρος Menandri?

I

Nunc ábeo: audibis praétereá, si dítis filia rédeat.

Nonius 506, 4 'audibo pro audiam ... Caecilius Nauclero: nunc ... filia redeat. [Idem] Progamo.' Excidisse de Progamo testimonium vidit Grauertus Anal. 113.

Anapaestos agnovit Bue, qui nunc áb eo a. p., si dices
'f. r.' *proponit: olim septen. troch.* núnc ... si eius redeat filia
finxi dicis ω

II

'Vt te di omnes ífelicent cúm male monita mémoria!

Nonius 126, 26 'infelicitent.'

ut dedi *Ba* ífelicent *Guietus*, *Bentleius*, *defendit Bue*
mus. Rhén. 15, 433 (cf. *Brixius Philol.* 12, 655) ífelicent ω
molita *Ba* merita x ífelicent male moenita *Spengelius*

III

Súppilatúst aúrum . . átque ornámenta ómnia. 115

Nonius 12, 31 'suppilare est inuolare uel rapere, a pilorum raptu, unde et furtum passi compilati dicuntur ...'

suppilatum est *W* aurum *Bothius* eum *a* *inserere*
e. c. uestis *licet* (cf. *Plauti Epid.* 222), *nisi initio mancum*
septenarium . . suppilatumst aurum átque o. o. *praeferas*. sup-
 pilat uestem aurum a. o. o. *Onions*

NOTHVS NICASIO

Νόθος Philemonis? Cf. Ritscheliuss Parerg. I 135 et XV.

I

Habés, uide, <em> tibi trádidi, in tuo cóllo est: de-
 collés caue.

Nonius 97, 26 'decollare, ex collo deponere. Caecilius
 Notho Nicasioni: habes' e. q. s. (Noto W)

uiden *conieceram*

II

'Ilico ante óstium hic érimus . . . .

Nonius 325, 2 'ilico significat statim, mox . . . Caecilius
 Notonicasione: ilico' e. q. s. (notonicasione B notoni-
 incasione GHL²W notonincasione L¹)

est ilico *L*¹ hostium *BLW*

III

. . . . . manete ilico!

Nonius 325, 11 'ilico, in eo loco . . .'

OBOLOSTATES [FAENERATOR]

Vtrumque nomen ad eandem fabulam pertinere statuit
 Scaliger. Cf. Ritscheliuss Parerg. I 144. 157.

I

119 Nunc enim uero est, cum meae morti rémedium re-
 120 peribit nemo.

Nonius 508, 15 'repperibitur pro repperietur . . . Cae-
 cilius Obolo: nunc' e. q. s. (Obello Ba Obolostate Mercerus)

Octonarium trochaicum agnovit Bue, senariorum frustra (re-
 medium Reperibit) *cum aliis notaveram nunc] nec W nunc*
nunc enim uero in senario Bergkiius opusc. I 387

II

Depósitus modó sum anima, uíta sepúltus.

Nonius 279, 30 'deponere est desperare, unde et depositi desperati dicuntur . . . . Caecilius in Oboloiestate: depositus' e. q. s.

An animo? cf. *Acci v. 74* sepultus sum ω depósitus anima módo, uíta sepúltus sum *Spengelius* d. a., uíta modo sepultu' sum *Bothius* d. modo Súm a. nius s. α

III

crédidi silicérnium

Eius me ésse esurum.

Festus p. 294 M. '[silicernium dicitur cena fu]nebris, quam [Graeci $\pi\epsilon\rho\acute{\iota}\delta\epsilon\upsilon\pi\upsilon\upsilon\upsilon$ u]ocant. — — Caecilius Ob]olostate: cre . . . . . messe esurum' Paulus p. 295 M. 'silicernium — Caecilius: credidi' e. q. s.

1 sq. silicernium eius *Paulus, in Festi cod. non apparet*
2 *Praeferendus fortasse septenarius troch., in cuius fine pro-*
pdiem supplet Bue

IV

. . . . ego pérdidi te, qui ómnes seruos pérdo
Populátim: quaeso ne ád malum hoc addás malum . . . 125

Nonius 154, 13 'populatim.'

Septenarios nunc praefero 1 perdit Ba perduo *Bo-*
thius perdo seruulos α *Fortasse a verbo quaeso altera*
persona loquitur

V

si linguás decem

Habeám, uix habeam sátis te qui laudém, Lache. —
Immo uéro haec ante sólitus sum: res délicat.

Nonius 277, 26 'delica est aperi et explana . . . . Idem
98, 7 'delica, explana, indica. Caecilius Oboloiestate [3]'

1 linguís *L*¹ decem *Mercerus* dete ω 2 Lache *Mer-*
cerus ache ω 3 *Lacheti* tribuit *Bothius* haec] hic *Vrbín.*
307 solante *FL* p. 98 antehac malit *Spengelius* solitum
sum *F*¹ *L* p. 98 res om. ω p. 277

Scaen. poes. Rom. fragm. ed. RIBBECK. II.

VI

satine huic ordini,

130'Etsi nihil <ego> égi, quaesti? — Quaésti? — Quia
sunt aémuli

Nonius 483, 27 'quaesti uel quaestuis dictum pro quae-
stus . . . . Caecilius Venatore: satine' e. q. s. (Feneratore
Spengelius)

1 huic ordini *Bothius* huc ordini ψ huc ordinēⁱ *L*
2 egi] ego *P* egisti *olim scripsi*, sed cf. coroll. XXIV quaesti
quaesti *Ba L* 116 quaesti *semel* ϕ *in quibus qui acquiescere*
malunt, eis senarius cum Bothio dimetiendus est. sunt aemuli
Aldina sunemuli (sunimuli) ω

VII

Credó: nimis tandem hoc <hércle> fit uerníliter.

Nonius 42, 28 'uerniliter pro adulatorie; a uernis, qui-
bus haec uiuendi ars est. Caecilius Venatori: credo' e. q. s.
(Feneratore Spengelius)

nimis tandem: cf. *Leo Pl. F.* 268 hercle *inserui: cf.*
Plauti Men. 696 sit *Vrbín.* 307 fiet (vel fuit) *Spengelius.*
Septenarium olim ab initio mutilum exhibueram talem . . .
credo: nimis tandem hoc <quidem> fit u.

VIII

Vólat exanguis, símul anhelat, péniculamentúm tenet
Pálliolatim.

Nonius 150, 1 'peniculamentum a ueteribus pars uestis
dicitur . . . Caecilius Feneratore: uolat' e. q. s.

1 cf. coroll. XXIV sq. exanguis *Bothius* sanguis ω
penulamentum *FH*¹ tenet palliolatim *scripsi* et pallio da-
tur ω et palliolatur *Junius* *Iambici septenarii huiusmodi u.*
e., s. anhelat, Peniculamentum e pállio dátur *Buechelero fuisse*
videntur, pallium autem dici in peniculamentum esse mutatum,
quia ad utrumque pedem dependeat

IX

Péluim sibi poposcit . . . . .

Nonius 543, 28 'peluis, sinus aquarius, in quo uaria
perluuntur, unde ei nomen est . . . Caecilius in Feneratore:
p. s. p.'

peluim dubium utrum tres syllabas ut in *Laberii* v. 94 an duas aequet; trisyllabum etiam in exitu septenarii trochaici poni potuit; bisyllabum olim post primum trochaicum posui. Ceterum cf. *Bergkii opusc.* I 392

PAVSIMACHVS

Generosam meretricem, qualis est in Terentii hecyrâ Bacchis, prodita fr. II; et ob similem causam atque illic 746 sq. Laches pater cum ea loquitur fr. IV

I

Edepól uoluntas hómini rarentér uenit. 135

Nonius 515, 24 'rarenter.'

uoluptas *Palmarius* homini] boni *Palat.*

II

libera essem iám diu,
Habuíssem ingenio sí sto amatorés mihi.

Nonius 127, 15 'iamdiu pro olim . . . . Caecilius nausimacho: libera' e. q. s. nausimacho *H*¹, suprascr. epi; *L* epinausimacho (epinausimaco *Vrb.* 307) φ Pausimacho *Mercerus*

1 libera *Junius* in *mg.* liber ω 2 habuíssem ingenio
om. *F*¹ *L* si sto *Lachmannus* in *Lucr.* 197 si ston ω si isto
Mercerus si ston habuíssem ingenio siston *H* si istoc habuíssem ingenio *Onions*, fort. recte abutores *L*

III

Carbásina molochina ámpelina . . .

Nonius 548, 14 'molochinum, a Graeco, color flori similis maluae.'

molichina *HW* ámpelina *ed.* 1526 amperina φ amperita
*H*¹ *L*¹ anperinata *P*¹ anperinta *P*²

IV

hoc a te póstulo,
Ne cúm meo gnato pósthac limassís caput. 140

Nonius 334, 9 'limare etiam dicitur coniungere . . . . Caecilius Pausimato: hoc' e. q. s. (Pausimacho *Mercerus*)

2 meo *BGH*¹ eo φ limassis *Bentinus* limasses ω

V

140¹ uelitari

Nonius 3, 13 'uelitatio dicitur levis contentio ... uerbis uelitationem ... uelitati estis inter uos duo ... uerbis uelitare ... labris inter se uelitari ... Caecilius Pausimacho: hic desunt quatuor lineae quae in autentico non erant scriptae.' (Sic in Victorino cod. et in W, item lacuna in H; ceteri continuant: 'Pausimacho mum interent tamen. Toga dicta est' p. 406, 17)

PHILVMENA

I

Qui pánis solidi córbulam . . . .

Nonius 197, 29 'corbes, corbulae ... Caecilius Filumena: qui' e. q. s. (caelius W celius φ)

solidi, i. e. duri *scripsi* soli ω, *posse genetivum esse monuit* Buc

II

141¹ factio

Nonius 304, 28 'factio iterum significat opulentiam, abundantiam et nobilitatem ... Caecilius Filium in alta eorum famam occultabat factio.' (filium ainalta W¹) cf. v. 172.

Hiantem senarium facinorum famam o. f. Madvicus panxit ita (sic Grauertus) eorum infamiam o. f. x

PLOCIVM

Πλόκιον Menandri. Luculentis Gellii de argumento testimoniis non nulla ex reliqua versiculorum farragine indicia accedunt. Ac primum ad utriusque senis deverbium illud, unde est fr. II, pertinet sine dubio festivum alterius de mortua uxore dictum III. Atque ut *τρογόνος λαλίστέρα* apud Menandrum XIII M. (416 K.) dicebatur Crobyle, ita facies eiusdem apte eis describitur, quae sine fabulae nomine extant apud Nonium 119, 19 (inc. fab. XX). Porro hominis pauperis, hoc est eiusdem senis vicini servus Parmeno (cf. Men. VIII = 407 K.) erilis filiae gemitu audito, cum totam rem adhuc ignoraverit, primo coniecturis indulgens in vicinum adulescentem, quem puellae admodum esse familiarem scit, confert suspicionem. Atqui non convenit computanti temporis ratio (IV et Menand. III = 413 K.): nam ante ipsos decem menses demum erus rure in urbem migraverat (cf. Menand. V VI VII = 405 sq. 408 K.), nec ante id tempus

virgini cum quoquam consuetudo fuerat. At enim sane ruri Crobylae filius (eum enim fuisse puto) festo furore exultans (cf. VII) ignotus ignotam compresserat. Et de pervigilio quidem amplius percontando Parmeno comperit: V VI, sed de auctore, quoniam in tenebris istud opus confectum est, ne puellae quidem ipsi constat. Iam vero gravissimas eius puerperium turbas adfert: siquidem nuptias magno sumptu paratas, quas differri legimus fr. XII XIII, ad puellam nostram referendas esse recte conicimus. Cognito enim, cuius se ipsum in noxia esse nescit, dedecore non potuit adulescens non a coniugio vitatae abhorreere: itaque tollendi nuptias causam captans, cum veram in publicum proferre vereretur, fortasse auspicia infausta praetenderat, ad quod responderetur fr. XIV. Certe 'odiosa' opulentae ac superbae matri 'nurus' defenditur fr. XV, et ut aliam quandam cognatam ducat filio persuadere conatur Crobyle apud Menandrum (inc. fab. CCXXIV = 929 K.): *Κροβύλη τῇ μητρὶ πείθων καὶ γάμει τὴν ἀνγγενῇ*. Itaque de bona spe deiecti tam afflictis rebus congrua et Parmeno (VIII) et erus (IX) secum philosophantur, atque de eo rerum statu deverbium inter utrumque cum his innuatur (Men. VIII = 407 K.): *ὁ Παρμένων, οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ βίῳ φερόμενον ὥσπερ δένδρον ἐκ γίγνης μίς, Ἄλλ' ἐγγὺς ἀγαθοῦ παραπέφυκε καὶ κακόν, Ἐν τοῦ κακοῦ τ' ἤνεγκεν ἀγαθὸν ἢ φύσις* (cf. Men. IX X = 410 sq. K.), eodem probabiliter revocabimus Caeciliana X et XI. Ab illa autem mentis aequitate quantum postea discrepat Parmenonis sive advocati alicuius pauperiem publice defendundi studium XVI. XVII! Quod tamen aliter excitari vix poterat nisi aliquo modo, fortasse plocii ut anuli in Hecyra indicio, verus facinoris auctor proditus esset. Eo autem semel reperto iudice sane opus non erat, immo sublatae nuptiae restituebantur, Parmeno vero ob assidua merita liber factus est (XIX).

I

Is dēnum miser est, qui aérurnam suam nésciat oc-
cultáre

Foris: íta me uxor forma ét factis facit, sí taceam,
tamen índicium,

Quae nísi dotem omnia quae nolis habet: quí sapiet
de mé discet,

Qui quasi ad hostis cáptus liber séruio salua úrbe
atque arce.

Dum éius mortem inhio, égomet inter úuos uiuo
mórtuus. 6

Quaén mihi quidquid plácet eo priuatum ít me ser-
uatám <uelim>? 5

'Ea me clam se cúm mea ancilla aít consuetum. id
me árguit:

150'Ita plorando orándo instando atque óbiurgando me
óptudit,

Eam utí uenderém. nunc credo ínter suás

Aequális, cognátas sermónem serít: 10

'Quís uostrarúm fuit íntegra aetátula

Quae hóc idem a uiro

155 'Impetrarít suo, quód ego anus modo

Efféci, paelice út meum priuarém uirum?'

Haéc erunt concília hocedie: differar sermóne misere. 15

Gellius II 23 'Caecili Plocium legebamus: hantquaquam mihi et qui aderant displicebat. Libitum et Menandri quoque Plocium legere, a quo istam comoediam uerterat. Sed enim postquam in manus Menander uenit, a principio statim, di boni! quantum stupere atque frigere quantumque mutare a Menandro Caecilius uisus est! Diomedis hercle arma et Glauci non dispari magis pretio aestimata sunt. Accesserat dehinc lectio ad eum locum, in quo maritus senex super uxore diuite atque deformi querebatur, quod ancillam suam, non inscito puellam ministerio et facie haut inliberali, coactus erat uenumdare suspectam uxori quasi paelicem. Nihil dicam ego quantum differat. Versus utrimque eximi iussi et aliis ad iudicium faciundum exponi. Menander sic:

ἐπ' ἀμφοτέρω νῦν ἢ πικλῆρος ἢ καλὴ
μέλλει καθευδήσειν. κατεργασταί μέγα
καὶ περιβόητον ἔργον· ἐν τῆς οἰκίας
ἐξέβαλε τὴν λυποῦσαν ἣν ἐβούλετο,
5 ἢ ἀποβλέπωσι πάντες εἰς τὸ Κρωβύλης
πρόσωπον ἢ τ' εὐγνωστός οὖσ' ἐμὴ γυνὴ
δέσποινα. καὶ τὴν ὅψιν ἣν ἐκτίσματο
ὄνος ἐν πιθήκοις τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον
ἔστιν. σιωπᾶν βούλομαι τὴν νύκτα τὴν

- 10 πολλῶν κακῶν ἀρχηγόν. οἱμοι Κρωβύλην
λαβεῖν ἔμ' ἐκκαίδεκα τάλαντα . . . ,
τὴν δὲν' ἔχονσαν πῆχως. εἴτ' ἐστὶ τὸ
φρόναγμα πῶς ὑπόστατον; μὰ τὸν Δία
τὸν Ὀλύμπιον καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, οὐδαμῶς.
15 † παιδισκάριον θεραπευτικὸν δὲ τοῦ δόμον
† τάχιον ἀπαγέσθω δέ τις ἄρ' ἀντισταγάγοι.

Versuum 15 sq. sententiam hanc in coroll. XXIX exhibui:

παιδισκάριον θεραπευτικὸν δὲ τοῦ δόμον
θαῦτον ἀπάγοι τις ἢ ἑτέραν ἂν εἰσάγοι.

'Caecilius autem sic: is demum' e. q. s. Nonius 502, 12 'acusatiuus pro datiuo . . . Caecilius Plocio: dum ego eius mortem inibo.'

1—3 *anapaestos discipuli secutus potissimum Fleckeisenum* epist. crit. 14 sqq. et *Buechelerum*; olim librorum memoria saepius relicta septenarios initio mancos dedi. 1 suam aerumnam *Luchs in Studemundi stud.* I 69, item ego in sept. nesciat scripsi nescit (*prob. Bue*) vel nesquit § nequit ψ non potis *Fleckeisenus*

2 foris scripsi ferre (*unde nova vulgo incipit sententia*) ω fere edd. efferre *Spengelius* forma me ita § 4 *anapaestos continuat Bue* captus libere *Vat. Reg.* libere captus *Rott.* 5 et 6 transposui 6 dum ego eius *Nonius* inibo *Nonii* ω inter uiuos uiuo mortuus scripsi uiuo mortuus inter uiuos ω 5 quaten scripsi quae ω an quae olim conieceram quidquam (quicquam) § priuatum it me seruatum *Thysius*, quibus usus sum. priuatum nim me seruatum *Vat. Reg.* et nisi quod priuau *Rott.* priuatum in me seruau § 9 sq. vulgo senarios exhibent 9 uti eam § uenundarem § 10 aequalis atque cognatas *Rott.* aequalis et cognatas φ: *delevi copulam sermones* edd. vet. 11 *creticos agnovit Spengelius* nostrarum § ferme omnes 12 itidem a uiro edd. vet. 15 consilia § hodie *Bergkii* hodie ω hic hodie olim conieceram differor sermone miser ω, correxi. miser sermone differor *Spengelius*. *Glyconeos* haec erunt concilia hodie: | differor sermone miser commendat *Bue*. ceterum longum est varia variorum conamina repetere, quae partim in ed. sec. adnot. partim in coroll. p. XXV sqq. leguntur. Cf. praeterea *O. Seyffert philol. Wochenschr.* 1884 n. 6

II

Sed túa morosane úxor quaesio est? — Vá! rogas? —
Qui tándem? — Taedet méntionis, quae mihi
Vbí domum adueni, adsédi, extemplo sáuium
Dat iéiuna anima. — Níl peccat de sáuió:

Vt déuomas nolt quód foris potáueris.

5

Gellius II 23, 11 'praeter uenustatem autem rerum atque uerborum in duobus libris nequaquam parem in hoc equidem soleo animum attendere, quod quae Menander praeclare et apposite et facete scripsit, ea Caecilius ne qua potuit quidem conatus est enarrare, sed quasi minime probanda praetermisit et alia nescio quae mimica inculcauit et illud Menandri de uita hominum media sumptum simplex et uerum et delectabile nescio quo pacto omisit. Idem enim ille maritus senex cum altero sene uicino colloquens et uxoris locupletis superbiam deprecans haec ait:

ἔχω δ' ἐπίκληρον Λάμιαν· οὐκ εἰρηνά σοι
τοῦτ'; εἴτ' ἄρ' οὐχί; κρυῖαν τῆς οἰκίας
καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν ἀπάντων ἀντικρυς
ἔχομεν, Ἀπόλλων, ὡς χαλεπῶν χαλεπώτατον.
ἅπανσι δ' ἀργαλέα 'στίν, οὐκ ἐμοὶ μόνῳ,
νῖῳ πολὺ μᾶλλον, θυγατρὶ. ἴ' παῖδά μ' ἀμαχὼν λέγεις·
εὖ οἶδα.

Caecilius uero hoc in loco ridiculus magis quam personae isti, quam tractabat, aptus atque conueniens uideri maluit. Sic enim haec corruptit: sed tua' e. q. s. Nonius 233, 7 'anima rursum alitus oris et odor . . . . Caecilius: quae mihi . . . anima.'

1 ua! rogas? scripsi q̄ me rogas Rott. quam erogas Vat. quam erogas Reg. quam, rogas? prop. coroll. XXIX 2 qui Quia tandem Reg. quas qui tandem Rott. 3 adsedi Nonii G atsedī L adsedit H¹ assedi φ ac sedi Guilelmus anium Non. ω 5 euomas Cobetus

III

Placére ocepit gráuit̄er, post quam emórtuast.

Nonius 314, 18 'nam et grauiter multum intellegitur. Caecilius Plocio: placere' e. q. s. (Procilio BGH¹P¹)

emortuast scripsi emortuas BGL¹ emortua H¹ est mortua φ

IV

Sóletne mulier décimo mense párer̄e? — Pol nonó quoque,

165 Etiam septimo átque octauo.

Gellius III 16, 3 'hoc idem tradit etiam Menander poeta uetustior, humanarum opinionum uel peritissimus. Versus eius super ea re de fabula Plocio posui: γυνή νοεῖ δένει μῆρας; *** Sed noster Caecilius cum faceret eodem nomine et eiusdem argumenti comoediam ac pleraque a Menandro sumeret, in mensibus tamen genitalibus nominandis non praetermisit octauum, quem praeterierat Menander. Caecilii versus hie sunt: soletne' e. q. s. 'Eam rem Caecilium non inconsiderate dixisse neque temere a Menandro atque a multorum opinionibus descivisse M. Varro uti credamus facit.' Cf. Plauti Amph. 482.

1 soletne *Hertzius*¹ insoletne *ω*, *mutari noluit Hertzius*² insuetne *Bothius* 2 nonoq; etiam *Rott. Reg. Vat.* nonoque et 5 nono etiam septimo atque octauo *Junt.* *Septenarios discipuli cum Buechelero: olim cum aliis senarios dimensus in altero nono quoque atque octauo atque etiam septimo ordinabam*

V

Pudébat, credo, cónmemoramentúm stupri.

Nonius 84, 2 'commemoramentum' (om. libri, addidit Junius) 'Caecilius Plocio: pudebat' e. q. s.

VI

Properátim in tenebris ístuc confectum ést opus.

Nonius 153, 14 'properatim, id est properanter.' Idem 155, 3 'properatim et properiter, celeriter, properanter .... Caecilius Plocio: properatim' e. q. s. (C. Plocio properatim om. F¹ L)

istuc] stunc *ω* *praeter Esc. p.* 155

VII

Conséquitur comes insómnia, ea pórro insaniam áffert.

Nonius 209, 16 'insomnium generis neutri. Feminini Caecilius Plocio: consequitur' e. q. s. (Plochio HL)

affret *W* aufert *FL* *Senariorum duorum dimidia vulgo ponebantur*

VIII

... is demum ínfortunatúst homo,
Paupér qui educit ín egestatem líberos;

Cui fórtuna et res núda est, continuó patet.
Nam opulénto famam fáciie occultat fáctio.

Gellius II 23, 14 'quid de illo quoque loco in utraque comoedia posito existimari debeat manifestum est, cuius loci haec ferme sententia. Filia hominis pauperis in perui-gilio uitata est. Ea res clam patrem fuit; et habebatur pro uirgine. Ex eo uitio grauida mensibus exactis parturit. Seruus bonae frugi, cum pro foribus domus staret et propinquare partum erili filiae atque omnino uitium esse oblatum ignoraret, gemitum et ploratum audit puellae in puerperio enitentis: timet irascitur suspicatur miseretur dolet. Hi omnes motus eius affectionesque animi in Graeca quidem comoedia mirabiliter acres et illustres, apud Caecilium autem pigra istaec omnia et a rerum dignitate atque gratia uacua sunt. Post ubi idem seruus percontando quod acciderat repperit, has apud Menandrum uoces facit (404 K.)

ὦ τρεῖς κακοδαίμων' ὅστις ὦν πένης γαμῆ
καὶ παιδοποιεῖδ'. ὥς ἀλόγιστός ἐστ' ἀνὴρ,
ὃς μήτε φυλακὴν τῶν ἀναγκαιῶν ἔχει,
μήτ' ἂν ἀντὶχέσας εἰς τὰ κοινὰ τοῦ βίου
ἐπαμφιέσσαι δύναιτο τοῦτο χρήμασιν,
ἀλλ' ἐν ἀκαλόπτῳ καὶ ταλαιπώρῳ βίῳ
χειμαζόμενος ζῇ, τῶν μὲν ἀνιερῶν ἔχων
τὸ μέρος πάντων, τῶν δ' ἀγαθῶν οὐδὲν μέρος.
ὑπὲρ γὰρ ἐνὸς ἀλγῶν ἅπαντας νοσθετῶ.

Ad horum autem sinceritatem ueritatemque uerborum an aspirauerit Caecilius consideremus. Versus sunt hi Caecili trunca quaedam ex Menandro dicentis et consarcientis uerba tragici tumoris: is demum' e. q. s. 'Itaque, ut supra dixi, cum haec Caecili seorsum lego, ne utiquam uidentur ingrata ignauaque; cum autem Graeca comparo et contendo, non puto Caecilium sequi debuisse quod assequi nequiret.' Nonius 304, 28 'factio iterum significat opulentiam, abundantiam et nobilitatem... Caecilius Filiuminalta eorum famam occultabat factio.' Cf. Philum. II. Facile tibi persuadeas excidisse Philuminae locum et versum 4 in his latere; contra sentit Grauertus Anal. 110.

1 infortunatust *Spengelius* est infortunatus α infortunatus est *edd. vet.* homo Paupér, qui *vulgo* 2 egestate § 3 ut est *Vat. Reg. Rott.*, *correxi.* est ut § ut ut est *olim dederam* patet *Rott.* 4 famem *Rott.* facilem *Rott. Vat. Reg.* *Hic versiculus apud Nonium 304, 28 videtur latere, ubi ita eorum famam occultabat factio. Vide supra*

IX

Edepól, senectus, sí nil quicquam aliúđ uiti
 Adpórtes tecum, cum áduenis, unum íd sat est,
 Quod diú uiuendo múlta quae non uólt uidet. 175

Cicero Catonis mai. 8, 25 'melius Caecilius de sene
 alteri saeculo prospiciente quam illud idem' (illud enni
 idem Leid. illud idem, enni m. alt. sed antiqua suprascr.,
 Paris.): 'edepol' e. q. s. 'et multa fortasse quae uolt! atque
 in ea quidem, quae non uolt, saepe etiam adulescentia in-
 currit. illud uero idem Caecilius uitiosius [28 sq.]' Nonius
 247, 2. 'aduenire, uenire. Caecilius in Plocio [1. 2].'

1. si] ut si Nonii ω etsi Bothius ut Onions nil Fruterius
 nihil ω quicquam om. Inderst. aliud om. B Nonii uiti
 om. Nonii ω 2 unus L 3 quod diu] diu quis Manutius

X

Patiére quod dant, quádo optata nón danunt.

Nonius 97, 14 'danunt, dant . . .'

patiere (atiere H^1) ω potiere Bothius potire conieci di
 dant Bothius

XI

Viuás ut possis, quádo nec quis út uelis.

Donatus in Ter. Andr. IV 5, 10 'quando ut uolumus, non
 licet] . . . Caecilius in Plocio: uiuas' e. q. s.

nec quis scripsi: cf. Accii v. 620 et symb. de part. 24 sqq.
 nequis ω nequit ed. Med., unde nequitur Spengelius non quis
 Fabricius

XII

Abi íntro atque istaec aúfer, si tamen hódie extollat
 núptias. 178/9

Nonius 297, 28 'extollere, differre. Caecilius Plocio:
 abi' e. q. s.

istaec $G^1 H^1$ Vrbín. 307 ista haec ϕ aufer, si scripsi aufer
 Vrbín., vulgo aufert (aufest Par.) ϕ auferto Bothius An
 extollet?

XIII

180 Quid hóc futurum obsóniost, ubi tántum sumpti fáctum?

Nonius 484, 33 'sumpti pro sumptus ...'

obsonio est *Bothius* obsonio et ω

XIV

Insánum auspicium: <haut> áliter histriónium est,
Atque út magistratus, publicae <rei> cum aúspicant

Nonius 468, 25 'auspicaui pro auspicatus sum ... Caecilium Plocio: insanum' e. q. s. 'Naeuius belli Poenici ... Caecilium Plocio: ut magistratus publice cum auspicant.'

1 hospitium *HL* *Sequentia alteri tribuit personae Bothius* haud *Spengelius*, om. ω histrionium *Guictus* istrium ω 2 aeque x publicae rei cum *scripsi* publice cum ω cum publicitus *Maehly* publice quando *Bothius* auspicant cum publice x

XV

Tú nurum non uís odiosam tibi esse, quam rarénter
uideas?

Nonius 164, 26 'rarenter pro rare.'

nurum tu non uis odiosam tibi Esse *Spengelius*

XVI

Ibo ád forum et paupérii tutelám geram.

Nonius 220, 4 'paupertas generis feminini. Neutri Caecilium Plocio: ibo' e. q. s.

pauperii *scripsi* (cf. *Gellius IX 14*) pauperi ω pauperio *Spengelius* pauperie *Bothius*

XVII

185 Ibó domum: ad plebem périgitur: publicitus defendúndumst.

Nonius 513, 7 'publicitus pro publice ... Caecilium Plocio: ibo' e. q. s.

ibi demum *Bothius* domum ibo *Grauertus Anal. 114* pergitur *Spengelius* péragetur *conieci* (unde peragitur vel peragitor x) defendundum est *LW*² defendendum est ϕ

XVIII

Opulentitate nostra sibi <esse> iniuriam
Factam

Nonius 146, 14 'opulentitas pro opulentia . . . . . Caecilium Potio: opulentitate' e. q. s. (Plocio ed. 1526)

1 esse *addidi* eam *x* 2 factam *Mercerus* faciam *ω*, quo
servato olim ne post sibi inserueram, si *Bue proposuit* opu-
lentie iniuriam factam sibi Nostra *Bothius*

XIX

Liberne es? — Non sum, uerum inibi est . . . . .

Nonius 124, 25 'inibi pro sic et mox ...'

non sum liber, uerum inibist quasi *x*

XX

catellae

Nonius 199, 10 'catellae diminutivum est catenarum et dicuntur genere feminino.'

POLVMENI

Πολούμενοι Menandri? Ex inc. XXIV fortasse comparari possit cum Menandri I his: *τάλας, ἔσσημας ἐκὶ πρὸς ταῖς θύραις τὸ φορτίον θείς; οὐτόκουρον ἔθλιον, ἄχρηστον εἰς τὴν οἰκίαν εἰλήφαμεν.*

At πόλ ego neque florém neque flocces uólo mihi,
uinúm uolo. 190

Nonius 114, 17 'flocces, faex uini. Caecilius: ad pol' e. q. s. Gellius XI 7, 6 'item flocces audierat prisca uoce significare uini faecem e uinaceis expressam, sicuti fraces oleis: idque aput Caecilium in Polumenis legerat.'

Cf. cor. XXIX at *Fruterius* ad *ω* flocces *Nonii ω*
neque flocces neque florem *Vrbm.* 307

PORTITOR

Cf. Ritschellius Parerg. I 158.

. . . . . cur depopulator? gérrae!

Nonius 118, 33 'gerrae, nugae, ineptiae . . . *Plautus*

Asinaria: gerrae! . . . idem . . . congerro meus, ut conlusor meus, qui easdem exerceat nugas. Caecilius Portitore: cur d. g.?
 depopulato *F¹L* gerre *L* fur depopulator gerro *Rostius comm. Plaut.* 282, *non male* fur d. *¶* gerrae! *Kießlingius*

PROGAMOS

Πρόγαμοι Menandri?

I

Ita quód laetitia mé mobilitat, maéror molitúr metu.

Nonius 346, 14 'moliri, retinere, morari ac repigrare.'

An quom? laetitia *Palmerius* letiale (latiale *P*) *ω* letale *Grauertus*

II

audibo

Vide ad Naocl. I.

PVGIL

Cf. *Πόντης* Timoclis et Timothei.

Tum intérr luctandum hunc tímídu(m) tremulis pálpebris
 Percútere nictu: hic gaúdere et mirárier.

Festus p. 177 M. 'nictare et oculorum et aliorum membrorum nisu saepe aliquid conari dictum est ab antiquis — unde quidam nictationem, quidam nictum, ut Caecilius in pugilem: tum' e. q. s. Paulus p. 176 M. 'dicimus enim nictationem et nictum. Caecilius: hunc tremulis p. p. nictu.'

1. luctandum *scripsi* laudandum *cod.* ludendum *Fruterius*

SYMBOLVM

I

195 Destítuit omnes séruos ad mensam ánte se.

Nonius 280, 2 'destitui rursum statui . . .' (Coelius Bern.)

sex *B*

II

Audíre ignoti quom ímperant soleó, non auscultáre.

Nonius 246, 14 'auscultare est obsequi . . . Caecilius

Simbolo: audire' e. q. s. (Symbolo Mercerus sembono GH¹
LP ex soembolo ortum embono ceteri libri)

quom *scripsi* quod *ω* quae *Bothius*

SYNARISTOSAE

Ex Menandri Synaristosis haec (IV = 449 K.): Ἐρως δὲ τῶν θεῶν Ἰσχυὴν ἔχων πλείστην ἐπὶ τούτῳ δεικνύται. Διὰ τούτου ἐπιπροκοῦσι τοὺς ἄλλους θεοὺς affinia videri possunt amoris laudibus quae sunt apud nostrum inc. fab. XV.

Heri uéro prospexísse eum se ex tégulis:

Haec núnťiasse et flámmeum expassúm domi

Gellius XV, 15 'ab eo quod est pando, passum ueteres dixerunt, non pansum, et cum ex praepositione expassum, non expansum. Caecilius in Synaristosis: heri' e. q. s. Nonius 370, 14 'passum dispersum, solutum . . . Caecilius sinaristosis (inaristosis Gen. Harl.): heri' e. q. s.

1 heri *pyrrichium aequare demonstravit Ritschelius opusc. II 255 eumpse conieci (item Bergkii) cf. v. 29 se . . . flammeum om. Nonius (nisi quod se eum habet Par.)* 2 haec *m. pr. sup. Petav. hec Voss. nuntiasset ψ et nuntiasse Bergkii: an ecnuntiasse et? dñi (i. e. domini) Par. Voss.*

SYNEPHEBI

Συνέφηβοι Menandri teste Cicerone de fin. I 2, 4 et de opt. gen. or. 18. 'Synephebum' saturam Varro ut Philemo coemodiam inscripsisse videtur.

I

In amóre suaue est súmmo summaque ínopia

Paréntem habere auárum inlepidum, in líberos 200

Diffícilem, qui te nec amet nec studeát tui.

Aut tu illum furto fállas aut per lítebras

5 Auértas aliquod nómen aut per séruolum

Percúťias pauidum, póstrema a parcó patre

Quod súmas quanto díssipes libéntius! 205

* * *

Quem néque quo pacto fállam nec quid inde auíferam,

Nec quém dolum ad eum aut máchinam commóliar
 Scio quícquam: ita omnis meós dolos fallácias. 10
 Praestrígias praestrínxit commoditás patris.

Cicero de nat. deor. III 29, 72 'ille uero in Synephebis Academicorum more contra communem opinionem non dubitat pugnare ratione, qui in amore summo summaque inopia suaue esse dicit parentem . . . tui. Atque huic incredibili sententiae ratiunculas suggerit: aut tu illum . . . libentius. Idemque facilem et liberalem patrem incommodum esse amanti filio disputat, quem neque quo pacto . . . patris. Quid ergo isti doli? quid machinae? quid fallaciae praestrigiae-que?' (sic Vindob. praestrigiaeque ceteri libri) 'num sine ratione esse potuerunt?'

1 constituit Bothius 4 furto Bue fructu ω 6 pavidum] timidum Rehd. stupidum aut bardum (cf. v. 250) malim
 7 dissipis Leid. c Erl. dissipis Leidd. a b Palat. Vind. m. 1
 dissipas Vind. corr. dissipas Rehd. 8 nec quid inde Schoe-
 quid
 mannus ne quid inde Leid. b neque tinde Vind. neque ut inde
 codd. aliquot Davisii et Moseri, Spengelius neque unde Leidd.
 ac Erl. Palat. cum aliis neque aliquid Glog. neque qui inde
 Heindorfius neque quid Bothius 9 neque quem Erl. 11 prae-
 strigias Bue (cf. CGL V 323, 8 G. 'praestrigia') praestigias ω:
 sed v. supra praestinxit γ, Lambinus

II

210 Serit árbores, quae saéclo prosint álteri.

Cicero Catonis mai. 7, 24 'nemo enim est tam senex, qui se annum non putet posse uiuere: sed idem in eis elaborant, quae sciunt nihil omnino ad se pertinere. Serit' e. q. s. 'ut ait Statius noster in Synephebis. nec uero dubitat agricola, quamuis sit senex, quaerenti cui serat respondere: dis immortalibus . . . et melius Caecilius de sene alteri saeculo prospiciente quam' e. q. s. Idem Tusc. disp. I 14, 31 'serit' e. q. s. 'ut ait ille' ('ille' add. Wolfius, prob. Wesenbergius Emend. Tusc. II 7 'Statius' alii) 'in Synephebis, quid spectans nisi etiam postera saecula ad se pertinere?' Cf. ad inc. inc. I.

saeclo prosint alteri Spengelius alteri saeculo prosint (pro-
 sient Cat. Par. in mg. m. alt. sed ant.) ω serit 'Arbores
 quae álteri saéclo prósient (prosint Bergkiius opusc. I 218) G.
 Hermannus, fort. recte

III

Pró deum, populárium omnium, ómnium adulescéntium
Clámo postulo óbsecro oro plóro atque inploró fidem!

* * *

. in ciuitáte fiunt fácinora capitália:
<Nám> ab amico amánte argentum accíperere meretrix
noénu uolt.

Cicero de nat. deor. I 6, 13 'conuocandi omnes uidentur, qui quae sit earum' (sententiarum) 'uera iudicent . . . itaque mihi libet exclamare, ut in Synefebis:' (ut terentius in ephebis Erl. ut Statius in S. alii ut Plautus in S. alii ut ille in S. Vrsinus) 'pro deum . . . fidem, non leuissima de re, ut queritur ille in ciuitate fieri facinora . . . uolt; sed ut adsint cognoscant animaduertant' e. q. s. Deest locus in Vindob. et Palat. 1519.

1 omnium, omnium *Manutius* omnium (*semel*) *Leidd. abc cum libris plerisque* animum *Erl.* 3 *prima syllaba hac vel nunc fuisse potest* in ciuitate fieri *Cicero* fieri in ciuitate *Orellius* fieri in ciuitate *posito extra versum* fieri *Schoemannus* *Eisdem numeris adulescentem perrexisse uideri* monuit *Spengelius* 4 noenu uolt *scripsi, item Bergkii opusc.* I 384 nunc neuolt *olim. nūult Leid. c non uult φ neuolt FAWolfius*

IV

Ad réstim res redit. — 'Immo collus, nón res: nam ille
argéntum habet. 215

Nonius 200, 21 'collus masculino . . . Caecilius Harpazomene . . . idem Soenefebis: ad restim' e. q. s. Cf. Ter. Phorm. 686. Adde quod ad Imbriorum fr. IV adnotavi.

SYRACVSII

Συρακόσιος Alexidis?

I

Vide, Démea, hominis quíd fert morum símilitas.

Nonius 177, 1 'similitas, similitudo. Caecilius Syracusis: uide' e. q. s.

fert *edd.* feret (*feceret W¹*) ω

Scæn. poes. Rom. fragm. ed. RIBBECK. II.

II

.. tantan hinc inuasit in corollam dulcitas?

Nonius 96, 28 'dulcitas, dulcitus pro dulcedo ... Caecilius Syracusis: tantan' e. q. s. (Coelius Wolf. seracensis Harl. Leid.)

eia *suppleas* tantan *Mercerus* tanta *H¹* tantam φ
hinc *Vict.* huic ω in corollam dulcitas *scripsi* in corda (corolia *Vrb.* 307) indulcitas ω (cf. cor. XXIX sq.) in cor *Davi*
dulcitas *Mercerus* in cor damni dulcitas *Bothius* in tua corda
vel in cor, *Daue*, dulcitas *temptaveram* tanta huic i. in cor
dandi d. *Bue*

III

hic amet,

Familiae fame perbitant, áger autem stet sentibus.

Nonius 391, 22 'stare iterum horrere significat ... Caecilius Syracusi: hic' e. q. s. (Syracusis Junius) Cf. Plauti Cist. 45.

familiae fame pereant ω (cf. cor. XXX) familia ei fame
perbitat *Bothius* familiae fame depereant *Beierus* hic amet,
fame aliei pereant *Bergkii* opusc. I 393 hic amét, fame fami-
liae pereant x hic a., f. famē pereant *septenario Bue*

TITTHE

Exempli optio data est inter *Τιθάς* Eubuli, *Τιθήν* sive *Τιθάς* Alexidis, *Τιθήν* denique Menandri. Nihil similitudinis intercedit inter Menandrea (fr. II M.): οἱ τὰς ἀφρῶς αἰχροντες ὡς ἀβέλτεροι καὶ "στέφουμαι" λέγοντες κ. τ. λ. et nostri fr. inc. XXIII.

I

220 Praesertim quae non péperit, lacte nón habet.

Nonius 483, 4 'lacte nominatio casu ab eo, quod est lac ... Caecilius Tite: praesertim' e. q. s.

disertim *Fruterius*

II

egon uitám meam

'Asticam conténdam cum istac rústicana <tuá>, Syra?

Nonius 258, 34 'contendere significat comparare ... Caecilius Tithae: egon' e. q. s. (thieste *Vrb.* 308)

asticam *Bergkii opusc.* I 394 atticam ω ista *AG²P* isti, *supr. a, H* tua *Bergkii, om. \omega* rustica dura (*vel uana*) *Spen-geliius. Octonarius iambicus* egon uitam . . . rustica, Syra placuit *CFWMuelleri*

III

Pér mysteria híc inhoneste <honéstam> grauidauít
probro.

Nonius 118, 11 'gravidauit, impleuit. Caecilius Titte:
per' e. q. s.

inhonesto mavult *Bue* honestam *Bothius, om. \omega*, quos
qui sequi malet primum pedem excidisse statuet incesto α
probo *H²W*

IV

atque hércle

Vtrásque te, cum ad nós uenis, subfárcinatam uídi. 225

Nonius 183, 25 'utrasque pro utrimque uel utrobique.
Hemina Historiarum lib. IV: in Hispania pugnatum bis:
utrasque nostri loco moti. Caeleus Tihe: atque' e. q. s.
Cf. Lachmannus Lucr. 104 Bue lat. decl. p. 32 et ann. philoll.
1867 p. 68. (Caecilius Titthe Mercerus)

2 te *Mercerus* et ω suffarcinatam *Mercerus* subfragina-
tam ω *Senariorum frustra* atque . . . uenis | s. u. *praefert \alpha*

V

[ubi] ádiacentem cómpitum

Nonius 196, 9 'compita . . . masculino Varro de sceni-
cis originibus lib. III: ubi compitus erat aliquis. Caecilius
Titthe: ubi a. c.'

ubi *ex Varronis loco inl. vid. abi* (s. adi) ad (s. in) *conie-*
cerunt adiacentem *Fruterius* adicientem ω

VI

. . . hic dúm abit, huc concéssero.

Nonius 270, 6 'concedere, recedere uel cedere . . . Cae-
cilius Titthe: hic' e. q. s.

TRIUMPHVS

I

Hiérocles hospes ést mi adulescens ádprobus.

Gellius VI (VII) 7, 9 'adprobus tamen, quod significat ualde probus, non infitias eo quin prima syllaba acui debeat. Caecilius in comoedia, quae inscribitur Triumphus, uocabulo isto utitur: Hierocles' e. q. s.

II

Nunc meaé malitiae, Astútia, opus ést subcenturiáre.

Festus p. 306 M. 'succenturiare est explendae centuriae gratia supplere, subicere — Caecilius in Triumpho: nunc' e. q. s. Paulus 307 M. 'succenturiare — supplere. Caecilius: nunc' e. q. s.

Numeros Bergkiius perspexit militiae Festi cod. Hiatum in diaeresi olim te inserendo explevi subcenturiare O. Muel-lerus subcenturia Festi cod. succenturia Paulus subcenturiata Bue subcenturiari Bergkiius est succenturiata opus Bothius

EX INCERTIS FABVLIS

I

230 Nunc enim demum mi ánimus ardet, núnc meum cor
cumulátur ira.

Cicero pro Caelio 16, 37 'redeo nunc ad te, Caeli, uicissim, ac mihi auctoritatem patriam seueritatemque suscipio. sed dubito quem patrem potissimum sumam: Caecilianumne aliquem, uehementem atque durum? Nunc enim' e. q. s. Idem de fin. II 4, 14 'intellegas inter illum qui dicat: tanta laetitia auctus sum ut nil constet, et eum qui: nunc demum mihi animus ardet, quorum alter laetitia gestiat, alter dolore crucietur, esse illum medium... qui nec laetetur nec angatur.' Caecilianum patrem Quintilianus XI 1, 39 Terentiano opponit. Ei autem vel in Asoto (II) vel in Fallacia (I) vel in Hymnide (VIII) vel in Pausimacho (IV) fingas partes fuisse.

II

O infélix, o sceléste!

* * *

Egóne quid dicam? egon quíd uelim? quae tu ómnia
Tuis foédis factis fácis ut nequiquám uelim.

* * *

Istam ín uicinitátem te meretríciam

- 5 Cur contulisti? cur inlecebris cognitis 235
 Non . . . refugisti . . . . .
 . . . . . cur alienam ullam mulierem
 Nosti? . . . . .
 . . . . . dide ac disice,
 10 Per me licebit 240
 . . si egebis, tibi dolebit, mihi sat est,
 Qui aetatis quod reliquom est oblectem meae.

Cicero pro Caelio 16, 37 ubi eis quae ad I descripsimus, statim haec subiunguntur: 'aut illum: o infelix, o sceleste! Ferrei sunt isti patres: [2. 3] uix ferendi.' (del. Franken Mnem. VIII 219 et F. Schoellius mus. Rhen. XXXV 559 'ferenda' Salisb.) 'diceret talis pater: cur te in istam uicinitatem meretriciam contulisti? cur inlecebris cognitis non refugisti? cur alienam ullam mulierem nosti? dide ac dissice, per me licebit: si egebis . . . meae. Huic tristi ac directo seni responderet Caelius' e. q. s.

2 quidicam *Par. m. pr.* egone (*om.* quid uelim) *Brux.* egone quid uelim *Par. Salisb. cum ceteris quid uelim Spengelius* quae referendum ad omnia, de quibus in superioribus sermo fuerat. qui *Spengelius* 4 cur te in istam uicinitatem (ciuitatem *Brux.*) meretriciam contulisti? Cicero cur in uicinitatem istam meretriciam Te c. *Spengelius* 6 sq. non effugisti? cur alienam mulierem Cognosti? *Spengelius* 9 disice *Orellius: cf. coroll. XIII sqq.* dissice *Put. disce q* 11 praemitti olim vel posthac licet si egebis *om. cum Spengelio Schoellius, ut unus senarius per me . . . est currat* dolebut *Brux.* sat est *om. Brux. Erf.* 12 reliquom *Par. reliquum vulgo. An quod mi est reliquom?*

III

Vt me hodie ante omnes comicos stultos senes
 Versaris atque inluseris lautissime.

Cicero Lael. 26, 99 'quid autem turpius quam inludi? quod ut ne accidat, magis cauendum est, ut me hodie' e. q. s. Idem Cat. mai. 12, 36 'nam quos ait Caecilius comicos' (comicus libri) 'stultos senes, hoc significat credulos obliuiosos dissolutos, quae uitia sunt non senectutis, sed inertia ignauae somniculosae senectutis.'

1 tu me malit *Halminus* 2 iusseris *Gud. illuseris August.*

ut iusseris (*h. e. inl., ni f. cf. Afran. 87*) φ lusseris *tuetur P. Langen Beitr. 18* ut lusseris *Bue elusseris Halmsius unxeris Palat. a emunxeris Bentleius in Hor. a. p. 96*

IV

245 'St tacete: quid hoc clamoris? quibus nec mater nec
pater,

Tanta confidentia? auferte istam superbiam.

Cicero de orat. II 64, 257 'saepe etiam uersus facete interponitur uel ut est uel paululum mutatus, aut aliqua pars uersus, ut Statii a Scauro stomachante (ex quo sunt nonnulli, qui tuam legem de ciuitate natam, Crasse, dicant): st tacete' e. q. s. (sati^{us} vel statius scauro stomachanti ω , corr. Bakius) Deest locus in Erl. vet. et Abrinc.

1 st] sed *Pal.² Erl., om. M (muti)* si *L (h. e. Laud. amissi apographa)* nec *om. L Erl.* mater nec pater *Harl. Leid.* pater nec mater *M* sit *add. L Erl., unde* nec pater nec mater est *Leo Pl. F. 285* 2 confidentia estis ω , estis *del. Schuetzius* auferte *Leid.* aufert φ istac *L Erl. in M* enim *om. M Erl.* t. c. estis? aufertin superbiam? *Leo* auferte nunc istam superbiam *ed. Rom.*

V

Si confidentiam adhibes, confide omnia.

Isidorus Orig. X 40 'confidens, quod sit in cunctis fiducia plenus. unde et Caecilius: si' e. q. s.

habes *Par.* adhibens *Wolfenb.*

VI

. . . innocentia eloquentiast.

Apuleius apolog. c. 5 'sane quidem si uerum est quod Statium Caecilium in suis poematibus scripsisse dicunt, innocentiam eloquentiam esse' e. q. s.

Quod breuiter tetigit Apuleius dictum aliquo modo in numeros redigi: expleri sententiam sic fere saepe innocentia ipsast eloquentia suasi in coroll. p. XXX animi praemitti iubet *Spengeli^{us} ind. litt. Gotting. 1865 p. 550*

VII

Tantam rem dibalare ut pro nilo habuerit.

Varro de l. l. VII 103 M. 'multa ab animalium uocibus tralata in homines, partim quae sunt aperta, partim obscura. Perspicua, ut ... Caecilii: tantum' e. q. s. (Cilii Flor. Haun.)

tantam *Scaliger*, qui dibalare rem interpretatur *καταπαύειν τὴν ὁδοίαν*: immo vituperatur qui secretum balando, i. e. garriendo differre et divulgare non veritus sit. tantum ω

VIII

... nimis audacem nimisque bardum bárbarum 250

Pauli Festus p. 34 M. 'bardus stultus, a tarditate ingenii appellatur. Caecilii: nimis' e. q. s.

IX

Quisquilias uolántis, uenti spólia memorant: í modo!

Festus p. 257 M. 'quisquiliae dici putantur quidquid ex arboribus minutis surculorum foliorumue cadit, uelut quidquidcadiae. Caecilii: quisquilias' e. q. s. Cf. Hymnis VI.

memoras, i modo *Scaliger*

X

Omnibus laetítiiis laetus íncedo . . . . .

Cicero de fin. II 4, 13 'nam et ille apud Trabeam uoluptatem animi nimiam laetitiam dicit, eandem quam ille Caecilianus, qui omnibus laetitiis laetum esse se narrat.' Idem ad fam. II 9 'repente uero incesi omnibus laetitiis laetus'.

XI

... quántum amantum in 'Attica est

Charisius p. 98 P. 'amantum Caecilii, ut etiam Plinius notat: quantum' e. q. s.

in Attica *scripsi* in natica *cod.* in riativa *ed. pr.*

XII

nomen uírginis,

Nisi mírum est, deintegráuit. 255

Nonius 101, 25 'deintegrare, deminuere ... Caecilii: nomen' e. q. s.

1 sg. unius septenarii frustum esse uult Bue 2 nisi mirum

est] *cf. Plauti Pseud. 1213 et symbolae meae ad part. Lat. p. 17*
deintegrabit olim coniecti, quod non necessarium. uirginis
H¹ W uerginis q

XIII

Venério cursu uéni, prolató pede

Vsque ád scaphonem

Isidorus Orig. XIX 4, 5 'scaphon funis in prora positus. de quo Caecilius: Venerio' e. q. s. (cecilius, m. 2 suprascr. lucilius Monac. licinius, suprascr. eadem m. uel cecilius Tegerns., unde de auctore huius loci dubitari posse monet Spengelius)

1 cursum *Wolfenb.* prolatum *Wolfenb.* pede *sc. veli]*
 pede/// (*erasa s*) *Monac.* pedes *Sangerm.* 805 et *scr. s in ras.*
Sangerm. 806 2 scaphonem *Emeranus* safonem *Monac.*
Sangermann. fabonem *Wolfenb.* saphonem *alii* safon *gloss. Bern.*

XIV

. . . . . mane ut éx portu in Piraeúm

Cicero ad Att. VII 3, 10 'uenio ad Piraeaea, in quo magis reprehendendus sum quod homo Romanus Piraeaea scripserim, non Piraeum — sic enim omnes nostri locuti sunt — quam in quod addiderim . . . nostrum quidem si est peccatum, in eo est quod non ut de oppido locutus sum, sed ut de loco, secutusque sum, non dico Caecilium: mane' e. q. s. 'malus enim auctor Latinitatis est, sed Terentium, cuius fabellae propter elegantiam sermonis putabantur a C. Laelio scribi: heri aliquot adulescentuli coimus in Piraeum.'

XV

. . . . . deúm qui non summúm putet,

260 Aut stúltum aut rerum esse ínperitum exístumem:

Cuii ín manu sit, quém esse dementém uelit,

Quem sápere, quem sanári, quem in morbum ínici

. . . . .

Quem cóntra amari, quem éxpeti, quem arcéssier. 5

Cicero Tusc. disp. IV 32, 68 'totus uero iste qui uolgo appellatur amor . . . tantae leuitatis est, ut nihil uideam quod putem conferendum. quem Caecilius deum' e. q. s. Versus
I sq. congruere cum Euripideis (Augae fr. 269 N².) 'Egōra

δ' ὅστις μὴ θεὸν κρίνει μέγαν καὶ τῶν ἀπάντων δαιμόνων ὑπέρτατον, Ἡ σκαιὸς ἐστὶν ἢ καλῶν ἀπειρος ὧν Οὐκ οἶδε τὸν μέγιστον ἀνθρώπους θεὸν monuit Meinekius.

1 ego uero Amorem *supplevit Bentleius* 2 rerum] uenerum *coniecit Meinekius* existumet (*ex Ciceronis ore*) *Reg. Pith. Gud.* existimat *vulgo* existumo *Bentleius* 3 cuius scripsi: *cf. Pompon. 146 et Ritscheliu ad Plauti Trin. 358 ed. 2* cui *ω*, *nec offendit Bentleium: Ciceronis, non poetae esse arbitratur CFWMueller* cuius *Ernesti, quod olim probavi* 4 sanari *Oxon. alig. ut vid., Mamutius, Bentleius* insanire *φ Versum excidissee vidit Bentleius talem fere: quem odio esse, quem contemni, quem excludi foras* 5 quem expeti, quem arcessier *Bern., Erasmus, Bentleius* quem expeti quem arcessiri (*vel accersiri Pith.*) *φ quem accersiri, quem expeti Cratandrina*

XVI

Homo hómini deus est, sí suum officiúm sciat.

Symmachus epist. IX 114 'recte Caecilius comicus homo, inquit, homini' e. q. s. Cf. Epist. II

XVIII

Saépe est etiam súp palliolo sórdido sapiéntia. 266

Cicero Tusc. disp. III 23, 56 'hic Socrates commemoratur, hic Diogenes, hic Caecilianum illud: saepe' e. q. s.

XIX

Quaeso ígitur, quisquis és, mea mulier . . .

Nonius 197, 34 'cuis et generi feminino attribui posse neterum auctoritas noluit . . . Caecilius: quaeso' e. q. s.

quaero *Onions* quis *trochaeos metiens x*

XX

Grammónsis oculis ípsa, atratis déntibus

Nonius 119, 19 'gramiae, pituitae oculorum.' Cf. Plocium.

grammons *FHL* grammosis *φ* dentibus *F¹ Aldina* gentibus *φ*

XXI

Aduéhitur cum iligné corona et chlámýde: dī uostrám fidem!

Gellius V 6, 12 'ciuica corona . . . fit e fronde querneae . . . fuit etiam ex ilice, quod genus superiori proximum est, sicuti scriptum est in quadam comoedia Caecilii: aduehuntur, inquit, cum' e. q. s. Cf. Triumphus.

aduehitur *Bothius* adueuntur *Rott.* adueū et unt^u in fine et in principio paginae *Vat.* aduehuntur φ iligna *Fleckeisenus epist. crit. ad M. Hertziū* p. 25 iligna (ligna *Reg.*) ω aduehunt Eūm cum iligneā corona *CFWMueller*

XXII

270 Pro di immortales! unde prorepsit truo?

Pauli Festus p. 367 M. 'truo auis onocrotalus. Caecilius irridens magnitudinem nasi: pro' e. q. s. Cf. CGI. II 384 G. *ὄνονρόταλον* trico.

unde hic *Aldina*, fortasse recte

XXIII

si quassante capite tristes

Incédunt.

Servii Lemovic. in Verg. georg. I 74 'quassante, i. e. quassa, quae sonet cum quassatur.' Cf. Plauti Asin. 403.

sic *malo*

XXIV

séquere me. — Perii hércle. — Tu, quid enim óscitans Hietánsque restas?

Diomedes p. 336 P. 'hiare et hietare ueteres dixerunt . . . Caecilius: sequere' e. q. s. (Caecilius Putschius caelius Par. A Mon. cod. Scioppii celius Par. B)

1 *praemittendum age vel simile quid: octonarium continuum praefert Bue* perii hercle *nunc scripsi et personas distinxi.* peri hercle *Monac., cod. Scioppii* periercle *Par. A* pehercle *Par. B* praei hercle *Putschius, merito repudiavit CFWMueller l. l. 742* quid *scripsi, om. Par. B* qui φ enim vel nam conicio mihi ω mi *Spengelius* 2 restans *Par. A*

XXV

operis remex

Cicero de orat. II 10, 40 'et Crassus, nox te, inquit, nobis, *Antoni,* expoliuit hominemque reddidit. nam hesterno sermone

unius cuiusdam operis, ut ait Caecilius, remigem aliquem aut baiulum nobis oratorem descripseras, inopem quandam humanitatis atque inurbanum.'

operis remigem aliquem aut baiulum *sunt qui tribuant Caecilio*

[XXVI]

275

Dum taéniam, qui uólnus uincirét, petit]

Festus p. 360 M. 'taenias Graecam uocem sic interpretatur Verrius, ut dicat ornamentum esse laneum capitis honorati, ut sit apud Caecilium in Androgyno [I] et alias: dum' e. q. s. O. Muellero, cui hic vesiculus Caecilii non esse videbatur, ita adsentior, ut tragoediae etiam multo aptiorem habeam.

petit *om. Vrsinus*

XXVII

Profértoque nóbis in mún-do futúrum

Lectum

XXVII sq. Charisius p. 181 P. 'in mundo pro palam et in expedito, ac cito; Plautus . . . Caecilius quoque, ut Annaeus Cornutus libro tab. castarum patris sui: profecto' e. q. s., 'item idem: namque' e. q. s. (lib tab casta^h patris sui cod. libro fabularum castarum patris sui Lindemannus. In litteris tab castarum O. Jahnius Proleg. in Pers. p. XXI latere coniecit tabernariarum, in sequentibus autem patris sui titulum fabulae, Caecilianum denique locum excidis; in libro I epistularum conieceram. libro tabularum castrensium Bue mus. Rhen. XXXIV 347)

1 profertoque *scripsi dubitanter profecto qui cod.*

XXVIII

. . . namque <míhi> malum in mundóst, ere

num qui Lindemannus nam cui *prop. Bue* in mundost ere *Bue Coniectanea Latt. (1868/9) p. 7* in mundo si ire *cod.* nam quia malum in mundo esse sciret *coni. Keilius*

XXIX

Si nó n sarciri quítur

Diomedes p. 380 P. 'Accius quitus sum . . . queantur. Caecilius praeterea: si n. s. quítur.'

XXX

280 Dī boni! quid hoc?

Rufinus de metris com. CGL VI 556 K. 'Varro in VII: clausulas quoque primum appellatas dicunt, quod clauderent sententiam, ut apud Accium: an haec iam obliti sunt Phryges? Non nunquam ab his initium fit, ut apud Caecilium: di boni quid hoc? apud Terentium: discrucior animi.'

Tripodiam troch. catal. possunt in cantico vel trochaei vel iambi vel cretici vel bacchei secuti fuisse: minus probabilia protulit Hermannus elem. 181 epit. 70. Cf. praeterea Studemundus de cant. Plaut. 4

XXXI*

. . . . . ó tristes inéptias!

Seneca epist. 113, 26 'haec disputamus adtractis superciliis, fronte rugosa. non possum hoc loco dicere illud Caecilianum: o tristes ineptias! ridiculae sunt.' Caecilianum] caelianum Bamb. teste Bue cicilianum, caeciliani, celanum, celiani ceteri codd.

XXXII

. . . . . incolumi insciéntia

Fronto epist. II 6 p. 31 Nab. 'igitur paene me opicum animantem ad Graecam scripturam perpulerunt homines, ut Caecilius ait, incolumi inscientia.'

XXXIII

uallata gula

Macrobius Sat. III 15 (II 11), 9 'sed quis neget indomitam apud illos et, ut ait Caecilius, uallatam gulam fuisse?'

XXXIV

decora domi

Donatus in Ter. eun. IV 7, 45 'domi et foci genetiui sunt. Caecilius: decora domi.'

XXXV

285 glabrum tapete

Nonius 229, 4 'tapete generis neutri. Turpilius (217) et Caecilii: glabrum tapete.' Caecilii memoriam secludit x.

XXXVI

Leontium

Charisius p. 80 P. 'Leontion et Crusion et Panion' (Chrysion Spengelius thyursion et faunion Neap. thrusion et paunion excerpta Par.) 'ex neutris Graecis feminina nostri' (sic Keilius 'neutra' Neap.) 'fecere * et Plautus quod dixit haec Phronesium, et Caecilius Leontium' (haec Leontium Fabricius). Chrysion fabula Caeciliana; *Φάνιον* Menandri comoedia, Phanum in Terentii Phormione v. 201. 218 legitur.

XXXVII

Horatius a. p. 238 'ut nihil intersit Dausne loquatur et audax Pythias emuncto lucrata Simone talentum, An custos famulusque dei Silenus alumni.' Comm. Cruq. in l. l. 'Pythias persona comica in comoedia Lucilii' (immo Caecilii) 'quae inducitur per astutias accipere argentum a Simone domino suo in dotem filiae.'

Cf. Pseudoacro: 'non dicit de Pythia Terentiana, sed quae apud Lucilium comoediographum inducitur' (sic Par. γ lucillium satyricum inducitur ed. Rom. a. 1474 lucilium inducitur tragoediographum rell.) 'ancilla per astutias accipere argentum a domino. nam fefellit dominum et accepit ab eo argenti talentum: fuit enim haec eadem meretricula rapax, ut Thais, quae lucrum facit.' Caecilii nomen restituendum esse recte monuit Orellius, certam comoediam Horatium innuere miro iudicio negat Dieterich Pulc. 126.

XXXVIII

gnoscit

Diomedes p. 378 P. 'gnoscit ait Caecilius.' (ignoscit Monac.)

XXXIX

facilioreis. sanctioreis.

Charisius p. 104 P. 'facilioreis Caecilius, inquit Plinius, idem et sanctioreis ait.'

XLI

290

fác uelis:

Perficies.

Iulius Rufinianus 19 p. 43 H. 'ἀποφώνημα, sententia responsiva, ut apud Caecilium: fac u. p.' (Caecilium Ruhnkenius Caelium ed. princ.)

1 sq. *potest etiam septenarii initium* fác uelis: perficies fuisse

XLII

Festus p. 229 M. 'profesti dies di[cti, quod sint procul a religione numinis] diuini. Caecilius ..... sti tantundem ..... [Afranius] in Priuigno' e. q. s.

XLIII

Tántum bellum súscitare cónari aduersários
Cóntra bellosúm genus!

Nonius p. 80, 32 'bellosum, bellicosum. Caecilius: tantum' e. q. s. (cecilius EH³PW celius, caelius, coelius φ) Coelii Antipatri fragmentis (5 P.) inseri solent; a numeris non aliena esse, ut fortasse Caecilii sint, monui in coroll. p. XXXI.

IVVENTIVS

ANAGNORIZOMENE

Quód potes, sile céla occulta tége tace mussá mane.

Festus p. 298 M. '[summ]ussi dicebantur [murmuratores] — nam mussare si ..... s in Agnorizomene: quod' e. q. s. (Anagnorizomene Augustinus.) Paulus p. 299 M. 'summissi ... Terentius mussare pro tacere posuit, cum ait: sile ... mussa.' (Iuuentius Lindemannus Terentius Paulus, quem intellegit Terentium Libonem Fregellanum Scaliger Coni. in Varr. p. 83 Caecilius Vrsinus, de quo dubitat Spengelius. Cf. inc. fab. I. II)

oc ..... cod. Festi

EX INCERTIS FABVLIS

I

gaúdia

Sua si ómnes homines cónferant unum ín locum,
Tamén mea exsuperét laetitia.

Varro de l. l. VI 50 M. 'laetari ab eo, quod latius gaudium propter magni boni opinionem diffusum. itaque Iuuentius ait: gaudia' e. q. s. (Deficit hic F. iuuentus fHPar.a iññecius Par. b Terentius Rholandellus)

2 omnes homines] omnia omnes *L. Spengelius, non male Trochaei tales* gaúdia sua si ómnes . . . locum Tâmen mea exsuperét laetitia *praeplacent aliis. Cf. O. Brugmanus l. l. 48*

II

pállium

5

Non fácio flocci ut spléndeat.

Gellius XVIII 12, 2 'id quoque habitum est in oratione facienda elegantiae genus, ut pro uerbis habentibus patiendi figuram agentia ponerent ac deinde haec uice inter sese mutua uerterent. Iuuentius in comoedia: pallium, inquit, non facio f. ut s. Nonne hoc impendio nenustius gratiusque est quam si diceret: maculetur?' (Iuuentius Rutgersius Varr. lect. IV 19 iuuentus s. inuentus *p* terentius Magl.)

2 non facio *om. Par. Lugd. Magl. S. Dan. Pet. 2. Voss. (quibus signis videtur lacuna indicari) Iambici octonarii frustum . . . .* pállium flocci non facio ut s. *Fleckeisenus commendauit*

III

. . . caput ei téstatim diffrégero.

Charisius p. 196 P. 'testatim Iuuentius: caput ei t. d.' Verba iuuentius caput minus certa sibi apparuisse testatur H. Keilius.

deffregero *cod.* defregero *Putschius*

IV*

† ita tradedeq. in re neq. in
Iudícium Aesopi néc theatri tríttilis

Varro de l. l. VII 104 'Maccius in Casina a fringuilla . . . † sues auoluerat ita' e. q. s. Sueti (sc. Sui) a uolucibus O. Muellerus. Sui a colubra Baehrens. Iuuentius ab ulula conieceram mus. Rhen. XXVII 183: cf. coroll. XXXII.

ita tradidi: quid ni? neque hili <existumo> Iudicium . . . tritiles <Vocés> *olim lusi: nunc in desperato loco nolo amplius periclitari.* ita tragoediae | qua in ré neque in iud. e. q. s. *Bue mus. Rhen. XXIX 197*

V

scrupipeda

Varro de l. l. VII 65 M. 'scrupipedam Aurelius scribit ab scauripeda: Iuuentius comicus dicebat a uermiculo piloso, qui solet esse in fronde cum multis pedibus; Valerius a pede ac scrupea.' Cf. Plauti fr. 100 Sch.

LVSCIVS LANVINVS

Cognominis formam Lanuvinus vindicavit Dziatzko ad Ter. Phorm. 1.

PHASMA

Donatus in Ter. eun. prol. 9 'idem Menandri Phasma nunc nuper dedit] bene nunc nuper, ut ex uicinitate facti ostendat nihil esse dicendum quam displicuerit haec comoedia Luscii Lanuuii, propterea quod res recens sit et omnes meminerint. Phasma autem nomen est fabulae Menandri.'

Menandri nomen additum propter *Φάσμα* Philemonis (*Φάσμα ἢ Φιλόγυνος* Theogneti). Acta primum Eunuchus a. 593/161.

THENSAVRVS

Terentius eun. prol. 10 'atque in Thensauro scripsit causam dicere Prius, unde petitur, aurum qua re sit suum, Quam ille qui petit, unde is sit thensaurus sibi, Aut unde in patrium monumentum peruenerit.'

Donatus in l. l. 'arguit Terentius quod Luscius contra consuetudinem litigantium defensionem ante accusationem induxerit. Huius modi enim est Luscii argumentum: adulescens, qui rem familiarem ad nequitiam' ('nequitia' Bentleius) 'prodegerat, seruum mittit ad patris monumentum, quod senex sibi uiuus magnis opibus apparauerat, ut id aperiret, inlaturus epulas, quas pater post annum decimum cauerat sibi inferri. sed eum agrum, in quo monumentum erat, senex quidam auarus ab adulescente emerat. seruus ad aperiendum monumentum auxilio usus senis thesaurum cum epistola ibidem repperit. senex thesaurum tamquam a se per tumultum hostilem illic defossum retinet et sibi uindicat. adulescens iudicem capit, apud quem prior senex, qui aurum retinet, causam suam sic agit: Athénienſes . . . praedicem et cetera. Quae contra naturam iurisque consuetudinem posita argumenta' ('arguit et' Bentleius) 'notat Terentius, quod ille ordo potior erat, ut adulescens prior proponeret causam, qui petitur inducitur.' Cf. *Ἠσαυρός* Anaxandridis Archedici Cratetis Dioxippi Diphili Menandri: nam Philemonis fabulam Plautus vertit in Trinummo. Menandrum Luscii auctorem fuisse probabilis est virorum doctorum coniectura. Senariorum vestigia in argumenti narratione agnovit Leo mus. Rhen. 38, 322.

Athénienſes, bellum cum Rhodiénsibus

Quod fuerit quid ego hic praedicem? . . .

2 quod fuerit <dudum nobis> quid e. p.? *suppl. Dziatzko ann. phil. 1880 p. 812*

EX INCERTIS FABVLIS

I

Terentius haut. prol. 30 'ne ille pro se dictum existumet, Qui nuper fecit seruo currenti in uia Deceſſe' ('Dixisse' Bentl.) 'populum: cur insano seruiat? De illius peccatis plura dicet, cum dabit Alias nouas, nisi finem maledictis facit.'

II

Terentius Phorm. prol. 4 'qui' (scil. poeta uetus) 'ita dictitat, quas antehac fecit fabulas' (sc. Terentius),

'Tenui esse oratione et scriptura leui: Quia nusquam insanum scripsit adolescentulum Cernam uidere fugere et sectari canes Et eam plorare, orare ut subueniat sibi.' Ad quae cf. Donati scholia.

SEXTVS TVRPILIVS

BOETHVNTES

I

Melésia! intus céssas? credo hercle hélluo
Tubúrcinatur.

Nonius 179, 25 'tuburcinari significat raptim manducare ... Turpilius Boëthuntibus: Melexia' e. q. s. Boethontibus H² L² W Boethantibus H¹

1 Melesia *scripsi ut Bergkii opusc.* I 208. 395 melixia H melexia q cessas H¹ cessat q

II

Eum dérepente dúcere uxorem aúdio.

Nonius 518, 3 'derepente. Turpilius Boetuntibus: eum' e. q. s.

ducere uxorem audio *Bothius* uxorem audio ducere ω

III

qui uérba uenatúr mea,

5 Pestís, si abscedat. — 'At sermonem hinc súblegam.

Nonius 332, 28 'legere surripere significat, unde et sacri-legium dicitur, id est de sacro furtum ... Turpilius in Boetuntibus: qui uerba' e. q. s.

2 pestis, si abscedat *scripsi* pestis arscedat (amrscedat P) ω pestis? (vel postis) Arcedat *Scaliger* postibus abscedat *Bothius* perii, si arcedat α. *Apertius se locuturum esse profitetur, si inportunus nescio quis auditor abierit: at is furtim e latebris captat sermonem. Personae vulgo non distinguuntur at]* et ω nec *Bothius: an ei?* sublegam ω sublegat *Scaliger*

IV

... quaesio cōgita ac delībera.

Nonius 429, 19 'inter cogitare et deliberare hoc inter est: cogitare est confirmare,' ('considerare' x) 'deliberare confirmare. Turpilius Boetuntibus: quaesio' e. q. s.

delibera cum sequentibus om. Ba

V

Mácte uirtute ésto.

Nonius 342, 1 'mactare est magis augere ... Turpilius Boetontibus: macte u. e.'

An iambice macte ésto uirtute?

VI

Nón ago hoc per ságam pretio cónductam, ut uulgó solent.

Nonius 23, 5 'sagae mulieres dicuntur feminae ad luidinem uirorum indagatrices ... Turpilius Boethontibus: non' e. q. s.

CANEPHORVS

Κάνηφόρος Anaxandridis fuit et Menandri. Huius fr. 253 K.: ἀλογίστον τρόπον Ἀτύχημα φεύγειν ἐστὶν οὐκ ἀβέλαιστον Ladewicus de Volc. Sedig. 18 composuit cum nostro I. Loquitur autem qui inconsiderantiam suam insita naturae indole excusat.

I

Ita ést: uerum haut facile ést uenire illi úbi sita est sapiéntia.

Spíssum est iter: apísci haut possem nísi cum magna 10 míseria.

Nonius 392, 26 'spissum significat tarde ... Turpilius Caneforo: ita' e. q. s.

1 ita, del. est, olim dedi: cf. coroll. XXXIII haut Stephanus aut ω illo Lipsius Ep. qu. V 2 sita B, Rothius si ita GH²L¹ spissa φ 2 apisci scripsi adipisci ω haut Lipsius aut ω possem scripsi posse ω possis Lipsius spissumst iter: adipisci haut potestur Bergkianus

II

.. testamentum érgo celabís? — Logi!

Nonius 63, 19 'logi a Graeco sermone, uel dicta ridicula et contemnenda . . . Turpilius Caneforo: testamentum' e. q. s.

III

Satis frúcti reddunt.

Nonius 491, 6 'fructi uel fructuis pro fructus.'

IV

. . . nosti quám sit gracili córpore.

Nonius 116, 9 'gracilitudo et gracilens pro gracilis et gracilentum pro gracili et gracilium pro gracilitas.' (pro gracili et gracilium om. Bamb. Scribendum 'gracilitudo pro gracilitas, gracilens et gracilentum et gracilium pro gracili.') 'Accius . . . gracilitudo . . . Ennius . . . filo gracilento. Naeuius' (immo 'Laeuius', ut vidit Osannus) 'Protesilaodamia . . . gracilenticolorem . . . gracilens fit. Turpilius Caneforo: nosti' e. q. s.

gracili EH^2PW gracile H^1 cracile FL cracilo *Quicheratus*, fort. recte corpus $L^?$

DEMETRIVS

Fr. V Scaliger Coni. in Varr. p. 159 monuit convenire cum Alexidis ex Δημητρίῳ ἢ Φιλεταίρῳ fr. 46 K.: πρότερον μὲν εἰ πνεύσει βορρᾶς ἢ νότος Ἐν τῇ θαλάσῃ λαμπρός, ἰχθὺς οὐκ ἂν ἦν Οὐδενὶ φαγεῖν. νυνὶ δὲ πρὸς τοῖς πνεύμασιν Τότοις Φάνλλος προσγέγονε χειμῶν τρίτος κ. τ. λ. Praeterea fr. X similibus praefari videtur Turpilius, qualia apud Alexidem extant fr. 45: ὁμοιότατος ἀνθρώπος οἶνω τὴν φύσιν Τρόπον τίν' ἐστὶ κ. τ. λ., quibus contradicetur fr. inc. XV (278): οὐδέν γ' εἰσι ἀνθρώπος οἶνω τὴν φύσιν κ. τ. λ. Ceterum de argumento ex Graeco poeta nihil sane, aliquantillum saltem ex nostro disci potest. Certe constat de adolescente inperito et paulo stupidiore (II. IX), qui cum nescio quibus turbis invitus ab amata abalienatus esset (IV), in gratiam cum ea redit. Nec desunt aut de patre decepto (XVI) aut de meretrice (XIV) testimonia. Ab ea autem diversa fortasse fingi potest ipsa virgo amata, ad quam pertinere putaverim XI et XIII.

I

Ab initio ut res sūt gesta enodá mihi.

Nonius 15, 16 'enoda significat explana . . .'

ut res est gesta *vel* uti res gestast (s. res ut gestast) *Ed.*
Becker stud. I 158

II

Timére ocepi et ínterdum oscitárier: 15
Inéptus quid mihi uéllem ex insoléntia
Nescíbam.

Nonius 322, 18 'insolens rursum non solens . . .'

1 timere *conieceram* ocepi et *Lipsius Ep. qu. V* 12
ocepi *B G H*¹ hoccepit *L* ocepit φ 2 quod *B H*¹ *L*¹
3 nescibam *Lipsius* nesciebam ω

III

Pudét pigetque meí me . . . . .

Nonius 424, 4 'pudet et piget hoc distat: pudet enim
nerecundiae est, pigere poenitentiae . . .'

IV

. . nunc me ex aliórum ingeniis iúdicat,
Intércapedo quórum amicitíás leuat. 20

Nonius 337, 2 'leuare etiam minuere . . .'

1 num x

V

Antehác si flabat áquilo aut auster, ínopia
Tum erát piscati.

Nonius 488, 18 'piscati pro piscatus . . .'

1 flauat *L*¹ fluat *Ba* 2 erat *Ba H*² $\circ$ rat *L* eorat *H*¹ *L*¹ *P*
eoraut *W* orat φ

VI

In ácta coperta álga inoras óstreas

Nonius 216, 5 'ostrea generis feminini . . .' Cf. *Onom.*
'inora *ἄστροπος*'. Festus Pauli p. 114 M. 'inori, inores.'

coperta *L*¹ cooperta φ álga Palmerius age ω

VII

Nec récte dici mīhi quae iam dudum aúdio.

Festus p. 162 M. 'nec coniunctionem grammatici fere dicunt esse disiunctiuam, ut nec legit nec scribit, cum, si diligentius inspicatur, ut fecit Sinius Capito, intellegi possit eam positam esse ab antiquis pro non — — apud Plautum in Fasmate: nec recte si illi dixeris' et Turpilium in Demetrio: nec' e. q. s. Paulus p. 163 M. 'nec . . . ponitur et pro non. Turpilium: nec' e. q. s.

quae *H. Keilii* quae *cod. Festi, om. Paulus*

VIII

25 Etiám me irrides, péssime ac sacértime?

Nonius 397, 28 'sacrum etiam scelestum et detestabile; ita et consecratum . . .'

etiam (*post* Demetrius) *BGH¹L* sed iam *H²W* set iam *q* irrides *Bothius* irridens *ω*

IX

'Nam si íceris me pósthac, credas mīhi uelim'

Inquít, quid censes? — Túm dolebit scilicet.

Nonius 124, 11 'icit significat percutit, ab ictu . . .'
Plauti Stichum v. 345 comparavi coroll. XXXIII.

1 nam *edd.* nanam *ω* 2 quid censes? tum *Bothius* tum quid censes *ω*

X

Homo única est natúra ac singulária.

Nonius 491, 1 'singularia pro singulari.'

XI

Vide mírum ingenium ac délenificam múlierem:

30 Commórat hominem lácrimis.

Nonius 278, 1 'delenitus, ad nostram consuetudinem placatus.'

1 delenificam *edd.* delenifica *ω* delenificum mulierum
Bothius

XII

Sandálio innixa dígitulis primóribus

Nonius 427, 28 'prios et primores hanc habent diuersitatem: priores enim comparatiui sunt gradus, primores summae quaeque res . . .'

digitulis *Passerati* (cf. Plauti Bacch. 675) digitis *H* digitis φ

XIII

Meós parentes cáreo.

Nonius 466, 8 'carere etiam re bona potest dici. Turpilius Demetrio dolentis persona: eos p. c.' Idem 497, 17 'accusatiuus uel nominatiuus pro ablatiuo.'

meos] eos ω p. 466 careo] doleo *Ba* p. 466, *om. idem* p. 497

XIV

Non súm iurata.

Diomedes p. 397 P. 'apud Turpiliū comoedia nobili, cuius titulus Demetrius, legimus iurata sum perfecto finituo dictum. Iuuenis est qui consulit, meretrix respondet: non sum iurata, pro eo sane quod est: iurasti? non iuraui.'

XV

Numquám nimis numero quémquam uidi fácere, quom
facto ést opus.

Nonius 352, 19 'numero significat cito. Accius Oenomaos [VI] Antígona [VI] Turpilíus Demetrio: numquam' e. q. s.

quom α quam ω quod *Scaliger* facto *BGH* fato φ

XVI

. . . . at étiam ineptus méus mi est iratús pater, 35
Quia sé talento argénti tetigi uéteri exemplo amántium.

Nonius 408, 26 'tangere etiam circumuenire.'

1 ad *F¹ L* mi *Bothius* mihi ω 2 amantium *Carrio*,
Gulielmius amanti ω

XVII

tapete

Festus p. 351 M. 'tappete' (cf. Ritschelius opusc. II 527)
 'ex Graeco sum . . . . . tae Ennius cum ait t . . . . .
 . . . . . lius in Demetriō le . . . . . ueterem. sic
 tappet . . . . .'. Cf. inc. fab. III.

DEMIVRGVS

Ex Menandri fabula cognomine quadrant haec (fr. 114 K.)
 μακάριος ὅστις οὐσίαν καὶ νοῦν ἔχει· Χρηταὶ γὰρ οὗτος εἰς ἃ
 δεῖ ταύτη καλῶς ad fr. II, quamquam id propius etiam accedit
 ad hunc ex Boeotia Menandri versum (III M. 90 K.): πλοῦτος
 δὲ πολλῶν ἐπικάλυμ' ἐστὶν κακῶν. (Cf. sent. Menandri Vrbini.
 O 6 ed. M.) Ceterum adulescens, qui cum meretrice rem ha-
 buerat (I IV: cf. V), honestum cum virgine quadam matri-
 monium inire cogitur (III).

I

Ergo édepol docta díco: quae muliér uolet
 Sibí suum amicum esse índulgentem et díutinum,
 Modice átque parce eius séruiat cupídines.

Nonius 342, 26 'modicum ueteres moderatum et cum
 modo' (ita Vat. 2916 'commodo' ceteri) 'dici uolunt . . .'

1 ergo ψ, om. W¹: cf. Plauti Capt. 1017 Pers. 24 et Terentii
 adelph. 959 ego Vatic. 2916, Acidalius in Curc. c. 5 domo Berg-
 kius opusc. I 395, ergo ex Demiurgo perperam repetitum, domo
 autem propter modo, quod paulo ante legatur, omisum esse con-
 ciens; sed modo istud supra in lemmate extat ante quinque
 exempla! mulier quae Grautoffius 2 suum sibi: de collo-
 catione cf. coroll. XXXIV suum amicum Acidalius summam
 (sumam Vat. summa B G H L?) amicam ω, suum amatorem
 CFWMueller prosod. Plaut. 269 diutinam Vatic. De diutinum
 vocis mensura cf. Pacuv. 181 3 seruiat cupidines Vatic.,
 Acidalius serui ad cupidines φ seruiat cupidini Junius

II

40 Quia nón minus res hóminem quam scutús tegit.

Nonius 226, 12 'scutum generis neutri. Masculini Tur-
 pilius Demiurgo: quia' e. q. s.

hominum W

III

. . quia enim odio ac sénio mi haec sunt núptiae.

Nonius 2, 32 'senium est taedium et odium . . . .'
 morbo ante odio *suppl. Onions* mihi *ω* haec sunt
 (ut c *erasa sit*) *Ba, om. W* hae sunt *φ* haec sunt nunc *x*

IV

Mulier meretrix, quae me quaesti causa cognouit sui.

Nonius 483, 26 'quaesti uel quaestuis dictum pro
 quaestus . . . .'
 meretrix *W*

LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY
 DEPARTMENT OF GREEK.

Modo forte

Ita me destituit nudum

Cicero ad fam. IX 22 'non modo in comoediis res ipsa
 narratur, ut ille in Demiurgo: modo forte, nosti canti-
 cum; meministi Roscium — ita me destituit nudum,
 totus est sermo uerbis tectus, re impudentior; sed etiam in
 tragoediis' e. q. s.

VI

Iudicia litis, turbas tricas, contiones maxumas 45

Nonius 8, 25 'tricae sunt impedimenta et implicationes . . .'
 trichas *H¹L* maximas *BaL¹*

VII

Apertae surae, brachia autem procera horrorum mihi
 Ex corde exsuscitabant.

Nonius 236, 16 'apertum, nudatum.'

VIII

Neque nauetae cum essent circumuenti uentis, incerto
 itinere

Porti indigentes

Nonius 491, 18 'porti pro portus.'

1 cum *om. P* circum uentis (*om. uenti*) *H¹P*

EPICLERVS

Initium Menandreae fabulae cognominis hoc (fr. 164 K.):
*ἄρ' ἐστὶ πάντων ἀγροπνία λαλίστατον. Ἐμὲ γοῦν ἀναστήσασα
 δευρὶ προάγεται λαλεῖν ἀπ' ἀρχῆς πάντα τὸν ἑμαυτοῦ βλόν,* ita
 imitatus est Turpilius, ut servi Stephanionis persona inducta
 monologum mutaret in deverbium. Agitur autem in hac fabula
 hoc, ut orbam puellam, quam cognato nubere lex iubet, adul-
 lescens quidam ducere a parentibus cogatur. Nam eorum con-
 silia continentur fr. IV et V, et cuius liberi memorantur fr. II
 Calliphonem puellae illius patrem fuisse suspicor.

I

- 50 ST. Quaeso édepol, quo ante lúcem te subitó rapis,
 Ere, cum úno puero? PH. Néqueo esse intus, Stéphanio.
 ST. Quid ita? Ph. Ὡt solent, me cúrae somno ségregant
 Forásque noctis éxcitant siléntio.

Priscianus de metris com. p. 1326 P. 'Turpilius quoque
 in suis idem facit comoediis, ut in *Lindia* . . . idem in *Epi-
 clero*: quaeso? e. q. s.

2 PH *quod in libris extat senis potius, e. c. Philoxenus,*
quam adolescentis nomen uidetur 3 ST *addidi* a somno
Bue, sed cf. Accii v. 511 4 *fortisque Par. A*

II

Ni Cálliphonis núnc te miseret líberum

Nonius 495, 26 'accusatiuus numeri singularis positus
 pro genetiuo plurali . . .'

ni GP? in φ callifonis ω miseret *Junius* miserae
 HL misere φ

III

- 55 Quam mátris nunc patris me miseretúr magis.

Nonius 477, 14 'miseretur pro miseret.'

quam matris nunc patris *Aldina* quam (qua *H*) maris
 (matris *H*¹) tunc patris (patris *Ba*) ω cum matris tum patris
Bothius patris quam matris tum *Grantoffius*. *Pro illo librorum*
tunc olim tui vel tuae coniciebam me om. *P¹W¹*

IV

Quam légere te optimum ésset atque aequíssimum,
Quacum aétas degenda ét uiuendum essét tibi.

Nonius 332, 19 'legere etiam eligere dicitur . . .'

1 quin *ms. Fabri* quom *Gulielmii* te *om. ms. Fabri*
esset *ms. Fabri* esse φ esse ait x 2 degenda et uiuen-
dum esset *Canterus* uegenda et uibendum (iubendum *GHL*
lubendum *B*) esse ω

V

. . . sperabám consilia nóstra diuidiaé tibi, 58/59
Cum aetás accesset, nón fore.

Nonius 96, 23 'diuidia est tedium . . .'

Variis modis verborum ordinem mutaverunt

VI

Té quidem omniúm pater iam cópem causarúm facit.

Nonius 84, 21 'copi pro copioso . . .'

pater iam *Bothius* iam pater ω iam praetor *Bue* *An té*
quidem optimarum iam pater *scribendum?* causarum *Bothius*
causa rem ω casnarem copem *Onions*

VII

Set néqueo ferre hunc diútius <sic uócif>erari et
cónqueri,

Nec ésse suae parum óbsequellae . . . . .

Nonius 215, 28 'obsequellam feminino . . . Turpilius
etglero: set' e. q. s. (obsequentiam Neukirchius Epi-
clero Bentinus)

1 nequeo ferre *Canterus* neque offerre ω sic uociferari
scripsi errari ω errare *Canterus* conuiciari *Bue* sic lamentari
vel maerentem errare *vel* me sollicitare *conieceram* 2 parum]
pretium *Onions* obsequellae *H²L¹* obsequellae φ obsequen-
tia *Neukirchius* Sententiam sic circumscribimus: 'nec sui pa-
rum rationem haberi clamantem ferre possum'

VIII

Patrócinantem ubi fáctum audierit saúcium

Nonius 398, 5 'saucii dicuntur proprie uulnerati, non mesti, sicuti uult consuetudo ...'

patricinante *L*¹ audierit *Stephanus* audierit *ω*
saucium *Lipsius* (cf. *A. Koehler diss. Erlang.* I 452), om. *GH*¹
saucius *φ*

IX

65 At enī scies ea quae fuisti nescius.

Nonius 501, 17 'nominatiuus pro genetiuo.'

ad enim *Ba L*¹: de accentu cf. coroll. XXXIV nescius
Grautoffius inscius *ω*, quod qui seruire velit ei iam scibis scribendum

X

Sēt quis est qui interrumpīt sermonēm meum
'Obitu suo?

Nonius 357, 23 'obitus rursus aduentus ...'

1 *Creticos discipuli quamvis minus elegantes* et quis est
ω ecquis hic est *Bentleius ad Ter. hec. V* 4, 19 septenario trochaico. set quis hic est *Grautoffius* meum sermonem idem
sēt quis est qui <hic> i. meum sermonem o. s. *proposui*

XI

Séd uolo ut família nostra offícia fungatúr sua.

Nonius 497, 13 'accusatiuus positus pro ablatiuo ....'
sed uolo *HP*, *Bothius* sed uola *φ* sedulo *Gulielmius*

XII

Currēdum sic est, sic datur, nimium ubi sopori séruias
70 Potiús quam domino, et ubi seuerio império quae imperáta sunt

Priscianus de metris p. 1326 P. 'Turpilius quoque in suis idem facit comoediis, ut in *Lindia* ... idem in *Epiclero* [I] idem in eadem tetrametris utitur: currendo' e. q. s.

1 currēdum sic est *Bothius* currendo sic est *ω*, nisi quod eē *Leid. V* exhibet *Conl. Plauti Pseud.* 155 et *Trucul.* 634 (vide *ymb. ad part. Lat.* 31) conicias currēdumst. sic, em sic datur e. q. s. 2 etsi *Bothius*; sed non est finita sententia: negleguntur vel simile quid supplēdum imperati *Parr. AR Leid. V*

XIII

Vinón inuitat plúsculum sese, út solet?

Nonius 321, 21 'inuitare significat repleti ...'

uinon *Bergk*ius non ω numne inuitauit scribere volebam
conl. v. 132 et Plauti Amph. 283

HETAERA

I

Ducít me secum: póstquam ad aedem uénimus,
Venerátur deos, intérea aspexit uírginem
Ibi stántem, in capite ostrínam indutam rículam.

Nonius 539, 23 'rica est, quod nos sudarium dicimus...
Turpilius Veliterna: ducit' e. q. s. (Cf. Titin. Velit. I) Idem
549, 10 'ostrinam ad ostri colorem, qui est subrubeus. Tur-
pilius Hetera: interea' e. q. s.

2 aspexi *Scaliger* 3 ibi stantem *scripsi* instantem ω p. 539
iniectam ω p. 549 quod iniectam *interpretatur* Bue gestantem
Ald. iniecta *Bothius* adstantem *Carrio* intrantem *Grautoffius*
in capite ostrinam indutam riculam *Carrio* in capite ricu-
lam indutam (induta *Ba* p. 549) ostrinam (onstrinam ω p. 539)
 ω utroque loco in capite indutam ostrinam riculam olim *edidi*

II

Erus stúpidus adstat: íta eius aspectús repens 75
Cor tórporauit hómini amore.

Nonius 182, 4 'torporauit pro torpescit. Turpilius
Heter: erus' e. q. s.

III

rús ad illas cónmigrat:
Habitámus hiemem tótam cum muliérculis.

Nonius 526, 1 'quotiens per accusatiuum casum annos uel
dies loquimur, iuges annos uel dies significamus: quotiens per
datiui, per interuallum interiectis aliquibus annis uel diebus
... Turpilius Filopatro ... idem Hetera: rus' e. q. s.

IV

Rhodiénsist, sed istuc cónmigravit iám diu.

Nonius 127, 11 'iamdiu pro olim.'

Rhodiensist *Carrio* Rhodiensis est ω stuc *L*¹

V

80 Nam quíd illoc homine uíuit confidéntius?

Nonius 262, 13 'confidentia rursum temeritas, audacia ... Turpilius Leucadia ... idem Hetaera: nam' e. q. s. (sic Bothius. heteranam G²H² in mg. heterrentius L heterrentius G terentius ceteri libri)

quid, *ut scripsi, G²H² in mg. qui in G et del. in H qui LPW illoc scripsi ut Bergkiius illo ω*

VI

Hortátur hominem, quám primum <ut> proficísceret.

Nonius 470, 34 'profisceret pro proficisceretur. Turpilius Hethera: hortatur' e. q. s. (ethera Ba)

ut *Bothius, om. ω (cf. O. Brugman p. 32)* ut quam primum *Pal. proficeret Ba*

VII

hic uíllicor ante úrbem,

Nunc rús eo.

Nonius 186, 8 'uulicari est rusticari uel uillae praeesse ... Turpilius Paraterusa ... idem Hetera: hic' e. q. s. (ethera H etera W)

1 hic *W* huic φ illic ante urbem uullicor, nunc *Bothius*

VIII

Simuláuit me a se amári quaesti grátia

Nonius 483, 26 'quaesti uel quaestuis dictum pro quaestus ... Turpilius Demiurgo ... idem Aethera: similari' e. q. s. (Hetaera ed. 1526)

simulauit me a se *Junius* similari me a se ω simulat me a sese *Carrio* simulauit ea se *Gratoffius*

IX

... meres, mérito ut diligáre 85

Nonius 468, 19 'meret pro meretur ... Turpilius Filopatros ... idem Hetera: meret' e. q. s.

meres *Junius* (*pyrrichice metiendum*) meret ω mere vel merito *praeplacet Buechelero* *Sermonis exemplum praebet Terentius hec.* 580 *Nolui meres, Merito dirumpere versu ut olim feceram*

X

Haec si ímpetro abs te ut facias, <sat> satis frúcti
cepero éx te.

Nonius 491, 7 'fructi uel fructuis pro fructus. Turpilius Caneforo ... idem Hethera: haec' e. q. s. (aethera Ba)

facias *Rothius* faciet *W* faciat ϕ factites *Bue* haec si abs te ut faciat ímpetro *Havet*

XI

Satine út <se> meúm cor uolúptatibús dat?
Immórtalitús se optulít mi haec facúltas.

Nonius 514, 27 'inmortalitus.'

1 se *Grautoffius*, om. ω 2 mi *Bothius* mihi ω

LEMNIAE

Cf. *Anuvla* Alexidis, *Anuvlai* Antiphanis Diphili Nicocharis. Ita pro vulgato 'Lemnii' titulo inscripsit fabulam Grautoffius. Quoniam de 'redimendo' exule filio agitur, fortasse lembi, quorum fr. V mentio fit, item ut in Plauti Bacchidibus 280 sqq., piratici intellegendi sunt, qui rapuerunt Phaedriam. Fr. VI vel meretricis vel parasiti fuisse videtur.

I

Proptér peccatum paúsillum indigníssime 90
Patriá protelatum ésse saeuitiá patris.

Nonius 363, 14 'protelare etiam excludere. Turpilius Lemnis: propter' e. q. s. (lenis BG)

1 pausillum *B* pausillum ψ

II

Habés potestatem. — 'Vbi potestatem? — Senis
 Pretiô contendas út redempto Phaédria
 Liceát redire antíquam in consuetúdinem.

Nonius 259, 28 'contendere iterum significat extorquere
 .... Turpilius Lemonis: habet' e. q. s. (Lenonibus ms.
 Fabri. Lemniis Ald.)

1 habes *scripsi* habet ω ubi: cf. *Heinsius ad Ovidii*
her. 4, 150 potestatem senis, *suprascr.* ubi potestatem, *H*
 2 Phaedriae *Grautoffius* *De sententia cf. coroll. XXXV*

III

95 néque durare póssum:
 Ita huius insciéntia ac deméntia extorrém facit.

Nonius 14, 30 'extorris dicitur extra terram uel extra
 terminos ... Turpilius Lemniis: neque' e. q. s.

1 possum *Scaliger* possunt ω 2 insolentia *Maehly* ac
Bothius atque ω

IV

Rémulis sensím celox ab óppido procésserat.

Nonius 533, 5 'celox est nauigium breue, dictum a celeri-
 tudine ... Turpilius Lemnis: remulis' e. q. s.

remulis Sensim *Bothius*, *quod verius, si tacitis remulis vel*
tale quid, ut suspicabatur Kiesslingius, coniunxit poeta: septe-
narium dedit Grautoffius *Possint etiam inter duos versus*
distribui: celox Ab o. p.

V

Lémbi redeuntés domum duae ad nóstram adcelerarúnt
 ratem.

Nonius 534, 7 'lembus, naucula brevis piscatoria ...
 Turpilius Leucadia ... idem Lemnis: lembi' e. q. s.

duae (due *W*) ω : cf. *Priscianus p.* 658 *P.* duo *Junius* ad
 nostram *Grautoffius* ad nos certam (ceram *P*) ω (cf. *coroll.*
XXXV) certatim ad nostram *Bothius* *senarios dimensus*

VI

Numquam únius me cómparai séruire elegántiam.

Nonius 256, 21 'comparare ueteres confirmare et constituere dixerunt . . . Turpilius in Lemniis: numquam' e. q. s.

numquam me unius *AM(ontisp.)*: cf. *Ritschelii opusc II* 693 elegantiam *AM* cf. v. 39 elegantiae (vel elig.) q

LEVCADIA

Λευκαδία Menandri. Hanc fabulam enarravi in annall. philoll. LXIX 34 sqq. orsus a Servii Dan. in Verg. Aen. III 279 loco hoc: 'Varro enim templum Veneri ab Aenea conditum, ubi nunc Leucas est, dicit: quamvis Menander et Turpilius comici a Phaone Lesbio id templum conditum dicant, qui cum esset nauicularius, solitus a Lesbo in continentem proximos quosque mercede transuehere, Venerem mutata in anvis formam gratis transuexit: quapropter ab ea donatus unguenti alabastro cum se inde totum ungueret, feminas in sui amorem trahebat, in quis fuit una, quae de monte Leucate, cum potiri eius nequiret, abiecis se dicitur: unde nunc auctorare se quotannis solent qui de eo monte iaciuntur in pelagus.' (Leucas est scripsi, ut postea Hagenus leucasem Bern. anvis scripsi nauis Bern. anus Masvicius

inde totum vel inde corpus et uultum conieci in dies inditum Bern. inlitum vid. in inditum latere.) Cf. praeterea Lucianus dial. mort. 9, 2 *μὲν καὶ σὺ τίνα ὥσπερ ὁ Φάων τὴν Ἀφροδίτην ἐκ Χίου διεπόρθευσας, εἰτά σοι ἐξαμένῳ ἔδωκε νέον εἶναι καὶ καλὸν ἐξ ὑπαρχῆς καὶ ἀξιώραστον*; et Aelianus v. h. XII 18. Finxit autem Turpilius adulescentem ab amata, quae navicularium deperit, desertum, Phaonem vero, quem olim omnes fugerant, iam ipsum fastidientem et puellae illius amores spernentem. Quae vel desperans vel iussa ab eo in mare se proicit, unde ab adulescente fortasse servata ad antiquam consuetudinem redit. Iam restat ut personis suis distribuantur reliquiae: adulescentis I, cum alio sermocinantis II III IV V (cf. Enn. Thyest. VIII) VII, amicam fortasse frustra mulcentis VI, puellae (Dorcii puta conl. XVI) de Phaone VIII, confabulantis cum eodem IX X, deinde propter litus, priusquam undis se committeret, oberrantis XI, adulescentis et amici XII XIII, eius qui luctantem expiscatus erat XIV, puellae frigore laborantis XV, adulescentis in gratiam cum amica redeuntis XVI. Denique nuptiae parantur fr. XVII

I

Quem olim óderat, sectátur ultro ac détinet:

100

Ille ínsolens autem út fastidit cárnifex!

Nonius 322, 21 'insolens rursum non solens . . . Turpilius Demetrio . . . idem Leucadia: quem' e. q. s.

2 fastidit *Junius* fastidia ω

II

Viden tu Phrugis incéssum? quam est confidens! di
istunc pérduint.

Nonius 262, 13 'confidentia rursum temeritas, audacia . . . Turpilius Leucadia: uidentur' e. q. s.

Iambicum septenarium olim dederam, nunc CFWMuellerum secutus trochaicum notavi. uiden tu Frygis *Lipsius, qui* Frygis recte genetivum esse voluit. uidentur (uidetur *GH*¹) frigus ω

III

. . . . . uiden ut fastidit mei?

Nonius 496, 18 'genetivus casus positus pro accusativo . . . .'

uiden ut *Fr. Dousa* uide nunc ω

IV

Ei perii! uiden ut ósculatur cáriem? num hilum illa
haéc pudet?

Nonius 21, 25 'caries est uetustas uel putrilago . . .'

perii *Gulielmius* peri ω num] non, *suprascr.* ù, *H*
num illum illa haec pudet *W* num illum illaec pudet φ , *pro-*
bavit Bue mus. Rhen. 18, 392 num illum illaec? pudet *Lach-*
mannus ad Lucil. 236 num hilum illaec pudet α *mus. Rhen.*
23, 697, fort. recte

V

105. . . . . sed quam lónge est? eccum isti ilico.

Nonius 325, 3 'ilico, illo. Turpilius Leucadia: sed . . . cum isti. Ilico, in eo loco.'

Nescio an post est persona mutanda sit eccum isti ilico scripsi cum isti (est *L*¹) ω (*v. supra*) istim ilico *Bothius* isti ilico *Grantoffius* cf. coroll. XXXVI

VI

..... ne me áttigas! apage aúfer
Manum. — Heía quam ferócula est!

Nonius 75, 30 'attigat, continget.'

1 ne me] nonne *W* attigas *Junius* attigat *FH¹L²* atiga
L¹ attiga φ apage *conieci coroll.* XXXVI atque ω *Per-*
sonas distinxit Bothius Fortasse feroculust verum fuit
Senarii tales ne me áttigas. [Atqui aúfero manum. heía quam
ferócula es *Buechelero* placent

VII

.... arrípuit colubram mórdicus.

Nonius 201, 25 'colubra feminini ...' (Turpidius m. 1
FHL)

VIII

Intércapedine interficior, désiderio differor:

Tu es mihi cupiditas, suáuitudo et méi animi expec-
tatio. 110

Nonius 173, 5 'suauitudo pro suauitas ...'

2 tu es mihi *scripsi* tua mihi ω tu mea *Gratoffius* tuo
mi (*pro mea*) *Bergkii opusc.* I 395 *continuata post v. 109*
oratione

IX

Iam égo istam tibi tristítiam exorbebo .....

Nonius 102, 32 'exorbebo pro exorbeam. Plautus ...
exorbebo sanguinem. (exsugebo codd. et Non. p. 479, 20) Tur-
piliius Leucadia: iam' e. q. s.

X

Véritus sum, ne amóris causa cum illa limassés caput.

Nonius 334, 11 'limare etiam dicitur coniungere ....'

uerita *conieci* limasses *ed. a. 1476: cf. coroll.* XXXVII
limasset *Bern.* *ABM* limassit *GH¹* limassis (massis *W*) φ

XI

míseram terrent me ómnia:

Maris scópoli, sonitus, sólitude, sánctitudo Apóllonis.

Nonius 174, 2 'sanctitudo pro sanctitas . . .'

1 me miseram terrent *Grautoffius*, fort. recte 2 scopoli
F¹ apollonis HL¹ apollinis φ

XII

115. . . . sí quidem sit quisquám deus,

Cuii égo sim curae

* * *

Heu me ífelicem! — Sánusne es, qui témere lamentáre?

* * *

Te, Apóllo sancte, fér opem, teque, omnípotens Nep-
tune, ínuoco,

Vosque ádeo, uenti! . . . . .

5

120. . . . . nam quíd ego te appellém, Venus?

Cicero Tusc. disp. IV 34, 72 'sin autem est aliquis amor, ut est certe, qui nihil absit aut non multum ab insania, qualis in Leucadia est: si quidem . . . curae. At id erat deis omnibus curandum, quem admodum hic frueretur uoluptate amatoria. Heu me ífelicem! Nihil uerius. Probe et ille: sanusne . . . lamentare? Hic insanus uidetur etiam suis. At quas tragoedias efficit! te Apollo . . . uenti! Mundum totum se ad amorem suum sublenandum conuersurum putat. Venerem unam excludit ut iniquam: nam quid . . . Venus? Eam prae lubidine negat curare quicquam. Quasi uero ipse non propter lubidinem tanta flagitia et faciat et dicat.'

1 quidemst *Vsenerus* 2 cuii *scripsi*: cf. *Caecilius* v. 261
cui *ω*, quo *servato trochaeos olim notabam* 4 te] et *Reg. Gud.*
Bruz. tequea *Reg. Gud. Bruz. m.* 1 teque o *idem m.* 2
amnipotens *Woelfflinus per epist.* *Post 6 talia fere ex Cice-*
ronis verbis elicias: quae praeter te nil quicquam omnino cūras
prae libidine

XIII

121 . . . . tumultu uecordí uagas
122 . . . .

Nonius 467, 27 'uagas pro uagaris . . . Accius Bacchis . . . percitatae tumultu. uecordi uagas insania. Turpilius Leucadia: uultu uecordi uagas insania.' Cf. ad Acci v. 236 adnotata.

tumultu: v. *supra* uultu *olim servabam*

XIV

. . hortari coépi nostros ílico,
Vt célerent lembum.

Nonius 534, 4 'lembus, naucula brevis piscatoria . . .'

1 coepi nostros *Bothius* nostros coepi ω 2 ceperent *A*¹
celarent *P* cederent χ hortári nostros ílico coepi, ut cele-
rarent (*vel* accelerarent) l. x

XV

<'O> utinam nunc ápod ignem aliquem mágnum ad-
sidam! . . .

125

Nonius 522, 26 'cum apud iuxta significet . . .'

XVI

'Ante facta ignóscó: mitte trístitatem, Dórcium.

Nonius 182, 1 'tristitas' (tristitias libri, correxit Sca-
liger) 'pro tristitia Pacuuius Atalanta [XI] Turpilius Leucadia:
ante facta' e. q. s.

ignosco, mitte *Grautoffius* igne committo ω igni committo
Bothius tristitatem *Gaietus* tristitia (tristia *H*) an te ω
tristitiam hance *Grautoffius* dortium *L*

XVII

Etiam ámplius illam ápparare cóndecet,
Quandó quidem uoti cóndemnata est . . .

Nonius 277, 8 'damnare et condemnare pro liberare
positum est . . .'

1 etiam amplius *scripsi* (*cf. Pompon. 54 coroll. XXXVII*)
etiam plus *Palat.*, *quibus olim ad supplendum versus initium*
immo praemiseraam. et amplius ϕ et iam plus illanc *Bue*
apparere ω *praeter Palat.* 2 *An quando equidem ut 158?*
(*cf. de part. lat. p. 41*)

XVIII

hoc quaero, ignóscere
Istíc solentne eás minoris nóxias,
Erúm si forte, quási alias, uiní tago?

130

Nonius 408, 29 'tangere etiam circumuenire. Turpilius Demetrio . . . idem Leucadia: hoc quaero' e. q. s.

^{† iastic}

2 ista *Ba* eas] as ω has *Mercerus* meas *coni. Kiesslingius* 3 quasi alias (alas *P*) res ω : res ut glossema eieci, sed poeta fortasse nil aliud quam galeola scripserat. quas galiolas *Cuiacius* qua amphora *Bue mus. Rhen.* 29, 198 qua fiala *Quicherat* cum agitat (agit *Ed. Becker*) alias res *Grantoffius* quasi alias, sc. non nunc, ludibunde tago *Cuiacius* cauo ω

XIX

. inuitauit plúsculum hic se in prándio.

Nonius 321, 22 'inuitare significat repleri . . . Turpilius Epiclero . . . idem Leucadia: inuitauit' e. q. s.

Fort. an praemittendum inuitauit uiri (uir *P*) *BGH¹ P.* Num inuitauit uini primo septenarii pede deficiente? inuitauit heri *Rothius*, quae ut versui accommodarentur, transponenda erant. uino inuitauit *Bergkii* opusc. I 388, tamen ut uini non plane repudiaret. inuitauere α hic (quod pro nom. plur. haberi iubet α) . . prandio om. *B* sese ω hic inuitauit plúsculum se *Bothius*: transponi etiam sic sese inu. pl. hic in prandio poterat

LINDIA

Ad primam scaenam pertinere videntur I. II. IV, lenonem audio in V. VI, patrem VIII. IX, adulescentem VII, servum X.

I

abhinc triénnum

Sacérrimum domicilium hoc quidam cóntulit

135 Lenó.

Nonius 397, 30 'sacrum etiam scelestum et detestabile, ita et consecratum . . . Turpilius Demetrio . . . idem India: abhinc' e. q. s.

2 sacerrimus *Bothius*, fort. recte hoc, i. e. huc (cf. *Servius Aen. VIII* 423) ω huc *Turnebus*

II

Consílium hoc cepi: lítteras misi ád senem

Nostrúm, processe nóbis ex senténtia

Mercáturam.

Nonius 212, 35 'mercatura feminini . . .'

1 cepi *edd.* coepi ω 2 nostram *Gratoffius* processe
Gifanius prodesse (prodeesse *L*¹) ω nebis *F*¹ *L*

III

Nauta

Di s<éro> adueniéntem perdánt: hic quidém

Nos pérdit. festum ésse hice quártum diém 140

Hodie íterant: ita conuéntum.

Priscianus de metris com. CGL III 426 K. 'Terentius trochaico mixto uel confuso cum iambico utitur . . . ut in Andria: adhuc, Archylis, quae adsolent quaeque oportet' e. q. s. 'Similiter Plautus in Truculento eodem metro usus est . . . Turpilius in Lindia nautae personam inducit hoc metro loquentem: di' e. q. s.

1—3 *baccheos cum clausula iambica constitui, quales in ceteris exemplis a Prisciano laudatis leguntur.* 1 di sero scripsi diis *Regin. Parr. AR Leid. V* diis *Vrbinas* dii *vulgo* aduentantem *fortasse melius* hic *edd. hi Regin. Parr. AR Leid. V* si *Keilius* 2 perdidit *edd.* esse] an ecce? hice (an hunc?) quartum diem scripsi diem hic quartum ω 4 ita *om. Regin. Anapaesti* di aduenientem p. h. q. Nos perdidit. hic festum ésse diem Quartum hodie iterant: ita conuentumst *Gratoffio aliquando placuerant: ipse olim in eisdem numeris, qui facile in aures cadunt, elaboravi.*

IV

Profécto ut quisque mínimo contentús fuit,

Ita fórtunatam uítam uixit máxime,

Vt philosophi aiunt ísti, quibus quiduís sat est.

Priscianus l. l. 425 'Turpilius quoque in suis idem facit comoediis', (scil. in prologis et primis scaenis trimetris utitur iambicis) 'ut in Lindia: profecto' e. q. s.

V

Compérce uerbis uélitare: ad rém redi.

145

Nonius 3, 10 'uelitatio dicitur levis contentio, dicta ex congressione uelutum . . .'

compare *FH*¹ dedi *Ba*

VI

Me uís potiri: fác ego potiar quód uolo.

Nonius 482, 5 'sic potior illam rem pro illa re potior —
— Turpilius Lindia: me' e. q. s.

meam *Dziatko mus. Rhen.* 31, 379 potiar *edd.* po-
tior ω quodquod *H*¹

VII

Miseró mihi mitigábat sandalió caput.

Nonius 343, 15 'mitis est maturus . . . Turpilius India:
misero' e. q. s. (*Lindia Nic. Loënsis* I 9) cf. *Ter. eun.* 1028.

mitigauit *Palat.*

VIII

Quin móneam, quin clamem ét querar tua uítia, quae
te uilitant.

Nonius 185, 30 'uilitant, uilem faciunt.'

IX

Quíbus rem rebus déspoliasti, foéde dum in lustrís
lates.

Nonius 333, 14 'lustra etiam lupanaria dicuntur . . .'
(*lympidia W*¹ *lymdia W*²)

rem *om. Palat.* senem *Aldina* rebus *om. BG* dispo-
liasti *GHLW* dispoliare *Palat. cf. coroll. XXXVII sq.*
foede dum *Mercerus* dum *Palat.* fedum *H*² foedum φ lates
Gebhardus Antiq. lect. p. 52 latet ω

X

150 ego ínterim in turbá foras
Subdúxi cum hac me, néque sat numero míhi uidebar
cúrrere.

Nonius 352, 21 'numero significat cito . . . Turpilius De-
metrio . . . idem Lyndia: ego' e. q. s. Idem 399, 19 'sub-
ducere est surripere. Turpilius Lyndia: ego . . . cum hac me.'

2 *neque sat BGH* neques ad φ uidebar *ed. Bas.* uidebat ω

PAEDIVM

Cf. *Παιδιον* Menandri Apollodori Posidippi. Inducebantur adulescentes duo, quorum alter longo itinere (advenientem parasitus salutat fr. I) reversus puellam optimam (IV. V) olim a se amatam (VI. VII), quacum iam nuptiae ei constitutae fuerant, fastidit (IX. X), alter meretrici cuidam mancipatus est (VIII. IX). Crudelitas illius fr. XI, puellae autem mansuetudo et sibi diffidens modestia fr. V tangitur. Fr. IX consilium memoratur rei ita componendae, ut meretricis amicus alterius vice puellam repudiatam ducat in matrimonium.

I

Cuius áduentu insula hódie clarét Cypros.

Nonius 85, 21 'claret, clara est' ('sit' x) 'uel clareat.'

hodie ω : *mensuram defendi coroll.* XXXVIII hocedie *Bergkii opusc.* I 112 da claret x conclaret *proposueram*

II

Ego praéstolabo illi óscitans ante óstium?

Nonius 475, 30 'prestolat pro prestolatur.'

illi oscitans ante ostium *Bothius (interrogandi signum addidi)* lico clicant optitū *Ba*¹ illi ut citanti opi sim *ms. Fabri* illi eo citante opitium (opiciū *H*¹ *P*) φ

III

. . . . . progrediór foras

Visére quid hic tumúlti

Nonius 489, 30 'tumulti . . .'

1 praegredior *L*¹ 2 hic *Bothius* hi *L*¹ hinc *HW* in *Ba* *L*¹ *P* tumulti ante fores ω , nisi quod an pro ante *W*: *cicci glossema*

IV

iam désine

155

Memínisse illius fórmam.

Nonius 500, 6 'accusatiuus pro genetiuo . . .'

1 sq. *trochaeos statuit Grautoffius*: cf. *Ritscheliū opusc.* II 688

V

Neque mírum: educta, ut pár est, expars málitiis,
metuéns sui

Nonius 500, 22 'ablatius pro genetio ...' Idem 501, 5
'genetius pro datiuo ...'

uirum ω p. 500 expars *Ba H¹ L* p. 501 expers *H² W* p. 501
expartem *Ba L¹ W* p. 500 expertem *H L² P* p. 500 miliciis
Ba p. 501 alicuius ω p. 500 metuens sui *om.* ω p. 500 me-
tuens uiri *Mercerus*

VI

Quando équidem amorem intércapedine ípse leniúit dies.

Nonius 522, 4 'diem uolunt, cum feminino genere dici-
mus, tempus significare, masculino diem ipsum: nos contra
inuenimus. Turpilius Pedio: quando ... dies; id est, ipsum
tempus.'

equidem *H² W* (vide de *particulis latinis* p. 41) et quidem
Ba H¹ L P quidem *Fruterius* lenibit *Gebhardus*

VII

Tamen óculi ex longa intércapedine ádpetunt cupide
íntui.

Nonius 470, 29 'intui et contui pro intueri.'

oculi ex *scripsi* oculis ω , quod pro *nom. pluralis forma*
haberi posse monui. oculi *Gulielmius* cupida *L¹*

VIII

160

quaéso omitte ac désere hanc

Meretrícem, quae te sémel ut nacta est, sémper studuit
pérdere

Detégere despoliáre opplereque ádeo fama ac flágitis.

Nonius 305, 33 'fama est rursus infamia ...'

1 ac desere *Vrbín.*, *Acidalius* hac deserite ϕ 2 te semel
ut nacta est *Bothius* te semel inacta (nacta *H*) est ω semel
te nacta *Acidalius* 3 deterere *Bothius* fame *G¹ L¹*
flagitis *Bothius* flagitiis ω famae ac flagiti *C F W Mueller:*
cf. coroll. XXXIX, Leo Pl. F. 327

IX

Vt ille hác sese abstinéret, ego supersederem núptiis.

Nonius 40, 7 'supersedere, manere, perseuerare, quasi in uoluntate et consilio sidere. Turpilius Pedio: ut' e. q. s. 'Plautus Epidico: supersede istis rebus iam . . . Sisenna . . . proloqui supersederunt.' Vana docere Nonium monuit Grautoffius.

hac] ac *H*

X

Núptias abiéci, amicos útor primorís uiros.

Nonius 497, 15 'accusatiuus positus pro ablatiuo . . . Turpilius Epiclero . . . idem Pedio: nuptias' e. q. s.

primoris] *cf. Lachmannus in Lucr. 57*

XI

Quare ésse dicat, quísquam illum hominem aut quíd-
quam facere humanítus. 165

Nonius 514, 15 'humaniter.' (immo humanitus, ut ed. princ.) 'Turpilius Pedio: quare' e. q. s. 'Cassius Hemina . . . humanitus' ('humanit' Bamb.) 'aguntur. Afranius . . . ferre humana humanitus.'

dicas *L*¹ dica *P* humanitus *Ba* humaniter $\varnothing$

XII

. . . . . age tu hymenaeum íncrepa!

Nonius 255, 23 'crepare iterum incantare.'

tu *om. BGH*¹ *P* increpe *H*¹

PARATERVSA

Speculatricem audire videmur fr. IV et V.

I

Cum antehác uidebam stáre tristis, túrbido
Vultú, subductis cúm superciliís senes

Nonius 399, 28 'subducere etiam susum ducere, leuare.' (paratelsa *Gen. Harl.*¹ *Leid.*¹)

II

Meritíssimo te mágni facio.

Nonius 139, 17 'meritissimo.'

merettissimo *Leid.* 116 magni facio *FH¹L*

III

170 Ego nóndum etiam hice ullicabar, Phaédria.

Nonius 186, 4 'ullicari est rusticari uel uillae prae-esse . . . .'

hice *x et Bergkii* huic *EFH¹L* hic *H²W* nondum hic etiam *Bothius* étiam nondum *Grautoffius*

IV

Eho díe mihi, an oblita, óbsecro, es eius crébras
mansiónes

Ad amícam, sumpti lárgitatem?

Nonius 132, 15 'largitas pro largitione. Turpilius Parateruse: o dic' e. q. s.

1 eho *Junius* o post Parateruse *ω*

V

Dum égo conixi sómno, hic sibi prospéxit uigilans
uírginem.

Priscianus p. 866 P. 'coniueo, quod etiam coniuo secundum tertiam protulerunt ueteres, praeteritum tam in ui quam in xi habuit . . . Turpilius uero in Paraterusa: dum' e. q. s.

VI

Cáput offendi ad límen edepol . . . . .

Nonius 358, 23 'offendere est percutere.'

caput ut *H²LW* ad limen edepol *scripsi* adimere pol
ω ad limen pol *Pius*

PHILOPATOR

Cf. *Φιλοπάτωρ* Antiphanis et Posidippi. Obsequentem parentum imperiis audis fr. IV. Praeterea puellae gravidae (III), *quae fortunas suas cum matre lamentatur* (II), et meretricis

procacis (VI) et adolescentis luxuriosi (VII) personae interno-
scuntur. Epistula amissa et ab alio clam sublata (XII. XIII)
facile fieri potuit ut magni in res vel intricandas vel expediendas
momenti esset.

I

miserúm puto,

175

Si etiam ístuc ad malam aétatem accessít mali.

Nonius 1, 25 'aetatem malam senectutem ueteres dixe-
runt . . . Turpilius Filopatro: miserum' e. q. s. (Filopatro
libri ubique, ut olim persuaserim mihi hybridam Philopater
formam a poeta admissam fuisse)

II

. . . . geme meás fortunas, máter. — Hem!

Qua caúsa huc opere máximo conténditur?

Nonius 260, 8 'contendit proripuit uel direxit significat...'

1 geme meas *Mercerus* gemmeas ω *Personas distinxi*

III

Dispérii misera: <ut> úterum cruciatúr mihi!

Nonius 229, 32 'uterus . . . neutro . . .'

disperii *edd.* diisperi ω ut *Grautoffius*, om. ω

IV

Certum ác deliberátum est me illis óbsequi.

180

Nonius 282, 10 'deliberatum, complacitum uel defini-
tum.' Idem 429, 21 'cogitare est dubitare, deliberare con-
firmare. Turpilius Boethuntibus: quaesio cogita ac delibera.
idem Filopatro: certum ac' e. q. s. ('delibera . . . certum ac'
om. Bamb.)

V

Locus ípse inuitat hércle hic Veneris . . .

Nonius 321, 14 'inuitari est delectari . . . Turpilius Thra-
syleone . . . idem Filopatro: locus' e. q. s.

locus *BL* lucus φ

VI

Ecce aútem, mihi uidére tuo more, út soles,

Aegre id pati, quia hós dies conplúsculos
Intércapedo súmpti faciundí fuit.

Nonius 484, 27 'sumpti pro sumptus . . .' Idem 525, 31 'quotiens per accusatium casum annos uel dies loquimur, iuges annos uel dies significamus: quotiens per datium, per intervallum interiectis aliquibus annis uel diebus. Itaque qui optantes multis annis dicunt, multos annos melius dixerint . . .'

1 mihi uidere tuo more ut soles *Bothius* tuo (tuu p. 484) more ut (uti p. 484) soles uidere mihi *ω*, quae mutato mihi in mi servanda esse censet *Bue* eademque edidit *Quicherat*: cf. *coroll.* XXXIX ut soles, aegre id pati Videre mihi *α* 2 id *om.* *ω* p. 525 hoc *ω* p. 484 cūplusclos *Ba* p. 484
3 faciendi *Ba* p. 484

VII

185

forte eó die

Meretrícis ad me délenificae ut 'Atticae conuénérant
Condíxerantque cénam apud me, Tháís atque Erótium,
Antíphila, <Lais,> Pýthias: ego éxtra cubui dómnia.

Nonius 281, 26 'dominus rursum appellatur conuiuii exhibitor, unde et dominia conuiuia . . .'

2 meretricis *nominativi plur. formam mutare nolui* delenificae *Junius* delenitate *ω*, nisi quod delinitate *GH* delicatae *Bothius* ut Atticae *Grautofius* Atticae ut *ω* definito ante Atticae *Bue* 2 *sq.* conuenerant condixerantque *Junius* conuenerat (cum u. *H²LW*) quo (quod *H²L*) dixerant quae *ω*

3 Tais *ω* 4 exira *GH¹* dextra accubui *Lipsius* dominia testatur *Nonius* domina *ω*

VIII

. . . . . míra lenitúdine

190 Ac suáuitate abúndat.

Nonius 132, 1 'lenitudine pro lenitate.'

IX

. . cum te sáluom uideo, ut uólui, gliscor gaúdio.

Nonius 22, 13 'gliscit est congelascit et colligitur uel crescit uel ignescit.'

X

Vtinam possim tibi referre grátiam, ut de mé meres!

Nonius 468, 17 'meret pro meretur ...'

possim *edd.* possint ω gratiam *Bothius*, commendat *P. Langen Beitr.* 12 gratias (*sed s in ras. Leid.* 116) ω gratis α gratias ut demeres scripseram

XI

Deinde cum ad te redierit res olim post mortem patris

Nonius 358, 4 'olim temporis futuri ...'

post] preter *B* propter *P*

XII

Simul circumspectat: ubi praeter se neminem

Videt esse, tollit aufert: ego clam consequor. 195

Nonius 422, 19 'inter tollere et auferre est diuersitas: tollere est leuare et erigere, auferre leuatum transferre ...'

2 tulit *H¹ L*

XIII

Me miseram! quid agam? inter uias epistula excidit mihi:

Infelix inter tuniculam ac strofium conlocaueram.

Nonius 538, 8 'strofium est fascia breuis, quae uirginalem horrorem cohibet papillarum.'

1 uias *genetivum interpretatur Bue lat. decl. p. 32* 2 mi *inserendo hiatus sustuleram* ac] a *Ba* conlocaueram, ut scripseram, *GP* conlocaram *Ba L¹* collocaram *HL²* quam conlocaueram *Junius Septenarius cum Buechelero efficias mi et conlocaram scribendo: prob. Luchs stud. I 73*

THRASYLEON

Θρασυλέων Menandri? Formae nominis in libris praeterea Trasuleon Trasileon Traseoleon indicantur.

I

di me diuitant.

Nonius 95, 10 'diuitant pro diuites faciunt ... Turpilius Transilione: di m. d.'

deuitant *EFH¹ L*

II

Nemo úmquam uidit ébrium ire inté'r diu
200 Neque túrbam facere néque fores exúrere.

Nonius 524, 27 'turbam et turbas diuersam uolunt habere significationem, ut sit turba populi conuentus, turbae turbationes. Nos contra lectum inuenimus et indiscrete positum et pro turbis turbam . . .'

2 fecere *L* uxurare *W*¹

III

Corónam mensam tálos uinum, haec huiús modi,
Quibus rébus uita amántum inuitarí solet.

Nonius 321, 11 'inuitari est delectari. Virg. Georg. lib. I: inuitat genialis hiems . . . Turpilus Trasyleonem: horonam' e. q. s. 'idem Filopatro [V]'

1 coronam *Mercerus* horonam ω : choronam *aliquando scriptum fuit* uinum *Lipsius* uinus in ω 2 uita amantum inuitari solet *Lipsius* uitam amantum inuitari solem ω

IV

Dat últro ac munerátur quod ab illo ábstulit.

Nonius 477, 18 'muneratur pro munerat' (sic Bamb. 'munerat pro muneratur' ceteri).

muneratur *Bothius* munerat ω al *W*

V

Vidére cupio uóstrum mercimónium.

Nonius 213, 9 'mercimonium neutri . . .' (trasuleone Vrbín. 308)

nostrum *L* uestrum φ

VI

205 Non ést mediocris rés, neque <est> uulgária
Fallácia haec.

Nonius 488, 26 'uulgariam pro uulgarem . . .' (transyleonē Bamb.)

1 res *del. x* haec res *prob. Studemundus* 2 haec fallacia *Bothius trochaeos numerans*

VII

'Age age egredere, atque ístuc utinam pérpetuum
itiner sít tibi!

Nonius 482, 29 'itiner dictum pro iter . . . ' (transeleoonea Ba traseoleone L')

istuc utinam *Bothius* utinam istuc ω , *quod olim ut servarem initium versus mutilum statueram*. istuc perpetuum itiner sit utinam *Havet*

VIII

Nóbilitate, fáctione frétus interdícere

Nonius 304, 26 'factio iterum significat opulentiam, abundantiam et nobilitatem . . . '

nobilitate factione *om. BGH*¹ nobilitate *Junius* nouilitate ω inducere *B*

IX

. . cum interea níl quicquam a me est praémi neque
fructús tuae

Benígnitati atque óbsequellae.

210

Nonius 215, 30 'obsequium neutro genere . . . obsequella feminino' (obsequentia *Bothius*) . . . *Turpilius* *Epiclero* . . . idem *Thrasileone*: cum' e. q. s.

1 nihil ω praemii ω fructus *scripsi* erat ω 2 benignitati x benignitatis ω , *def. Leo Pl. F. 286* obsequentiae *Bothius* *Septenarios iambicos* praémi Neque erát, tuae e. q. s. *commendat Bue, fort. recte*

X

Hoc te óro, ut illius cónmiserescas míserulae orbítudinis.

Nonius 146, 18 'orbitudinis pro orbitate . . . '

utilius *F¹L* miserulae, *quod olim proposueram, non inprobavit Ritscheli* *opusc. II* 688 miserae ω : *hiatum tolerat Leo l. l. 327* ut illius miserae commiserescas *Grautoffius* ut miserae illius commiserescas *Bothius* illius c. ut miserae *Havet*

XI

Cesso ócupare et me ín colloquium cónferre horum? . . .

Nonius 355, 13 'occupare est proprie praeuenire . . . '

ferre *BL* iam conferre *olim scripseram*

EX INCERTIS FABVLIS

I

Sóla res quae hominés absentes <nóbis> praesentés facit.

Hieronymus epist. 42 (I p. 94 a ed. Amst.) 'Turpilius comicus tractans de uicissitudine literarum sola, inquit, res est quae homines absentes praesentes facit. Nec falsam dedit quamquam in re non uera sententiam. Quid enim est, ut ita dicam, tam praesens inter absentes quam per epistolas et alloqui et audire quos diligas?' Cf. Philemonis ex Apolide versus: οὐχὶ μόνον οὗτος εὔρε πῶς λαλήσομεν Ἀπτοῖς, ἀπέχοντες πολλὸν ἀπ' ἑλλήνων χρόνον, Οὐδ' ὃν τρόπον μηδέποτε μηδὲ εἰς πάλιν Ἐπιλήσεθ' ἡμῶν μηδέν, ἐμβλέψας δέ που Τὰν τοῦ χρόνον τοῦ παντός εἴσεται, ἀλλὰ καὶ Ψυχῆς ἱατρὸν κατέλιπεν τὰ γράμματα. Nam de epistula apud utrumque sermo est.

In constituendo versu Kiesslingium secutus sum: sola res est quae praesentes h. absentes facit *Grautoffius*

II

. . . quasi cum uéntus fert nauem ín mare
215 Secúndus, si quis própēdem misít suis
Velís ministrum.

Isidorus Orig. XIX, 4 'prope funis, quo pes ueli alligatur, quasi prope pedes. de quo Turpilius: quasi . . . ministrum.'

1 con *German. uterque* uentis *Germ.* 806 uentis *Wolfenb. Monac. Germ.* 805 fert] est *ed. pr. altera* nauim *Par. mari Monac.* 2 secundis *Paris. Gu. a sedens Zitt.* propedon *Wolfenb. Monac. German. uterque* suis uelis ministrum *conieci* si ueli ministrum *Zitt.* si ueli (uelis *Germ. uterque*) sinistrum *Wolfenb. Monac. German.* Audacius in haec consuluit *Grautoffius*, qui hos senarios temptauit: quasi cum secundus uentus fert nauim in mare Si quis sinistrum misit ueli propedem

III

glabrum tapete

Nonius 229, 5 'tapete generis neutri. Turpilius et Caecilius: g. t.' Idem 542, 18 'tapete, tegmen unite pictum de coloribus uariis . . .' Cf. Festus p. 351 M. (Demetr. XVII)

IV

..... l ctus <somno m llior>

Servius Danielis in Verg. ecl. VII 45 'somno mollior; turpilius lectus.' (Extant in cod. Lemovicensi Danielis.)

VATRONIVS

BVRRA

Placidus gloss. CGL. V 8. 50 G. — 'Burrae Vatroniae, fatuae ac stupidae, a fabula quadam Vatroni auctoris, quam Burra inscripsit, uel a meretrice Burra.'

Burram Bue mus. Rhen. 33, 309 sq. interpretatur Π ρρα, quo nomine Diphili fabula nota est.

INCERTORVM POETARVM

ADELPH . . .

Festus p. 317 M. '[Sep]lasi aut Se[plasi]um —
..... in Adelph ..... feri Anti
..... tum sit q ..... unde
ung ..... est.'

HYDRIA. GEORGOS

Quintilianus XI 3, 91 'cum mihi comoedi quoque pessime facere uideantur, quod etiam si iuuenem agant, cum tamen in expositione aut senis sermo, ut in Hydriae prologo, aut mulieris, ut in Georgo, incidit, tremula uel effeminata uoce pronuntiant.'

'Τ ρρα et Γεωργός fabulae Menandri, 'Τ ρρα etiam Antiphanis.

EX INCERTIS INCERTORVM FABVLIS

De huius delectus instituto ac ratione dixi in coroll. p. XLII sqq.

I

'Tibi ego, 'Antipho, has sero' ínquit: seniumst,
cum aúdio.

Cicero de orat. II 59, 242 'in re est item ridiculum, quod ex quadam deprauata imitatione sumi solet . . . ex hoc genere est illa Rosciana imitatio senis: tibi . . . audio.' (inquit poetae reddidit Bergkii opusc. I 218 coniunxitque hunc locum cum Caecil. Syneph. II: immo vide supra ex Hydriae prologo adlata.)

has om. *Erlang. b* senium . . audio fuerunt qui a Ciceronis interlocutore addi statuerent

II

Athénis Megaram uésperi aduenít Simo;
Vbi aduenít Megaram, insídias fecit uírgini;
Insídias postquam fécit, uim in loco áttulit.

Rhet. ad Herenn. I 9, 14 'ne bis aut saepius idem dicamus cauendum est; etiam ne quid nouissime quod diximus deinceps dicamus, hoc modo: Athenis' e. q. s.

1 mecarum *M(utíli)*, item v. 2 2 fecit insidias *Bamb.*
uirginis *Herbip.*

III

5 In Vénere sapere dídidit ní mirúm Solon,
Qui lége cauit, uítia uti transcénderent
Auctóris poenae: núllo poena acérbior
Excógitari pótuit uxóris malis.

Charisius p. 246 P. 'aliis ita placuit definire per hyperbolen: in . . . malis. Quod etiam in schemate dianoeas inuenies de hyperbole.' Hunc locum omissum in excerptis Leid. uncis inclusit Keilius. Idem p. 253 P. 'per hyperbolen, hoc est: in . . . malis.' Cf. Caecilii Plocium et Philemonis fr. 4.

1 Venere scripsi uentre *cod. p. 253* uentrem *cod. p. 246*
didicit sapere *cod. p. 246* 2 cauit ut uitia *cod. p. 246* cauit
in versu extremo omissis ceteris *cod. p. 253* 3 auctores
(i suprascr.) *cod. p. 246* a in versu extremo nec quidquam praeterea legitur *p. 253* poena nulla *edd.*

IV

Nam quíd modi factúrust risu dénique?

Nisi píctor fieri uúlt, qui risu mórtuust.

10

Festus p. 209 'pictor Zeuxis risu emortuus, dum ridet effuse pictam a se anum *γοαῖν*. cur hoc loco relatam sit a Verrio, cum de significato uerborum scribere propositum haberit, equidem non uideo, cum uersiculos quoque ea de re rettulerit et ineptos satis et nullius auctoris' ('praetoris' cod., corr. Augustinus) 'praetexto nomine, qui tamen sunt hi: nam' e. q. s. Fortasse de anu in matrimonium ducenda agitur.

1 facturus *cod.* risu] *an* ista? *cf. coroll. XL* 2 mortuus est *cod.*

V

Quínque Thasii uíni depromam <ámphoras>, binás Falerni.

Plinius nat. hist. XIV 14, 16 'sic quoque postea diu transmarina in auctoritate fuerunt et ad auos usque nostros, quin et Falerno iam reperto, sicut adparet ex illo comico uersu: quinque' e. q. s. (comici Par. E) Ad Sullana tempora uersum a Plinio referri monuit Lachmannus in Lucr. 327.

quina *coni. Mayhoff* binas *scripsi* bina *Hard.* uina *Vatic. D** uini *φ* quin Thásii uini déna promam, bina Falerni dólia dubitanter Lachmannus hexametrum I. Beckeri quasi Lucilianum quinque Thasi uini depromam, bina Falerni *repudiants.* uín Thasii uini depromam, uín Falerni? . . . *Bue*

VI

. . qualem démens iste chlámymdem disperdíť? . .

Tertullianus de pallio 4 'prorsus si quis Maeandrico fluxu delicatam uestem humi protrahat, audiat pone se quod et' (ait?) 'comicus: qualem' e. q. s.

VII

. . . . . hui uíctrix Venus, uidésne haec?

13/14

Varro de l. l. V 62 'et horum uinctionis uis Venus; hinc comicus: hui' e. q. s. 'non quod uincere uelit Venus, sed uincire.' (comicus Laetus comicos Flor. comites Vindob. Basil. apud comicos L. Spengelius)

hui *Lachmannus* *Lucr. p. 311, qui septenarii iambici alterum dimidium agnovit.* huic ω , *deleri vult Spengelius* uidesne haec *ad Varronis verba trahit Spengelius*

VIII

15 Spondén tuam gnatam filio uxorém meo?

Varro de l. l. VI 70 'spondebatur pecunia aut filia nuptiarum causa . . . nam ut in comoediis uides dici: sponden' e. q. s. Cf. *Lachmannus* Kl. Schr. 174, *Spengelius* de emend. *Varrone* p. 31, *Thilo* ann. philoll. 1855 p. 529. Non satis probabiliter *Dziatzko* ann. philoll. 1876 p. 238 ipsum *Varronem* quasi sollemnem in comoediis formulam versu adstrinxisse suspicatur.

sponden t. gnatam *Rholandellus* sponde t. agnatam ω

IX

Ammianus Marcellinus XXVIII 4, 27 'cumque mutuum illi quid petunt, soccatos et (sic *Ritscheli* opusc. III 319, *CFWMueller* ann. philoll. 1873 p. 360 soccos et codd. soccatos, del. et, *Dziatzko* mus. Rhen. 31, 379) *Micionas* (sic *Dziatzko* micaunas codd. *Micion*es *Gelenius* *Miconas* vulgo) uidebis et *Lachetas*: cum adiguntur ut reddant, ita cothurnatos et turgidos, ut *Heraclidas* illos *Cresphontem* et *Temenum* putes.' *Micio* adelphon *Terentii* intellegitur, *Lachetes* praeter *Terentianum* *Hecyrae* plures noti (cf. *Ritscheli* l. l. 318 sq.).

X

Lachétem audiui pércussisse *Démeam*.

Quintilianus VII 9, 10 'accusatiui geminatione facta ambibolia soluitur ablatiuo, ut illud: *Lachetem*' e. q. s. 'fiat: a *Lachete* percussum *Demeam*.' Ibidem VIII 2, 16 'uitanda in primis ambiguitas, non haec solum, de cuius genere supra dictum est, quae incertum intellectum facit, ut *Chremetem* audiui' e. q. s. Fortasse fictum exemplum est.

Lachetem loco priore *Chremetem* altero *Quintilianus* *Demean* ψ *dameam* *Argentor. utroque loco*

XI

Si quis per omnis mīhi deos iurét patrem Lachétē

Marius Victorinus CGL VI 135 K. 'comicus apposito sesquipedē in ultima sede uersus adaeque trimetri reddetur tetrametrus, ut: si quis' e. q. s. Fortasse et hic et sequens versiculus conficti sunt.

XII

Quid ais, Epidice? tibi facilius erit amor

Marius Victorinus l. l. 79 K. 'huius' (trimetri) 'mensura . . . incipit a duodecim syllabis et crescit ad septemdecim . . . item septemdecim syllabarum: quid ais' e. q. s. fragm. Sangall. CGL VI 639 K. 'tribrachys'

Epidice *Gaisfordius* epidia ω: fortasse hinc persona mutanda

XIII

Amāre nolo nec dolere, Clīnia.

Marius Victorinus l. l. 62 K. 'acatalectum autem, cui, ut supra diximus, neque deest ad integram coniugationem neque abundat quicquam, ut est hoc trimetrum: amare' e. q. s. Atilius Fortunatianus l. l. 287 K. 'trimetrum acatalectum: amare' e. q. s.

XIV

Thylacus

19¹

Donatus in Ter. Andr. I 3, 21 'semper . . . nomina comicorum seruorum aut a nationibus sunt indita ut Mysis Syrus, aut ex accidentibus ut Lesbia, uelut ebriosa a Lesbo insula, quae est ferax suauissimi candidissimique uini, aut a moribus et uernilitate ut Pseudulus, aut ex negotio ut Chrysalus, aut ex qualitate corporis ut Thylacus, aut ex specie formae ut Pinacium.'

chilacus *Par. A*

Subiungo statim reliquos comici coloris versiculos, de quibus tamen singulis decernere non ausim, cui potissimum fabularum generi sint ascribendi.

XV

. . . halofántam mendacém uelit

20

Nonius p. 120, 12 'halofantam . . . Plautus (Curc. 463): halofantam aut sycophantam magis esse dicam. et alius

nobilitatis obscurae: halofantam m. u.' Cf. M. Hertzius annall. philoll. 1862 p. 725.

XVI

Parúnculis ad lítus ludit céleribus.

Isidorus origg. XIX 1, 20 'paro nauigium piratarum usui aptum . . . Cicero: tunc se fluctigyro tradit mandatque paroni. et alibi: parunculis' e. q. s. Cf. annall. philoll. 1866 p. 399.

XVII

Conténdit oculos: dérepente abiit celox.

Nonius 518, 8 'derepente Turpilius . . . Ennius . . . Afranius [v. 199 sq.] idem [v. 223] Contendit' e. q. s. 'Accius . . . Nouius . . . Terentius . . . Pomponius . . . Ennius . . . Varro . . .' (Idem: contendit Lipsius; post exilit ultimum praecedentis exempli verbum excidere item potuit; an Titinius? 'poetam ueterem' dicit Bentleius ad Hor. epist. I 1, 28)

abiit scripsi, item Luchs stud. I 70 abit Ba habit G H L celox Lipsius colo ω colos Rothius loco Maehly

XVIII

Vínnulum sensilocum . . . . .

Nonius p. 186, 10 'uinnulum sensi locum, id est inlecebrum. Plautus Asinaria . . . oratione uinnula uenustula' (inlecebrosum Quicherat, ut ipse conieci. inlecebram x, cf. ann. philoll. 1868 p. 429)

sensilocum (h. e. sensim loquentem: cf. coroll. XL) Par. O continuat sensi locum φ sensiculum Onions.

XIX

26 Ea est séditiosa, ea cúu uiro bellúm gerit.

Cicero ad Atticum II 1, 5 'ego illam' (Clodiam) 'odi male consularem: ea est enim seditiosa, ea cum uiro bellum gerit, neque solum cum Metello, sed etiam cum Fabio' (ea utrumque seclisit Baiterus. est enim s. et Schuetzius, bene, si Ciceronis sermo esset). Comicum versum primus enotavit Orellius, eumque secutus est Bue, qui Coni. Lat. 19 'uel Caecilium uel Afranium in imperiosae descriptione coniugis hoc usum esse' senario coniecit. Conferri idem iubet Axionici fr. 6, 9 οἷον φίλερὶς τίς ἐστι καὶ μάχεται τί μοι ex Chalcidico et Menandri fr. 302, 6 K. (ἐκ τῶν Κυβερνητῶν).

Paulo leniores numeros ea seditiosast, cum vel est s. et cum Ciceronis verba praeccludere videntur

XX

. . . . . ómni modo ames quá ioco qua sério.

Fronto epist. ad M. Caesarem I 8 p. 24 Nab. 'uale et me, obsecro, omni modo' e. q. s.

omni modo, *non omnimode, in cod. scriptum esse testatur Studemundus ad Klussmanni emend. Front. p. XXIV Senarium explere med addendo nolui*

XXI

. . Fortunae súnt committenda ómnia:

Sine spé conamur úlla.

Cicero ad Att. X 2, 2 'λαλαγεῖσα iam adest, et animus ardet,' (cf. Caecil. 230) 'neque est quicquam, quo et qua . . . res sunt inexplicabiles. Fortunae' e. q. s. 'Melius si quid acciderit, mirabimur.' Poetae verba non agnoverunt.

XXII

Artém ne pudeat próloqui quam fáctites.

30

Cicero orat. 43, 147 'me autem siue peruolgatissimus ille uersus, qui uetat artem pudere proloqui q. f., dissimulare non sinit quin delecter, siue tuum studium hoc a me uolumen expressit' e. q. s. Fortasse mimicus uersus est.

Versum e Ciceronis verbis conformavi

XXIII

Ain tándem, leno? . . . . .

Quintilianus IX 3, 16 (de figuris in particularum, uelut 'sed enim', 'nam quis', 'tam magis . . . quam magis' usu disserens) 'pleni talibus antiqui sunt. initio Eunuchi Terentius: quid igitur faciam? inquit. alius: ain tandem leno? Catullus in Epithalamio: dum innupta manet' e. q. s. (alius: ain Halminus. alius in Ambr. Bamb. allusit Monac. Argent. In alius litteris Atilius uel Caecilius, immo Statius, latere suspicatur Woelfflinus.)

XXIV

Séd sibi cum tetulít coronam ob cóligandas núprias,

Tíbi ferebat; cúm simulabat sé sibi alacritér dare,
Tum ád te ludibúnda docte et délicate détulit.

Cicero de orat. III 58, 219 'aliud uoluptas: effusum et tenerum, hilaratum ac remissum: sed sibi' e. q. s. Num ex Naevii Tarentilla?

* 1 sibi *M(utíli)* mihi *L(aud.)* colicandas *M* collocandas
L coiugandas *x* cf. coroll. XL 2 se sibi *M* sese *L* ala-
criter *scripsi* alacri *Pal.* aiaci *M* adalaci *Ottob.* amaranti *vel*
iam facis *praeter alia temptavi*; a iactu *Bue* 3 tum, *ut*
scripsi, *Erl.* b cum *ψ* a te (*i. e. at te*) *Abrinc.* *Erl.* *Leid.*
te *Ottob.*

XXV

35 'Exiliuit quási petulcus quídam, pedibus cónuibrauit.

Festus p. 206 M. 'petulantes et petulci — — Afranius in Ida — interdum pro uelocis usi uidentur antiqui, ut hoc uersu intellegi potest: exiliuit' e. q. s.

exiliuit *Aldina* exiluit *cod.*

XXVI

Agite <íte>! quid dubitátis hilareis dáre choros?

Pseudoacro in Horatii epod. 1, 1 'comicus' (trimeter) 'erit, qui frequentes tribrachos habet, ut: agite' e. q. s. 'Satyrus medius ut: Musae Iouem laudate et hilares date choros.' Eadem fere commentator Cruquii: exemplum omittere nolui, quamquam facile potest in scholae usum confictum videri.

XXVII

Tánta laetitia aúctus sum, ut nil cónstet . . . . .

Cicero de fin. II 4, 14 'modo intellegas inter illum qui dicat tanta' e. q. s. 'et eum qui: nunc demum mihi animus ardet' (Caecil. 230), 'quorum alter laetitia gestiat, alter dolore crucietur, esse illum medium . . . qui nec laetetur nec angatur.' Eadem si tanguntur in Tusc. disp. IV 15, 35 'quae si quando adepta erit id quod ei fuerit concupitum, tum fertur alacritate ut nihil ei constet quod agat', Trabeae sunt (cf. fr. II).

Exitum fortasse nec quid agam sciam ex Ciceronis verbis supplere licet. Integrum senarium elicies transponendo: tantá sum laetitia aúctus, ut constét nihil

XXVIII

difficile ést loqui.

XXVIII—XXX Cicero epist. ad fam. II 9 'cum gratulor, tum uero quibus uerbis tibi gratias agam non reperió, quod ita factus sis, ut dederis nobis, quem admodum scripseras ad me, quem semper ridere possemus.' (cf. VIII 3, 1. 9, 1 II 10, 1) 'Itaque cum primum audiui, ego ille ipse factus sum — scis quem dicam — egique omnis illos adulescentes, quos ille actitat' (sic Victorius iactitat Med., item infra). 'Difficile est loqui. Te autem contemplans absentem et quasi tecum coram loquerer: non edepol . . . feceris. Quod quia praeter opinionem mihi acciderat, referebam me ad illud: incredibile' e. q. s. 'Repente uero inCESSI omnibus laetitiiis laetus' (Caecil. 252), in quo cum obiurgarer, quod nimio gaudio paene desiperem, ita me defendebam: ego u. a. nimiam.' (Trabea fr. II) 'quid quaeris? dum illum rideo, paene sum factus ille.' Difficile est loqui ipsa quoque adulescentis cuiusdam exultantis uerba esse conieci. Repetitur haec epistola post VIII 5.

XXIX

Non édepol quantam rem égeris neque quántum facinus féceris

rem égeris *Med.* altero exemplo egeris rem *cod. hic*

XXX

'Incredibile hoc fáctum obicitur . . . . .

40

factum *ed. antiq. signata A apud Orellium, Martyni-Laguna*
factu *Med. cod. hic, facto Harl. Par.*

XXXI

nec múlieri

Nec grémio credi opórtet.

Festus p. 165 M. 'nec mulieri nec gremio credi oportere prouerbium est, quod et illa incerti et leuis animi est et plerumque in gremio posita, cum in obliuionem uenerunt exsurgendum, procidunt.' Comoedia respici uisa est M. Hertzio Philol. I 612.

1 sq. Cum omnino incertum sit, num in comoedia haec locum habuerint, tum de numeris certi nihil adfirmari licet: possis e. c. uno versu continuare nec múlieri nec grémio opórtet crédiér

XXXII

Módo pueros, modo ádulescentes ín cursu a tergo ín-
sequens

Néc opinantis ádsecuta est.

Cicero Tusc. disp. I 39, 94 'quae uero aetas longa est, aut quid omnino homini longum? Nonne modo . . . adsecuta est senectus?'

1 sq. versus agnovit Bentleius De synecphonesi in pueros Lachmannus in Lucr. 129 dixit; cf. Liv. tr. 26. púeros modo Fleckeisenus.

XXXIII

45 Sentín senem esse táctum trigintá minis?

Cicero de orat. II 64, 257 'saepe etiam uersus facete interponitur uel ut est uel paululum immutatus, aut aliqua pars uersus, ut . . . [Caecil. inc. fab. IV] Nam in Caelio sane etiam ad causam utile fuit tuum illud, Antoni, cum ille a se pecuniam profectam diceret testis et haberet filium delicatiorem, abeunte iam illo: sentín' e. q. s.

satin Bue

XXXIV

Nón tu scis? si quás <quando> aedes ígnis cepit ácritér,
Haúd facilest defénsu qui ne cómburantur próxumae.

Charisius p. 176 P. 'acriter Crispus III ** non tu scis' e. q. s. Comico poetae tribuit versus Keilius idemque constituit.

1 nonne Keilius, qua particula Terentium certe usum esse constat, de Plauto dubitatur quando add. Fleckeisenus ann. philoll. 1872 p. 365 2 facile est Keilius facile sunt cod. faciles sunt G. Wagnerus ephemer. gymnas. 1855 p. 192

XXXV

Felícitas est quám uocant sapiéntiam.

Quintilianus VI 3, 97 'adiuuant urbanitatem et uersus commode positi, seu toti, ut sunt . . . seu uerbis ex parte mutatis; ut in eum, qui, cum antea stultissimus esset habitus, post acceptam hereditatem primus sententiam rogabatur: hereditas est quam uocant sapiéntiam, pro illo: felicitas est.' (falicitas, corr. felicitas Ambros. facillitas Monac. facilitas ceteri libri) Contulit Hauptius Herm. IV 35 ex Me-

nandri Hypobolimaao fr. 482 K. *πάσασθε νοῦν ἔχοντες· οὐδὲ γὰρ πλέον Ἀνθρώπινος νοῦς ἐστὶν ἔλλο τῆς τύχης*, sed propius etiam accedit versus sive Menandreu sive Euripideu syllogae Vrbinatis, quam ed. Guil. Meyer (1880) p. 51 *τὸν εὐτυχοῦντα καὶ φρονεῖν νομίζομεν*.

felicitas *scripsi*, cui substitui totidem syllabis hereditas posset, item *Hauptius* est *Ambros.* esset *Monac. Argent.*

XXXVI

Med ésse acerbum síbi, uti sim dulcís mihi.

Cicero epist. ad fam. III 8, 8 'cum et natura semper ad largiendum ex alieno fuerim restrictior et temporibus, quibus alii mouentur, isdem ego mouear, me esse' e. q. s.

med *Martyni-Laguna* me *cod.* uti *scripsi* ut *cod.*
dulcis *Harl. Par.* pulcis *Med.*

XXXVII

aégre faciam fíliis

50

Charisius p. 176 P. 'aegre . idem in eadem: aegre f. f. subaudiri debet uerbum, ut sit. aliter Plautus in Bacchidibus' e. q. s. Dedi locum qualem constituit Aem. Baehrens ann. philoll. 1872 p. 365. 'aegre f. f. idem in eadem subaudiri debet uerbum, ut sit aegre' *cod.* Lacunas, quibus et nomen et versus poetae, cuius verba priore loco relictas sunt, exciderunt Keilius indicavit.

XXXVIII

Si núnc redire pósset ad superós pater,

Qui té tutamen fóre sperarat fámiliae

Domuíque columen, nóne <tibi> sic díceret?

'Cur té dedecoras, fámam cur maculás tuam?

5 Cur rém dilapidas, quáμ miser extruxít labor?'

55

Charisius p. 252 P. 'per prosopopoeiam, cum loquentes fin-
guntur qui nulli sunt, tamquam: si nunc' e. q. s.

2 fore sperarat *Lindemannus* fore sperare *cod.* fore parare
ed. pr. fore putarat *Fabricius* 3 nonne tibi *scripsi* ñ *cod.*
litteris tribus vel quattuor in lineae fine deletis, quamquam etiam
plus intercidiisse possit. nonne potes ed. pr., in quibus tamen
potes errore confictum videtur H. Keilio: nam in cod. cum verbo
redire terminetur linea, ei additum sed signo — disiunctum legi
p. . . , quod cum ad superiorem lineam referri debuerit, falso

postea pro inferioris exitu habitum esse. nonne putas Fabricius non putas Studemundus nonne haec tibi Keilius 4 dedecoras Fabricius dedecores cod. famam Fabricius familiam cod. maculas ed. pr. macules cod. 5 dilapidas Fabricius dilapides cod. quam ed. pr. q . . . cod. miser] meus coni. Kiesslingius et Bue, quod si verum est (cf. coroll. XLI), ex forma mius vel mis (de qua vide Ritschelii opusc. IV 465 sq.) miser videtur ortum esse

XXXIX—XLI

Tutáre amici caúsam, partis súscipe.

Obícitur crimen cápitis: purga fórtiter.

In amíci causa es? imó certe pótiór es.

Charisius p. 253 P. 'per apologismon, siue ultro dando, cum aliquid adversario nostro ultro damus, quo uti eum scimus non posse, tamquam: tutare' e. q. s. Olim disiunctos tres versículos edideram, qui Keilio quoque cohaerere videntur.

1 partis *Bue* patris *cod.* potis es *Keilius* 2 purga *ed. pr.* p . . . . *cod.* 3 es, immo certe potior es *scripsi. Cf. Ter. eun.* 812 potior ē immo certe potior est *cod.* potior immo certior *Fabricius* nimio certe potior es *coni. Kiesslingius. An* potis certe: immo potior es *scribendum?*

XLII

Prórsus aequum est. pátere, Daue: mé poenae oppone . . .

Charisius p. 253 P. 'per commutationem: prorsus' e. q. s. 'hic non ut coepit sententiam finit; nam aiebat Daue, deinde subiecit me, cum ipse sit Dauus.' Cf. Plauti Amph. 598.

pátere *scripsi imperativum* (petere *olim*). pectore *cod.* oppono *Bue cf. coroll. XLII*

XLIII

60 . . . . egone illam? — pudor est éloqui — quam
cómperi —?

— Relínqui num potuít? — Non perpetiár, non <non>
eam pérferam.

Charisius p. 254 P. 'per apoclisin: egone . . . perferam. consulto uerbum uel uerba praetermittit et quiddam suspicionis silentio colligit.' Coniunxit et ad comoediam rettulit H. Keilius; personas ego distinxi: cf. coroll. XLII.

2 relinqui (*puncto sup. n*) *cod.* num *scripsi n̄* (i. e. non) *cod.* Non e. q. s. respondentis sunt non non bis posui,

semel cod. eam scripsi e (*in fine versus*) *cod.* etiam *ed. pr.*
An non ego istam p.? réici non pótuit? non perpétiar,
 non eam pérferam *Bue*

XLIV

Tertullianus de anima 20 'comici Phrygas timidos inludunt.'

Cf. Apollodori Citharoedus: οὐ πανταχοῦ Φρύξ εἰμι· τοῦ ξῆν ἦν ὁρῶ κρεῖττον τὸ μὴ ξῆν, χρήσομαι τῷ κρείττονι. Aliter se gerit Turpilianus v. 102.

XLV

Viden út cinaedus órbe[m] digito témp[er]at?

Suetonius Oct. 68 'sed et populus quondam uniuersus ludorum die et accepit in contumeliam eius et assensu maximo comprobauit uersum in scaena pronuntiatum de gallo matris deum tympanizante: uiden' e. q. s. Ad togatam (cf. Attae Megalensia) aut ad mimum (cf. Galli Laberii) pertinere videntur.

Cf. Lobeckius Aglaoph. 1016

XLVI

Di ínmortales! quas ego pugn[is], cuántas strages édidi!

Cicero epist. ad Att. I 16, 1 'di inmortalēs! quas ego pugnās et quantas strages edidi! quos impetus in Pisonem, in Curionem, in totam illam manum feci! quo modo sum insectatus leuitatem senum, libidinem iuuentutis?' Servum vel parasitum in comoedia gloriantem et tragicum colorem adfectantem illa praedicare potuisse suspicatus sum.

di inmortalēs *ut adsumerem suasit Bue*

XLVII

. persuasit ánimo uinum, déus qui multo est máximus.

Festus p. 153 M. 'metonymia est tropós, cum ab eo quod continet significatur id quod continetur, aut superior inferiore, aut' ('et' *cod.*) 'inferior superiore. Quae continet quod continetur, ut Ennius — ab eo quod continetur id quod continet, ut cum dicitur: epota amphora uini. a superiore inferior, ut Ennius — ab inferiore superior, ut: persuasit' e. q. s. Poetae anonymi Graeci (1274 K.) οἶνός μ' ἔπεισε δαιμόνον ὑπέρτατος comici an tragici versus sit incertum dicit Meinekius.

Initio ita suppleas ánimo *om. Spengelius senarium dimetiens*

XLVIII

65

Líberi bellária

Gellius XIII 11, 7 'uina quoque dulciora est inuenire in comœdiis antiquioribus hoc nomine appellata dictaque esse ea Liberi bellaria.'

XLIX

66/7 Clitellae boui sũnt inpositae: pláne! non est nóstrum
onus.

Cicero epist. ad Att. V 15 'est incredibile, quam me negotii taedeat. Non habet satis magnum campum ille tibi non ignotus cursus animi et industriae meae praeclara opera cessat . . . . clitellae' e. q. s. 'sed feremus.' Ammianus Marcellinus XVI 5, 9 'cum exercere proludia disciplinae castrensium philosophus cogeretur ut princeps, artemque modulatus incedendi per pyrricham concinentibus disceret fistulis, uetus illud prouerbum: clitellae boui sunt inpositae, plane! non est nostrum onus Platonem crebro nominans exclamabat.' Quintilianus V 11, 21 '*παροιμία* genus illud, quod est uelut fabella breuior et per allegoriam accipitur: non nostrum, inquit, onus, bos clitellas.' Pertinet ad proverbiorum genus, quod exemplis post Hauptium opusc. II 395 inlustravit O. Crusius mus. Rhén. 44, 448. 459 sq.

Septenarium constituit Bue Coni. Lat. 17 plane Ammianus, quod 'plana et aequabili uia, plano gressu' interpretor: insolito onere pressi boves non se nisi lente et moderate incedere posse clamant. illane Med. corr. illa m. pr.

L

Quási <si> messor pér messim unum quémque spicum
cóllegit

Festus p. 333 M. 'spicum masculine antiqui dicebant, ut hunc stirpem et hanc amnem. uersus est antiquus: quasi' e. q. s.

per messim *del. x de versu Sat. 81, ut senarius evadat*
collegit *cod., i. e. colligit*

LI

Tám perit quam extrémá faba . . . . .

Festus p. 363 M. 'tam perit quam extrema faba in

prouerbio est, quod ea plerumque aut proteritur aut decerpitur a praetereuntibus.' Comoedia respici visa est M. Hertzio Philol. I 612.

LII

. . prior ire lúci claro nón queo.

70

Nonius p. 210, 15 'lux . . . masculino Plautus . . . luci' ('luce' Leid.) 'claro . . . Varro . . . luci claro . . . idem . . . luci claro . . . M. Tullius de officiis lib. III: et cum <primo luci Pomponi domum uenisse dicitur . . .> prior ire luce claro non queo.' Vncis inclusa Ciceronis verba 31, 112 una cum poetae nomine excidisse vidit Mercerus.

et cum *praemisit Bue, item Quicheratius: v. supra.* luci *EF^s H, Fleckeisenus; genetiuum lucis esse vult Bergkiius symb. I 148 sq. luce F^a L W*

LIII

Clámor lapides fústes gladii: haéc inprouisa ómnia.

Cicero ad Att. IV 3, 3 'cum sacra uia descenderem, insectus est me cum suis' (Clodius). 'Clamor' e. q. s. 'discessimus in uestibulum Tettii Damionis.' Numeros indicavi.

et haec *Jensoniana*

LIV

Quíd clamorem exórsa uerbis páruam rem magnám
facis?

Cicero pro Caelio 15, 36 'eum' (minimum fratrem) — 'putato tecum loqui: quid tumultuaris, soror? quid insanis? quid clamorem' e. q. s. Versum esse vidit Beierus.

clamorem *scripsi* clamore *ω* clamare *CFWMueller*

LV

Obstrúdant obsatúllent

Festus p. 193 M. 'obstrudant obsatullent, ab auide trudendo in gulam, non sumendo cibum.'

Potest etiam septenarii iambici exitus fuisse obsatullent
O. Muellerus obsatulent *cod.*

LVI

aúdio, hant auscúlto.

Varro de l. l. VI 83 M. 'ab audiendo etiam auscultare declinatum, quod hi auscultare dicuntur, qui auditis parent, a quo dictum poetae: audio, haut ausculto.' Cf. Caecil. v. 196.

hand *Turnebus* aut ω obsculto *Flor.*

LVII

74¹ Vsque donicum éffligatur

Charisius p. 178 P. 'efflictim Naeuius in Corollaria [I], ubi Probus: usque d. e.' Sed haec non grammatici, sed poetae verba esse monuit Ritscheliuss opusc. II 241.

LVIII

Villa est patrui. hic áger est ubi stas. póne uersum
illác mare est.

Charisius p. 191 P. 'pone uersus M. Cato . . . item idem . . . hostium * uilla est' e. q. s. Comoediae adsignavit septenarium x

LIX

'Insanum aliter suá sententia átque aliarum mulierum

Charisius p. 175 P. 'aliter pro alias Sallustius historia I: sanctus alias . . . item in eadem: insanum' e. q. s. Turbato titulorum ordine, de quo monuit Keilius, factum est ut et Sallustii exemplum perperam huc intruderetur, cum olim infra (in titulo 'alias pro aliter') locum habuisset, et cum nominibus verba quoque eiusdem poetae comici eiusdemque fabulae ex-ciderent, cuius nostra sunt. Quod perspexit x mus. Rhen. 24, 242.

LX

iniurius

Servius in Aen. IX 107 'hinc est apud comicos iniurius, qui audet aliquid contra ordinem iuris.'

LXI

. . . . Scýtalosagittipélliger

Tertullianus de pallio 4 'tametsi adoratur a uobis, qui erubescendus est, Scýtalosagittipélliger ille, qui totam epitheti sui sortem cum muliebri cultu compensauit.'

Fortasse melius Scýtaloságittipélliger efferrí monuit Bue

LXII

Sui quique mores fingunt fortunam hominibus.

75

Cornelius Nepos vita Attici 11, 6 'itaque hic fecit, ut vere dictum uideatur: sui' e. q. s. Cicero Parad. 5, 35 'cui etiam quae uim habere maximam dicitur Fortuna ipsa cedit, sicut sapiens poeta dixit: suis ea cuique fingitur moribus.' Nonius 526, 24 'si prisca sententia philosophica accipit intellectum, quae ait: sui . . . fingunt, omnipotens fortuna esse desinit.' Tota Nonii disputatio inde a p. 526, 16 usque ad 527, 10 ex commentario aliquo Vergiliano ad Aen. IV 696 sumpta est: cf. Servius et Gellius XIII 1. Versus noster inter Publilii Syri sententias referebatur: et 'mimicum versum' dicit Lachmannus quoque, sed minimum dubito num Cicero 'sapiens poetae' nomine ornaverit. Cf. Planti Trin. 363.

sui quique scribendum esse post *Fleckeisenum* demonstravit *Lachmannus* in *Lucr.* 94 sui quoique *Haenel.* sui cuique ϕ *Nepotis, Nonius* suis ea cuique *Cicero* mores fingunt *Nepos* et *Nonius, nisi quod* funguntur *Monac. Haen. Nepotis* fortunam hominibus *om. Nonius* hominibus *om. cod. collegii Rom., Leid. Voss. ab omnibus suprascr. in Gifan. Wolf. Sang. Vrbn. Ottob. Alex. Patav. Haen.* suis fingitur fortuna cuique moribus *apud Ciceronem* scribit *Lachmannus.*

LXIII

Onus est honos qui sustinet rem publicam.

Varro de l. l. V 73 'honos ab honore siue onere, itaque honestum dicitur quod oneratum, et dictum: onus' e. q. s. Fortasse versus popularis fuit ut ille apud Varronem de re rust. III 2, 1 et Gellium IV 5, 5 'malum consilium consulti pessimus', de quo cf. coroll. XLVIII Buechelerus mus. Rhen. 41, 2 Baehrens FPR praef. p. 23.

LXIV

Non est beatus, esse se qui non putat.

Seneca epist. 9, 21 'apud poetam comicum inuenies: non est beatus' e. q. s. Publilio suo ascripsit Guil. Meyer p. 46.

Retinui hoc loco olim adiunctas sententias quas Seneca laudavit, quamquam quaedam earum etiam in sylloge quae Publilii Syri nomine fertur extant nec minus probabiliter aliae quoque ad minimum referuntur.

LXV

Is minimo eget mortalis, qui minimum cupit.

LXV sq. Seneca epist. 108, 11 'de contemptu pecuniae multa dicuntur ... magis tamen feriuntur animi, cum carmina eius modi dicta sunt: is minimo' e. q. s. 'quod uult' e. q. s. 'cum haec atque huius modi audimus, ad confessionem ueritatis adducimur.' Publ. Syr. sent. 242. 443 R¹ (I 56 Q 74 M.)

minimum *Fris. Syri*

LXVI

Quod uult habet, qui uelle quod satis ést potest.

LXVII

80 In nullo avarus bonus est, in se pessimus.

Seneca epist. 108, 9 'non uides quem admodum theatra consonent, quotiens aliqua dicta sunt quae publice agnoscimus et consensu uera esse testamur? [Publ. Syr. sent. 121 R¹ = 236 W. I 7 M.] in nullum' e. q. s. 'ad hos uersus ille sordidissimus plaudit et uitii suis fieri conuicium gaudet.' Publ. Syr. sent. 224 R¹ = 234 W. I 5 M.

nullo *Syri ω*

LXVIII

Auárus animus nullo satiatúr lucro.

LXVIII sq. Seneca epist. 94, 43 'quis autem negauerit feriri quibusdam praeceptis efficaciter etiam inperitissimos? uelut his breuissimis uocibus, sed multum habentibus ponderis: nihil nimis' (Terent. Andr. 61) 'auarus' e. q. s. (= Syr. 37 R¹, A 55 M.) 'ab alio' e. q. s. (= Syr. 1 R¹, 2 W., A 2 M.) 'haec cum ictu quodam audimus nec ulli licet dubitare aut interrogare: quare?' Lactantius div. instit. I 16, 10 'non illepide Seneca in libris moralis philosophiae: quid ergo est, inquit, quare apud poetas salacissimus Iuppiter desierit liberos tollere? utrum sexagenarius factus est et illi lex Papia fibulam imposuit? an impetrauit ius trium liberorum? an tandem illi uenit in mentem [LXIX] et timet ne quis sibi faciat quod ipse Saturno?' Ael. Lampridius de Alexandro Severo 51 'clamabatque saepius quod a quibusdam siue Iudaeis siue Christianis audierat et tenebat, idque per praeconem, cum aliquem emendaret, dici iubebat: quod tibi fieri non uis, alteri ne feceris. Quam sententiam usque adeo dilexit, ut et in Palatio et in publicis operibus praescribi iuberet.' Anthol. epigr. lat. 192, 3 B. 'ab alio speres, altero quod f.' Ex Iudaica sapientia sententiam repetit Jac. Bernays op. I 274 sqq., Syri non memor.

LXIX

Ab álío expectes álteri quod féceris.

LXX

Benefícia in uolgus cúm largiri instítueris,
Perdéndá sunt multa, út semel ponás bene.

Seneca de benef. I 2 'beneficia' e. q. s. 'in priore uersu utrumque reprehendas: nam nec in uolgus effundenda sunt et nullius rei, minime beneficiorum honesta largitio est... sequens sensus mirificus est, qui uno bene posito beneficio multorum amissorum damna solatur.' Cf. Publilii Syri sent. fals. 287 p. 130 W.

1 statueris *Henk.* 2 ut unum semel *Vratisl.*

LXXI

quid? tu non intéllegis 85

<Benefíciis> tantum grátiae te démere,

Quantúm morae adicis? 86

Seneca de benef. II 5, 2 'quare uerissimum existima, quod ille comicus dixit: quid?' e. q. s.

2 gratiae, *om.* te, *Tross.* te gratiae ϕ *Septenarium*
tántum g. te d. adicis quantum morae *commemorari coroll.* XLII
tantúm te adimere g. q. morae | adicis *Leo Pl. F.* 327

LXXII

Póstea nolí rogare, quom ínpetrare nólueris.

Seneca epist. 95, 1 'scio te in bonam partem accepturum, si negauero. eo magis promitto et uerbum publicum perire non patior: postea' e. q. s. 'interdum enim enixe petimus id, quod recusaremus, si quis offerret.' Cf. Pseudoseneca de mor. 33.

quom *scripsi* quod ω imperare *Vatic. & Palat. II Alexandr.*
nolueris ω , quod si verum est, consonantis vice u fungitur ut
in *Luciliano* illo 'quem uisere nolue[ris], cum debueris.' non
uelis *commendavi coroll.* XLII

LXXIII

Iniúriarum rémedium est oblúio.

Seneca epist. 94, 28 'numquid rationem exiges, cum tibi aliquis hos dixerit uersus? Iniuriarum' e. q. s. (Publ. Syr. sent. 222 R¹ = 250 W. I 21 M.)

LXXIV

Sat celeriter fit quidquid fiet sátis bene.

Suetonius Octav. 25 'crebro itaque illa iactabat: *σπεῦδε βραδέως* et *ἀσφαλὴς γὰρ ἐστ'* ἀμείνων ἢ θρασὺς στρατηλάτης et: sat celeriter fieri q. fiat s. b.' Fortasse haec quoque mimo reddenda sunt.

Verba in numeros redegi. . sât c. f. q. fit sátis bene *Luchs stud.* I 70 sât c. <scito> fieri q. f. s. b. *Dziatzko*

LXXV

90/1 'Vbi <iam> non es quí fuisti, non est cúr uelis uiuere.

Cicero ep. ad fam. VII 3, 4 'mortem mihi cur consciscerem causa non uisa est, cur optarem multae causae; uetus est enim, ubi non sis qui fueris, non esse cur uelis uiuere.' Scaenici poetae versiculum esse intellexit Schneide-
winus Philol. III 132, qui de tragico cogitauerat, inter comoediae reliquias ipse recepi. Sed de genere fabulae incerta ariolatio. (Cf. quae Teuffelius monuit ann. philol. 1875 p. 432.)

90 sq. *sententiam numeris suis includere alii aliter conati sunt.* ubi non sis qui fueris, non est cur uelis <iam> uiuere *Bue mus. Rhen.* 11, 511 (ibi inseruit *Fleckeisenus annall. philoll.* 1861 p. 141, 1866 p. 628 sq.) ubi non es <is> qui fuisti, non est cur uelis uiuere *Havet*

LXXVI

Saépe qui miseréri potuit, rógitat misericórdiam.

Seneca controu. IX 27 p. 274 B. Versum esse intellexit Andreas Schottus.

rogitat misericordiam *poetam scripsisse suspicor* misericordiam rogat *Seneca.*

LXXVII

. . . homo locum órnat, non hominém locus.

Charisius p. 254 P. 'per antimetabolen: homo' e. q. s. Simillimam, sed colore diversam sententiam protulit Accius v. 272. *Nostra ad quod scaenicae poesis genus pertineat ambiguum*

est, sed cf. Philemonis fr. 189 οὐχ ἡ πόλις σου τὸ γένος εὐγενὲς ποιεῖ, Σὺ δ' εὐγενίζεις τὴν πόλιν πράσσων καλῶς.

locum ornat scripsi ornat locum cod.

LXXVIII

Odí puerulos praecoqui sapiéntia.

95

Apuleius apol. c. 85 'est ille poetae uersus non ignotus: odi' e. q. s. 'sed enim malitia praecoqui puerum quis non auersetur atque oderit?' Cf. Publilií Syri sent. fals. 265 p. 129 W.

LXXIX*

Quid trístiorem uídeo te esse quam ántidhac,
Lampádio? numquid fámiliaris fílius
Amát nec spes est aúxili argentária,
Ideóque scapulae métuunt uirgindémiam?

Nonius 187, 10 'uirgindemiam, ut uindemiam, hoc est uirgarum adparatum uel demptionem uel decerptionem ob uerbera. Varro Agathone: quid' e. q. s. Sed potest vel Varro de comoedia locum saturae immiscuisse vel eius exemplum una cum comici poetae nomine in Nonii libris excidisse. Adsensum tuli Vahleni Coni. p. 13, Buecheleri mus. Rhen. 14, 424, Roeperi Philol. XVII 89, Riesii Varronis rell. p. 97, quorum illis, Vahlenum et Buechelerum dico, prior, altera coniectura praeplacuit Roepero et Riesio. Lampadionem comoediam Naevius scripsit, quem tamen horum versuum auctorem fuisse numquam adfirmavi (cf. Leo Pl. F. 19).

1 antidhac *Carrio* angit hac (hanc *H*) ω 2 numquid *Mercerus* nemquid ω, h. e. nimquid, de qua forma dici in corollario ad tragicos p. LXXVI 3 nec *Carrio* haec ω argentiarii *Carrio* 4 uirgindemiam ed. a. 1476 uirgarumdemiam ω

LXXX

Quód dedi datúm non uellem: quód relicuomst nón dabo.

100

Plautus Cistell. 506 'intér nouam rem uerbum usurpabo uetus: Quód dedi' e. q. s. Ambiguum huius dicti originem esse sensi olim in quaest. scen. p. 353: adiunxi olim quasi responsum né dares, ne pollicerer. quod datum est <non redditur> (Varronis sat. fr. 41 B.), sed nunc omisi ut nimis incertum.

LXXXII

102 Símilem habent labiaé lactucam cómedente asino cárduos.

Hieronymus ad Chromatium I 7 'secundum illud, de quo semel in uita Crassum ait risisse Lucilius; símilem' e. q. s. Septenarium restituit x mus. Rhen. 24, 249 (cf. ad Lucil. inc. CXLI) auditum a Crasso in comoedia fuisse coniciens.

labiae *Bue* labra *Hieronymus* lactucam labra x asino carduos comedente *Hieronymus*, quae transposuit x

Vt fr. LXXIX Varro, item Lucilius vide an praeter vericulum modo prolatum scaenae debeat etiam hos duos:

Caede óstium, Gnatho, úrge. restant? périimus. et

Gnathó, quid actum est? — Dépilati omnés sumus.

Laudat priorem Nonius p. 272, 15 'caedere, frangere . . . Lucilius lib. XXVIII: caede' e. q. s. et 417, 31 'urgere, insistere. Lucilius lib. XXVIII: caede' e. q. s. alterum idem p. 36, 25 'depilati dicitur rarefacti. Lucilius lib. XXIX: nato' e. q. s. Varia librorum scriptura haec:

1 reistam p. 272 Fortasse restant et periimus inter duas personas distribuenda; item v. 2 distinxi personas

LXXXIII

Quae pótero tangam: tú mihi legés tene.

Excerpta Bernensia in Hageni anal. Helv. p. CCXXXI, 14 (Iulianus Toletanus p. 9): 'da ubi supposita' (liquescat s): 'quae' e. q. s.

tumia *Iulianus* *Conici possit* tú mihi leges béne tene
Pentametrum grammatico visum esse putat Bue

LXXXIV

uae mihi, matér mea!

Excerpta Bern. in Hageni anal. Helv. p. CCXXVIII et Iulianus Toletanus p. 103 'ue est coniunctio . . . quando fuerit praepositium et cum commotione animi dictum, ut puta, uae mihi m. m., erit interiectio dolentis.' Etiam ex tragoedia *sampta esse possunt.*

LXXXIV*

uix pedém

Pedí praestruít, otíose it, remorátur.

Festus p. 313 M. 'struere antiqui dicebant pro adicere, augere — — — ali gradum augere, ali minuere ac uix pedem' e. q. s. Cf. coroll. trag. LXIII.

2 praefert *cod.* ac uix pedem pedi praestruit *suadebat Studemundus*, ac *similiter* (ut pergat otiose it ét r. in altero versu) *Bue*, sed idem legum XII interpreti nescio cui mavult tribuere.

LXXXV

<Sátis> est: reuoca frátrem <eodem stírpe gnatum:>
plaúдите! 105

Festus p. 313 M. 'stir[pem in masculino gene]re antiqui [usurparunt pro eo quod est fe]mina, met[aphorico uocabuli usu,] quae nunc in [femineo profertur gene]re. Liuius — — [Ennius] — a stirpe supremo . . . . . est reuoca fratre . . . . . plaudite.'

Supplementa Vrsini sunt gnatum O. Mullerus

Ex Pompeianis versiculis unum exemplum hic excerpere satis habui, n. 1896 Z. = carm. lat. epigr. 33 B.

ubi pérna cocta est, sí conuiuae appónitur,
non gústat pernam, língit ollam aut cáccabum.

Ex Atellanae aut mimi memoria in murum transcripta esse Bue quoque statuit. De comoediae frustis quae apud Ciceronem latere suspicatur Fleckeisenus ann. philol. 1892 p. 209 sq. non satis mihi persuasit. Senarium inseruisse videtur Cicero in epist. ad Att. IV 10 'sed de illa ambulatione

fors uiderit aut sí qui est qui curét deus.'

Glossarum congeriem reliqui in coroll. LI sqq.

FABVLA TOGATA

TITINIVS

BARBATVS

BARBATVS inscribi iussit Mercerus. Cf. Varro de l. l. V 119 'nanus cum Graeco nomine, et cum Latino nomine, Graeca figura barbatus.' Pauli Festus p. 176 M. 'nanum Graeci uas aquarium dicunt humile et concauum, quod uulgo uocant situlum barbatum, unde nani pumiliones appellantur.' Cf. CGL. II 28, 22 G. bardatus νέμνος τὸ σκεῦος. Sed fortasse aliud nescio quid in vestigiis barato barrato barnato baratto varrato varro latet.

I

. . inauratae átque inlautae múlteris

Charisius p. 181 P. 'inauratae pro non auratae. Titinius in barrato; inauratae' e. q. s. Cf. Plauti Men. 801.

mulieres *intellegi mavult* Leo Pl. F. 327.

II

. prius quam auró priuatae púrpuramque aptaé simus

Charisius p. 212 P. 'a pro ad ('ap pro a' Bue) 'Titinius in barato: prius quam' e. q. s. 'nam et apes quasi aptae sunt, quod inuicem colligantur.' (titinnius Par. barnato Par. barathro ed. pr.)

aptae simus *scripsi* abtesimus Neap. subtessimus Par. abteximus ed. pr. atteximus Mercerus purpuraque ap te Bue

De símus forma vide Marium Victorinum p. 2456 P. (cf. etiam prolegg. mea Verg. p. 394) p. auro <sumus> p. p. que amisimus Kochius ann. philoll. 1874 p. 137.

III

. ego ab laná soloci ad púrpuram data . . .

Festus p. 301 M. 'solox, lana crassa, et pecus, quod passim pascitur non tectum. Titinius in barrato: ego' e. q. s. Paulus p. 300 M. 'solox lana crassa uel pecus lana non tectum. Titinnius: lana' e. q. s.

soloci lana *Mercerus iambum metiens* delata sum in exitu v. non videtur aptum esse

IV

. . . . frygió fui primó beneque id opus scíui:

5 Relíqui acus aciásque ero atque eraé nostrae . . . .

Nonius 3, 20 ['frygiones] . . . . Titinius barbato: frygio' e. q. s. (titinnius HL²W)

1 sq. *numeros constitui* 1 frygio fui primo om. L¹
op' cui Ba 2 atias Ba Ad acus aciasque cf. Petronii
c. 76 'ab acia et acu' atque re Ba HL

V

quod quídem pol mulier dícet,

Namque úni collegí sumus.

Priscianus p. 694 P. 'uni pro unius Titinius in barbato: quod' e. q. s. (tintinnius Sang.) Idem p. 717 P. 'Titinius in barbato: quod . . . sumus; uni pro unius.'

1 sq. *numeros et Duebnerus et Hermannus agnoverunt*
1 dicit Reg. m. 2, Amien. Halb. Carolir. p. 717, w p. 694

2 colligii Reg. utroque loco colligii Sang. p. 694

VI

ita spúrcus

Animátur <ira> in proélum:

Véles, eques — recipít se

10 Néque ferit quemquam hóstem.

Nonius 552, 25 'ueles, levis armatura. Titinnius barbato: ita' e. q. s. Inpotens adversarii ira cum nescio cuius hostis impetu invalido contemptim comparatur. Totum vero locum historico alicui scriptori velut Sisennae adscribit Quicherat, comici verba excidisse ratus, adstipulatur etiam Leo Pl. F. 256.

1 spurius ψ in mund purius *Ba*, ut aliquando lectum fuisse appareat spurcus cum immundus glossemate 2 ita Spurius animat iram in proelium. Véles atque eques recipit se nec ferit quemquam hostium *Hermannus de praetexta sive Accii sive Pacuvii cogitans. Creticos* $\perp \cup$ ita Spúrius animátur in pr. *Bue*, quem in ceteris secutus sum *Amphitruonis Plautinae canticum v. 203 sqq. comparantem*

VII

'Vbi <iam> ambitioném uirtuti uídeas antecédere

Nonius 499, 7 'datius pro accusatio. Titinius uar-rato: ubi' e. q. s. 'pro uirtutem antecedere.' (uarro Bamb.) Queritur aliquis de praesentis aevi moribus atque institutis.

ambitionem uirtuti *Junius* ambitione uirtutis ω

VIII

..... id necessest? —

Edí!

Charisius p. 178 P. 'edi' (interiectio) 'Titinius in barrato: id necessest? respondetur' (respondet ed. pr. R Neap.) 'edi, pro edius fidius.'

necesses *cod.*

IX

Noctú diusque

13

Charisius p. 185 P. 'noctu diuque; Sallustius ... at uero Titinius in barrato noctu diusque ait.'

dius] Cf. *Lachmannus in Lucr. 227: genetiuum interpretantur Bue annall. philoll. 1867 p. 68 et Bergkii symb. I 80*

X

Festus p. 364 M. 'tensam ait uocari Sinnius Capito uehiculum, quo exuuiæ deorum ludicris circensibus in circum ad puluinar uehuntur. fuit et ex ebore, ut apud Titinnium in barbato, et ex argento.'

CAECVS

Plautina fabula fuit, ut Winterns hoc quoque fr. ad eam pertinere, Titinii autem in cod. excidisse suspicetur.

Ita sémitatim fúgi atque effugí patrem.

Charisius p. 194 P. 'semitatim Titinius in Caeco: ita'
e. q. s.

FVLLONIA

FVLLONIA (vel FVLLONES) Cf. Ritscheliuss Parerg. I 142.

I

15 Ego mé mandatam meó uiro male árbitror,
Qui rém disperdit ét meam dotém comest.

Nonius 81, 15 'comest pro comedit . . . Titinius Gemina
. . . idem Fullonibus: ego' e. q. s.

2 que *F¹* rem *F³H* ren φ ac *Vrbín.* dotem *om.* *W*

II

. . iam pridem egréssa tu perbíteres.

Nonius 153, 25 'peruitere, perire . . . Titinius Fullonia:
iam' e. q. s.

An egena? tu *Neukirchius* ut *E* aut φ egressa esses
aut *Onions* aegreres aut *Bue* perbiteres *Bothius* perbiteris ω

III

uíderam ego te uírginem

Formónsam, sed spónso supérbam esse, fórma
Ferócem.

Nonius 305, 2 'ferox sum illa re dicitur ut illa re sum
fretus uel arrogans. Titinius Fullonibus: uideram' e. q. s.

2 formónsam *G¹L¹* formosam φ sed *scripsi* esse ω ,
quod libentér tenerem sponsa *L¹* esse superbam ω , *trans-*
posui *Temptata varia sunt, sed audaciora, cum a me tum*
ab alijs: baccheos agnovit Vsenerus, sed singula paulo aliter ut
conformaret (formosam | Esse spónso s., esse f. f.)

IV

20 Intérea fetida ánima nasum oppúgnat . . . .

Nonius 233, 4 'anima rursum alitus oris et odor . . .
Titinius Fullonibus: interea' e. q. s. (titinius *om.* Bern.
a b Tur.)

i. nasum oppugnat anima foetida *Bothius* i. oppugnat anima nasum foetida *A. Kochius*, paulo melius

V

Aspécta formam atque ós contemplató meum.

Nonius 470, 1 'contempla . . . Titinius Fullonibus: aspecta' e. q. s. (fulloni Ba H¹ L)

contemplato *Bothius* contemplo *W*² (templo *W*¹) contempla ϕ atque spontem pla *P* a. f. meam atque os contempla m. *Hermannus* spectá meam f. e. q. s. *Havet*

VI

Da pénsam lanam: quí non reddet témpéri

Putátam recte, fácito ut multetúr malo.

Nonius 369, 20 'putare, aptare. Titinius Fullonibus: da' e. q. s.

1 date pensam *Junius* adpensam *Madvicus* quae *Bergkii*, praeter necessitatem temperi unice veram esse formam demonstravit *Ritschellius* tempori ω 2 facito *Bothius* facite ω (om. *W*¹) miletur *B G H* mulcetur anon. ap. *Merc.*

VII

Quae intér decem annos néc quiuisti unám togam detéxere.

24
25

Nonius 406, 17 'toga dicta est a tegendo, et est toga, sicut in consuetudine habetur, uestimentum, quo in foro amicumur . . . Titinius Fullonibus quae' e. q. s. Fortasse de Penelopa sermo est.

nec quiuisti scripsi (cf. *Acc.* 620) nequiusti *Par. D* nequiusti ϕ nesciisti *Bue* non quiuisti *Brugmanus* inter decem quae annos nequiusti α *Senarios olim* quae intrá decem Annos nequiusti togulam unam d. *effinxi: in altero v. annos togam unam nequiusti d. Brock quaest. gramm. (Dorpat. 1897) p. 152*

VIII

Ni nós texamus, níl siet, fullónes, uobis quaésti.

Nonius 483, 17 'quaesti uel quaestuis dictum pro quaestus: Titinius Fullonibus: ni' e. q. s.

nox *C*¹ nil siet *Bue* nihil est ω est nihil *Bothius* nil
erit *x* questu *Ba*

IX

Nec noctu nec diu licet fullonibus quiescant.

Nonius 98, 25 'diu pro die, unde et interdiu dicitur. Titinius Fullonibus: nec' e. q. s.

nocte *G*¹

X

Terra <enim> haec est, non aqua, ubi tu solitu's
argutarius

Pedibus, cretam dum compescis, uestimenta qui laues.

Nonius 245, 30 'argutari, sussilire. Titinius Fullonia: terra' e. q. s. Pedibus in lacu, non verbis in sermone argutari didicisse fullo facete dicitur.

1 enim *supplevi* hercle *CFWMueller* istaec olim dedi
non aqua *G H¹ P* noua qua (quasi *Vrbini*.) ϕ non aqua quasi
Hermannus non aqua, ubi tute *Ritschelinus* argutarius *Scaliger*
senarios dimensus argutari ω 2 condepsis *Schneiderus*
qui laues *Lachmannus* que leuas ω qua lauas *Bothius*

XI

30 Si quisquam hodie praeterhac posticum nostrum pepulerit,

Patibulo hoc ei caput diffringam.

Nonius 217, 20 'posticam feminino genere consuetudine appellamus . . . Titinius neutro in Veliterna dici probat . . . idem Fullonibus: si . . . pepulerit.' Idem 366, 16 'patibulum sera qua ostia obcluduntur, quod hac remota ualuae pateant. Titinius Fullonibus: si' e. q. s.

1 *sq. trochaeos discripsit CFWMueller* quisquam ψ
p. 366 quis ω *p. 217, M 366* et hodie *B G H L² p. 366*
hic hodie *Hermannus octonario iambico* hocedie *Bergkiius, fort. recte*
praeterhac *Muellerus* praeter has ω *p. 217* praeter
hanc *p. 366* 2 et *G* diffringam *scripsi (cf. coroll. LVI)*
defringam ω effringam *x*

XII

Peri hercle uero: Tiberi, nunc tecum obsecro,

Vt mīhi subuenias, né ego maiális fuam.

Nonius 111, 9 'fuam, sim uel fiam . . . Titinius Fullonia: peri' e. q. s.

1 perii *edd.* peri ω 2 ne] ut *F¹L*: fort. ni fuam
om. FH quam *L*

XIII

. . formicae pól per similest rústicus. 34/5

Nonius 224, 23 'simile est pro similis est, pro masculino positum neutrum. Titinius Fullonibus: formicae' e. q. s.

persimile est ω : cf. ad *Naevii* v. 60 rusticus homo ω ,
homo *del. Hermannus* (homo *initio vel huius vel sequentis senarii olim posui*)

XIV

supparum 35¹

Festus p. 310 M. 'supparus [dicebatur puellare] uestimen[tum] lineum, quod et s]ubucula ap[pellabatur]. Titinius i]n Fullonia . . . . . omne quod . . . . . [sup]parum.' Itaque de auctoris nomine non constat, nec verba omne quod decerni potest utrum grammatici sint an poetae.

GEMINA

I

Euérrite aedis, ábstergete aráneas.

Nonius 192, 11 'araneae et feminini sunt generis.' Idem 420, 7 'uerrere, mundare. Titinius Gemine uerrite' e. q. s. (gemin GW) Erum vel erilem filium ex itinere rediisse nuntiat servolus.

uerrite *FH¹* p. 192 euerrite *G¹* p. 192 abstergit ω p. 420

II

satis ésse libram aiébant

Ambóbus farris. — 'Intritae <mea> plús comest sola úxor.

Nonius 81, 13 'comest pro comedit . . .'

1 satis esse libram aiébant *scripsi* libram agebant (aiébant *Aldina*) satis esse ω 2 faris *W* fratris *F¹L* intritae *EH²*
P intrite *W* intritae *F¹L* in farris trite (farris *del. m. 1*) *H*
Cf. de intrita Donatus ad Ter. Phorm. II 2, 4 comest
Vrbín., edd. comes φ uxor *edd.* usor ω libram aiébant

Satis ésse amobus intritae. — <eho> plus c. s. u. *olim dederam* libram aiebant (aibant *x*) sat (satis *x*) esse a. f. triti: plus c. | sóla u. *x*, *Onions*

III

39/40 <Nam> pósquam factus <és> maritus, hánc domum
Abhórres, tuam etiam uxórem uideo paúciens.

Nonius 157, 16 'pauciens pro raro dici ueterum auctoritas docet.' Pauli Festus p. 220 M. 'pauciens dicebant pro raro. Titinius; uxorem p. u.'

1 *sq.* nam et es *suppl. Quicherat* posquam *Vrbm.* postquam φ hanc domum *Par. 7577* hanc domo φ hac *vel* ab hac domo *olim dedi* p. maritus factus es, ab hac d. | Abh., tuam quoque etiam u. pauciens Videó *CFWMueller* 2 uideo pauciens *Neukirchius* paucies uideo *Nonius et Paulus, nisi quod* uidebo, *ut vid., Pauli* ψ

IV

41¹ Tu fácis inique, quí uenire paúciens
Solés in urbem.

Nonius 157, 17 'pauciens . . . Titinius Gemina [III] idem in eadem: tu' e. q. s.

1 tu facis inique qui *scripsi.* tus(tis *H¹*) ac iniqui ω tu sat inique (*sic Junius*) *Rothius* tu facis Inique *CFWMueller* inique accusas *Kochius* in urbem paucies uenire (inuenire *W¹*) soles ω , *transposui.* paucies soles uenire in urbem *Bothius.* *Septenarius* set tú sat inique, qui enim in urbem pauciens uenire Solés *olim discriperam.* *Traditum verborum ordinem aliquatenus servare sic possis:* tu facis inique: in urbem pauciens Solés uenire.

V

Sí rus cum scortó constituit íre, clauis fílico
Abstrúdi iubeo, rústicae togái ne sit cópia.

Nonius 406, 20 'toga dicta est a tegendo, et est toga . . . uestimentum . . . dicitur et tectum. Titinius Gemina: si . . . copia, id est tecti.' Defendit hanc interpretationem conl. tugurio al. Bue mus. Rhen. 39, 422: ego commodioris vestimenti usum marito ab uxore intercludi putabam.

1 situs *Ba* constituit in *iamb. sept. longa* u metitur *Solmsen stud. 167* (cf. *Plauti Pseud. 549*) constituerit *Her-*

mannus, Lachmannus in Lucr. 277 (iambis etiam scortillo sufficiat) togai Lachmannus togae ω togae ei edideram, sed cf. Leo Pl. F. 327 copia om. Ba ābstrudi i. togae ne rusticae s. c. Bue

VI

Párasitos amóui, lenonum <eum> aédibus abstérui, 45
Desuéui, ne quod ád cenam iret éxtra consiliúm
meum.

Nonius 95, 1 'desueui illum pro desuefecit illum, id est, consuetudinem ei abstuli.'

1 nam parasitos *Lachmannus* parasitos ab eo *prop. CFW Mueller.* lenonum eum (*an em?*) *scripsi* lenonem ψ lenonēst *Ba* leonem *W*¹ lenones *Ox.* lenonum *Lachmannus* absterrui ω eum absterrui *Lachmannus* deterrui *Bothius* proterruui *Hermannus.* De longa in aedibus syllaba finali cf. *corollarium* trag. p. XIV 2 ne om. *Ba* quod *EFH¹LMOP* de quo dictum est in *mus. Rhen. 24, 485, quamquam adversatur Bergkii symb. I 75.* quo φ quid *Aldina* irent *Vrbm. 307* exiret *F¹L Trochaicum* désueui ne quo ad cenam iret *e. q. s. probat Maehly*

VII

<Cúr> non exscrattís parasitum néc uestrum aspellís
domo?

Nonius 495, 16 'accusatiuus numeri singularis positus pro genetiuo plurali . . . Titinius Veliterna . . . idem in Gemina: non exsecrat' e. q. s.

non] nomen *Hermannus* exscrattis, *h. e. eicis scripsi* (cf. *coroll. LVII*) exscratis *Ba Leid. 116* execrastis *P* exsecratis φ exsecrat *Hermannus* uestrum *scripsi* genetiuum *plurale* uirum ω aspellis *scripsi* aspellit ω modo *Ba* nōn pus exscreát parasitum néc uirum aspellit domo *Bue* uirum *intelligens venenum*

VIII

'Edepol hominis <és> ignaui fúnctus officium . . .

Nonius 497, 4 'accusatiuus positus pro ablatiuo.'

gnaui *Puteanus, unde* gnaui officium functus es vel functus a conici posse dixi cor. *LVIII* An officium functus?

IX

Nímium te patrócinari cénseo benígniter.

Nonius 510, 11 'benigniter pro benigne.' Priscianus 1010 P. 'seueriter pro seuerē. Titinius in Prilia ... idem blanditer, benigniter.' (Cf. XIV).

minimum *P* sentio *Mercerus*

X

50 Símul ut pueras hásce nocte súspirare créui . .

Priscianus p. 898 P. 'cerno creui ... etiam cum pro uideo accipitur. Titinius in Gemina: simul ... creui, pro uidi.'

hasce *scripsi* has *ψ* hac^s (*s m. alt.*) *Barb.* hac *χ* noctes
Ba hás ego Súspirare *Hermannus* Possis etiam pueras
Hac nócte *e. q. s.*

XI

. . . . . at uéstrorum aliquis núntiet

52/3 Géminae, ut res suás procuret, ét facessat aédibus.

Nonius 306, 29 'facessere significat recedere ... Titinius Gemine: ad aliquis' *e. q. s.*

1 at *L?* teste *Onions*, vulgo ad *φ*: an agite? uestrorum
aliquis *scripsi* aliquis (aliq^b *Ba*) uestrorum *ω* 2 secundum
Hermannum dedi gemine (-ae) ut reo (*supra o erasa s H*)
suas procuret aedibus facessat *ω* Geminae, res ut suas pro-
curet, aedibus facessat *Bothius* at aliquis uestrum *n.* ut res
s. p. | aedibu' *f.*, *del.* Geminae, *x*

XII

Longús sermo habétur, reuórtetur spíssa.

Nonius 392, 15 'spissum significat tarde ...'

Baccheos agnovit Neukirchius

XIII

55 Múlier credo aduórsum illum res suás conqueritur . .

Nonius 232, 20 'aduorsum rursum apud significat.'

Numeros perspexit Hermannus aduorsus *x* illam *H*¹

XIV

. . ergo ut sua séruet dona, nóbis faciundum ést ita,

Vt cūm ea primum blánditer <nos> cómparemus cón-
loqui.

Nonius 256, 14 'comparare ueteres confirmare et con-
stituere dixerunt . . . . Titinius Gemina: ergo' e. q. s. Idem
510, 6 'blanditer pro blande. Titinius Gemina [57]. Cf.
Priscianus p. 1010 P. (ad fr. IX laudatus).

1 inserto salua post sua expleatur octonarius ergo om.
W¹ seruet *Vrbín.* 307 seruat φ 2 ut cum ea ω p. 256, *Ba.*
p. 510 ut cum da ψ p. 510 uerecunda *Palat.* p. 510 iucunda *ed.*
1526 blanditer primum ω p. 510 comparamus ω p. 510
colloquia (conl.) ω p. 256, *Palat.* p. 510

XV

Sín forma odio <núnc> sum, tandem ut móribus pla-
ceám uiro.

Nonius 406, 1 'tandem significat et tamen.'

sin forma *Lipsius* sinfonia *H*² si infonia *L* sinfonia, *corr.*
symfonia, *W* sin (in *P*) foma φ si informis odió sum *Bue*
Versum etiam transponendo sin odio sum forma *expleas:*
ceterum cf. coroll. LVIII

XVI

Eu ecástor, si sitís moratae ambae íbus pro ut ego
móribus.

Nonius 486, 15 'ibus pro his Latinum putat consuetudo,
cum ueterum auctoritate plurimum ualeat. Titinius Gemina:
eu aecastor' e. q. s. 'Plantus . . . ibus denumerem stipendium.'
(gemineaeecastor *Ba*) Haec a viro pronuntiari non potuisse
docet Varro apud Gellium XI 6.

eu aecastor ψ aecastor (*v. supra*) *Ba cf. Muellerus prosod.*
Plant. 723. sitis moratae *nunc scripsi.* moratae sitis (scitis *P*)
 ω ibu' pro ut ego moribus *Lachmannus in Lucr.* 262, tamen
ut ibus pro *pyrrichio dimetiretur* (prout iam *Hermannus*), in quo
merito ei *adversatus est Spengelius ad Plauti Truc. I* 2, 14 ibus
ut ego pro maioribus (maoribus *L* mauribus *Ba*) ω

HORTENSIVS

ín foro aut in cúria

60

Pósita potius quám rure apud te in cláusa . . . . .

Charisius p. 115 P. 'rure Terentius itaque ... et Varro ... quem Plinius ad eundem undecimo rure ordinatum arbustum dixisse laudat. Sed et Terentium ... sed et Titinium in Hortensio: in foro' e. q. s.

2 in clausa *cod.* (cf. *Leo arch. lexicogr. lat.* X 438) inclusa *ed. pr.*

INSUBRA, quam olim Mommseno auctore Vlubranam perhibueram, extrema in fabularum ordine relicta est, ne versuum numerus turbaretur.

IVRISPERITA

I

Numquámne mihi licébit hodie dícere?

Schol. Veron. in Verg. Aen. II 670 'numquam omnes hodie. Sic in Bucolicis ... Plautus in Colace. Titinius in Iurisperita: numquamne' e. q. s.

II

Nunc ádeo uisam: rém magnam aibat uélle se mecúm
loqui,

Et cómmode eccum exít.

Charisius p. 177 P. 'commode.'

1 ádeo] cf. *Plauti Merc.* 329 rem magnam aiebat uelle sese *cod.*, *correx.* rem magnam aiebat sese, *om. uelle, ed. pr.* uelle rem magnam aibat se *Hermannus Putschium secutus* 2 set *Jos. Bach in Studemundi stud.* II 414 commodo et cum *ed. pr.*

PRIVIGNA

65 Nam quíd ego feci téd aduorsum aut meúm patrem,
Quem paúperetis ámbo uestris súmptibus?

Nonius 157, 8 'pauperavit, id est pauperem fecit ...' (Priuia L¹ Priuigia H¹ Priuigna φ Prilia x)

1 ted *Rothius* et H¹ tet φ te *Junius* meum patrem *scripsi* (item *Luchs in Studemundi stud.* I 68) patrem meum ω: an tuum p. ? te aduersum aut patruom meum *Bue*

PRILIA *

Neukirchii, qui ex Horatio epist. I 13, 14 Pyrriae nomen *ascivit*, coniectura per se infirmissima est: nam nec de 'lanae

glomere', sed de 'pallio' dicitur fr. V, nec vinosa statim habenda est cui bibendum dari iubeatur (VI). Quo accedit quod ne sincerum quidem nomen 'Pyrriae' esse adfirmavit Lachmannus in Lucr. 408: quo auctore si aliam formam anquiras, versui quidem satis accommodatum sit Proelia ad 'Turpleiorum' et 'Marcleiorum' exemplar (cf. Ritscheliuſ de ſepulcro Furiorum Tusc. p. V) proxime accedens; ſed Prilia nomen ad Hor. epist. p. 146 commendavi (notus eſt lacus Priliuſ in Etruria), Procilia quidem vel Proculeia v. 74 comprobatur.

I

ſeuériter

Hodié ſermonem amíca mecum cóntulit.

Priscianuſ p. 1010 P. 'ſeueriter quoque pro ſeuere. Titiniuſ in Proelia: ſeueriter' e. q. ſ. (proelia Bamb. plia Sang. ^{ri} pelia Grut. Carolir. prilia Halb. Reg. ¹ plia, m. 2 ^{ri} plia Bong. ^{ri} plinia, corr. m. alt., Barb.) Noniuſ 510, 1 'ſeueriter pro ſeuere dici auctoritas ueterum iubet. Titiniuſ Prilia: ſeueriter' e. q. ſ.

1 ſeuiter Grut. Prisciani   2 amita Ba L¹ Nonii   meum,
ſup. t meſ Sang. Prisciani   ^{ri} tulit Grut. Prisciani

II

Magis quae <ſe> fama oblétarent, ni eam mále factis
nobilitarent.

Noniuſ 352, 6 'unde et nobilitarent notificarent dictum eſt. Titiniuſ Prilia: magis' e. q. ſ. (praelia GH¹ L proelia B)

Octonariuſ anapaesticuſ eſt. magisque BGH¹ fama oblectarent, ni ſcripſi fame obiectarent ne ω famae obtrectarent, ne Bue

III

Verum énim dotibus deléniti ultro etiam úxoribus ancíllantur.

70/2

Noniuſ 72, 1 'ancillantur pro ſeruunt. Titiniuſ Praelia: uerum' e. q. ſ. Idem 278, 13 'delenitus eſt mente alienatuſ . . . Titiniuſ Proelia: uerum' e. q. ſ.

Anapaestoſ agnovit CFWMuelleruſ proſod. Plaut. 105 delinito F¹ L delenitio P p. 72

IV

Rectius mecator † piculetae Póstumae

75 Lectum hódie stratum uídi scrattae mülíeris.

Festus p. 333 M. 'scraptae dicebantur nugatoriae ac despiciendae mulieres, ut ait Verrius, ab his, quae screa idem appellabant, id est quae quis excreare solet, quatenus id faciendo se purgaret. Titinius in Prilla: rectius' e. q. s.

1 sq. sectius conieci sententiam inlustrans coroll. p. LVIII

Piculeiae (*indignari mulierem triclinium conviviumque parum lautum*) Bue o Proculeia temptaveram (*olim in senario picto cum tapete*). piculae tuae Neukirchius Piculete Bergkiius comparato Pakalatui Osco nomine. An faeculentae? vel fetulentae?

2 scrattiae muli . . . cod., olim corr. et suppl. De scraptae forma vide Corssenium de pron. I² 474

V

quam ego hodie extórrem

Hac dómo faciam, pilátricem pallae éuallauero pulchre.

Nonius 102, 2 'euallaro' ('euallare' et 'euallere' libri, corr. Mercerus. euallauero Quicherat) 'dictum excludam et quasi extra uallum mittam. Titinius Prilia: quam' e. q. s. (pilia H¹L¹ terentius in praelia Vrbín. 307)

1 sq. anapaestos agnovit Bue quam Bothius qua ω quia Lipsius extorram L¹ 2 hac Luebbertus de coní. perfecti et fut. exacti p. 5 hanc ω pallae euallauero Bue palia evallauito (o om. F¹) ω pallii euallauero Lipsius palli iam euallaro scripseram (cf. Brock quaest. gramm. 138) pulchre euallauero Bothius qua égo hodie extorrem hanc domo actam pilatricem pallium 'Euallaro pulcre Hermannus

VI

Dáte illi biber, irácunda haec est.

Charisius p. 99 P. 'biber, τὸ πίνειν. C. Fannius annalium octauo: domina eius ubi ad uillam uenerat, iubebat biber dari. Cato quoque Originum * sed et Titinius in Prilia: date' e. q. s. (pilia cod. prēlia ed. pr.) Cf. Onom.: 'biber, τὸ πίνειν.'

illi] ilico Bergkiius
interrogat

Fortasse altera persona i. h. est?

VII

Né tu istum edepol éxtulisti páriter ut dignús fuit.

Nonius 375, 2 'pariter, conuenienter. Titinius Praelia: ne' e. q. s.

extulisti (an expulisti?) *scripsi* media extulisti ω inedia extulisti *ed.* 1476 inedia Exércuisti *Hermannus* aedi exclusti α medica, extulisti *in octon. iamb.* Bue mēdio éxpulisti (*ieicto edepol ut glossemate*) *Kießlingius* ut dignus f. om. B

VIII

Séd te amabo: quíd desubito tám repente ad mé uenisti? so

Nonius 517, 14 'desubito. Titinius Prilia: sed' e. q. s.

sed te amabo *scripsi* sed eamabo Ba sed ambo Palat. sede amabo ϕ sed amabo *ed. pr.* ede, amabo α tam repente om. Palat. uenistis Palat.

IX

Tibin égo remedium quóm sciam non délicem? 81/2

Nonius 277, 25 'delica est aperi et explana. Titinius Quinto . . . idem Proelia: tibine' e. q. s.

tibin ego remedium *scripsi* tibine comediam LW tibi nego mediam GH¹ tibin ego medelam Bue tibin comoediam *Hermannus* quom *scripsi* quem GH¹ que L¹ quam ϕ

X

Tubúrcinari síne me uultis réliquias.

Nonius 179, 22 'tuburcinari significat raptim manducare. Titinius Proelia: tuburcinari' e. q. s.

XI

. . . . . pérnam totam díligit.

Nonius 290, 8 'diligere manifestam habet significationem, ut plerumque. Diligit diuidit. Plautus in Curculione (424): clipeatus elephantum ubi machaera diligit.' (sed dissicit libri Plantini) 'Titinius Proelia: p. t. d.'

coctam Junius dissicit videbatur legendum esse (coroll. XIV. LIX sqq.), sed 'gallina diligitur' Nigidius apud Gellium VI 9, 5. dirigit *Salmasius ad Solin.* 1191 conl. *Pauli Festo* p. 69: 'dirigere apud Plautum inuenitur pro discidere.' (discindere *Scaliger*)

PSALTRIA sive FERENTINATIS

Cf. fr. IV I. De compositi Ferentinas Psaltria tituli, quem Wasius et bibl. Lat. III 240 Fabricius statuerunt, ratione cf. Ritscheli Parerg. I 165.

I

85 Feréntinatis pópuslus res Graecás studet.

Priscianus p. 629 P. 'Titinius in Psaltria: Ferentinatis e. q. s. 'pro Ferentinas.' p. 762 P. 'Arpinas, Ardeas. quod autem per syncopam haec proferuntur, uetustissimorum usus comprobat . . . Titinius in Psaltria: Ferentinatis' e. q. s.

graeca ω p. 629 et Bong. p. 762.

II

86/7 Manus láuite, mulierés, et capita uélate! . . . . .

Nonius 504, 21 'inde imperatiuo modo lauuite facit. Titinius Psaltria: manus' e. q. s.

Malui octonarum iambicum continuare quam dissecare ut olim duorum versuum frustra manus l., mulieres. Et capita uelate.
manus Láuite *Hermannus* mulieres *H¹* mulieris ϕ
capita *H¹* capite ϕ

III

grauique obsónio

Conuíuas

Nonius 314, 16 'grauē multum, ualde significare ueteres probant. Titinius Psaltria: grauique o. c.'

1 sq. conuiuias *H¹* conurias *BGP¹* *An septenarii iambici exitus est grauique obsónio conuíuas?*

IV

90 . . farticulám, cerebellum, láctis aguinás . .

Priscianus p. 686 P. 'hae lactes partes sunt intestinorum . . . cuius singulare haec lactis est. Titinius in Ferentinati: farticula' e. q. s. (in ferentinati in litura Bamb.) Nonius 331, 26 'lactes dicuntur intestina. Titinius Psaltria: farticula' e. q. s.

farticulam *conieci* (fort. gallinam. *An farticulum?*) *ferticula*
L farticula ϕ *Nonii* *graticula* *Amien. Sang. Bamb. Bong. Grut.*

Prisciani craticula q eiusdem, in quibus gratillas vel gratillam latere potest. agnina Prisciani ω auninas L¹ acinas G Nonii

V

... contemplári ancillas, quam árbitrer
Illárum subcubónem esse . . . . .

Nonius 224, 20 'subcuboneum' (subcubonem Mercerus, recte) 'positum pro succuba Titinius testis est in Psaltria: contemplari' e. q. s.

2 subcubonem *Mercerus* subcuboneam ω contempla ancillas, quam arbitres (arbitrere *coni. x*) illarum subcubonem *Bothius* Traditis *praeire* iubet me *potuit*

VI

Dic ístud, quaeso: quó te auortistí? mein fastídís,
Meae deliciae?

Nonius 496, 13 'genetius casus positus pro accusatio. Titinius Psaltria: dicis tu' e. q. s.

1 *Septenarium iambicum quamvis legitima caesura carentem (ad exemplum Aristophanis Thesm. 531. 562 nub. 1359) senario male composito praetuli.* dic istud *Neukirchius* dicis tu ω dic sis tu *Gulielmius: cf. coroll. LXI* quo *Ba (ut Plautus Amph. 899 Truc. 358: cf. Vahlenus relat. acad. Berol. 1883 p. 89)* quoa q quor *Madvicus* auortisti *Pius* abortisti ω, nisi quod abhortisti *H* obuertisti *Palat.* mein *Ed. Becker in Studemundi stud. I 130* mei ω fastidís *Ba H³* fastidisi *W* fastidissi q fastidisti *Rothius. An fastidis | sic? 2 mee H¹ me P*

QVINTVS

I

a stúltitia cupídinis

95

Petúnt consilium, bóna bonorum grátia
Parui út faciatur.

Nonius 507, 16 'facitur pro fit . . . Titinius Quinto: stultitia' e. q. s. Priscianus p. 789 P. 'facitur quoque a facio pro fit protulerunt auctores . . . Titinius in Quinto: consilium' e. q. s. (Quinto Putschius . V . libri) Idem p. 801 P. 'facio, quamvis uetustissimi etiam passim hoc protulisse inueniantur. Titinius in Quinto: bonum gratia' e. q. s. (Quinto Putschius V libri)

1 a *scripsi*, om. ω 2 bona bonorum *Hermannus* bona
Nonius bonum *Prisciani* ω 3 parui ut *Prisciani* ψ p. 801
 ut parui *Nonius* parui *Prisciani* ω p. 789 (*nisi quod* parua
Bamb.), *Sang. m. 2 et Bong. 801* faciantur *C Nonii, Sang.*
Reg. m. 1 Bamb. Halb. m. 1 Carolir. Prisciani p. 801

II

Ita enim úti eum oportet líbertatem, quí sapit.

Nonius 481, 19 'libertatem uti pro uti libertate. *Titinius* lib. V: item' e. q. s. (*Quinto Mercerus*)

ita enim *scripsi* item ω ut *L* eum oportet] cum portet
Ba ita ut eum oportet *Bothius*: an ita eum úti oportet?
 libertatem qui sapit *Bothius coniungit*

III

Quod eá parasitus hábeat, qui illum sát sciat
 100 Delícere et noctem fácere possit dé die.

Nonius 277, 16 'delicere est illicere. *Titinius* lib. V:
 quod' e. q. s. (*turpilius Leid.*)

1 qui illum *H² P W* quillum *B¹ L²* quilum *G H¹ L¹* qui
 illam *A M* sat sciat *scripsi* satiat *B* sciat ϕ qui lunam
 sciat *Bue, facete*

IV

Qui exácta aetate spónsa sit?

Nonius 439, 14 'dehinc promissa dicta uel pacta uel
 sponsa dici potest . . . *Titinius* *Quinto*: qui' e. q. s. (*Diuor-*
tio Aldina)

qui (*h. e. quomodo*) ω cui *ed. 1526* sponsa sit desponsa
 ω : *delevi glossema* (*cf. Varro de l. l. VI 70*) sponso desponsata
 sit *Bothius*

V

Quid ístuc est? aut quíd ístic sibi uult sérmo? mater,
 délica.

Nonius 98, 8 'delica, explana, indica . . . *Titinius* lib.
 V: quid' e. q. s. Idem 277, 24 'delica est aperi et explana.
Titinius in Quinto: quid' e. q. s.

De formulæ quid ístuc est? *pronuntiatione vide coroll.*
LXI sq. est aut] *essa* ut *G H¹* esse ut *B* istam ut *P* p. 277

quid ante istic *om. ω* p. 98 uult] uulsi *BGH¹* p. 277
Iambos discripsi cum Hermanno, trochaeos olim matri Vrbīn. 307

VI

Nunc hóc uror, núnc haec res mé facit festínem.

Nonius 482, 31 'festinem pro festinantem. Titinius lib.
 V: nunc' e. q. s.

Baccheos quamvis rudes ego audio, anapaestos Bue hoc
res me W me haec res Hermannus, ut senarium efficeret

VII

Qui 'Obsce et Volsce fábulantur: nám Latine nésciunt.

Festus p. 189 M. 'Obscum duas diuersas et contrarias
 significationes habet. nam Cloatius putat eo uocabulo signi-
 ficari sacrum — — — et in omnibus fere antiquis commen-
 tariis scribitur Opicum pro obsco' ('Opscum pro Osco' Husc-
 kius monum. linguae Oscae p. 278), 'ut in Titini fabula
 quinta: qui' e. q. s. (Quinto Scaliger) Paulus p. 188 M.
 'Opicum quoque inuenimus pro Osco — Titinnius: Obsce' e. q. s.
 Adde inc. fab. VIII.

SETINA

I

Ipsús quidem hercle dúcere <eam> sané neuult. 105

Nonius 144, 6 'neuult pro non uult.'

eam *Bothius* (hanc *Quicherat*), *om. ω* (cf. *Muelleri prosod.*
Plaut. 24) ducere Sane *Hermannus*

II

Accéde ad sponsum audácter, uirgo núlla est tali' Sétiae.

Nonius 227, 15 'tale positum pro talis.'

audacter *Vrbīn. 308*, *Bothius* audaciter *ω* uergo *L¹*
 salis etiae *FLW* talis etie *H²* talis etiam est *EH¹* tale sen-
 tentia *Vrbīn.* ulla talest *x* (cf. *Leo Pl. F. 259*) ulla est
 tali' *Duebnerus*

III

. . sed iam metuo hércle, Caeso, né nimis stulte fé-
 cerim,

Qui ex tanta factiōne atque opibus puellam sum ausus
adgredi.

Nonius 304, 21 'factio iterum significat opulentiam, abundantiam et nobilitatem. Titinius sediam metuo' e. q. s. (Setina: metuo Mercerus. fortasse Setina titulus ante sediam excidit, sed manet incerta tituli fides. Ceterum cf. fr. VIII. IX. XV apud Non. 186, 24 et 87, 13)

1 sed etiam *B* sed cum iam *M* mouemetuo *H*¹ metuo *H*² hercle metuo *Vrbm.* 308 Cesio *ω* 2 puellam scripsi eam *ω* illam *Neukirchius* qui eam tanta ex factione atque opibus ausus sum *Bothius trochaeis* Ceterum cf. *Plauti Trin.* 491. 497 *Cist.* 493 *sq.*

IV

¹⁰⁹Paulá mea, amabo, pó! tuam ad laudem áddito 'prae-
¹¹⁰fiscini'!

Charisius p. 189 P. 'prae-fiscini Titinius in Setina: Paula' e. q. s. 'ne puella fascinetur.' (sentina cod. Explicandi causa verba 'ne puella fascinetur' Charisium subiecisse monuit Guelmius Veris. II 14, item Scaliger Cast. ad Fest. p. 148.) Fortasse sponsa loquitur.

Senarios olim praetuli; personas ante pol distinxit Turne-
bis tuam scripsi tu cod.

V

An quía 'pol edepol' fábulare, 'edí medi' meminísti —?

Charisius p. 178 P. 'medio (edio excerpta Paris. et Bern.) fidio, per Iouem uel fidem filiumue Iouis Herculem, quae iuratio propria uirorum est, ut feminarum edepol ecastor eiuno. Denique Titinius in Setina molliculum adulescentulum effeminatē loquentem cum reprehendere magis' (scr. magister) 'uellet, An, inquit, quia' e. q. s.

'edi medi' meministi *imperfectam sententiam (quam suppleas marem te esse) dubitanter posui.* edime diemini *cod.* edi medi *ed. pr.* 'edi medi' minare *de part. lat. p. 26 conieci*

VI

. . . . quasi hémaphroditus fimbriatum fróntem
Gestás.

Nonius 204, 28 'frontem . . . masculino Titinius Setina: quasi' e. q. s. Idem paedagogus loqui videtur.

VII

et quém colos cumátilis

Deceát

115

Nonius 548, 10 'cumatilis aut marinus aut caeruleus, a Graeco tractum, quasi fluctuum similis; fluctus enim Graece cymata dicuntur.' (pumatilis W plumatilis W in mg.)

1 ecquem *Bothius* cumatilis *Ba* cumatius *q*

VIII

Iám cum mulleis te óstendisti, quós tibi alis in cálceos.

Festus p. 142 M. 'mulleos genus calceorum aiunt esse, quibus reges Albanorum primi, deinde patricii sunt usi. M. Cato — — item Titinius in Seriana: iam' e. q. s. 'quos putant a mullando dictos .i. suendo.' (Setina Aldina)

mullis *Hermannus* mullibus *cod.* tibi alis in *idem* tibiam si *cod.* Cf. *coroll.* LXII

IX

itum géstum amictum

Quí uidebant éius

Nonius 123, 10 'itum pro incesso. Titinius Setina: itum' e. q. s. (sedina H¹ sedtina H² sedin F¹L)

1 itu cestum *F¹L* itum cessu *W¹* (*an* incesso?)

X

Etsí tacebit, támen gaudebit síbi <iam> promitti óreas.

Festus p. 182 M. 'oreae, freni quod ori inseruntur.'

promittiore *cod.* tibi tamen gaudebit permitti oreas *Hermannus*

XI

Vidístin Tiberim? — Vídi: qui illam dériuet, beáuerit 120 Agrúm Setinum.

Servius in Aen. XI 457 'ceterum illud incongruum est, Padusam feminino genere iuxta ueteres Padum dictum. Titinius in Setina: uidistin' e. q. s.

1 Iterum post uidi mutari personam fingit Neukirchius
Scæn. poes. Rom. fragm. ed. Ribbeck. II. 12

XII

státui statuum

Publicitus.

Charisius p. 190 P. 'publicitus ...'

2 publicitus *initio versus positum ut in Plauti Amph. 162 et Persa 509*

XIII

.. quem <ut> procul aspéxit, in<tro> míttier
 125 Volúst: reuortit, <quási> quom catapulta áuolat.

Nonius 552, 13 'catapulta, iaculum celer uel sagitta ...
 Titinnius in Setina: quem' e. q. s.

1 quem ut *scripsi* quem ω quom *Palmerius* intro mit-
 tier *scripsi* inmittier H^1 inmitter $H^2 L W$ inmittier P immit-
 tere *Ba* in eum nitier *Duebnerus* 2 uolucris α quasi cum
Bothius quo *Ba* quoniam φ auolat *Neukirchius* uolat ω
 euolat *Bothius*

XIV

De aédi summa, quo áuolauit gállus gallináceus.

Charisius p. 192 P. 'quo procul * quo te Moeri pedes, an
 quo uia ducit? uel cui rei, ut si dicas, quo prodest? ('ut dicas
 quo prope est' cod., corr. Keilius) 'ut eadem gratia Titinius
 in Setina locutus esse uideatur: de aedi' e. q. s. 'non ex qua,
 nec quo sedit.' (setina cod.)

XV

Sapiéntia gubernátor nauem tórquet, non ualéntia:
 Cocus mágnum ahenum, quádo feruit, paúla confutát
 trua.

Nonius 19, 16 'truam ueteres a terendo, quam nos di-
 minutie trullam dicimus, appellari uoluerunt ... Titinius
 Setina: sapientia cocus' e. q. s. Idem 503, 3 'feruit pro
 feruet ... Titinius Setina (sedina $H^1 L^1$): sapientia ...
 confutata uoce cum amentia rapior feroorque accius
 meleagro (v. 450) heu cor' Idem 186, 24 'ualentia,
 fortitudo ... Titinius Sedin [1]. Idem 87, 13 'confutare
 est confundere uel committere. Varro ... idem lib. I. nius
Sedina [2]. Idem 249, 19 'confutare, commouere. Titinius
Setina [2].'

1 uolentiam L^1 p. 186   2 magnum E mg. $F^3 H^1 W^2$
 p. 19 ω 249 magnus ω 87 magnus φ p. 19   aenum $H^2 W$
 mg. et num $GH^1 LP$ p. 249   paulo ω p. 19 aula ψ p. 503
 (paula H^2)

XVI

incensus architētonis

Charisius p. 98 P. 'architētonis Titinnius in Setina:
 incensus architētonis' (sentina cod.)

infensus architētoni *Stephanus* incensus architētoni *Bo-*
thius *Ludi in mutilata oratione varia possunt, e. c. amore*
vel odio incensus architētonis, vel incessus vel ingenium vel
sensus a., vel labor inpensus a.

XVII

Verrite <mi> aedis, spargite, munde facite in suo qui-
 que loco ut sita sint. 130

Charisius p. 183 P. 'munde Titinnius in Setina: uerrite'
 e. q. s.

Anapaestos agnovit Bue Coni. Lat. p. 6; septenarios troch.
spargite, Munde e. q. s. parum probabiles dimittitur Muellerus
prosod. Plant. p. 61   *mi Bue, om. ω*   *spargite, munde*
Ritscheliuss opusc. II 326   *quique restitui. Cf. Plauti Poen.*
 1177 *Stich. 62 Lachmannus Lucr. 94* ¹*qsq. cod. quaeque ed. pr.*

XVIII

lassitudo

Consēruum, rediuiā flagri!

Festus p. 270 M. 'rediuiam quidem alii reluium appel-
 lant, cum circa unguis cutis se resoluit, quia luere est soluere.'

1 sq. fortasse sic numeris coerenda: lassitudo tū (vel tuūm)
 consēruum, rediuiā flagri . . . *Senarium consēruum lassitudo,*
r. f. proposuit Bue, sed cf. O. Brugman p. 21; ceticos commen-
dat x   *consēruos intellego lorarios*

TIBICINA

Vt hinc legatus abiit peregre publice

Charisius p. 189 P. 'peregre cum abit quis, dicimus in
 locum, ut Titinnius in Tibicina: ut hic' e. q. s.

hinc *Bothius* hic cod.   abiit idem abit cod.

VARVS*

De Barro cogitavit Bothius.

I

Aecum ést me habere: eos paúperem sumptú meo?

Nonius 157, 11 'pauperavit, id est pauperem fecit. . . .
 Titinius Priuigna . . . idem Varro: aecum est' e. q. s. (Varo ed. 1526)

rationem liberum *praemissum fuisse conieci* quos aecum
 est me alere *Buc mus. Rhen. 29, 198* habere quos *Lipsius*
Fortasse sic scriptum fuit: aecumst sat me habére, ne eos
 paúperem sumptú meo.

II

135

toto fit ín foco

De lignis mi dapális cena . . .

Nonius 95, 4 'dapalis cena est amplis dapibus plena.
 Titinius Varro: toto' e. q. s. (Varo Bentinus). 'dapalis
 cena, *λαπίς*' Onom.

1 *sq. numeros definivit Hermannus* An foro? si forte
 de lignis cenam *servus verbera intellegi voluit* 2 mihi ante
Mercerum in ω cenae *EF²* caenae *H¹*

III

Lótiolente! — Flócci fiet. — Cúli cultor! . . .

Nonius 131, 30 'lotiolente dictum ueluti lutulente a lotio.
 Titinius Varro: lotiolente' e. q. s. (Varo Stephanus).

Cf. Plauti Pseud. 360 sqq. latiolente *H* fiet *F³ H¹*
 fiet et φ culei *vel* culi cultor *Neukirchius* cularcultor ω
 gulae cultor *Turnebus* circulator *Junius* cultor culorum *Onions*
An sic? cule! — Ausculto.

VELITERNA

I

túnica et togula obúnetula

Adimétur, pannos póssidebit fétidos.

Nonius 536, 18 'tunica est uestimentum sine manicis.'
Cf. Turpil. Het. I.

1 *togula Junius* cogula ω obunetula *Junius* obuntula ω

II

uénde thensam atque hinnulos. 140

Síne eam pedibus <suís> grassari, cónfringe eius supérbiam.

Nonius 316, 2 'grassari etiam dicimus ambulare.'

1 hinnulos *Hauptius* ind. *lectionum Berol.* 1866/7 p. 3 sq. mulos ω 2 sineam *W*¹ eam iam *Bue* confringe *Passeratus* confingere (vel cumf.) ω

III

atque dúo postica, quae loco

Mercéde

Nonius 217, 19 'posticam feminino genere consuetudine appellamus . . . neutro Titinius in Veliterna dici probat: atque' e. q. s.

IV

Atque illud ante pártum comedet, fúndi stabunt sén tibus.

Nonius 391, 20 'stare iterum horrere significat.'

V

ergo óccupa

145

Forás exire, fóris ut praesit línteum.

Nonius 355, 6 'occupare est proprie praeuenire . . . Titinius Veliterna: ergo' e. q. s.

2 foris *BGH*¹ foras φ at ori x praessit *BGH*¹

VI

Quot péstis, senia et iúrgia his semul émigrarunt aédibus! 147/8

Nonius 2, 18 'senium . . .'

quot ed. 1526 quod ω , om. *L*¹ his semul emigrarunt aedibus *scripsi* sesemet diebus emigrarunt (emigrarent *FH*¹) ω ex meis aedibus em. *Passeratus* sese meis aedibus em. *Mercerus* semet aedibus em. *Bothius* sese emigrarunt aedibus *Onions* emigrarunt e meis aedibus *Kochius* assae (*h. e. nutricis*) semet aed. 'Emigrarunt vel emigrarunt semet aedibus praeter alia olim conieceram

VII

'Omnium uitium <hunc> expertem, cónsili plenúm perhibui.

Nonius 495, 14 'accusatiuus numeri singularis positus pro genetiuo plurali . . . Titinius Veliterna: omnium' e. q. s. Paedagogus vel pater loqui videtur.

me uitium *Bothius*, item *Bue*: *magis probaverim* uitium unum, *quod idem proposuit* consili *Bothius* consilii ω perhibui *Bue* prohibui ω praehibui *Bothius*, *quod olim probabam* probi *Duebnerus*

VIII

150 Hábui recte <mé> disertim.

Nonius 509, 25 'disertim dicere plane, palam Lucilio auctore possumus in Veliterna: h. r. d.' (Lucio Bamb. Ceci. ed. princ. Titinio Bentinus)

Cf. coroll. LXIII

IX

Id ego aúcupaui, plénas auris ádfero.

Nonius 467, 10 'aucupaui, actiuum positum pro passiuo.' occupaui *P*¹

X

Fórtasse <ei> uotúm fuisse quó die libér foret:

Núnc eius uoti cóndemnatust, ímmolauit hóstiam.

Nonius 277, 3 'damnare et condemnare pro liberare positum est.'

1 *sq. numeros restituit Hermannus.* eum u. fecisse *Bergk*ius notum eum fecisse *Neukirchius*: fecisse iam *Palmerius* Forti se uotum fecisse *Bue mus. Rhen.* 29, 199 2 condemnast *Neukirchius* condemnatus est ω immolabit *Scioppius*

XI

Hódie hostis fugáuit, spolia plácide posteriús leget.

Nonius 332, 4 'legere rursum colligere.'

fugabit *coni. x* eleget *m. 1* eliget *m. 2 L*

INSVBRA*

155

Laudór quod osculáui priuignaé caput.

Nonius 476, 31 'osculau. Titinius Ilarubra: laudor' e. q. s. (Hibrubra ed. pr. Insubra conieci. Vlubrana Mommsen de dialectis Italiae inf. p. 319 Hilla rubra Quicheratius)

ludor *Bothius* prouigne *Ba*

EX INCERTIS FABVLIS

I

Béne cum facimus, tám male † subimus, út quidem perhibént uiri.

I. II. Festus p. 360 M. 'at antiqui tam etiam pro tamen usi sunt — Titinius: [I] item [II].'

subimus *cod.* sabinus *Vat. R* sapimus *Bothius* malae sumus *Buc mus. Rh.* 29, 199

II

Quamquam éstis nihili, tam écastor simúl uobis consúlui.

ecastor *Augustinus in mg.* escator *cod.: de mensura cf. coroll. LXIII* *Exitum versus* simúl consului uóbis *praefero* *Vel anapaestos* tam écastor simul uóbis ego consului *vel trochaicum septenarium* tam ecastor uóbis consului simul *Bergkiius haberi iubet*

III

Id quód rogas <me>, néminem decét bonam . . . 158/9

Priscianus p. 683 P. 'nemo quoque siue ex hoc' (homo) 'compositum, ut quibusdam uidetur, seu non, communis est generis, et similiter o in i conuertit in genetiuo neminis. Lucilius in XXX: neminis ingenio quemquam confidere oportet. Plautus in Captiuis: neminis misereri certum . . . Titinnius: quod' e. q. s. 'Terentius in Andria: hoc ego scio unum, neminem peperisse hic.'

id quod *scripsi* quod *corr. in* quid *Vind.* quid, *sup. m. alt.* t quod, *Sang.* quid *Grut.* bonam (am *m. alt. in ras.*) *Bong.* bonū, ū *corr. in ā, Vind.* bonum *Grut. Barb. Carolin.* *Versum conclusit fortasse vel rogare vel probare vel negare*

IV

160. . uelim ego osse aráre campum céreum

Charisius p. 40 P. 'ab hoc osse, huius ossis. Sic enim debet declinari, non ab hoc osso, sicut Varro dixit: osse scribebant; et Ennius (h. e. titinnius): uelim' e. q. s. Idem p. 112 P. 'os monosyllaba extra analogiam esse Plinius eodem libro sexto scribit, et addit eo magis consuetudinem in eo esse retinendam. Titinius: uelim' e. q. s. Cf. Attae Saturat.

Versus sic fere cucurrisse videtur: uelim égo istoc (vel nunc) osse e. q. s.

V

mírior

Tibi uídeor?

Pauli Festus p. 123 M. 'mirior dicebant comparatium a miro. Titinnius: mirior, inquit, t. u.'

VI

. . . . . lenti cáldo, eluella et rápula,
Rúmice

Nonius 210, 4 'lentem consuetudo feminino genere dici uult . . . masculino Titinius: 'lenti' e. q. s.

1 eluella et rapula *scripsi* eluelletrapula *W* eluella trapula
ø eluella rapula *Scaliger* 2 rumice *Turnebus* romice *L* romiae *F*¹ romicae ø

VII

165 Obstrúdulenti aliquíd, quod <per>pectám sedens:

Aut lúculentaster, aút formaster frígídu.

Festus p. 193 M. 'obstrudant obsatullent, ab auide truendo in gulam, non sumendo cibum. Vnde et obstrudulentum . . . . . dixit Titinius: obstrudulenti' e. q. s.

1 da aliquíd *Hermannus* pectam *cod., oris scil., non pectinis dentibus lanam, ut interpr. Bue:* perpascam dubitanter *conieci* 2 haut luculentust, era *Hermannus* luculentaster 'comice fictus pro lucuntulo' *Bue* formaster: *cf. Placidus in CGL* V 70 *G.* 'formastro, opere pistorio'. fornaster *Hermannus*

VIII

quín togis cum cándidis,

Túnicis sordidís, syntheticis . . . . .

Nonius 536, 23 'tunica est uestimentum sine manicis... Titinius: quin' e. q. s. (Titinius Quinto: togis Neukirchius, admodum probabiliter: cf. ad Setinae fr. III adn.)

1 toges *Ba* candendis *H*¹ 2 syntheticis *Palmerius* sintetdicis ψ sentetdicis *W*¹ sinetdicis *Ba* synthesinis *conieci* (cf. *Suet. Ner.* 51)

IX

Sí erit tibi cantándum, facito usque éxuibrisses... 169/70

Pauli Festus p. 370 M. 'uibrissare est uocem in cantando crispare. Titinnius: si erit' e. q. s.

Septenarium trochaicum discripsi; senarios si erit tibi Cantándum Hermannus

X

Féminina fábulare súccrotilla uócula.

Festus p. 301 M. '[succrotilla] tenuis diceba[tur et alta uox.] Titinnius in ..... fabulare succro ..... nius in episto —' Paulus p. 300 M. 'succrotilla uox, tenuis et alta. Titinnius: feminina' e. q. s.

fabulare om. *Paulus*

XI

caue!

Expórge frontem, lábea semper fácito rictu rídeat. 172¹

Nonius 221, 15 'rictus generis est masculini. Titinius: caue... rictus. ricta neutri' e. q. s. Idem 456, 1 'rictum ferarum dici uolunt, cum Titinius auctor sit etiam hominis dici debere: caue' e. q. s. (Titinius Caeco: exporge coni. Neukirchius. Multo probabilius de Cane titulo fabulae cogites.)

1 caue: v. *supra*. calue *Quicheratius* 2 excorde ω p. 456 labea *scripsi* labeat ω p. 456 habeat ω p. 221 facito

Junius facto ω , nisi quod facta *F*¹ facto *Vrsin.* 308 factos *Par. Q* p. 221 faciles *Scaliger* rictu rideat *Vrbín.* rictus rideat *E F³ H¹ L¹* p. 221 rictus fit *F*¹ p. 221 rictus ϕ

XII

tentipéllium

Indúcitur, rugae óre extenduntúr . .

Festus p. 364 M 'tentipellium Artorius putat esse calciamentum ferratum, quo pelles extenduntur — — *Titinnius*

autem Verrius existimare id medicamentum esse, quo rugae extendantur, cum dicat: tentipellium' e. q. s. 'cum ille *τεποπινωσ* dixerit.' *τεράνωθρον* esse monuit Scaliger.

2 in ore *cod.* induce, ut r. in ore extendantur tuo *x*

XIII

175. . . . hominem ímprobum! nunc rúri pergraecátur.

Pauli Festus p. 215 M. 'pergraecari est epulis et potationibus inseruire. Titinnius: hominem' e. q. s.

XIV

176/7 Rus détrudetur pédicosus squálidus.

Festus p. 210 M. 'pedibus obsitum, id est pediculis, Titinnius pedicosum appellat hoc modo: rus detrudetur pedicosus squalidus.' Paulus p. 211 M. 'pedes . . . ab his pedicosi appellantur, ut est illud: pedicosus squalidus.'

Senarium dimensus est Fleckeisenus annall. philoll. 1861 p. 576

XV

Quid habés nisi unam arcám sine clauí? eó condís
sucérdas.

Festus p. 302 M. '[sucerd]ae stercus su[illum] — — us: simus — —, quid habes, nisi . . . . . ui eo condís — —' Paulus p. 303 M. 'sucerdas stercus suillum. Titinnius: quid' e. q. s.

eo cóndi(s) sucerdas *anapaesticam cantici clausulam esse vult Bue, haud improbabíliter*

XVI

Lúcius

180 Domum sé capessit.

Servius Dan. in Aen. IV 346 'quidam capessere pro ire accipiunt, ut Titinnius: Lucius' e. q. s.

1 sq. Lucius *possit etiam septenarium troch. incipere ócius coni. Kiesslingius*

XVII

Haec quídem quasi Osculána pugna est, haúd secus,
Quia quí fugere pólsi hinc spolia cólligunt.

Festus p. 197 M. 'Osculana pugna in prouerbio, quo

significabatur uictos uincere, quia in eadem . . . et Valerius Laeuinus imperator Ro. a Pyrrho erat uictus, et breui eundem regem deuicerat Sulpicius . . . . . item imperator noster eius rei meminit Titinnius hoc modo: haec quidem' e. q. s. Cf. Velit. XI.

1 *Disseruerunt de proverbio et de pugna ipsa M. Hertzius Philol. I 613 annall. philoll. 1855 p. 334 sqq., et Mercklinus (de Osculana pugna, ind. scholl. Dorpat. 1854) haud Fruterius . . . . . cod. non Scaliger 2 qui Fruterius in cod. An ubi? colligunt Scaliger colligant cod.*

XVIII^a

Taréntinorum hortórum odores quí geris

Porphyrio ad Hor. carm. II 6, 10 'de fertilitate autem et amoenitate Tarentini agri et Vergilius . . . et Titinnius sic ait: Tarentinorum' e. q. s.

qui geris odores *Porphyrio, transp. Pauly*

XVIII^b

camensis cursor

Pauli Festus p. 58 M. 'Cammensem cursorem Titinnius pro pistore dixit.' Servum pistorem, qui camo indutus molam currendo uelut Cannensis cursor circumagat intellegebam: vide prooemium ind. scholl. Kiliens. 1863/4 p. VII sqq. De Placidi glossa in CGL V 14. 52 G. 'carensis, pistoriibus a caria quam Osquorum' ('afrorum' p. 14) 'lingua panem esse dicimus' disputavit Bue mus. Rhen. 33, 42 sq.

XIX

moraciis

Pauli Festus p. 139 M. 'moracias nuces Titinnius duras esse ait, unde fit deminutiue moracillum' (moraculas Bothius). Cf. Placidus CGL V 84 G. 'moragis, nucibus longis', unde G. Loewe mus. Rhen. 31, 75 apud Titinium moraciis extitisse concludit.

XX

aptra

CGL II 18 G. 'aptra, ἀπειλόφυλλα, ὡς τίτίνιος.' V 440 G. 'aptra, folia uitea', p. 490 'abstra, folia uitis' Cf. Iosephus Klein mus. Rhen. 24, 295.

XXI

Pseudoacro ad Hor. epist. I 13, 14 'apud Titinium in quadam fabula inducitur ancilla, quae lanae glomus furatur et deprehenditur aspere.'

Horatius epist. I 13, 14 'sic positum seruabis onus, forte sub ala Fasciculum portes librorum, ut rusticus agnus Vt uinosa glomus furtivae Pyrria lanae.' (pyrria pirria, purria libri. Cf. Lachmannus ad Lucr. p. 408, me ad Hor. epist. p. 146 et in hoc libro ad Priliam adnotat. Versui tam Proelia quam Prilia convenit.) Comm. Crus. 'Pyrria] nomen est ancillae in quadam fabula Titinii, quae furata lanae glomos ita gestavit, ut deprehensa sit.'

Titinius fortasse fuit quem Pauli Festus p. 11 M. affatius testatur dixisse 'pro eo quod est ad lassitudinem', ubi Terentius codd.

XXII

Serenus Sammonicus de re med. 1044 'praeterea si forte premit strix atra puellos, Virosa inmundus gens exertis ubera labris, Alia praecepit Titius sententia necti, Qui ueteri claras expressit montes togatas.'

T. QVINCTIVS ATTA

AEDILICIA

I

Datúrín estis aúrum? exultat plánipes.

Diomedes p. 487 P. 'cuius planipedis Atta togatarum scriptor ita in Aedilicia fabula meminit: daturin' e. q. s.

datur inest scaurum *Paris. B* dat^u in ē isair^u *Mona* daturi si estis aurum *Hermannus l. l. 255* aurem *coni. Keil*

II

Sed sí pepugero, métuet . . . .

Gellius VI (VII) 9, 10 'pepugero aequae Atta in Aedilicia dicit: sed si p. m.'

sed] sus Rott.

AQVAE CALDAE

I

Quám meretricie ém lupantur nóstro ornatu pér uias!

Nonius 133, 12 'lupari, ut scortari uel prostitui.'

quam *coniecì* cum ω meretricie em *scripsi* meretricae e *FHL*² meretrice e *PW* meretricae *L*¹ metrice *Ba* meretrices *Mercerus* meretriculae *Onions* meretrices hae *Kochius* meretricie *Bue* nostro (nũo *Vrbín.* 307) ornatu per uias lupantur ω lupantur n. o. per u. *Bue* (*sed idem* cũm lup. n. o. p. u. meretricie *praeferi*) enostro (*sc. purpureo*) ornatu *Stowasser* in *Woelfflini arch.* I 592

II

'Aquaе ita muginántur hodie. — 'Atqui ego fontem
occlúsero. 4/5

Nonius 139, 5 'muginari, murmurare . . . Atta quis caldis: atque' e. q. s.

aquaе ita *Quicheratius et Bue* atque eia (eta *W*) ω atque ita *Junius* atque etiam *Bothius* *Personas cum Bue distincti* atqui *scripsi* atque ω fontem occlusero *Bothius* oculsero (occulsero *H* culsero *W*¹) fonteme (fontem *H*²*W*) ω occlusero fontem *edd. ante Mercerum*

CONCILIATRIX

. . . ursum sé memordisse aúumat.

Gellius VI (VII) 9, 8 'sed Q. Ennius in saturis memorderit dixit per e litteram, non momorderit . . . item Atta in Conciliatrice: ursum' e. q. s. Nonius 140, 22 'memordi peposci pepugi spepondi in ueteribus lecta sunt. Accius in honiliaatrice: ursum' e. q. s. (Atta in Conciliatrice Lud. Carrio emend. I 14)

GRATVLATIO

Nihilne te populí ueretur, quí uociferere ín uia?

Nonius 496, 32 'cum sit: ueretur illam rem . . . ueteribus genetiuos pro accusatio poni placet . . . Acta Gratulatione: nihilne' e. q. s.

An nilne?

LVCVBRATIO

Cum primo luci hodie ut exornata sit,
Atque auspicietis: cras est communis dies.

Nonius 468, 23 'auspicau pro auspicatus sum . . . Acta Lucubratione: cum primo' e. q. s. Dies communis qualis sit Macrobius docet Sat. I 16, 3.

1 lucid scripseram hocedie Bergkii olim, sed idem in symb. I p. 147 nihil mutandum censet. illa hodie olim coniecera
2 atque ut auspicietis ω, quibus servatis mutili septennarii fiunt quales olim praeter senarios proposui. utque a. Scaliger

MATERTERAE

Vtrum MATERTERAE an MATERTERA nomen fuerit incertum.

Comm. Cruq. ad Horatii epist. II 1, 80: recte necne crocum floresque perambulet Attae Fabula] 'quae inscribitur Matertera recte necne perambulet crocum floresque, id est in scenam recepta sit, quae floribus et croco spargitur.'

Futilia protulerunt Porphyrio 'Atta togatarum scriptor est, qui in fabula quae inscribitur Materterae ita florum genera enumerat, ut sine dubio reprehendendus sit ob nimiam loquatitatem' et Pseudoacro 'uel quia est Attae fabula, quae Matertera inscribitur, in qua flores enumerat.' Disputavit de Horatii loco O. Crusius mus. Rhen. 47, 68 sqq.

MEGALENSIA

- 10 Nempe <ádstat> sinus apud mensam, ubi sermó solet Suboríri seditíósus.

Asper in schol. Veron. ad Verg. ecl. 7, 32 'sinum ergo uas patulum, quod et masculine sinus uocitatum, hic autem sinum lactis uas quodecumque lacte onustum. Varro . . . Atta [in Megalensibus nempe — sinus apud mensam] ubi' e. q. s. Vncis inclusa nec Keilius nec Herrmannus legere potuit. Servius Lemovic. in l. l. 'sinus genus est uasis, quod cum significamus, si producitur: cum uero gremium significamus, si corripimus. Varro . . . Atta in Megalensibus: nempe' e. q. s.

1 nempe . . . sinus apud mensam schol. Veron.: supplevi.
nempe ad mensam Servius sermo de sinu solet Servius

2 seditiosus *om. Servius* némpe ad mensam, ubi sérmō de
sinú solet Suboriri *secundum Servium Hermannus*

NVRVS*

. . inter se déglarunt ómnia.

11¹

Charisius p. 80 P. 'gulam, ut Iulius Modestus ait, per u scribemus, non per y, quae Graecis uocabulis necessaria est et saepe in u transit, ut in sue mure. Atta in nuro: inter s. d. o.' (sic scripsi coniectura scil. incertissima. in suemur ait cod. in sue mure * ait M. Hertzius mus. Rhen. 7, 480, postquam in sue mure. Att. Lipsius coniecit. Suecius Putschius Sueius x dubitanter Titinius Ritschelius, Iuuentius ipse olim conieci, inserueram autem inter inc. poet. pall. frusta. Atreo Lipsius Mida Putschius Varo Ritschelius) De nominis nurus usu et notionibus disseruit Hauptius ind. scholl. Berol. 1868/9 p. 8 sq.

SATVRA

uertamus uómerem,

In céra mucrone aéque aremus ósseo.

Isidorus Orig. VI 9 (= Mai auct. cl. VI 578) 'ceram ferro ne caedito. Postea institutum ut ceram ossibus scriberent, sicut indicat Atta in satyra dicens: uertamus' e. q. s. (satura Wolfenb. Mon.)

1 quasi *praemittendum esse suspicor* uomeres *gloss.*
2 mucrone aeque *scripsi* mucroneque *Isidorus* mucronique *Hauptius* uero neque *gloss.* mucrone exaremus *prop. Bue*

SOCRVS

Ad hánc fortunam accéssit fortuna eí paris.

Priscianus p. 764 P. 'paris pro par. Atta in Socru: ad' e. q. s. (Ata, t sup. m. alt., Halb. Reg. ^{at}ta, eras. i, ut vid., Bong. Ata Bamb. ita Barb. Erl. a idem (om. in) Grut. Sang. Carolir. socrum Reg.)

fortuna ei *Bothius* ei fortuna *ω*

SVPPPLICATIO

Nucémque Thasiam adde ét fauum quantúm libet. 15/6

Macrobius Sat. III 18, 8 (II 14) 'nux Graeca haec est quae et amygdale dicitur, sed et Thasia eadem nux vocatur.

testis est Cloatius . . . cum sic ait: nux Graeca amygdale. Atta uero in Supplicatione: nucem Graecam, inquit, fauumque' e. q. s. Medicus loqui videtur: cf. Celsus med. III 17, 4.

nucem Graecam fauumque adde quantum libet ω . *Puto ipsum Macrobiū verborum ordinem immutasse: Thasiam autem nucem aliquo modo inferendam esse pro certo habeo: cf. coroll. LXIV*

TIRO PROFICISCENS

Pater uilicatur tūus an mater uilica est?

Priscianus p. 828 P. 'a uilico etiam uilico uel uilicor dicebant antiqui . . . Atta in Tirone proficiscente: pater' e. q. s.

Senarium esse posse monuit Muellerus prosod. Plaut. 130 pater Villicatur ceteri an scripsi iam ω uilicatā (ta del. m. alt.) Bong. uilicat si legatur, haud displiceat

EX INCERTIS FABVLIS

I

Annūm nouum uoluérunt esse primum mensem Már-
tium.

I. II. Servius Lemovic. in georg. I 43 'et sciendum est decem tantum menses fuisse apud maiores. Martium autem anni principium habere uoluerunt . . . Atta [I] et alibi [II]'

II

maiores Márrium

20 Primum habuerunt.

III

. pro populo flúctus caecos fáciunt per discórdiam.

Suetonius apud Isidorum de naturis rerum 44 p. 74 ed. G. Becker (in Suetonio Reifferscheidiano p. 244) 'caecus fluctus tumens' (ita H. Langensiepen 'tamen' cod.) 'necum tamen canus, de quo Atta in togata sic ait: populo' e. q. s. (Atta Gronovius atita Bamb. A, Bern. M aota Bodl. cato Basill. CD)

Primam syllabam i vel hi vel qui vel si explere potuit pro populo (polo Basil. D) ω : pro fort. delendum aut porro corrigendum illi in populo Langensiepen fluctos Bodl. Bern. M¹ discordia Bamb. A Bern. M

IV

tum germanás meas 23

Vespéra oriente clánculum ferri ád specum: inde leno —

Nonius 231, 21 'uespera feminino. optatum germanus' e. q. s. (Atta Mercerus incerta coniectura Oppius Junius Turpilius Dotata Scaliger Nouius Dotata Quicheratius)

1 germanas *Junius* germanus ω manus *Scaliger* 2 ad specum (*cum Junio*): inde leno *scripsi imperfecta sententia* ad speciem delino ω

V

Festus p. 238 M. 'pueri im[puberes . . . . .]
 . . . . . ntur Atta . . . . .]
 uersibus docet . . . . .' Cf. Varro apud Censorinum
 de die nat. 14.

Dubium iudicium est de loco Nonii p. 202, 28 'crines genere masculino Vergilius . . . feminino Plautus Mustellaria [226]: gerundum morem censeo et capiundas crines tibi. Atta in epigrammatibus: praeterea tu sis desoluta crine capillus' crines. Atta . . . Cinna in epigr. Quicheratius Atta: crines tibi . . . Caluus (s. alius poeta) Bue Versiculum duce Mercero Hauptius Herm. III 341 correxit: 'praeterea fusis resoluta crine capillis'.

L. AFRANIVS

ABDVCTA

I

Quam sénticosa uérba pertorqué . .

Festus p. 339 M. 'sentes cum constet esse spinas et Afranius in Abducta dixerit: quam senticosa' e. q. s. 'pro spinosis accipi debet.' Paulus p. 338 M. 'sentes spinae. Afranius: quam' e. q. s. 'hoc est spinosa.'

senticose *Hermannus* pertorquet turba *Festi cod. et Paulus* p. tua *Hermannus*. Sed videtur turba antecedentis uerba potius dittographia quam novi versus initium esse. Concludat senarium sua vel puer vel pertorques tua

II

Dispértiantur <út> patris paritér bona.

Nonius 375, 1 'pariter, ex aequo ... Afranius Abducta: dispertiantur' e. q. s.

ut ex causa posui, om. ω pariter Bothius, om. ω, sed
testatur Nonius Ludi varia possunt

III

Néscis, Numeri, me ómnem melius rém callere quám
uolo.

Nonius 257, 31 'callet significat scit, a calliditate, quae est urbana scientia ... Afranius Abducta: nescis' e. q. s.

numero H¹, Studemundus me scripsi meo G H¹ mei φ,
quod nolim mi interpretari rem callere scripsi calli rem ω
rem calleri x mei omnes m. callent hanc rem partim cum
Bothio Hermannus

AEQVALES

Cf. Alexidis Συμπερίστοις.

I

Iste, ut tú rem narras, bóna comest cotídie.

Nonius 81, 16 'comest pro comedit .... Afranius Aequalibus: iste' e. q. s.

Senarium nunc septenario praetuli narres W bona
Douza dona ω domini bona Onions mea bona proecd. comest
hic P¹ comes hic φ hic comest proecd. cotidie hic Her-
mannus hic quot dies G. Goetz act. soc. Lips. VI p. XI

II

4¹ spattaro

Charisius p. 214 P. 'spattaro; Afranius in Aequalibus, quam uocem frequenter apud eum positam ait Paulus ἔξουθενισμοῦ uim sensumque sufferre.' Cf. Onom.: spatarrō ἐπὶ ἔξουθενισμοῦ.

AVCTIO

I

5 Simul límen intrabo, illi extrabunt ílico.

Nonius 104, 20 'extrabunt pro exhibunt. Afranius Auctione: simul' e. q. s. (actione W)

II

. adeste, si híc absente nóbis uenierít puer.

Nonius 76, 20 'absente nobis et praesente nobis pro praesentibus et absentibus nobis... Afranius Auctione: adeste' e. q. s.

nos *praemittas* adeste *IV* *Franckius* adest ω ades *Junius*
hic *Mercerus* hac ω heic x inuenierit *W* uenerit *H*¹
puerit *F*¹ *L*

III

Haut fácul, ut ait Pacúuius, femina <úna> inuenietúr
bona.

Nonius 111, 21 'facul pro faciliter... Afranius Auctione: aut' e. q. s. (Actione W) Vide Pacuvii v. 426.

haud *F*² *H*¹ aut φ una *Lachmannus* in *Lucr. III* 400,
om. ω inuenitur *F*¹

AVGVRE

I

Modo póstquam adripuit rábies hunc nostrum aúgurem,
Mare caélum terram rúere ac tremere díceres.

Probus in Verg. ecl. VI 31 p. 20 K. 'plane trinam esse mundi originem et Lucretius confitetur dicens... Afranius etiam in Augure: modo' e. q. s.

II

Quamquám non istis éxercetur ín locis
Hic nóster, delabórat cum puerá statim. 10

Nonius 393, 14 'statim producta prima syllaba a stando, perseueranter et aequaliter significat... Afranius Augure: quamquam' e. q. s.

1 exircere (i corr.) *L* 2 delaboran *P*¹ puera *Rit-*
schelius opusc. IV 277 puer ω puero *Quicheratius*

III

Hac haéret, at haud clamór oritur, sed spíritum firmiter ínflat.

Nonius 512, 22 'firmiter pro firme . . . Afranius Augure: hoc heret' e. q. s.

Anapaestos agnovit Neukirchius   hac scripsi hoc ω hic
Neukirchius   at haud scripsi ut haud *Ba* ut aut φ utut
Neukirchius   spiritu' *Neukirchius*   inflat scripsi instat ω
 hoc h. ita ut . . . instat (*h. e. urget ut intercipiát*) *Bue*

IV

Quid pródest istuc té blaterare atque óbloqui?

Nonius 78, 32 'blaterare, confingere per mendacia.'

prodest $F^3 H^1$ est φ obloqui H^1 obliqui $F^1 L$

V

Vóltus est falláci aspectu páries pictus pútídis.

Nonius 152, 28 'putidum, putre . . . Afranius Augurius: et' e. q. s. (Auguribus Bentinus: cf. coroll. LXV)

noltus *vel* corpus *vel* facies *in tituli corrupti exitu latere conieci* risus *praeter alia Bue* est scripsi et ω partes $F^1 L$
 parties E pictas F^1 putidis H^1 pitidus F^1

BRVNDISINAE

Donatus de comoed. 'omnium autem comoediarum scripta ex quattuor rebus omnino sumuntur, nomine loco facto euentu: nomine, ut Phormio Hecyra Curculio Epidicus, loco, ut Andria Leucadia Brundusina' e. q. s. Vnde proficiscendum in constituenda inscriptione ratus Neukirchius ceteros auctores nihili habuit.

I

15 Quis tám sagaci córde atque ingenio único —?

Festus p. 321 M. 'sagaces appellantur multi ac sollertis acuminis. Afranius in Brundisina: quis' e. q. s.

II

'Equidem nunc resipíui, postquam péctus est laetítia onustum.

Priscianus p. 879 P. 'sapio tam sapii uel sapii quam sapii protulisse auctores inueniuntur . . . Caper utrumque in usu esse ostendit. Afranius in Brundisinis: equidem' e. q. s.

resipiui *Grut.* resip=ui (*eras. i*) *Reg.* resipui φ laetitia $\ddagger$ *Reg.*

III

'Immo iam dudum ócculuisse, dégulasse opórtuit.

Nonius 97, 29 'degulasse est gulae dedisse. Afranius Brundisini: immo' e. q. s. (Brundisinis Bentinus)

occuluisse *conieci* occubuisse *H²* hoccubuisse φ accubuisse *ante Madvicum conieceram*

IV

. . in parte inferiore hic ímplicabatúr caput.

Nonius 123, 14 'ímplicare positum pro ornare. Afranius Brundisio: in parte' e. q. s.

in *om. Neukirchius* huic *Quicheratius*

CINERARIUS

CINERARIA titulum commendat Woelfflinus mus. Rhen. 43, 309, sed caret togata huius formae exemplis. CGL. II 100 G. cinerarius, *δοῦλος ἐταίρας*. Varro l. l. V 129.

I

. . . . . Sexte fráter, mi sálue:

20

Quom sáluus uenís meliusque ést, gratulór dis.

Priscianus p. 804 P. 'gratulor, gaudeo pariter cum alio et gratias ago.' Nonius 116, 33 'gratulari, gratias agere . . . Afranius Cinerario: quod saluus' e. q. s.

1 *Baccheos agnovit x* 2 cum *Priscianus* quod *Nonius*
que *om. Nonii* ω

II

. . . . id mé celabat. — Cúccuru.

Charisius p. 214 P. 'cuccuru Afranius in Cinerario: id me c. c. An nomen est, ut ueru genu?' Galli cantilenam esse docet carmen de philomela (anthol. Lat. II n. 762 R.) v. 25 'cucurrire solet gallus.' Cf. Suetonii fragm. 161 de naturis animantium p. 251 R. et Petronii c. 59 'cocococo'.

^c
cuccuru *cod.*

III

alius ést Amor,

Aliús Cupido.

Servius Dan. in Aen. IV 194 '(cupidinem) ueteres inmoderatum amorem dicebant. Afranius neraria: alius' e. q. s. [Omen I] Cinerario Ambros., probavit Hermannus. Minus probabilia coniecit Ritscheliuss opusc. II 328. Cf. Catonis or. p. 47, 14 J. 'aliud est, Philippe, amor, longe aliud est cupido.'

COMPITALIA

Prologo desumpta I II III, ut iam Neukirchius monuit.

I

25 . . . fateor, sumpsí non ab illó modo,
Sed út quisque habuit, cónueniret quód mihi,
Quod mé non posse mélius facere crédi,
Etiam á Latino.

Macrobius Sat. VI 1, 4 'Afranius enim togatarum scriptor in ea togata, quae Compitalia inscribitur, non inuerecunde respondens arguentibus, quod plura sumpsisset a Menandro, fateor, inquit, sumpsí' e. q. s. Cassiodorus de amicitia prol. 'iterum in libro Saturn. Afranius togatar. scriptor in ea togata quae Compitalia inscribitur, suis respondens detractoribus dicentibus eum de libro Menandri non solum sententias, sed uerba integra transsumpsisse, transsumpsi, inquit, sed ea quae melius me posse inuenire non credidi.' Indicavit hunc locum Vsenerus.

1 illo solý modo *Paris.*, nec displicebat *Hermann*o, qui solo legebat, item *Kochius*, qui fatebor forma versum explebat
2 quisquis *Par.* conueniret quod *Bothius* quod conueniret ω quod conueniebat *Hermannus* 3 *del. Bentleius* quod *Bothius* quodque ω , *servari vult Skutschius* l. l. 153, sed cf. coroll. LXV

II

Terénti numne súnilem dicent quémpiam?

Suetonius vitae Terenti c. 5 p. 33 R. 'hunc Afranius quidem omnibus praefert scribens in Compitalibus: Terenti' e. q. s.

Terenti Ritscheliuss opusc. III 262 *terentii Paris.* A *terentio*

φ numne similem *Ritscheli* non similem ψ similem non *Neap.* "similem" non *Regin.* dicent (*adversarii scil.*) *Ritschelio persuasi, qui in textu dicas posuerat, dicens ω dices Aldina* similem non (*volebat num*) dicetis *suaserat Bue* quempiam *contra Nipperdeium vindicavi coroll. LXV sq.*

III

. . . . ut quicquid loquitur, sal merum est! 30

Priscianus p. 659 P. 'hic et hoc sal . . . Afranius in Compitalibus: ut' e. q. s. (competalibus Sang. Grut. Barb.) anonymus Bern. in Hageni anal. Helv. p. 112, 4 et cod. Cusanus p. 103 Kl. 'Afranius: quicquid' e. q. s. Alcuinus gramm. p. 2091 P. 'hic et hoc sal. Cato . . . Africanus: quod loquitur sal merum est.'

ut quid *Grut.* Et quod^{v eq'd} (*corr. m. alt.*) Barb. quod *Alcuinus* merust *Studemundus*

IV

<Ego> si non uerear, nemo uereatur tui.

Nonius 496, 25 'cum sit: ueretur illam rem . . . ueteribus genetiis pro accusatio poni placet. Afranius Compitalibus: si' e. q. s.

uereare *Mercerus*

V

Praeterea nunc corpus meum pilare primum coepit.

Nonius 39, 25 'pilare dictum est ut plumare, pilis uestiri. Afranius Compitalibus: praeterea' e. q. s.

corpus meum nunc *Vrbm.* 307: poterat corpus nunc meum ordinari

CONSOBRINI

Cf. *Ἀνεψιό* Menandri. Nonius 557, 15 'consobrini ex duabus editi sororibus. De quibus exempla multa sunt in antiquis auctoribus et maxime in Afranio et iuris uetustissimis scriptoribus.'

I

Em isto parentum est uita uilis liberis,

Vbi malunt metui quam uereri se ab suis.

Gellius XV 13, 3 'utor et uereor et hortor et consolor communia uerba sunt, ac dici utroqueuersus possunt: uereor

te et uereor abs te . . . Afranius in Consobrinis: hem' e. q. s.
'hic uereri ex ea parte dictum est, quae est non usitatio.'

1 em scripsi hem ω uita uilis Lipsius uitabilis ω
2 ab] a Germ. Lugd.

II

35 Pol mágis istius témulentae fútilis

Festus p. 364 M. 'temetum unum — temeti — — temulentum — temulentas — Afranius in Consobrinis: pol' e. q. s.

III

Scis hábitum ita ut nunc óbtinet. — Praefíscine!

Charisius p. 189 P. 'praefiscine Afranius in Consobrinis: scis' e. q. s. 'per e, non per i.' (afrā cod.)

IV

cúm mitris calaúticis

Schol. Bobiens. in Cic. p. 336 Or. 'calautica] ornamenti genus, quo feminae capita uelabant, hoc nomine ferebatur. Et Afranius meminit in Consobrinis ita dicens: cum mitris calauticis. Impudico igitur habitu erubescendi decoris quaedam figura describitur.' Cf. CGL II 95 G. 'cacautica, εἰδος ζώνης' (calautica Vulcanius) Hildebrandus gloss. Par. p. 241.

V

Nón sum apud me. — Hem léntus lente quae rogabo . . .

Charisius p. 183 P. 'lente Afranius in Consobrinis: non' e. q. s.

Responsi signum R extat in cod. hem scripsi em cod.
lenteque ^{to} cod. lenteque te ed. pr. lente te Bothius Additum
fortasse fuit dic mihi

VI

. . . . . uaha, retinét nunc linguam mórdicus.

Charisius p. 184 P. 'mordicus Afranius in Consobrinis: uaha' e. q. s.

uaha fort. in extremo versu collocatum fuit: uah Plautum et Terentium usurpauisse docet P. Richter in Studemundi stud. I 636 nunc cod. homo ed. pr.

CRIMEN

De comoedia p. LVIII W. 'omnium autem comoediarum inscripta ex quatuor rebus omnino sumuntur: nomine loco facto euentu. . . euentu ut Commorientes, Crimen, Heautontimorumenos.'

I

. . . . . órbitatem tuaé senectutí malam 40

Metuí, quod in solúm non uenit caéco ac dementí tibi.

Nonius 124, 17 'insolum, insolitum.' Ineplit: cf. v. 342 Varro sat. fr. 90 B. (p. 117 R.) Cicero de nat. deorum I 23, 65 ad fam. IX 26, 2.

1 tuae senectuti *Bothius* senectuti tuae ω 2 in solum *Mercerus* insolum *antea* dementi tibi *Bentleius* demetibi (adme tibi *F¹*) ω

II

Quós inpune dépopulatur déspoliatur dédecus

Nonius 480, 12 'spolor pro spoliis. Afranius Crimine: quos' e. q. s. 'Quadrigarius annali: ita per sexennium . . . agrum Campanum . . . expolabatur.' (spolabatur Ba expoliabatur H¹ expolabatur ϕ expoliabantur Junius)

despoliatur (*del. et*) *Bothius* et dispolatur ω , *sed nugatur* Nonius: cf. Turpil. 149 cum coroll. XXXVII sq. et dispoliatur *ed. a. 1471, cf. Prisc. 796 P.*

III

Haéc ieiuna iéientaut.

Nonius 126, 13 'ieiutare. Afranius **** Buccone adoptato . . . Afranius Crimine: haec i. i.'

haec] *an* nec? ientaut *EH²W*

DEDITIO

. . . . . quía quadrati súnť sagi.

Charisius p. 81 P. 'sagum neutro genere dicitur. sed Afranius in Deditione masculine dixit: quia q. s. s.' CGL V 591 K. 'sagus, gen. masc., ut Afranius: quia q. s. s.'

quia *anon.*, non prorsus certum in Charisii cod. quod *ed. pr.* quadratis sagi *anon. Monac.*

DEPOSITVM

Cf. Παράθεσις Menandri et aliorum.

45

dī sunt iratī tibi,

Qui conciere cōgites tantūm mali.

Nonius 90, 10 'conciere, cum perturbatione commouere
 . . . Afranius Deposito: dī' e. q. s.

1 An sint? 2 cogitas *Vrbīn.* 307

DIVORTIVM

Argumentum quale sit apparet maxime ex fr. I et IV.
 Noverca odiosa notatur fr. VI, cum fastidio memorantur cognati humiles fr. V, contra laudatur benigna et prudens materni animi mulier fr. VII. Praeterea meretriculae mores agnoscas fr. VIII: de exponendo partu dicitur fr. IX. Magnas turbas rerumque vicissitudines produnt fr. X et XI.

I

qui conére noctu clānculum

Rus ire, dotem né retro mittás, uaffer,

Honéste ut latites ét nos ludas diútius.

Nonius 20, 1 'nafrum est callidum et quasi ualde Afrum
 et urbanum . . . Afranius Diuortio: qui' e. q. s.

2 rus ire *Gulielmius* brusire (bursire *Vrbīn.* 307) ω retro
 mittas *scripsi* remittat *F¹ L* repromittat (*puncto supra ult.*
litt. H) φ repromittas *Gulielmius* 3 inhoneste *Onions* non
 est x ludas *F³ H¹* laudas φ

II

50 Cum téstamento pátria partissét bona

Nonius 475, 20 'partiret pro partiretur.'

partis et *Ba* partis sed *P* partiret x

III

Quod uúlt diserte páctum, haut dictum . . .

Nonius 509, 22 'diserte et consuetudine dicitur et Afranio
 auctore in Diuortio: quod' e. q. s.

haut *scripsi* aut ω *Supplendum esse e. c. temeriter conicio*

IV

O dígnum facinus! ádulescentis óptumas
 Bene cónuenientes, <béne> concordés cúm uiris
 Repénte uiduas fáctas spurcitiá patris!

Nonius 394, 1 'spurcum, saeuum uel sanguinarium . . .
 Afranius Fratriis . . . idem Diuortio: o dígnum' e. q. s.

1 o indignum *Delrio* 2 concordésque *Junius* et con-
 cordes *Bothius* concordantes *a* uiris *Muretus* uires *o*, ut
fortasse uireis scriptum extiterit 3 factas *W?* *Guietus* fa-
 cias *ψ*

V

plebeiúm genus, 55
 Cognátiones mórborum cognómines

Nonius 87, 21 'cognomines' (sic *F*² ut vid. cognomen
 est *φ*) 'eiusdem nominis.'

1 plebeium *conieci* laetium *Ba* letium *φ* leti omne *Lipsius*
 letum, *i. e.* letorum *Hermannus* letum enim *Bothius* bliteum
Onions leti olim *probabam* 2 cognominationis morborum
 cognominis *o*: cf. *coroll. LXVI* cognationis morborum est cognó-
 mine *Hermannus* létum genus cognátionis morborum cognó-
 minis *Bue* sententia *difficili*

VI

Muliér, nouercae nómen huc adde ímpium,
 Spurcá gingiuast, gánnit hau dici potest —

Nonius 393, 25 'spurcum, saeuum uel sanguinarium.'

2 *Non plane absoluta sententia facile tamen suppletur, e. c.*
 quam odiose spurca ginguestigia (uestigi *Gen. H*¹ uestigia
*L*¹) aut (ut *B*) dici *o*, ubi gingiua *Junius*, haud *ed. a. 1480*
 spurcá magis gigni béstia (*vel* bestia aut gigni) aut dici
 hau potest *CFW* *Muellerus* spurca magis bestia hau d. aut
 fingi p. *Bue mus. Rhen. 29, 199*

VII

Quam perspícae, quám benigne, quám cito,
 Quam blánde, quam matérno uisast pectóre —! 60

Nonius 515, 30 'perspicace.' Idem 513, 19 'perspi-
 cace pro perspicaciter. Afranius Diuortio [59]

1 perspicate H^1 p. 515 perspice W^1 p. 513   2 uast *Ba*
 uias (*an uisa's?*) ϕ uiuis *Junius*   *Deest verbum*

VIII

Vigiláns ac sollers, sícca sana sóbria:

Virósa non sum, et sí sum, non desúnt mihi

Qui ultró dent: aetas íntegra est, formaé satis.

Nonius 21, 34 'uirosae mulieres dicuntur uirorum appetentes uel luxuriosae. Lucilius satyrarum lib. VII: dixi. ad principium uenio. uetulam atque uirosam Vxorem caedam potius quam castrem egomet me. Afranius Diuortio: uigilans' e. q. s.

2 uinosa *Juntina*   et si sim *Stephanus*, fort. recte   desint *Quicherat*

IX

Ecpónitor, uorrúncent cum syrmá simul.

Nonius 185, 28 'uerruncent, id est uertant . . . Afranius Diuortio: et ponito' e. q. s. Luditur in verbo 'uorruncent', quasi dictum sit de verrendo.

ecponitor, uorruncent *scripsi* et ponito auorruncent ω

X

65 Dispérii, perturbáta sum, iam fláccet fortitúdo.

Nonius 110, 13 'flaccet, languet, deficit . . . Afranius Diuortio: disperii' e. q. s.

sunt *L*

XI

'O diem scelerósum, indignum!

Nonius 174, 29 'scelerosi pro scelerati . . . Afranius Diuortio: o diem s. i.'

XII

Immo ólli mitem fáxo faciant fústibus.

Nonius 343, 22 'mitis est tranquillus et lenis . . . mitis est maturus . . . Afranius Diuortio: immo' e. q. s.

illi mitem $G^2 H^1$ illi molitem $B G^1$ illi limitem $H^2 W$ limitem *L*   paxo $B G^1 L$ faciant om. *B*

XIII

<Clam> nóbis dictes, quaéso, ne ille indaúdiat.

Nonius 126, 25 'inaudire, audire . . . Afranius Diuortio: nouis' e. q. s.

ita *suppl. x* nobis *Lipsius* nouis *ω* dictes *Lipsius* dictis *ψ, om. L* dicatis *Neukirchius* ne bis dicatis *Bue* indaúdiat *scripsi* inaudiat id *voce* id *compuncta L* inaudiat *φ*

EMANCIPATVS

I

nudiustértius

Tute áduenisti? — Quám diluculo.

70

Charisius p. 185 P. 'nudiustertius . . . Afranius in Emancipato: n. t. t. a. Significat autem: nunc est dies tertius.' Idem p. 192 P. 'quam diluculo.'

2 quom (*i. e. cum*) diluculo *contra Charisii testimonium x, qui in exitu illa versus post unius trochaei lacunam poni voluit (respondens e. c. sane praemittere poterat)* núdiust. t. a.? quam diluculo? *Bue*

II

. . . . quod héri ualetudo óbstetit.

Charisius 180 P. 'heri . . . quidam here putant dici debere. here quamdiu, heri quando. Afranius tamen in Emancipato: quod heri ualetudo, inquit, obstitit.'

ⁱ
obstétit *cod.*

III

post narráuero,

Nunc ést distentus ánimus ut negótiis,

Porro áutem propero.

Charisius p. 190 P. 'porro pro in futurum . . . Afranius in Emancipato: post' e. q. s.

2 ut *cod.*: *conici tot possit*

IV

pauló prius

75

Hinc ábiit.

Charisius p. 191 P. 'paulo prius Afranius in Emancipato: paulo' e. q. s. 'nos paulo ante dicimus.'

1 sq. paulo p. h. a. trochaei praeplacebant Studemundo

V

<Sic> sollicito corde corpus nōn potitur nūc quie.

Priscianus p. 703 P. 'quies quietis. Vetustissimi tamen hoc quoque secundum supra dictam proferebant declinationem. Afranius in Emancipato: sollicito' e. q. s. Anon. Bern. in Hageni anal. Helv. 132, 33 'vetustissimi quies quiei secundum quintam declinationem proferebant, unde Afranius dixit: sollicito . . . quie.'

potitur (tur in ras.) Halb. nunc del. Bothius, ut senarius fiat

VI

Cur nīmium adpetimus? — Némini nīmīum bene est.

Charisius p. 185 P. 'nimium.'

adpetimus. R. cod.

VII

. . ne tu summátim rationém putes.

Charisius p. 194 P. 'summatim.'

rationem Fruterius ratio cod. putas Fabricius, Fleckeisenus Philol. II 65

VIII

80 Maló pudenter métientem

Charisius p. 190 P. 'pudenter . . . Afranius Emancipato: malo p. m.'

mentientem Fabricius, fortasse recte

IX

Idcírco haec agere técum secreto ínstiti.

Charisius p. 196 P. 'secreto.' (afrā cod.)

h̄ (i. e. haec) cod.

X

Vt sínt repentino ápparandae núp̄tiae.

Charisius p. 193 P. 'repentino, pro repente . . . Afranius in Emancipato: ut' e. q. s.

XI

Deós ego omnis út fortunassínt precor.

Nonius 109, 17 'fortunare est prosperare et omnibus bonis augere . . . Afranius Emancipato: deos' e. q. s.

fortuna sint *W*

XII

Principíum hoc oro in ánimo ut sic statuás tuo,

<Me> officiis cogi ut ábs te seorsus séntiam

85

De uxória re.

Charisius p. 195 P. 'seorsus.'

1 principio *Fruterius* ut sic statuas tuo *Bothius* ut sistuo sta . . . s *cod.* ut sic tuo statuas *ed. pr.* 2 me *addidit Maehly, om. cod.*

XIII

Quam lénte tractat me átque inludit! . . .

Charisius p. 183 P. 'lente Afranius in Consobrinis [V] idem in Emancipato: quam' e. q. s.

XIV

Idem és qui semper, ídque ut rite intéllegas

Te fácere

Charisius p. 193 P. 'rite.'

XV

. . . . te fácere conpecto ómnia

90

Charisius p. 177 P. 'conpecto.' (compacto excerpta Bern.) Fortasse fr. XIV et XV cohaerebant.

conpecto ^a *cod.*

XVI

Viden út facunde cóntra causerís patrem?

Nonius 89, 9 'causari, causam dicere uel defendere . . . Afranius Emancipato: uidet' e. q. s.

viden ut *scripsi* (an uideo?) uidet *o* uide ut *Bentinus* iudex *Bue* (nec iudex longius aberat) lepide et *Bergkii* (concallide in septen. mutilo?) causeris *Junius*

XVII

Sic ést orator, sí quod oretúr, tulit.

Festus p. 182 M. 'oratores — — alias pro deprecatoribus, ut Terentius: orator uenio, facite exorator siem. Item et Afranius in Emancipato: sic est orator, si qui oritur .... alias' e. q. s.

oretur, tulit *scripsi* oritur tale *cod.*

XVIII

Vetúit me sine mercéde prosum Paúsias
Remeáre in ludum.

Festus p. 277 M. 'remeare redire — — Afranius ut in ea mancipato: uetuit' e. q. s.

1 prosum uetuit *coniunge* Pausias *scripsi, nam Graecis nominibus usus est Afranius v. 136. 189, Thaide in cognomine fabula. paucius cod. Paccius Scaliger*

XIX

95 Hém quid ais? — Mane, Sérui, quaeso, nísi molestum
est, paúca sunt

Técum quae uolo.

Charisius p. 214 P. 'hem.'

1 serua *ed. pr.*

XX

au, quíd me censes, óbsecro?

Nón audisti?

Charisius p. 214 P. 'au; Afranius in Emancipato [XXIV] idem in eadem: au quid' e. q. s.

1 *sq.* obsecro *respondenti tribuit Hermannus, sed cf. coroll. LXVI sq.*

XXI

Optándum uxorem, quae non uereatúr uiri.

Nonius 496, 28 'cum sit: ueretur illam rem ... ueteribus *genetiuos pro accusatio* poni placet. Afranius Compitalibus

[IV] idem Simulante [II] et in Emancipato: optandum' e. q. s.
(emancipato H¹L¹W: an emancipato?)

XXII

<O> quám beatæ scénicæ mihi uidentur mulieres, 100
Quæ iurgio terrént uiros desúbito et beniuoléntia

Nonius 517, 17 'desubito .... Afranius Emancipato:
quam' e. q. s.

1 scentæ *L* scentæ *Ba* scentæ *Par. C* mihi uidentur
Brugmanus p. 19 uidentur mihi ω 2 terrent (*vel* torquent)
uiros desubito et beniuolentia x : mulcent *sententiam explevisse*
puto. et beniuolentia terrent (fient *Palat.*) desubito uiros ω
et desubito beniuolentia terrent uiros *olim dederam caesurae*
legitimæ defectum polysyllabo excusans. iurgio uiolentiaque
terrent desubito uiros *Passeratius* quám beatæ s. Vidéntur
mulierés mihi, quæ iurgio Et beniuolentia úrunt desubito
uiros *Bue*

XXIII

'O! — Quid clamas?

Charisius p. 214 P. 'o dolentis est, ut ... Afranius in
Emancipato: o! quid clamas?'

Possunt etiam ex medio versu sumpta esse

XXIV

Au, mí homo! immo edepol uós supremum meúm
concelebretís diem.

Charisius p. 214 P. 'au.'

mi homo *ed. pr. m omo cod.* ¹ *Inter duas personas sic*
distribuenda et corrigenda esse au, mí homo. ¶ immo edepol
uos, s. m. concelebrantis diem Bergkii censebat. Exclama-
tionis sensum, ad quem sequentia necessario pertinent, Terentius
adelp. 336 declarat

EPISTVLA

Supparo indutus (XII), id est puellam mentiens (XIV)
adulescens in amatae domum irrepsit, ubi sero nescio quibus
turbis intercedentibus agnoscitur a matre irata. Id enim narrat
filia fr. XV.

. I

quís tu es uentoso ín loco

105 Soleátus, intempésta noctu súb Ioue

Apérto capite, sílices cum findát gelus?

Nonius 207, 32 'gelu ... masculini Afranius Epistula: quis' e. q. s.

2 nocte *F*¹, *Junius*: de noctu forma disseruit *Bergkii* *symp. I* p. 79 sub Ioue *scripsi* (cf. coroll. LXVII sq.) sub diuo ω sub niue *Lachmannus* sub dio *Mercerus* sub diu *defendit Bue mus. Rhen.* 20, 432 et 41, 312 subdius *Bergkii* 3 findit *Quicheratius*

II

. cómissatum prótenis rectá domum

Digrédimur.

Nonius 376, 6 'protinus ubicumque lectum est, contra usum intellectus communis, quo statim significare creditur, positum inuenitur, ut sit protinus porro ac sine intermissione, continuo, quod iunctum tenus eius significantiam confirmat aduerbii ... et quoniam non nulli ueterum pro eo, quod protinus est, protinam uel protenis conuerterunt, exempla de his necessaria decerpenda sunt. Afranius Epistola: comissatum' e. q. s.

1 sq. *redii ad librorum memoriam, auctore Ritschelio opusc.* II 245 sic <índe> com. p. r. digredimur domum *transposueram; nec refragor, si quis ut Bue septenarium iamb. continuare mavult* protenus *G*¹ protinus *W*¹

III

Huc uénit fugiens ténebrionem Tírrium.

Nonius 19, 3 'nebulones et tenebriones dicti sunt, qui mendaciis et astutiis suis nebulam quandam et tenebras obiciant; aut quibus ad fugam et furta haec erant accommodata et utilia ... Afranius Epistula: huc' e. q. s.

tenebrionem *edd.* tenebrione ω Tírrium: *nomen firmat tit. Praen. in ephem. epigr.* I 20 n. 53 tyrrium *P* Thurium *Guietus*

IV

110/1 Itaque ádeo extundo: ex ófficio datur mīhi custo-
diéndus.

Nonius 102, 15 'extundere est extorquere uel inuenire.'

1 sq. *Septenarium iambicum commendavit A. Luchs stud.*
I 69 itaque adeo: cf. *Ter. hec.* 201 atque adeo *Aldus* ex-
facio *F²L.*, quod exfacio interpretabar. exfacio *F¹* man-
datur in senario *x* idque ab eo extundo: ex officio mihi
datur custodiendus *Bue*

V

Hunc Tírrium autem mária Tyria cónciet

Festus p. 355 M. 'Tyria maria in prouerbium deductum
est; quod Tyro oriundi Poeni adeo potentes maris fuerunt, ut
omnibus mortalibus nauigatio esset periculosa. Afranius in
Epistola: hunc' e. q. s.

Tírrium scripsi ut v. 109. serrium cod., *Serranum inter-*
pretans seruari suadet Bue ferreum *Lipsius* Seruium vel seru-
lum *Bothius* Sententiam e. c. ut opprimat concludere poterat

VI

Ita íntricauit híus hanc rem témeritas.

Nonius 8, 28 'tricae sunt impedimenta et implicationes:
et intricare impedire, morari . . . Afranius Epistula: ita' e. q. s.

intricauit, *suprascr.* † impediuit *Ba* hanc *om.* *W*

VII

púlchre hoc incendi' rogum.

Ardét, tenetur: hóc sepulcro sépeliét 115

Nonius 221, 23 'rogus . . . neutri Afranius Epistula:
pulchre' e. q. s.

2 hic se pulchre *Neukirchius* *Nescio an* sepulcrum
praestet sepe (saepe) licet *H²W* sepeliétur *Aldina* sepeliar
Guietus sepeliétur: ilicet *Onions*

VIII

Nám proba et pudíca quod sum, cónsulo et pareó mihi,
Quóniam comparátum est, uno ut símus contentaé uiro.

Nonius 256, 25 'comparare ueteres confirmare et con-
stituire dixerunt . . . . Afranius Epistola: nam' e. q. s.

2 quom, in *mg.* quoniam, *H*

IX

... nón licet me quá contendi sémita
Péruenire.

Nonius 260, 15 'contendit proripuit uel direxit significat .... Afranius Epistola: non' e. q. s.

1 contendi *Gulielmius* contendis ω nón licet me quá contendi péruenire sémita *Bue, item, nisi quod* peruenire qua contendi, x

X

120 Iactábit sese. — Iáctet. — Mihi erit trístior.

X. XI Nonius 410, 1 'tristis, iratus. Afranius Epistola: iactauit ... tristior, id est iratior. idem in eadem: idem natura t. p.'

iactabit *Passeratius* iactauit ψ iactat L^1

XI

Idém natura trístiori paúlulo

id est *GHL*: an is est? paulato $G^1 H^1$

XII

tace!

Puélla non sum, súpparo si indúta sum?

Nonius 540, 13 'supparum est linteum femorale' (immo 'femineum') 'usque ad talos pendens, dictum quod subtus appareat ... Afranius Epistula: tace' e. q. s. Festus p. 310 M. 'supparus ..... uestimén —' Paulus p. 311 M. 'supparus uestimentum puellare lineum, quod et subucula, id est camisia, dicitur. Afranius: puella' e. q. s. Schol. Bern. B Lucani II 364 p. 72 U. 'supparum est uestimentum puellare lineum, quod et subucula .i. camisia dicitur. Afranius: puella non sumus. est autem uestis quae restringit umeros, ne repugnet puella.' (scr. 'ne repugnent papillae').

1 te $H^1 P$ Trochaei .'. tace! puélla e. q. s. *Studemundo* placebant

XIII

Quamquam ístaec malitiósa non tam cáleo,
125 Tamén fefelli.

Nonius 482, 9 'sic et callet illam rem pro illa re ...
Afranius Epistula: quamquam' e. q. s. (Afranius Epistula
om. Bamb.)

1 ista haec *LW* ista *P* 2 tamen non fefelli ω : non
delevi, nisi tamen latet in eo vel uos vel ut *Bue* coniecit hunc.
tam non fefellit *Bothius*

XIV

... succrotilla uoce serio

Festus p. 301 M. '[succrotilla] tenuis diceba .....
Titinnius — [Afra]nius in episto ..... tilla uoce
serio.'

XV

Ego misera risu cládestino rúmpier,
Torpére mater, ámens ira féruere.

Nonius 382, 20 'rumpere, defetigare ... Afranius in
Epistola [127].' Idem 503, 14 'ab eo quod est feruit, breuiato
accentu feruere facit, ut spernit spernere.'

1 misera risu *H² LW* miser risu *G² H¹* miseri su *G¹*
miseri sub *B* miseri sum *P¹* p. 382 miso (misso *P*) ω p. 503
rumpie *Ba H L* p. 503 2 torpere *Schegkius* torfere ω tor-
queri *Quicheratius* turgere *Bue*, quod commendatur *Plauti*
Most. 699 *Casin.* 325 amens ira *Mercerus* amenstrua *Ba*
amens tra φ

XVI

Me auctóre, mater, ábstinebis. — Quíd nisi?

Festus p. 257 M. 'quid nisi usurpauisse antiquos testis
est Afranius in Epistula: me' e. q. s.

quod nisi *cod.* quid nisi alteri personae tribuit *Bothius*

XVII

Amáre, habere púerum depositúm foris 130

Nonius 279, 12 'deponere est commendare ... Afranius
Epistola: amare' e. q. s.

habere *om. B*

XVIII

<uento per>culsám ratem

Festus p. 273 M. 'rates [uocantur tigna inter se colligata,] quae per aquam agan[tur, quo quidem uocabulo] interdum etiam na[ues ipsae significantur.] Afranius in Epistula ..... culsam ratem.' Supplevit Scaliger.

XIX

<di te sóspitem> seruént tuis.

Festus p. 301 M. 'sos[pes significat apud] omnes fere auc[tores saluum. sic] Afranius in Ep[istula: di te sospitem] seruént tuis.' Supplevit Scaliger.

EXCEPTVS

EXCEPTVS ex mari a piscatore (IV—VIII) fortasse amoris miseriis ad consilium mortem sibi contrahendi adactus fuerat. Potest autem amica eius fuisse Moschis, de qua I—III, quaeque, ut reconciliaret desperantem, quasi de mortuo viro lamentari subauscultante eodem simulaverit (X—XII).

I

Meretríx cum ueste lónga? — Peregrino ín loco
Solént tutandi caúsa sese súmerē.

Nonius 541, 10 'meretrices apud ueteres subcinctiore ueste utebantur.' Cf. Varronis sat. 302 B.

1 *Personas distinxit Bothius*   2 solant *P*   causas *ēe*
Ba causa sese *** *P*

II

135 Consímili grassantúr uia, quibus híc est omnis cúltus

Nonius 316, 9 'grassari etiam dicimus ambulare ... Afranius Excepto: consimili' e. q. s.

grassatur *B*   uia a quibus *H² L W* (*notabili ablativi*
uiaa scriptura)   hic *supra add. L*

III

Vbi híce Moschis, quaéso, habet, meretríx Neapolítis?

Nonius 318, 2 'habere rursus habitare ... Afranius Excepto: ubi' e. q. s.

hice *Bergk*ius hic *ω*   moscis *ψ* morcis *G¹*   meretrix
ed. a. 1471 meletrix ω

IV

'Abi tu: appellant húc ad molem nóstram nau-
culam . .

Nonius 238, 24 'appellare est applicare.' Sed fugit
Nonium coniunctivum modum esse: appellere Quicheratius.

*Numeros perspexit Hermannus ultimam tamen vocem nau-
culam pronuntiarí iubens. Suppleri posse iube monet Bue:
sed obviam alia quoque sunt, e. c. interim. Cf. coroll. LXVIII*

V

Tum íteribi loci conscendo cúmbam piscatóriam,
. . . . uénio, iacitur áncora, inhibent léniter.

Nonius 535, 30 'cumba. Afranius Excepta: tum' e. q. s.

1 tum conscendo (conscendam *Ba*) cumbam íteribi luci
(íteritus lucilius *P*) ω , quae correxi: loci *J. Fr. Gronovius*
2 ueno *P* uento videtur scribendum esse, primam dipodiam e. c.
mox silente explere poterat. inuenio *Junii* margo leniter
Bothius leuiter ω

VI

Profíciscor: res tempús locus, simul ótium hortabátur, 140
Vt óperatum illum dégerem sanctúm diem Diánae.

VI. VIII Nonius 523, 13 'operari est deos religiose et
cum summa ueneratione sacrificiis litare uel conuiuari . . .
Afranius Excepto: profíciscor' e. q. s. 'idem in eadem [VIII]'

1 sq. numeros agnovit *Bothius* templum *P* semul *L*¹
2 operatum ψ operatam *H*² operam *H*¹ *P* operata *Bue* operans
Quicheratius illum diana (diane *L*) digeram (degerem *H*² *L*
dierem *Ba*) sanctum diem ω , qui ordo servari potest si septena-
rium trochaicum iambico sic adiungere non dubitabis (cf. coroll.
LXVII) illum digeram sanctum diem Dianae *Bothius*

VII

Conchás echinos, óstreas marínas . . . .

Nonius 216, 11 'ostrea generis feminini . . . Afranius
Excepto: concas' e. q. s.

quod praem. *H*¹

VIII

Iubeo hóminem tolli et cónlocari et cónfoueri: sóluo
Operám Dianae.

Vide VI.

1 *In dispescendis versibus Studemundum secutus sum: post*
tollí *versum priorem finiveram* locari *Ba* 2 *opera*
Diane *Ba*

IX

145/6 Fít opus luculéntum hocedie: <uíctus> herbam
dét . .

Nonius 317, 19 'herbam ueteres palmam uel uictoriam
dici uolunt . . . Afranius Excepto: fit' e. q. s. Cf. Varro apud
Servium Aen. VIII 128, Pauli Festus s. v. 'herbam do' p. 99 M.,
Plinius n. h. XXII 4, 4, Placidus s. v. 'herbam dedit' CGL. V
73, 20 G.

hocedie *Bergkiius symb. I 87 tetrametrum creticum catal.*
dimensus. hoc dici ω hoc die *Hermannus* hoc uici *Passe-*
ratius. hoc diei *vel* hoc: dic ei *conieceram* *Ante* herbam *ra-*
sura in W *Vel* uolo *vel* iube *addi licet* *Baccheos olim*
discripseram: item recepta Passeratii coniectura x

X

De uíta ac morte dómini fabulábere
Aduórsum fratrem illíus ac dominúm suum — ?

Nonius 232, 25 'aduorsum rursum apud significat . . .
Afranius Excepto: de' e. q. s.

1 *deuito H¹ diuita L¹* fabulabere *Bothius* fabulauere
(fabulare *H¹*) ω fabulauerit *Neukirchius* 2 *et bis memoratus*
dominus molestus et suum quo referatur obscurum. tuum Bothius

XI

. . si ille haec nunc séntit, facere illí satis
150 Vis, quánta illius mórs sit maceriés tibi?

Nonius 138, 13 'maceries' ('maceries maceratio' mg. HW)
'Afranius Excepto: si' e. q. s.

1 illaec *Fruterius* nunc] *an* non? facere uis illi satis
senarium concludens Bothius 2 fiet *idem*

XII

Quod uítæ studium aut quód praesidium in pósterum
 Mihi súpponebas, mé cum priuarés tui?

Nonius 498, 15 'genetiuus pro ablatiuo ... Afranius
 Excepto: quod' e. q. s.

2 priuares *scripsi* priuis ω priuasti *Mercerus*, fort. recte
 (*sed cf. coroll. LXIX*) priuaris *Quicheratius* tuis *Ba*

XIII

Audíte, pueri, paúca: uos succédite.

Nonius 403, 20 'succedere, ingredi ... Afranius Excepto:
 audite' e. q. s.

XIV

Et iám depellis míhi manum pa<térnam> per-
 palaéstricos.

Nonius 154, 12 'palaestricos, quasi ex usu palaestrae.'

et iam *separatim scripsi*, *sed fortasse* em iam *verius*
 paternam perpalaestricos *conieci* paper alestricos *L* pape pa-
 lestrios *H* pape palestricos *EF*ⁿ perpalestricos *F*ⁿ paper pa-
 lestricos *W* papae palaestricos *Junius* pater palaestricos *Mer-*
cerus palaestricos in *senario Bothius* *Laudat adulescens*
callidum serum, qui poenam iramque paternam a se avertat
 (*cf. coroll. LXIX*)

XV

Atque ádeo nolo núdo petiolo éxeas.

155

Nonius 160, 16 'petiolus, a pede diminutivae. Afranius
 Excepto: atque ... petiolo es pus. petigo ... porrigo ...'
 Fortasse quaedam ad 'pus' pertinentia librariorum turbis in
 nostrum locum irreperunt.

exeas *conieci*, *sed incerta omnia*. es pus ω esse plus *Bothius*
 ire rus *Neukirchius* est opus *Guietus* hospites *Kochius* asperos
 (Transíre sílices s. scopulos) *vel* asperas (Vías percurrere) *olim*
temptabam; aes petas, scil. mendicans, *Bue*

FRATRIAE

I

Formósa uirgo est: dótis dimidiúm uocant

Istí, qui dotis néglegunt uxórias:

Praetérea fortis.

Nonius 306, 17 'fortis rursum formosa. Plautus Milite
... fortis etiam diues ... Afranius Fratrís: formosa' e. q. s.

1 midium BGH

II

Dat rústico nescío cui, uicinó suo

160 Perpaúperi, cui dícat dotis paúlulum.

Nonius 280, 25 'dicere etiam promittere ... Afranius in
Vopisco [VII] idem Fratrís: dat' e. q. s.

1 dat Bothius da ω det Lipsius

III

Pistóri nubat? cúr non scriblitáριο,

Vt míttat fratris filio lucúntulos?

Nonius 131, 27 'lucuns ... Afranius Fratrís: pistori' e. q. s.

1 nubat *W* *mg.*, *Lipsius* nouat in *litura*, cum ante fuisset
uocat, *W* nouat (nouit *Vrbín.* 307) φ *Interpungendum post*
nubat et scriblitarium a pistore discernendum esse intellexit
Neukirchius scriblitatio tuetur Ritschelius nov. exc. Plaut. I
118. scriblitatio H² P W (cf. Petronii c. 35. 66) scribitario
EFH¹ L 2 lucuntulos Bue (cf. Titin. 166 CGL. III 316, 1 G.)
lucunculos Lipsius liculentulentulus F¹ L luculentulus EHP²
W² lucaentulus F³ luculentus lus P¹ luculentus W¹

IV

Septémbris heri Kaléndae, hodie ater ést dies.

Nonius 73, 32 'atri dies dicuntur, quos nunc nefastos
uel posteros uocant. Afranius Fratrís: Septembris' e. q. s.

erant *inserit in sept. troch. Onions* here *Lachmannus in*
Lucr. 388: cf. Ritschelius opusc. II 255 atri *F² H¹* altri
F¹ L² aliter *L¹* est *Onions* e *P¹*, *om. φ* hodiést *vel*
hocedie olim conieceram: hiatum tuebatur Lachmannus

V

Cómmemorabo, osténdam illius fácta et spurcitiam
ímprobi.

Nonius 393, 32 'spurcum, saeuum uel sanguinarium ...
Afranius Fratrís: commemorabo' e. q. s.

furta α spurcitiam *Junius* spurcitia ω

VI

retinébitur

165

Viri hác uoluntate única probábili,
Praegnátém quod non éxigat.

Nonius 291, 2 'exigere est excludere ... Afranius Fratrís:
retinebitur' e. q. s.

2 uiri hac *scripsi* uir ut ω uiri haec *Bothius* uiri ex *Neu-*
kirchius única *Fruterius* una ω unice α 3 pregnantem
*BH*¹ quo α *Integri senarii duo* retinébitur uiri uolun-
tate última Probábili, praegnátém quod n. e. *Buechlero* viden-
tur, eosdemque numeros *Bothius* probauerat

VII

. . nunc uide hóc quo pacto ego aúrum in medium
próferam.

Tú, †Castalia, cógita, tu fínge fabricare út libet.

Nonius 309, 16 'fingere, simulare mendacium. Afranius
Fratris: nunc' e. q. s. Cf. Plauti *Asin.* 102.

1 non *BGH*¹ hoc *om. B* ego *Fruterius* eo ω
2 Castalia nomen cum per se rarum tum in togata suspectum,
sed quod confidenter eius loco reponas non suppetit, quamquam
non pauca sunt obuiam: e. c. Caecilia Caltilia Cartilia Caruilia
Catulla catilla catulastra; cata illuc α , consulta *Bue mus.*
Rhen. 29, 200 coniecit ut *ed.* 1471 uti. ω

VIII

. . . nullám profecto accéssi ad aram, quín deos 170
Supplícis sumptu uótis donis précibus plorans óbsecrans
Nequísquam defetígarem.

Nonius 398, 20 'supplicium rursus supplicatio ... Afranius Fratres: nullam' e. q. s.

2 uotis *Scaliger* uatis ω

IX

.. id aurum mé condonat lítteris.

Nonius 497, 29 'accusatiuus uel nominatiuus pro ablatiuo .... Afranius Vopisco [XXIV] idem Fratrís: id' e. q. s.

X

... sperátam non odí tuam.

X. XI Nonius 175, 1 'speratum, id est sponsum' ('speratam ... sponsam' *Scaliger*) 'Afranius Fratrís [XI] idem in eadem: speratam n. o. t.'

speratum F^1 odit H^1

XI

175

curre, núnčia

Veníre et mecum <mé> speratum addúcere:

Vide út puellam cúrent, conformént probe.

1 curre et ω , *delendum et vidit Kiesslingius: cf. coroll.*
 LXIX ecnuntia x 2 me x , om. ω , ante et add. *Lipsius*,
ipse meam ante speratam inserueram (cf. Ritscheli opusc. III
 190) adducere EH^1 adduce φ adduce speratam meam
Scaliger 3 inde conieceram ut *Lipsius* at $H^2 W$ ad
 $EFH^1 L$ uideant *Onions* confirment ed. a. 1476 probe
Studemundus iube ω

XII

Nón potest quin illa stacta lónge quacumque ís olat.

Nonius 147, 1 'olat pro oleat. Afranius Fratrís: non' e. q. s. *Priscianus* p. 838 P. 'oleo oles et olo olis. Afranius in Fratribus: non' e. q. s.

qui in *Bamb. Prisciani*, $EFH^1 L$ *Nonii* illa tacta *Nonii* $H^2 W$ illa est acta *Prisciani Reg. Bamb. Bong. Sang.* illa acta *Grut. Carolir.* quacumque is scripsi: cf. coroll. LXIX sq. que et cunctis *Priscianus* que et multis *Nonius* olit *Barb. Prisciani* corr. m. ant. olit *Sangall. Grut. Carolir.* solat $F^1 L$ *Nonii*

XIII

Mea nútrix, surge sí uis, profer púrpuram:

Praecláuium contéxtumst.

180

Nonius 64, 25 'praeclanium, pars uestis, quae ante clauum textitur. Afranius Omine [VIII] idem Fratris: mea' e. q. s.

2 contextumst *scripsi* contextus ψ contextum $F^3 H^1$

XIV

Dimíttit adsestrícem, me ad sesé uocat.

Nonius 73, 29 'adsestrix femininum est ab eo, quod est assessor. Afranius Fratris: dimittit' e. q. s.

se H^1 esse W^1

XV

. equidem prandére stantem nóbiscum incinctám toga

Nonius 540, 32 'toga non solum uiri, sed etiam feminae utebantur. Afranius Fratris: equidem' e. q. s. Cf. Plauti Stich. 765.

et quidem P se quidem x incincta H^1 toga *Bothius* togam ω

XVI

'Interim meréndam occurro: ad cénam cum uení, iuuat.

Nonius 29, 1 'merenda dicitur cibus, post meridiem qui datur. Afranius Fratris: interim' e. q. s.

ad merendam x in m. *Bue* accurro *Lipsius* accuro *scripseram* (cf. coroll. LXX) ad cenam om. $F^1 L$

XVII

. . . facile mánducari quí potest.

Nonius 477, 12 'manducatur pro manducat . . . Afranius Fratris: facile m. q. p.'

Ex fratris titulo *elici posse quod ad supplendum versiculum usui sit, velut panes tris, scite monuit Bue*

XVIII

. . . . . ó sacrum scurram ét malum!

185

Nonius 397, 22 'sacrum etiam scelestum et detestabile; ita et consecratum. Afranius Fratribus: o' e. q. s. (corr. Junius).

scurram *Ald.* succurram (*vel* succuram) ω

XIX

Proin tú, cum quaeram, né requiram té uide.

Nonius 434, 14 'quaerere et requirere hoc differt, quoniam requirere est diu quaerere. Afranius Fratrís: proin' e. q. s.

cum *ms. Fabri* tum φ

XX

... aquam <úmquam> ex ceno hauríre, qui lauerént manus.

Nonius 504, 17 'lauere etiam inde manauit ... Afranius Fratrís: aquam' e. q. s.

Expleri posse sententiam sic fere an uidisti aquam umquam ex caeno h. e. q. s. monui in coroll. LXX coeno ed. 1511 sino MOP, Scaliger seno φ exs aëno Bue qui] qu P

XXI

187¹. . . . . labella bálineis

Nonius 544, 31 'lineas (lenis Junius), uasi genus. Afranius Fratribus: labella lenis. Laberius in Cofino: ... labella lenis.' Cf. coroll. LXXI.

balineis *scripsi* (*cf. Laberi v. 38*) lenis (lenes *CLP*) ω
lineis *Nonius legisse videtur*

IDA?

Nostrum ín conuentum aut cónsessum, ludúm lapsum-
que petúlcum

Festus p. 206 M. 'petulantes et petulci etiam appellantur, qui proteruo impetu et crebro petunt laedendi alterius gratia. Vergilius — et Afranius in Ida: nostrum' e. q. s. (Idam puellam tuetur Hertzius annall. philoll. 1870 p. 760, qui olim mus. Rhen. 3, 621 Icta, i. e. Iureconsulta coniecerat. Ira comparata Menandri fabula Ὀγγή Neukirchius. Servavi librorum scripturam, cum adfirmari nil possit.)

ut confessum *cod.* lapsum ludumque (lapsum *ut verbum sit*) *Bergk*ius ludum lussumque *Bue*

INCENDIVM

Suetonius vitae Neronis c. 11 'ludis quos pro aeternitate imperii susceptos appellari Maximos voluit (Nero) . . . inducta est et Afranii togata, quae Incendium inscribitur, concessumque ut scenici ardentis domus supellectilem diriperent ac sibi haberent.' Menandri fuit fabula *Ἐμπιπρωμένη*, sed de argumenti similitudine nihil proditur fragmentis.

I

. . . seruus ést mihi Nicásio,

Scelerátus curiosus, is cum filio

190

Coicéerat nescío quid de ratiúncula.

Nonius 268, 1 'coicere, furari, auferre. Afranius Incendio: seruus' e. q. s.

2 curiosis cum *BGH¹P* 3 coiecerat *scripsi* ei (*om. BGH¹*) coicere (*cohicere L*) ad (*aut, corr. at B*) *ω* ratiuncula *Junius* latruncula *ms. Junii* latratiuncula *φ*

II

Expéiurabant, éxecrabant se ác suos.

Nonius 473, 24 'execrarent.'

expeierabant *suadebat Studemundus, non iniuria: cf. coroll. LXXII*

III

O púere púere, síne prospicere mé mihi.

Priscianus p. 697 P. 'hic et haec puer vetustissimi protulisse inveniuntur . . . Afranius in Incendio: o' e. q. s. (Africanus Bamb.)

prospicere mihi, *addito me, Reg. corr. me* prospicere memet *Sang. Grut.* mihi *παρὰ προσδοκίαν dictum censet Bue*

IV

Illúd memento, né quid inprudéntius

Blaterés.

195

Nonius 78, 33 'blaterare, confingere per mendacia. Afranius Augure [IV] idem Incendio: illud' e. q. s.

1 imprudentius scripsi in primis (inpris *W*¹) ω quos secutus olim post in primis ultimum senarii pedem deesse statueram. Praeterea in coroll. LXXII octonarium illud m. inprimis, ne quid blateres imprudentius proposui ne quid inprimis blatis *Bothius* ne quid in primis blatas vel inprimis ne quid blateres *Hermannus*

V

Itaque <quia> spissum uidetur fieri, non possum domi Meum uirum expectare, quem mihi studeo iam dudum dari.

Nonius 392, 16 'spissum significat tarde ... Afranius Incendio: itaque' e. q. s.

1 quia (vel quom: olim nimis) inserui. Conieci praeterea idque quia vel itaque, nam spissum mihi uidetur *marvult* *Buc* possunt *BGH¹LP*

VI

Non usque quaque idoneum inuenias locum,
Vbi de repente cum uelis facias lutum.

Nonius 518, 6 'de repente ... Afranius Incendio: non' e. q. s.

1 inuenias *om. Ba* iocum *H¹LP* locus *CH²* 2 lucrum *Lipsius*

VII

200 Atque etiam incedit hoc: procul concessero.

Nonius 270, 6 'concedere, recedere uel cedere ... Afranius in Incendio: atque' e. q. s.

etiam] ideo etiam *B*: possis ac uideo incedit conicere *ellam Lipsius*: cf. *Caec. 76* eccum *Gulielmius* incedit *Gulielmius* incendit ω hoc, i. e. huc ω huc *Lipsius*

INIMICI

I

300 Hoc obsecro igitur agite et me adiutamini.

Nonius 477, 27 'adiutatur pro adiutat ... Afranius Inimicis: hoc' e. q. s. (amicis *H¹*)

obsecro is igitur *Ba* ut me adiutemini *ed.* 1476 *Fortasse*
et *omittendum: cf. coroll. LXXII*

II

Multa atque molésta es: potin' út dicta facéssas?

Nonius 306, 25 'facessere est facere. Ennius ... dicta facessunt. Afranius inimis: multa ... dicta facesses?' (Inimicis Junius)

Sotadeum agnovit Bue: cf. Hermannus Elem. 454 sqq. Leo cant. Plaut. 38; anapaestos ... multa atqué m. es: p. út <nunc> dicta f.? fecit x es add. H² dicta] hinc Hermannus facessas Junius facesses ω

LIBERTVS

I

Nolo híc te uideat: dóminus est: puér, facesse hinc . .

Nonius 307, 3 'facessere significat recedere ... Afranius Liberto: nolo' e. q. s.

Agnovit numeros Hermannus: finire versum prope potuit. est] st! Madricus en x set Bue nideat dominus coniungens et puer vocativo senarium concludens

II

'Eius monilis póssestricem

Nonius 150, 27 'possestrix a possidendo. Afranius aliberto tius m. p.' (alibertotius ψ a libertotus Vict., mss. Merceri aliter eius Scaliger Liberto: tui Mercerus). De forma nominis possestrix et similium cf. coroll. LXXII sq.

eius *Scaliger (vide supra)*

III

Meum sál, si bene uisúm mihi

205

Valerius Probus de nom. CGL IV 209 K. 'sal Fabianus causarum naturalium neutro genere dixit ... idem masculino pluraliter ... Afranius Liberto: meum sal, si bene uisum mihi, genere neutro.'

Verba si bene uisum mihi utrum grammatici sint an comici ambigebat Endlicherus

MARITI

Meon obsequere amóri? — Oboedibó tibi.

Nonius 507, 29 'oboedibo. Afranius Maritis: meo' e. q. s. (Materteris Junius)

Personas distinxí meon scripsi meo Ba meo ut φ obsequere scripsi obsequerer ω obsequar ed. 1480 obsequare Neukirchius

MATERTERAE

Moriens olim mater sororibus suis puellam commendaverat (fr. I): quae iam adulta partes in hac fabula primarias habuit.

I

postquam sé uidet

Inibi ésse, gnatam páruulam soróribus

Comméndat.

Nonius 124, 21 'inibi pro sic et mox.'

1 uidet scripsi et senarios restitui uidit ω 2 gnatam scripsi gignastum H¹ gignatum F¹ gignatum φ ignotam Junius ingratam Neukirchius

II

210

quo deféssa expectandó domi

Sédi, quod spissó uenire Mánius uisúst mihi.

Nonius 392, 19 'spissum significat tardum . . . Afranius Incendio [V] idem Matertera: quod defessa' e. q. s.

1 quo Bue quod ω: vel deleri ut dittographia ortum vel quom corrigi licet spectando BGHP 2 Manius uisust mihi scripsi uisum est mani mihi ω uisus est mani m. Bothius uisus e. nimium m. A. Luchs stud. I 68

III

Quid ístuc est? quid flés? quid lacrimas lárgitus?

Prolóquere.

Nonius 514, 30 'largitus pro large.'

1 quid ístuc aut sed quid istuc Bergkii: hoc ipsum acephalo versu indicare volueram. quid istuc Ba qui istuc φ lacrimas om. Ba largitū Ba L 213 et 214 in unum versum

proloquere. — perii! lacrimae l. s. *concinnari iubet Bergkiius l. l.: mihi iuxta ponere frustra nullo testimonio coniuncta prudentius visum*

IV

. . . perii! lácrimae linguam saépiunt.

Nonius 41, 3 'saepiunt significat tenent, impediunt . . .'

V

. . . . ah tu éloquens <es>: ílicet.

215

Charisius p. 180 P. 'ilicet pro nunc Afranius in Materis, cum quis' (is codd., corr. Bothius) 'balbum supra modum disserere conantem laudaret: an tu eloquens ilicet? id est subito vel extemplo.'

ah *Neukirchius* an *cod.* ain tu? *Bergkiius symb. I 18*
es *addidi, om. cod.* Absque *Celsi* testimonio possis scilicet *conicere*

VI

. . . causam cóicere hodie ad té uolo.

Ambón adestis? prófuturos árbitror.

Nonius 267, 32 'coicere, agere.' Cf. Rud. Schoell XII tab. rel. p. 101. 118.

2 ambo si adestis *Bothius* praefuturos, scil. praesentes futuros *Studemundus*

VII

. . . . ínguen plemen pápulam panum týmpanum

Nonius 149, 25 'panus . . . tumor quoque inguinum ex formae similitudine sic uocatur. Afranius Matertera: inquem' e. q. s. Cf. Lucilius 1117 L.

ínguen *Passeratius* inquem *H² L W* inquam *E F H¹*
plemen *Bue conl. CGL VII 99, 9 G., item CGL IV 145 V 474 G.*
plenam *ω* flemen *Onions* plenum *Passeratius* pabulam *F¹*

VIII

. . . . . exequias cántitant.

218¹

Festus p. 161 M. 'naenia est [carmen, quod in funere laudandi] gratia can[tatur ad tibiam — — Afra]niius in Materte[r]is . . . . . exe]quias cantit — ' Supplevit Scaliger.

*cantitant si scribis, exitum, si cantitabant Scaligeri praeferens,
principium versus habes*

MEGALENSIA

ât ego sero sêntio

220 Te nón amare mé cordate ac sániter.

Nonius 515, 21 'saniter. Afranius Negalensibus: ad-
esto' e. q. s.

1 at (*vel* ah) ego sero sentio *scripsi*. adesto assentio *HL*²
PW adesto adsentio (asentio *C*) *φ*. *Olim visum erat* adesto
dittographia ortum esse: in textu ah sentio *scripseram*. at esto:
assentio *Neukirchius*. at esto. — a sentio *x* 2 cordate *scripsi*,
item Bue coni. adorate *BaH¹L* adorare *H²W* adoro te *P*
suauiter *Palmerius*, *etiam in lemmate: cf. coroll. LXXIII*

OMEN

I

. . amabit sápiens, cupient céteri.

Nonius 421, 19 'cupido et amor idem significare uiden-
tur, et est diuersitas. Cupido enim inconsideratae est neces-
sitatis, amor iudicii . . . Afranius in Omine: amabit' e. q. s.
Servius Dan. in Aen. IV 194 'cupidinem ueteres immodera-
tum amorem dicebant. Afranius Cinerario [III] . . . . amant
sapientes, cupiunt ceteri.' (Excidit: idem in Omine.)
Apuleius apolog. c. 12 p. 19 B, 'quapropter, etsi pereleganter
Afranius hoc scriptum reliquit: amabit . . . ceteri, tamen'
e. q. s.

amabit (*sic* *H¹* ambit *H²LV*) sapiens *Nonius* amant sa-
pientes *Servius* cupient *Servii quoque Bern.* cupiunt *Ambros.*
Servii, Daniel

II

Datátim uxorem ut lúdas . . . . .

Nonius 96, 17 'datatim, id est inuicem dando . . . Afra-
nius homine: datatim' e. q. s. (hominem *H¹L*)

laudas *P*

III

Atque ille derepente in iumentum exilit.

Nonius 518, 8 'derepente ... Afranius Incendio [VI] idem in homine: atque ... exilit. Contendit oculos' e. q. s. Vide pall. inc. inc. 22.

IV

. . . . . bacillum delicátum

Cornéolum poscit.

225

Nonius 78, 18 'bacillum' (ita Ba 'baccillum' φ) ... 'Afranius hominem: baccillum' e. q. s. (homines Bamb. cum ceteris classis δ)

1 sq. numeri sunt Hermannii Ex homines titulo fortasse sibi eliciendum bacillum W¹ baccillum φ delicatum δ deligatum φ 2 prociat Passeratius prociat Bothius in senarii fine

V

. . . tibi in utrâque parte póllet et paritér potest.

Nonius 375, 5 'pariter, similiter. Afranius homine: tibi' e. q. s. (omnem B hominem GL)

Septenarium tibi in utraque parte pariter póllet et p. p. compleri iubet Bue tibiis in utramque partem (sic iam Bothius) x

VI

Satis fórtiter, <puéllae,> palo uéstras scicidistís colus.

Priscianus p. 890 P. 'scindo scidi. Vetustissimi tamen etiam scicidi proferebant ... Afranius more antiquo dixit in Omine: satis' e. q. s. (homine libri 'colus τὰς ἡλανά-τας' Ba)

palo Bothius paulo ω Paulla Neukirchius pol in senario Bergkii

VII

Ea mémoriter, cum uénero, confécta ut offendám . .

Nonius 359, 3 'offendere, inuenire ... Afranius Omine: ea' e. q. s. (omine, ne in ras., B homine GLW) Cf. Plauti Pseud. 163.

Disposuit versum Hermannus tene in fine suppl. x mé-
mineris Ea mémoriter ... offendam domi Bergkii

VIII

Tértium diém praeclauium únum texere . . .

Nonius 64, 22 'praeclauium, pars uestis, quae ante clauum textitur. Afranius homine: tertium' e. q. s.

tertium] totum, *ut senarius fiat, Bue* unum te detexere *septenario x* unum solum texere *ipse proposui coroll. LXXIII*

IX

230 Ipsí me uelle uéstimenta dícito.

Priscianus p. 694 P. 'ipsi pro ipsius Afranius in homine: ipsi' e. q. s.

X

Cedo púrpurisum!

Nonius 218, 24 'purpurisum genere neutro. Afranius homine: c. p.' Conferri Plauti Most. 261 iussit Fleckeisenus.

PANTELIVS*

PANTELIVS scripsi, Attin intellegens sive *Πανθήλιος* sive *Παντέλιος* cognomine fuit. Cf. Prelleri mythol. Rom.² II 392; olim Patelia, quam Patellam vel Patellanam (Prelleri l. l. II 223 sq.) intellegebam.

I

Contémnes? liber nátus est, ita máter eius díxit,
In Gállia ambo cúm emerem.

I—III Charisius p. 95 P. 'ambos Terentius in Adelphis . . . idque Helenius Acron sic oportere dici in eadem Terentii fabula disputauit, Verriumque dicit errare, qui putat hos ambo dici debere; indifferenter autem locutos ueteres uberiora dabuntur exempla. Afranius in Panteleo: contemnes, inquit, liber' e. q. s. (Pantaleo ed. pr. Pantaleonte Junius. De *Παντελείῳ* cogitavit Lindemannus.) 'item idem in eadem [III] . . . ambo Afranius in Panteleo [II]' (Pantaleo ed. pr.)

1 contemnens *ed. pr. An* contemnis? 2 ambo cum *Her-mannus* cum ambo *cod.*

II

. . . *reuocas* nós ambo ad perículum.

periculum *cod.* praelium *ed. pr.* *Initium septenarii sit*
reuocas nos ambo ad periculum

III

Séd eccos ambos

235

ecos scribendum: cf. coroll. ad trag. p. LI et Fleckeisenus
annall. philoll. 1871 p. 812

IV

citer

235¹

Priscianus p. 607 P. 'citimus . . . Afranius tamen etiam
 positium eius citer protulit in Patelia teste Aruntio.' (pa-
 tellea Bamb. Halb. Sang. Bong., a post. in ras. duarum litt.
 pos., patellea m. alt., Barb. patellia Grut. patelle. atesa
actra
 Reg. Patella vulgo)

POMPA

I

Tenéto: in medio némo est. magnificé uolo
 Fluctuátim ire ad illum. accípite hoc, tege tu et
 sústine!

Nonius 111, 29 'fluctuatim, iactanter et solute.'

1 teneto scripsi tene tu (ten** F¹) *a*, quod ita olim serva-
 bam, ut primam syllabam (e. c. em) periisse statuerem. tene tu
 hoc *Muellerus prosod. Plaut. 471* tene tu, inquam *Onions*
 tenetur: nemo in mediost *prop. coroll. LXXIII* 2 fluctuatim
*EFW*² fluctuatim *PW*¹ fluctuat *HL* fluctatim in scaena puto
pronuntiatum esse: cf. Varronis sat. 123, 3 B. illu* F¹
 accipito x

II

ínterim

Túa clienta

Charisius p. 77 P. 'cliens communis generis est: inuenimus
 tamen et clientam apud Afranium in Pompa: interim t. c.'

PRIVIGNVS

I

Orbús uirili séxu adoptauit sibi

Festus p. 334 M. 'sexu, natura habituque, ex Graeco quam illi uocant *ἔξις*. Afranius in Priuigno sic ait: orbus' e. q. s. (sic agit cod., corr. Vrsinus)

II

Vxórem quaerit fírmamentum fámiliae:
Sciás abesse ab lústris ingeniúm procúl.

Nonius 333, 15 'lustra etiam lupanaria dicuntur ... Afranius Priuigno: uxorem' e. q. s. (praugno GH)

2 lustris *ed. pr.* inlustris *ω*

III

et própter patruelém tuam
Constítuit hilare anhélans, deiectá coma.

Nonius 514, 1 'hilare ... Afranius Priuigno: et' e. q. s.

2 deiecta *Aldina* delecta *ω*: *cf. coroll.* LXI disiecta *Bothius*

IV.

245 Occasiónem náncta mulier ínuiolat

In cóllum, plorat órat, occurrít nepos
Pausíllus, neptis pórró de lectó frigit.

Nonius 308, 14 'frigere est [et friguttire] cum sono sussilire ... Afranius Priuigno: occasionem' e. q. s.

1 nacta *Mercerus* casta *B* captat *Vrbín.* 307 cartha *φ* captans *Bothius* cum aptast *M. Hertzius* occasione capta *Duebnerus*: melius rapta *placeret* 2 accurrit *x* 3 frigit: *cf. coroll. ad trag. p. LIX* fregit *W*¹

V

Ni tántum amarem tálem tam meritó patrem,
Irátus essem ad quó liceret.

Nonius 76, 9 'ad quo pro in quantum. Afranius Promo [I] idem Priuigno: ni' e. q. s. (prouigno BaL)

1 tantum] tamen *Vrbín.* 307 2 iratus *δ* miratus *φ* aquo *EE¹LPW* liceret *δ* licere *φ*

VI

Nemo illa uiuit cárie curiósior. 250

Nonius 21, 28 'caries est uetustas uel putrilago ... Afranius Priuigno: nemo' e. q. s.

nemo illa *om.* *F¹L* cari *F¹L* cariosior *Vrbín.* 307,
Aldina cariosa cariosior *Lachmannus ad Lucil.* 236

VII

Uiúax uetus quam dúriter nunc cónsulis tergó meo!

Nonius 512, 5 'duriter pro dure ... Afranius Priuigno: uiuax' e. q. s.

uibex *vel* uiuex *conici posse monet Bue* consulis *Junius*
consulto ω consulito *Aldina* consulit o *Neukirchius* consulo
Mercerus consulit *olim dedi*

VIII

Vixísti tristis dúrus difficilís tenax.

Nonius 407, 25 'tenacia, parsimonia.'

IX

Non égo te noui trístem saeuum sérium?

Nonius 33, 32 'serium, triste et quasi sine risu Afranius Priuigno: non' e. q. s. (risum afr. *FL¹* risu men. afr. *H¹* risu m. afr. *EH²L²PW*). Cf. idem 409, 19 'triste, seuerum. C. Afranius Priuigno de officiis lib. I' e. q. s.

saeuum *Steuetchius* seruuum ω seuerum *Bongarsius: sed vide Nonii p. 409 lemma. Cf. etiam Terentii adelph.* 866

X

. . . quod si fecíssem paulo saépius,

Didicísset ferre et nón esse intolerábilis. 255

Nonius 125, 25 'intolerabilis, id est, quae tolerari' ('qui tolerare' Bongarsius) 'non possit.' Ergo de muliere sermo est.

2 didicisset *Scaliger* didicit esse is ω didicisset is *ed.* 1526
didicisses *Onions* inferre *F¹* differre *P*

XI

... noui amicum atque aequalém meum.

Nonius 235, 29 'aequales rursum aequaeui .... Afranius Priuigno: noui' e. q. s.

XII

... quam mihi sit grata illius obsequella

Nonius 216, 2 'obsequelam feminino .... Afranius Priuigno: quam' e. q. s.

obsequela ω obsequentia *Bothius*

XIII

Ineúnditatis plús inest in té mihi

Quam cómmercatis cónquisite edúlibus.

Nonius 28, 29 'flagriones dicti serui, quod flagris subiecti sunt, ut uerberones a uerberibus. Afranius Vopisco [XXV] Priuigno: ineúnditatis' e. q. s. (Excidissem lemma edulia et Afranii nomen monet Mercerus.)

1 inest] est *W* 2 qua in *H*¹: in post quam inseri opus non est consequite *W*, in quo conquaesite latet (consequere *Vrbn.* 307)

XIV

260 Quae fácere nos solémus festiuó die,

Cotídiano <tu> ópere promisce ómnia:

Aequé profesto <ac fésto> concelebrás focum.

Nonius 434, 16 'profesti et festi dies discernuntur sic: profesti sunt a festiuitate uacui.' Festus p. 229 M. 'profesti dies — — Caecilium — — in Priuigno: ae .....

1 festi (festis *H*¹*P*) facere nos solemus ω , in quibus festiuo *Junius agnoverat.* nos solemus facere festiuo *Scaliger* festo facere non solemus nos *Hermannus*, in quibus festo *praeiuit Mercerus.* festo facere nos solemus in *Guietus* festi locativum interpretatur *Huschkius stud. Rom. I* 235 (festi .. de die con. x), praeterea non pro nos scribi iubens: illud credibile esset, si de hoc ordine quae non solemus facere nisi festi die constaret 2 cottidiano *L* tu *Hermannus*, om. ω operare *mavult Bue* promisce scripsi promiscit (primoscit *H*¹) ω

promiscue *ed. pr.* promiscues *Junius* (miscēs *ferri poterat*) om-
nino *H¹P* agis promiscue *Hermannus* 3 ac festo *Her-*
mannus, om. ω concelebrans *W¹, Gebhardus* concelebras *φ*,
quod participium haberi licet forum *Huschkius*

XV

Dehinc témeritatem répudio uulgáriam.

Nonius 488, 28 'uulgariam pro uulgarem . . . Afranius
Priuigno: dehinc' e. q. s. (prouigno Bamb.)

XVI

Ah fúlica, paene pérdidisti: dí te mactassínt malo.

Nonius 342, 15 'mactare malo adficere significat . . .
Afranius Priuigno: a fulica' e. q. s. Procella in mari iactatus
et vix servatus loquitur; nam procellas fulicam indicare Cice-
ronis de div. I 18, 14 versus docet.

a *ω* paene perdidisti *scripsi* pene peristi *ω*, unde bene
peristi *olim feceram.* peristi paene *Bothius* tae *GH*
mactissint *BH¹*

XVII

Vidísti ludos? — Hínc auscultauí procul. 265

Nonius 246, 17 'auscultare uidere, spectare.'

uidisti *Neukirchius* uidet *ω*: an uideres (sc. utinam)? uidi
te *non mutata deinde persona Bue* auscultari *BGH¹P¹*

XVIII

. . . interea uérba iactare ét labris

Intér se uelitári, uelificárier.

Nonius 3, 11 'uelitatio dicitur levis contentio, dicta ex
congressionē uelutum . . . Afranius Priuigna: interea' e. q. s.

1 uerbis *Ba in ras.* Fuit cum uerbis lactare conicerem,
sed cf. coroll. LXXIV 2 uelitarier, *om. uelificarier cum 'vete-*
ribus edd. ac membranis' Lud. Carrio uelitari uellicarier *Ger-*
lachius

XIX

Siléntio opus est, nùlla mi est parátio.

Nonius 219, 26 'paratio feminini Afranius Priuigno: silentio' e. q. s.

mi (*vel* enim) est *conicio* inest ω

XX

Hoc pótius, hoc nunc féruit animus, hóc uolo.

Nonius 503, 9 'feruit pro feruet ... Afranius Priuigno: hoc' e. q. s.

huc nunc *W*¹

XXI

270 Numero <6> inepti pertúmuistis cassám terriículam ad-
uérari.

Nonius 352, 25 'numero significat cito ... Afranius Priuigno: numero' e. q. s.

Anapaestos agnovit Bue, idem o inseruit: octonarios troch. vulgo habuerunt enepti BGHLP

XXII

Poématorum nón bonorum . . .

Nonius 493, 8 'poematorum pro poematum.'

PRODIGVS

Nam mé pudet, ubi mécum loquitur Númerius,
Aliquíd sufferre Graée: irridet me flico.

Nonius 397, 5 'sufferre significat dedere vel supponere ... Afranius Prodigio: nam' e. q. s. (Prodito Quicheratius)

1 pudet it *W*   2 sufferre *Bothius* suffero ω sufferre,
Graece *Hermannus*

PRODITVS

Vnam tantum fabulam vel Prodigum vel Proditum fuisse
suspiscatur Stephanus.

I

Delíberatum est nón tacere <me> ámplius:

275 *Amúnculas* tacéndo periisse aúdio.

Schol. Veron. in Verg. Aen. X 564 'tacitis regnauit Amyclis. Adnotandum quod in catalogo huius non meminit. Amyclis ex prouerbio ... sumptum est, cuius Afranius meminit in Proditio: deliberatum' e. q. s. Cf. Servius in l. l. (item schol. Paris. in Statii Theb. IV 259 ed. a Phil. Kohlmann in progr. Posnan. 1873 p. 12) 'hinc est quod ait Lucilius: mihi necesse est loqui: nam scio Amyclas tacendo periisse.' In quibus Lucilii nomen errore positum, cetera autem prava memoria puto destructa esse; Afranii verba laudasse Lucilium statuit R. Bouterwek quae est Lucil. p. 29, qui certe numeros poetae non adsecutus est. Cf. pervigilium Veneris v. 92 'sic Amyclas, cum tacerent, perdidit silentium.'

1 me *Hermannus*, om. cod. 2 Amunculas *Hertzbergius* mus. *Rhen.* 13, 639 *persuasit Ritschelio opusc.* II 503, qui etiam Amyclas temptaverat. Amyclas enim *Hermannus* tacendo periisse *H. Keilius*, cui in cod. tacen ... erisse apparuit

II

Tu sénecionem hunc sátis est si seruás, anus.

Priscianus p. 618 P. 'senex senecio Afranius in Proditio: tu' e. q. s.

seruat *Bong.* sanus *Bamb.* anus *Grut.*

III

. Remeligo a Láribus missa sum hunc quae cursum
côhibeam.

Festus p. 277 M. 'remelignes et remorae a remorando dictae sunt — ab Afranio in Proditio: remeligo a Laribus missa sum hanc quae cursum coh[ib]eam.' Cf. Roeperus Philol. IX 273 Remeliginem ipsam loqui recte O. Muellerus statuere videtur.

Explere initium versus nolui, quia varia ratione fieri potest: nam Remeligo aut Rémeligo ergo, alia ut mittam. missa sum | Remeligo e. q. s. *Fabia revue de philol.* XVIII (1894) p. 142 hanc cod. huc *Vrsinus* coh[ib]eam *Stephanus* coh[ib] ... cod.

PROMVS

I

Vt scíre possis, ád quo te expediát loqui.

Nonius 76, 8. 'ad quo pro in quantum.'
aquo *F¹L*

II

caue ne péndear,

280 SÍ fuas in quaestióne.

Nonius 111, 14 'fuam, sim uel fiam ... Afranius Promo:
caue' e. q. s.

III

. pro manibus crédo habere ego illos tentipéllium.

Festus p. 364 M. 'tentipellium Artorius putat esse cal-
ciammentum ferratum, quo pelles extenduntur, idemque Afra-
nium dixisse in Promo: pro' e. q. s.

Vel nam (s. pol) pro *vel* proque *initio versus fuisse potest*;
hercle *ante* habere *inserebat Kochius*

PROSA?

I

Non súm tam criminósa, quam tu, uípera:
Ganníre ad aurem núnquam didici dóminicam.

Isidorus differ. 86 'criminans autem, qui crimen inferat et
cum suspicione quoque id faciat, qua re quis magis noxius
uideatur, ut Afranius non sum, inquit, tam' e. q. s. Nonius
450, 11 'gannire cum sit proprie canum ... etiam huma-
nam uocem nonnulli gannitum uocauerunt. Afranius Prosa:
gannire ... didici.' (Persa ed. pr., probavit Neukirchius.
Rosa Aldina)

II

Gallúm sagatum, píngui pastum táxea

Isidorus Orig. XX 2, 24 'taxea lardum' ('lardus' Wolfenb.
Monac. German. 805. 806) 'est Gallice dictum. Vnde et Afra-
nius in Rosa: gallum' e. q. s. (prosa Monac.)

sagatum *Gu. ab, ed. pr. II, Arevalus* saginatum *antea*

III

284¹ *praeterea* . . . (reses)

Festus p. 281 M. 'reses — — — in rosa: praeterea ..... Pacuius' e. q. s.

PVRGAMENTVM

ita supérbiter

285

'Imperat

Nonius 515, 10 'superuiter. Afranius Purgamento: illa s. i.' (Pantaleonte Junius Priuigno: amanti Lipsius epist. quaest. V 25)

1 ita scripsi illa *ω*, quod ut recte in versu stet, aut enim vel sic vel nimis vel aliquid ante superbiter inserendum aut cum Buechelero illa imperat superbiter ordinandum est

REPVDIATVS

I

. . . te istuc fácere officiosé scio.

Charisius p. 187 P. 'officiose.'

facere *ed. pr. face cod.*

II

Repástina sere, út senex frugís <feras>.

Festus p. 281 M. 'repastinari ager is dicitur, ut Verrius existimat, cuius natura mutatur fodiendo, cum aut siluester excodicatur aut lapis mollitur frangendo, ut fiat pascuus uel pecoribus herba uel hominibus satione — — Afranius in Repudiato: repastina' e. q. s.

repastina serati senex fugis *cod. Restituere versum et sententiam quam lenissime conatus sum, quamquam plus una ariolandi via patet, velut in octonario sere <ante iuuenis>, ut In illo serati latere sere, Atti Bothius coniecit repastinas sero, senex, fucis <tuas tibi rugas> duce Studemundo A. Luchs stud. I 68*

III

quanto fácilius

'Ego, qui ex aequo uénio, adducor férre humana
humánitus.

Nonius 514, 18 'humanitus.' (sic *ed. pr. humaniter*)

ut p. 509 ω) 'Turpilius Pedio [XI] Cassius Hemina ... humanitus aguntur. Afranius Repudiato: quanto' e. q. s.

1 fallacius *Ba* 2 aequo *Mercerus* equo ψ ego *P* ferre
ed. a. 1476 fere ψ fore *P*

IV

. . . perdit ingeni inbecillitas
Turbátque me, quo sétius me cólligam.

IV sq. Charisius p. 195 P. 'setius pro minus Afranius in Repudiato [IV] sequius idem in eodem [V].'

1 ingeni *scripsi* ingens *cod.* 2 turbatque me quo *conieci*
tuā equo *cod.* <nisi> inpediret i. i. Metusque me quo *olim*
proposui ingens inpedit 'Imbecillitas tua me quo *Bue*

V

Sín, id quod non spéro, ratio tális sequius céciderit

sequius *anapaestum aequare demonstravit Fleckeisenus mus. Rhen.* 8, 222, *quem nec Corssen* symb. crit. p. 7 *nec Muellerus prosod. Plaut.* 467 *refutavit*

VI

age curre cursim ad Númisium

295 Occúlto.

Charisius p. 186 P. 'occulto, ut falso.'

VII

pauilló prius

Mé conuenit.

Charisius p. 191 P. 'pauillo prius.'

VIII

Festus p. 334 M. 'sexagenarios de ponte — — —
uanam autem opinionem de ponte Tiberino
confirmavit Afranius in Repudiato.'

SELLA

I

Vsús me genuit, máter peperit Mémo-
ria: Sophiám uocant me Grái, uos Sapiéntiam.

Gellius XIII 8 'eximie hoc atque uerissime Afranius poeta de gignenda comparandaque sapientia opinatus, quod eam filiam esse Vsus et Memoriae dixit . . . uersus Afranii sunt in togata, cui Sellae nomen est: Vsus me' e. q. s. Cf. inc. nom. I.

II

Pómum holus ficum úuam

300

Macrobius Sat. III 20, 4 (II 16) 'quid quod ficum tamquam non pomum secerni a pomis apud idoneos repperimus? Afranius in Sella: pomum' e. q. s.

Possis elegantiores etiam iambos pomum hólus f. u. metiri

SIMVLANS

SIMVLANS acta a. 697 eisdem ludis quibus Accii Eurysaces. De argumento vide hist. poes. Rom. I² 207.

I

Saéuiter ferre haéc te simula et gnátam ab illo abdúcere.

Nonius 511, 7 'saeuiter pro saeue . . . Afranius Simulante: saeuiter' e. q. s.

simula *Gulielmius* simul *o*

II

tui

Verétur, me ad te mísit oratúm pater.

Nonius 496, 27 'cum sit: ueretur illam rem . . . ueteribus genetiuos pro accusatio poni placet. Afranius Compitalibus [IV] idem Simula: tui . . . peteret idem in Emancipato' e. q. s. (simulat om. Ba simulta P Simulante: tui Junius peteret idem H²W peteret H¹L petere Ba pater. et Rothius, recte ut vid.)

1 sq. septenarium út tui e. q. s. expleat tui] ui Ba pater
Fruterius, Mercerus: v. supra

Scaen. poes. Rom. fragm. ed. RIBBECK. II.

III

304/5 Haec, Tite, tua póstprincipia atque éxitus uitiósae
uitae

Cicero pro Sestio 55, 118 'uoces quidem et palmarum intentus et maledictorum clamorem omnes profuderunt. Sed quid ego populi Romani animum uirtutemque commemoro libertatem iam ex diuturna seruitute dispicientis, in eo homine, cui tum petenti iam aedilitatem ne histriones quidem coram sedenti pepercerunt? Nam cum ageretur togata Simulans, ut opinor, caterua tota clarissima conentione in ore impuri hominis imminens contionatast: huic ... uitae. Sedebat exanimatus: et is qui antea cantorum conuicio conitiones celebrare suas solebat, cantorum ipsorum uocibus eiciebatur. Et quoniam facta mentio est ludorum, ne illud quidem praetermittam, in magna uarietate sententiarum numquam ullum fuisse locum, in quo aliquid a poeta dictum cadere in tempus nostrum uideretur, quod aut populum uniuersum fugeret aut non exprimeret ipse actor.' Schol. Bobiens. 'togata] Afranii scilicet, quo in tempore gloriatur tantum populi fuisse consensum, ut et maledicis uocibus insectaretur et uotum suum de Ciceronis reditu fateretur.' Cantores de caterua, qui Graecis χορευταί, intellexit G. Hermannus opusc. I 298. 302; gregis vel catervae in exitu fabulae epilogum Fleckeisenus ann. philoll. 1875 p. 547 sqq., cui sententiae adversari videntur Ciceronis verba 'cum ageretur togata' et 'eiciebatur.'

haec scripsi huic ω tite (uitae Bern.) tua ω hinc discitote vel haec intuetō Bue senarios dimensus a cantico scil. alienos. Ipse olim audacius haec, taeterrime, Tua póstpr. a. e. <malae> uitiosae u. conieceram. Septenarios trochaicos alii: <spéctatores,> hinc conicite p. atque e. | uitiosae uitae <atque> Fleckeisenus huic licet tua <exaequare> e. q. s. Kochius <spéctatores, em> uidete e. q. s. G. Loewe ann. philoll. 1875 p. 856

IV

Ne ego illos uelítantis auscultó lubens.

Nonius 246, 15 'auscultare, audire.'

uelitantes Junius ueltantis ω lubens H² mg. libens L¹
liuens GH² P¹ lines H¹

V

Offéndit fregit rúpít icit pócúlo.

Nonius 124, 5 'icit significat pereutit, ab ictu .... Afranius Simulantem: offendit' e. q. s. (Simulante Bentinus)

In simulantem titulo me latere potest, sed vide coroll.
LXXV fregit scripsi regit ω frangit Junius fligit x rupit
scripsi rumpit ω

VI

Vellem interuenissem ante; nam ut signa indicant,
Hi coniecere uerba inter sese acrius.

Nonius 267, 27 'coicere est iacere ... Afranius Simulante:
uellem' e. q. s.

1. signant *GH¹P* 2. conicere *W* coniacere *GH* coniacere *L¹* sese *Junius* se ω

VII

Nolí, mea mater, mé praesente cūm patre 310
Coicere. — Non, si noēnu uis, <o> mēl meum.

Nonius 267, 32 'coicere, configere certare.'

1. noli, mea *Neukirchius* nolim ω . noli *Mercerus* te nolim
Bothius me] nae *B* 2. si noenu uis, o scripsi sine no-
uis *BGH¹* non uis (om. non sine) *L* sinen quis *P* sine non
(non* *W¹*) uis φ si me uiuum uis *Mercerus* si mori me non
uis *Neukirchius* si tute non uis x

VIII

Me miseram! numero ac néquiquam egi grátias.

Festus p. 170 M. 'Panurgus Antonius haec ait: numero
nimium cito, celeriter nimium — — Afranius in Simulantē
emisera numero' e. q. s.

(in Simulante) me miseram *H. Keilius* (in simulantē) emi-
sera *cod.* ei misera *Augustinus* nequicquam *cod.*

IX

Vtí seruorum cáptus est, facillime
Domo átque nostra fámilia protrúditur.

Donatus in Ter. adelph. III 4, 34 'ut captus est ser-
uorum] id est, ut se habet conditio seruorum. Afranius in
Simulante: ut is' e. q. s.

1 uti scripsi ut his *Dresd.* ut is $\varnothing$ captis *Dresd.*
Lugd. 2 protruditur an prouerritur (cf. 64) scribendum sit
 dubito prouenditur ω uenditur *Afranio non convenire docuit*
Lachmannus in Lucr. 121

SORORES

I

315 At puer est uescis inbecillus uiribus.

Nonius 187, 3 'uescum, minutum obscurum (obtusum x)
 ... Afranius in Sororibus: at' e. q. s. Philargyrius in Verg.
 georg. III 175 'uescas, teneras et exiles. nam uescum apud
 antiquos significabat macrum, et quasi quod escam non re-
 ciperet. Afranius in Sororibus: at puer' e. q. s.

an *Philargyrius* uescis *Nonii* ω uescus *Philargyrius* in-
 becillis *EFH*¹ *Nonii*

II

Nunc se obsequentem atque hilare dixi praebat.

Charisius p. 180 P. 'hilariter ab eo, quod est hilaris,
 hilare autem ab hilarus, ut Helenius Acron in Terenti adel-
 phis ... sed et Afranius in Sororibus: nunc' e. q. s.

se *cod.* te *Fabricius, Bentleius in Ter. ad. II 4, 23* hilare
 (ut test. Acron), sc. obsequentem, *Neukirchius* hilarem *cod.* hila-
 ram *Bentleius*. Cf. *Lachmannus in Lucr. 139* ut dixi *Fabri-*
cius, Bentleius edixi *Maehly*: sed cf. coroll. LXXV dictis *Bue*
 praebat *Lindemannus* praebas *cod.*, *Fabricius et Bentleius*

SVSPECTA

Non adolescenti, sed adolescentis causa (I VI VII), si quid
 video, patri suspecta inducitur.

I

Ita ut huic ero adulescenti, cui suspicio me tradidit,
 Qui misere est animi exercitus.

Nonius 6, 8 'exercitum dicitur fatigatum, dictum ab
 exercitio ... Afranius Suspecta: ita' e. q. s.

1 ita] fida aliquando volebam in trochaeis, et certe fida vel
 simile quid in sententia alicubi locum invenire debuit ut. (erasa
hitt.) *H* aut *L*¹ suspicio me conieci suspicium ω suspectam

*vel suspectum Bothius: illud fuit cum probarem. suspirium Al-
dina suspicionem Neukirchius supplicium Madvicius tradidi
Neukirchius cui suspicio in me iram indidit violentius vide-
tur. cui s. Curás dedit in senariis Bue 2 et qui Neukirchius
misere Fruterius, Bue me ω mei vel med Palmerius nunc
est vel meast causa temptabam exercitur L¹*

II

Tamen ánimo ordire oportet minime paululo <rem>
paululam.

Nonius 39, 23 'ordire est ponere (promere x) incipere.
Accius ... ordibor ... Afranius Suspecta: tamen' e. q. s.
(ordiri Ba²F²H¹)

a minimo (om. tamen) *Bue* ordiri F²H¹L oportet
minime *scripsi* oportet me (me oportet *Vrbm.* 307) ω paula
paululum (paulum P) ω pausa p. *Bothius* in re paulula *vel*
rem paululam *Bue* tamen a. o. o. paulo paulula *vel* tandem,
anime, o. o. in re paulula *coneceram, in quibus anime Bothius
praeiverat*

III

Perfálsum et abs te crédito numeró nimis 320

Festus p. 170 M. 'Panurgus Antonius haec ait: numero
nimium cito, celeriter nimium — — Afranius in Suspecta:
perfalsum et abs te c. n. nimis, celeriter.'

IV

Nóli ex stultitiá multarum crédere esse animúm meum.

Nonius 519, 18 'ueterum memorabilis scientia paucorum
numerus pro bonis ponebat, multos contra malos appella-
bant .... Afranius Suspecta: noli' e. q. s.

censere et arbitrari *post stultitia add. Ba aperto glossemate*

V

.. uidet tu láuere lacrimis mé tuum collúm, pater?

Nonius 466, 29 'lauare cum sit eluere et emaculare et
aquis sordida quaeque purgare, uetustatis auctoritas posuit
etiam polluere .... Afranius Suspecta: uidet ut' e. q. s.
(anguiniarius L¹) Idem 504, 15 'lauere inde tractum est ...
Afranius Suspecta: uidet' e. q. s.

uiden tu *Mercerus* uident ut ω p. 466 uident ω p. 504,
nisi quod uiden *ms. Fabri utroque loco: cf. in Accii v. 303 Ba*
largis lacrimis Kochius tuum *Junius* tum ω p. 504 tu
 ω p. 466

VI

Nón amatorem, ólim defensórem uti pereám uolet.

Nonius 358, 6 'olim temporis futuri ... Afranius Suspecta:
 non' e. q. s.

nunc *Mercerus*, *fort. recte* amatorum *BGH*¹ materem,
corr. amaterem, L defensorem *ed. a. 1498* defensore *H³ LW*
*defensor BGH*¹ uti *scripsi* ut ω peream *L?* per eum ϕ
perdam vel prodam conieceram peream, me π núnç amatore,
 o. defensore uti (= $\chi\eta\sigma\theta\alpha\iota$) per eum u. *Bue*

VII

Vt me ésse in hac re dúcat abs te extrárium.

Nonius 103, 10 'extrarium, quasi alienum.'

VIII

325 Adeo út te satias cáperet toti fámiliae.

Priscianus p. 694 P. 'ipsi pro ipsius Afranius in Homine
 ... toti' (totae Vossius) 'pro totius idem in Suspecta: adeo'
 e. q. s. Idem p. 717 P. 'quamquam inueniantur apud ueteres
 et nominum modo declinata' (unus ullus nullus solus totus
 alius) 'id est genetium in i, et datium in o desinentia.
 Nec solum haec, sed omnia quae simili declinatione proferun-
 tur, sicut iam in superioribus ostendimus ... Afranius in
 Suspecta: adeo ... familiae, pro totius.'

toti $\equiv$ *Barb. p. 717 tote Carolir. alter* totae *Darmst. c p. 694,*
Carolir. p. 717 cum aliis deterr.

IX

Tuam máiestatem et nóminis matrónae sanctitúdinem

Nonius 174, 8 'sanctitudo pro sanctitas ... Afranius
 Suspecta: tuam' e. q. s.

X

. in Hortinos iám quantum pote éxplodam hominem,
 ut uíllicetur.

Nonius 186, 3 'uulicari est rusticari uel uillae praeesse
... Afranius Suspecta: in' e. q. s.

Hortinos *quamquam a Bergkio opusc. I 388 adnot. spretum
posui, quia a librorum certe memoria proxime abest: ceterum
res incertissima.* horpinos ω Orpinos *Mercurus Arpinos Aldina
Hirpinos Passeratius Norsinos, i. e. Nursinos Bergkii Nortino
Bue Vmbr. 102, quod praeplacet* Supplendo initio multa
(e. c. pol, ego, nam) *apta sunt: nil septenario iamb. deesse visum
Studemundo* pote L^1 potest *Vrbm. 308 potes ϕ potis Neu-*
kirchius explotam $F^1 L$ uilice FL : an uilicet?

TALIO

Vos quibus cordi est intrá tunicam manus laéua, [at] 328/9
dextra in erile penum

Priscianus p. 659 P. 'hic et haec et hoc penus, et hoc
penum ... Afranius in Talione: uos' e. q. s. (taliáne, corr.
m. pr., Reg. talione, i corr. in e, Barb. taleone Halb. Grut.
Bong. Carolir.) Idem p. 713 P. 'hoc penum etiam Afranius
protulit: in penum erile.' Eadem habet anon. Bern. in
Hageni anal. Helv. p. 103, 17.

dextra *Reg.* in] intra *Grut.* in erile penum *scripsi,
ut anapaesti fiant.* in (intra *Grut.*) penum (paenum *Reg.*) erile
(vel herile) ω in penum erilem *Leo Pl. F. 277 contra Prisc. test.*
altra in penum erile *Bue: cf. coroll. LXXVI* Vós quibus
cordi est intra tunicam laeua, dextra in penum herile *octonario
trochaico Munkius et Neukirchius; item uos ... tunicam laeua,
dextra intra penum Erile Hertzius. uós ... tunicam manus
laeua, at dextra in p. Erile olim dederam*

TEMERARIUS

quis hic est símia,

330

Qui me hódie ludificátus est?

Charisius p. 84 P. 'simiam auctores dixerunt etiam in
masculino, ut Afranius in Temerario: quis' e. q. s.

THAIS

THAIS (Menandri?)

I

'Eaque ferme sé dedere mélius consultóribus
Quám restrictim cógitata atque ómnibus ratióribus

Nonius 516, 8 'restrictim pro restricte. Afranius Thaide:
eaque' e. q. s.

1 que *P* quae φ ferme *H*¹*L*¹*P* firme φ se dedere
Fruterius, *Bue*: cf. *coroll.* LXXVI sq. sedere ω cedere *anon.*
ap. Quicheratium 2 atque *Ba* utquae *HL* utque *W* ut *P*

II

Maiórem laudem quám laborem inuénero.

Ausonius *Technopaegn.* XII praef. 'scio mihi apud alios
pro laboris modulo laudem non posse procedere: quam tamen
si tu indulseris, ut ait Afranius in Thaide, maiorem' e. q. s.

TITVLVS

335 'Adpetis dominátum demens praémature praécocem.

Gellius XII, 8 'cum significandum autem est coactius quid
factum et festinantius, tum rectius praemature factum id
dicitur quam mature: sicuti Afranius dixit in togata, cui
Titulus nomen est: adpetis' e. q. s. 'In quo uersu animad-
uertendum est, quod praecocem inquit, non praecoquem: est
enim casus eius rectus non praecoquis, sed praecox.' Eadem
fere Macrobius *Sat.* VI 8, 13. titulus Omen haud displicet
Iano, unice verum esse tam confidenter quam imprudenter
adfirmat Bergkii opusc. I 410: cf. *coroll.* LXXVII Titulus
(sc. 'tabula auctionis') et Auctio eiusdem fabulae nomina
videntur Io. Val. Franckio. Pauli de titulis ex Festo ex-
cerptum p. 366 M. 'tituli milites appellantur quasi tutuli,
quod patriam tuerentur, unde et Titi praenomen ortum est'
conferri iussit Thysius.

demens] ueteris *Par. Macrobi*, ut Veneris subesse suspicari
possis

VIRGO

I

ferme uírgini

Iam créscit uterus tám quam grauidae múlieri. —
Molucrúm uocatur, tránsit sine dolóribus.

Festus p. 141 M. 'molucrum non solum quo molae teruntur dicitur, id quod Graeci *μολήνορον* appellant, sed etiam tumor uentris, qui etiam uirginibus incidere solet, cuius meminit Afranius in Virgine: ferme' e. q. s. Pauli Festus p. 140 M. 'molucrum . . . Afranius: uirgini, inquit, tam' e. q. s. Cf. Vseneri prooem. Gryphisw. 1866 aest. p. 8.

2 iam crescit uterus tam quam grauidae mulieri *scripsi*. tam crescit uterus quam grauidae mulieri *Paulus* tanquam grauidae mulieri *Festi cod.* tam crescit uterus quam grauidae mulieri *O. Muellerus* 3 Alteri personae tribui

II

uerbis pauculis

Respondit tristis uoce deducta <mihi>,

340

Altéque se conquiesse dixit.

Macrobius Sat. VI 4, 12 'deductum pro tenui et subtili eleganter positum est. Sic autem et Afranius in Virgine: uerbis' e. q. s. Vitiata virgo narrasse dicitur, per altum somnum sibi vim inlatam esse, fere ut Pamphilae in Eunucho evenit.

2 ** deducta (*eras. ut vid. in*) *Par.* mihi *Bothius, om. libri, sed latere in sequenti m littera conicio* 3 alteque *Borb.* malleque *ceteri libri* conquiesse *scripsi (idem Fruterius coni.)* tribus syllabis pronuntiandum (*cf. ad Ennii trag. 137 adn.*) non quiesse *libri, sed* quieuisse *Par. a Borb.* deducta male *Se* non quiesse dixit *Bentleius* *Librorum auctoritatem tenet Bue*

III

. . . ní ueniret quód nunc agitur ín solum.

Nonius 124, 20 'insolum, insolitum. Afranius Crimine [I] idem Virgine: ne' e. q. s.

ní *scripsi* ne (*om. F¹*) ω ueneret *P* nunc *Junius, om. FH¹L* num *EH²PW* non *Vrbm.* 307 ne uenerit quod non agetur in s. *Bue*

IV

Aliís de rebus, ní qua coepistí super

Festus p. 305 M. 'super significat quidem supra — — uerum ponitur etiam pro de, Graeca consuetudine, ut illi

dicunt *ἐνέε* — — Afranius in Virgine: (uirginē cod.)
'alis' e. q. s.

aliis *Stephanus* alis *cod.* nī *Neukirchius* in *cod.* nec
O. Muellerus sin *Bue* *Sententia* haec: 'aliis de rebus quibus-
libet loquere, modo ne de hac qua super coepisti loqui.'

V

Quo tū conmetas? — 'Vbi confixus désides?

Nonius 89, 33 'conmetare, conmeare . . . Afranius Vir-
gine: quo' e. q. s.

Personas distingxit Bothius defixus *Bentleius* in *Ter.*
heaut. III 1, 35, qui interrogari intellexit

VOPISCVS

Cf. Plinius n. h. VII 10 'uopiscos appellabant e geminis qui retenti utero nascerentur altero interempto abortu' (de praen. 4). Geminum partum conceperat puella quaedam, quorum altero interempto abortu (I) ne vopiscum quidem sustulerat pater (II). Eum autem iam culpa paenitet (VIII), sed nuptiae, ut videntur, cum alia conductae (VII) prohibent quo minus reducendi illam desiderio satis faciat (V). Contra ab altera parte exponendi infantes ratio graviter defenditur (XI) maiorumque exemplis adulescenti honestius commendatur coniugium (XII). Praeterea mulier ex earum genere, quales Emanc. XXII tanguntur, imperiosa (XVII. XIX) anusque adulescentis amorem captans (XX. XXI) inducitur. Nec desunt parasiti (XIV), ancillae (XXII), servi (XXIII. XXIV) partes sollemnes. (Similia tamquam sua exposuit x in ed. Nonii II p. 121.)

I

345 Consédit uterum, nón ut omninó tamen

Nonius 230, 1 'uterus . . . neutro Plautus . . . uterum dolet. Turpilius . . . uterum cruciatur mihi. Afranius in Vopisco: sedit' e. q. s.

consedit *Bue* *praeter alios* sedit *ω* uterum *pro accusa-*
tivo graeco habeo. *Coniciebam praeterea* sedauit

II

Nón dolorum pártionis uéniet in mentém tibi?

Quós <ne> *misera* pértulisti, ut pártum proicerét pater?

Nonius 217, 29 'partitudo et partio feminino . . . Afranius Vopisco: non dolorum' e. q. s.

1 uenit *malim* 2 ne *Bue*, om. ω tu *Hermannus* tum
Scaliger miserula *Bothius* misella x partum ut *tacite*
Onions patri *Vrbīn.* 308

III

'Amentes, quibus animi non sunt integri, surde audiunt.

Charisius p. 194 P. 'surde.' Cf. Menandri *Ἀνεψιών* I: *φύσει γὰρ ἔστ' ἔρως τοῦ νοουθετοῦντος κωφόν· ἅμα δ' οὐ ῥᾶ-
 διον Νεότητα νικᾶν ἔστι καὶ θεὸν λόγῳ.*

amāntes *cod.* amentes *ed. pr.* amens es *Bothius* nām aman-
 tes *conicias*

IV

. . quasi uerbum fécerim de isto út pote.

Charisius p. 198 P. 'utpote; Lucilius tertio * Plautus
 uero . . . et pro uerbo posuit: non enim pote . . . Afranius in
 Vopisco: quasi' e. q. s.

utpute *cod.*

V

Quo casu cecidit spēs reducendí domum 350

Quam cúpío, cuius ego ín dies impéndio

Ex désiderio mágis magisque máceror.

Charisius p. 182 P. 'inpendio. Afranius in Vopisco: quo
 casu cecidit' e. q. s. (sic Putschius. uopisc.... cas^u cecidit
cod. uopisco cecidit *ed. pr.*)

2 impedio *cod.*

VI

. . . quia scit me íllam amare pérditim.

Charisius p. 191 P. 'perditim.'

VII

Igitúr quiesce, et quóniam inter nos núptiae

Sunt díctae, parcas ístis uerbis, sí placet.

Nonius 280, 23 'dicere etiam promittere ... Afranius in Vopisco: igitur' e. q. s.

1 quiesce et *Lipsius* quiescet ψ quiesce *AM* 2 dictae *suprascr. L*

VIII

Voluptátem capio máximam, cruciári tua te cúlpa,
Qui dé te et de illa péssime, quam déamas, promerére.

Nonius 97, 22 'deamare, uehementius amare.'

1 uoluptatem *Vrbm.* 307 uoluntatem φ te tua *tacite*
Onions 2 de te *Scaliger* det (*in ras. W*) ω pessime *Pal-*
merius pessima ω promere *L*

IX

Di tíbi dent propria quaecúmque exoptés bona.

Nonius 362, 14 'proprium rursum significat perpetuum
.... Afranius Vopisco: dii' e. q. s. Comparavit Schneidewinus
Homericum versum: *οἱ δὲ θεοὶ τόσα δοῦν, ὅσα φρεσὶ σῆσι*
μενοινῶς.

propria dent *A*

X

sinunt di et pórrro passurós scio.

Charisius p. 190 P. 'porro ... pro longius. Afranius in Vopisco: sinunt' e. q. s.

et nunc *supplendum esse monuit Bue* sinunt di et *cod., om. ed. pr.*

XI

360 Antíquitas peténda in principio ést mihi:

Maióris uestri incúpidioris líberum

Fuére.

Nonius 496, 3 'accusatiuus numeri singularis positus pro genetiuo plurali .... Afranius Vopisco: antiquitas' e. q. s. Prologo adscribit F. Marx.

1 repetenda *Bothius* spectanda *x* 2 *Nominativorum*
formas maioris ... incupidiore *mutare nolui.* cupidiore
Coll.

XII

eius te súscitat

Imágo, cuius effigia, quo gnatú's patre.

Nonius 493, 1 'effigia pro effigies.'

1 eius *Bothius* cuius ω , *def. Bue* 2 quo gnatus *Ba²C*
Leid. 116 quodnatus *Ba¹* conatus *P¹* cognatus φ eius te
 suscitet Imago, cuius effigia es, quo natus, patris! *Bothius*
Fortasse sic scribendum: non vel nonne eius te suscitát Imago,
 cuius effigia es, quo gnatu's patre?

XIII

memini mémoriter. 365

Charisius p. 89 P. 'memoriter ex eo fit, quod est memor, memoriose' (immo 'memorior') 'non dicimus nec memoriosius: non habet enim comparationem. Cicero ... et Afranius in Vopisco: memini memoriter, ut Romanus refert in libro de aduerbiis sub eodem titulo.' Idem p. 184 P. 'memoriter.'

XIV

équidem te numquám mihi

Parasítum, uerum amicum aequalem atque hóspitem

Cotídianum et lautum conuiuám domi

Nonius 235, 22 'aequales sunt similes et ex aequo.'
 Idem 337, 20 'lautum, elegans suaue ... Afranius Vopisco:
 equidem' e. q. s.

1 et quidem ω p. 235 ea quidem *L¹* p. 337 nunquam
 acciui mihi *Bothius: supplendum sane habui vel simile quid*
 2 rerum *H²P³W* 3 conuiuam *ed.* 1476 conuiuium (conuiuium *G¹*) ω p. 235 et conuiuium ω p. 337 (*nisi quod lautum et om. BG*)

XV

... etením cottidiáno in rebus máximis

Propósitis qui noenúm potest quin meó sit nixus 370
 nómine.

Charisius p. 177 P. 'cotidiano.'

1 et enim *Leo Pl. F. 304* 2 qui propositis *cod., trans-*
posui. qui praepositis *ed. pr.* noenum *scripsi* nō, i. e. nunc
cod. qui p. non *Bue* quin *scripsi* qui *cod.*

XVI

Homo mulierosus conferet me alio ilico.

Nonius 28, 25. 'mulierosi dicti mulierum appetentes.'

conferet me (*an se?*) alio ilico *conieci* confert me ilico
 alio *ω* alio confert me illico *Bothius* confert alio. me ilico
Quicheratius confert mé alio ilico *Bue*

XVII

Dum <mé> morigeram, dum morosam praébeo,
 Deinde aliquid dedita ópera controuérsiae
 Concénno, laedo intérdum contuméliis.

Nonius 433, 28. 'morata, quod est. morigera, et morosa hanc habent distantiam, quod morosa est contrariis et peruersis moribus.' ('morata est morigera' inter 'quod' et 'morosa' inserit x) Idem 529, 6. 'quotiens genere neutro plurali numero opera legerimus, significantur fabricae... cum genere feminino numero singulari, intellegendum aut opus uel labor pro mercede sumpta... Afranius Vopisco: deinde... concinno.'

1 me *Passeratius*, om. *ω* 2 aliquid] id (*om. Coll.*) quod
ω p. 529 controuersia *Ba p. 529* 3 eacinno *Ba p. 529*

XVIII

375. . . tumultuóse et cunctis cópiis

Charisius p. 197 P. 'tumultuose.'

XIX

Exclúdat uxor tám confidentér uirum?

Non fáciét.

Nonius 262, 16. 'confidentia rursum temeritas, audacia... Afranius Vopisco: excludat' e. q. s.

2 *faciat W*

XX

Si póssent homines délenimentís capi,

Omnés haberent núnc amatorés anus.

Aetás et corpus ténerum et morigerátio,

380

Haec súnť uenena fórmosarum mŭlierum:

5 Mala aetás nulla délenimenta ínuenit.

Nonius 2, 2 'nam aetatem malam senectutem ueteres dixerunt... Afranius Vopisco: si possent' e. q. s. Cf. Menandri fr. 646 K.: ἐν ἔστ' ἀληθὲς φίλτρον, εὐγνώμων τρόπος. Τοῦτω καταναρκεῖν ἀνδρὸς εἰώθειν γυνή. Addit Leo Pl. F. 130 Tibulli I 5, 43 Ouidii medic. 43 Eurip. Andr. 207

1 si| in F¹ delinimentis Ba 3 tenerumst x, de quo iudicat Bergkius opusc. I 398: cf. coroll. LXXVII mori- generatio BaH 5 Personam mutat Quicheratius, qui antea multa coniecerat delinimenta Ba

XXI

ápáge sis:

Dirám tuam animam in náribus primóribus

Vix pértuli edepol.

385

Nonius 427, 33 'primores summae quaeque res ... Afranius Vopisco: apage' e. q. s.

2 diram tuam animam scripsi cliuantum animum ms. Victori (quamquam cliuantum indicat Quicheratius) et, scr. u super a in cliuam, W cliuam tum animum q cliuum tuum: animam Bue cont. Petron. 62 apáge te sis: olidám tuam animam náribus p. Bergkius apáge sis, odium: túam animam in n. p. cum hiatu Studemundus: cf. coroll. LXXVII sq. 3 edepol H¹ etepol q

XXII

nóui non inscítulam

Ancillulam, uestrae híc erae uestispicam.

Nonius 12, 17 'uestispici appellabantur uestium custodes serui, quod frequenti diligentia uestis inspiciant. Plautus Trinumo ... uestispici, unctor, auri custos. Afranius Vopisco: noui' e. q. s. (Deest hoc exemplum in Bamb.)

1 inscitulam *Gulielmius et Fruterius* inscituram (vel institutam) ω 2 ancillunam *H¹*, unde ancillulam unam olim *Onions* uestrae hic (vel hinc) erae conieci (in dativis *syna-loepha* caret offensione: cf. *Leo Pl. F.* 327) uespere et ψ, del. *Duebnerus* ueste et *Vrbm.* 307, in quibus ues syllabam olim pro dittographia habebam. uestiplicam et *Bothius* nōui non inscitam ancillam uespere et uestispicam *Roeperus*, eadem fere, sed uestrae erae et u. *Bue*: et certe abundat

XXIII

male meréntur de nobís eri,
Qui nós tanto opere indúlgent in puérítia.

Nonius 502, 10 'accusatiuus pro datiuo ... Afranius Vopisco: male' e. q. s.

2 nos *Bentinus* non ω

XXIV

390 Tandem út possimus nóstra fungi múnera.

Nonius 497, 28 'accusatiuus uel nominatiuus pro ablatiuo ... Afranius Vopisco: tandem' e. q. s.

possumus *Ba*

XXV

tu flagriónibus

Nonius 28, 29 'flagriones dicti serui, quod flagris subiecti sunt, ut uerberones a uerberibus. Afranius Vopisco: tu flagrionibus. Priuigno [XIII]. Excidit post 'flagrionibus' cum ceteris Afranii uerbis et novum lemma et nomen Afranii.

flagrioni nubes, *Maehly*, sed pluralem numerum indicat lemma

XXVI

Tíntinnire iánitoris ímpedimenta áudio.

Nonius 40, 14 'tintinnire dicitur sonare, unde et tintinnácula' ('tintinnabula' Junius) 'sunt appellata.' Festus p. 364 M. 'tintinnire est apud Naeuium [com. 114] hoc modo ... et apud Afranium: ostiarii impedimenta tintinnire audio' memoriter vel ex interpolato fonte.

XXVII

Hém quid hoc? perii, pertimui: quid tumulti exaúdi?

Nonius 490, 1 'tumulti . . . Afranius Vopisco: hem' e. q. s.

XXVIII

Quánta hic uociferátione fértur: ei miseraé mihi!

Nonius 503, 21 'feruitur aequé pro feruetur.' (pro feruetur Ba, Rothius pro feruit HW pro feruitur Leid.) Corrupto textu usus videtur glossator.

quanta hic *scripsi* quanti *o* quanta *Bentinus* fertur: ei *scripsi* feruitur ei *Nonius*, cui *si fides habetur*, ei *delendum*. feruit: ei *Bothius*, et videtur haec quoque lectio antiqua fuisse

XXIX

Praeféstinamus quae sit causa sciscere,

395

Quod sit necessum scire, praesertim in breui

Charisius p. 186 P. 'necessum. M. Cato . . . necessum Afranius in Vopisco: praefestinamus' e. q. s.

2 praesertim] proferte *Bue*, post sciscere *gravius interpungens*

XXX

Vbi quid repentino huius consimile accidit.

Charisius p. 193 P. 'repentino pro repente . . . Afranius in Emancipato [X] idem in Vopisco: ubique' e. q. s.

ubi quid (*sic etiam Kochius*) vel cui *conieci* ubique *cod.* tibiue *Bue* cum simile *ed. pr.*

XXXI

. id est intus actum: periit ópera ni mirum meae

'Ex animo fidelitatis.

Nonius 110, 1 'fidelitatem, id est fidem . . . Afranius Vopisco: id' e. q. s.

1 *Potest vel ab initio si suppleri vel idne scribi, nisi forte aut pridem est intus actum aut si ille est intus, actumst*

Scaen. poes. Rom. fragm. ed. RIEBECK, II.

Λ

praestat id enim si intus actum *Hermannus*. *Septenarios iam-bicos* <utque ita> id est i. a. | Perit *e. q. s. describit Bue* perit *Vrbm*. 307 perit φ 2 mea ex animo *Hermannus* mea ea animo *Vrbm*. meaeaaio *EH²L¹PW* meae accio *FH¹* meae actio *L²*

XXXII

400 Quaeque nunc offendo semper prócul <a> nostra sint mala.

Nonius 146, 32 'offendo, offenso.' (sic Montisp. Oxon. 'offensio' ceteri)

quaque *vel* quodque *conieci* quoque ω semper *Bothius* sepae *L¹* saepe *E* sepe φ ab aede *Mercerus* sint *EF²H* sit *F¹LW* malum *conieci*

XXXIII

nam nutricatur [oliua]

Nonius 478, 25 'nutritur et nutricatur pro nutrit et nutritat . . . Afranius Vopisco: nam n. oliua.' Vltimum hoc pertinere ad Vergilii ge. II 425 exemplum 'nutritor oliuam' quod exciderit suspicatus est Quicherat.

num *H¹* nutricatur *ed. pr.* nutricator ω

EX INCERTIS FABVLIS

I

. . . tugúrium est turpe

Festus p. 355 M. '[tugu]ria a tecto appellantur . . . . . sordida. Afranius in V. . . . . tugurium est turpe.' Sive Virgini sive Vopisco tribuendum.

sordidum *supplevit Vrsinus* est *cod. An* et?

II

Priapus

nám quod vulgo praedicant

Auríto me parénte natum, nóu ita est.

Macrobius Sat. VI 5, 6 'auritos lepores non Maro primus

usurpant, sed Afranium sequitur, qui in prologo ex persona Priapi ait: nam' e. q. s.

III

Cum ad méd expiras ét fabellare íncepis,
Ex óre mi oculis tuí bibones ínnoiant.

405

Isidorus Orig. XII 8, 16 'bibiones sunt, qui in uino nascuntur, quos uulgo mustiones a musto appellant, unde Afranius: ad' e. q. s. (bib¹iones, suprascr. i m. 2, Monac. musciones Wolfenb. Mon.) Thesaurus nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 67 'hic bibo, nis .i. ille qui multum bibit, et plur. bibones, um .i. uermiculi uinum supernatantes, unde Afranius: cum ad me' e. q. s. (ibidem p. 77 'bibones qui multum bibunt . . bibiones, uermiculi qui supernatant uinum') Cf. Vopisc. XXI Consobr. II Menandri Θεττάλη III (fr. 229 K.): ὄξεις, ἰερῶν, οἶνον πολὺ.

1 cum ad med expiras et scripsi cum ad me expectas et Isidori Monac. cum a me expectas et Wolfenb. cum a me expectas set German. cum expectasset a me Par. 10291 (quibus hic ordo cum expiras ad med et traditur) cum ad me expectas, om. et, thesaurus ad me cum spectas et Grialius fabellare scripsi fabolare Isidori Wolfenb. Monac. fabulare q eloqui thesaurus fabularique Grialius inceptis German. incipes Wolfenb. Monac. incipis Par., om. thesaurus 2 mi oculis tui (vel tuo) scripsi in oculis (ocolis Wolfenb.) tuis (m. 2 suprascr. Monac.) Isidori ω in oculos tuos thesaurus in oculos tuo conieceram. Cf. coroll. LXXVIII bibiones, i post. eras., Monac., illud fortasse rectius

IV

uxórium istud tóxicum

Mittas

Festus p. 355 M. 'toxicum dicitur cerna[rium uenenum, quo] quidam perungere sagitta[s soliti sunt.] Caecilius in Gamo — — Afra . . . . . uxorium istud toxicum mit . . .' (Afranius uxorium istud toxicum nec quidquam praeterea Vatiec. RS) Cf. Vopisc. XX.

2 mites <habes | morés> prop. Bue

V

Heú me miserum! — Dúm modo doleat áliquid, doleat
quíd lubet.

Cicero Tusc. disp. IV 20, 45 'impunitas enim peccatorum data uidetur eis, qui ignominiam et infamiam ferunt sine dolore: morderi est melius conscientia. ex quo est illud e uita ductum ab Afranio: nam cum dissolutus filius: heu m. m. tum seuerus pater: dum' e. q. s. Ibidem 25, 55 'at commodum dixit Afranius: dum' e. q. s. 'dixit enim de adulescente perduto ac dissoluto.' Idem epist. ad Att. XVI 2, 3 'sed tamen dum modo doleant aliquid, doleant quidlibet.'

Vno versu coniungi iussit Bentleius

VI

410

tanne árcula

Túa plena est aránearum?

Festus p. 359 M. 'tanne eo usque, ut Aelius Stilo et Opilius Aurelius interpretantur. Itaque Afranius: tanne' e. q. s. Paulus p. 358 M. 'tanne eo usque. Afranius: tanne' e. q. s. Cf. Catullus 13, 8.

VII

pallam fác cito

Dé mensa et plagulám de lecto <et> péllis demitte
órdine.

Nonius 378, 10 'plaga aliquando pars lecti, aliquando omnis . . . Afranius: palam' e. q. s.

1 pallam *Palmerius* palam ω fac cito *Neukirchius*
facto ω facito *Bothius* 2 de mensa *scripsi* demeas ψ demet
*BGH*¹ demito *Junius* deme et *Palmerius* deme meam et *Neu-*
kirchius Demea *Bothius* demas anon. demitte *Palmerius*
dimitte ω ordine *ed. pr.* in ordine ω et plagulam lecto
pellis d. o. *senarium metitur Ed. Becker*

VIII

'Accedo ad te, ut tibi ceruicem . . fingam línteo.

Isidorus Orig. XII 6, 60 'spongia a fingere, id est niti-dare et extergere, dicta.' (sfingere Wolfenb.) Cf. Cicero pro Sest. 35, 77 Cato de re r. 67, 2. Servius ad Verg. Aen. VIII 634 'Afranius: accedo . . . linteo, id est extergam.'

Primo pede mancum septenarium dimensus est Hermannus: ego quintum pedem (fortasse et tergum) excidisse statuo. An ceruices? Cf. Varro l. l. X 78 Quintil. VIII 3, 35 sfingam Wolfenb.

IX

Inscribat aliquis 'arse uerse' in ostio.

415

Pauli Festus p. 18 M. 'arseuerse auerte ignem significat. Tuscum enim lingua arse auerte, uerse ignem constat appellari. unde Afranius ait: inscribat' e. q. s. Placidus in CGL. V 7 G. 'arseuerse prouerbium.' De Incendio cogitaueris.

arseuorse in ostio *Scaliger* in ostio arseuerse *Paulus*: potest esse septenarii iamb. exitus

X

Ego me esse stultum existimo, fatuum esse non opinor.

Isidorus differ. 500 'quidam ueterum fatuum existimant, qui nec quod fatur ipse, nec quod alii dicunt, intelligat; stultum uero hebetiorem corde. unde Afranius: ego, inquit, me stultum . . . opinor: id est obtusis quidem sensibus, non tamen nullis.' Orig. X 246 'stultus hebetior corde, sicut quidam ait: ego' e. q. s. 'id est obtusis quidem sensibus, non tamen nullis.'

esse prius om. *Isidori diff.*, *Monac. origg.*, unde ego memet *Spengelius* existimo *Paris. 7582 origg.* opino *Wolfenb. origg.*

XI

Nescio qui nostri miseritust tandem deus.

Gellius XX 6, 5 'inuenio . . non paucis in locis nostri atque uestri dictum; non nostrum aut uestrum . . Terentius in Phormione . . nostri nosmet paenitet. Afranius in togata: nescio' e. q. s. 'et Laberius in Necomantia . . nostri oblitus est. dubium porro, inquit, non est, quin eodem haec omnia casu dicantur: nostri oblitus est, nostri misertus est, quo dicitur mei paenitet, mei misertus est.' infra 11: 'cur igitur Terentius paenitet nostri, non nostrum, et Afranius nostri miseritust est, non nostrum?'

miseritust *scripsi* miseritus ω , sed vide supra Gellii verba

XII

. . non possum uerbum facere: obbrutui.

Pauli Festus p. 187 M. 'obbrutuit, obstupuit, a bruto, quod antiqui pro graui, interdum pro stupido dixerunt. Afranius: non' e. q. s.

An non ullum (s. unum) possum? Cf. Ter. Andr. 256 et 300. 411. 753 adelph. 135

XIII

. . mustriculam in déntes impingám tibi.

Pauli Festus p. 147 M. 'mustricula est machinula ex regulis, in qua calceus nouus suitur. Afranius: mustriculam' e. q. s.

caue ne *praemitti potest*

XIV

420 Indígnum nero téstu <quod> dieí solet

Charisius p. 118 P. 'testu, ut genu Flavius Caper ueteres ait uti solitos. Mummius . . . Afranius: indignum . . . testu. at Maro testam dixit.'

indignum nero dici solet testu *cod.*: *ad senarium redegí.* dicier testu solet *Bothius* reici t. s. *Bue*

XV

'Etiam quicquam egísti?

Servius in Aen. XI 373 'etiam . . . ponitur etiam pro nondum. Afranius: etiam q. e.'

XVI

Intér loquendum

Servius Lemovic. in Verg. ecl. 9, 23 'inter agendum, dum agis. et honesta locutio est, si dicamus: inter cenandum hoc sum locutus. Afranius: inter loquendum.'

XVII

coxéndice

Pergám <remillo>

Festus p. 277 M. 're[millum dicitur quasi repandum.] Lucilius — et Afra . . . . . xendice pergam . . . . .'

XVIII

25 'Arquato medeór, <solato> . . . uertígini

Festus p. 301 M. 'solatum genus morbi maxime a rusticantibus dicitur, cuius meminit etiam Afrani . . . . . arquato med . . . . . tigrine.'

Laciniam quantum fieri potuit consarcinavi; si fabulae nomen apud Festum defuit, versus fortasse sic incepit: solato et arquato medetur . . . uertigini. arquato medetur, solato, affecto (aut medeor, s., cruciato) uertigine Bue. Cf. coroll. LXXVIII

XIX

Festus p. 314 M. '[stipes fustis terrae] defixus: Afra . . . . . [p]orro honeste . . . . . ite hostium . . . . . oro fidem, qui . . . . . eam siluam et' e. q. s. Plane incertum est quantum ex hac ruina pertineat ad Afranium. stipite ostium impulit Scaliger.

XX

Rutilia

Festus p. 262 M. 'Rutilium rufum significat, cuius coloris studiosae etiam antiquae mulieres fuerunt, unde traxerunt cognomina Rutilias, ut indicat frequenter Afranius.' Cf. Varro de l. l. VII 83 'rutilare est ab eodem colore; aurei enim rutili, et inde mulieres ualde rufae Rutilae dictae.' de praen. 7 'antiquarum mulierum . . praenomina fuerunt Rutilia' (sic Vatic. rutilia Torrenius rutila ceteri) 'Caesellia . . . a colore ducta.' Rutilia nomen extat e. c. in CIL I n. 144, Rutila in CIN n. 5891

XXI

comptus

Pauli Festus p. 40 M. 'comptum Afranius pro ornatu et excultu posuit.'

XXII

num quis me quaesiit? —

Bóna fortuna.

Pompeius in CGL V p. 311 K. 'charientismos . . habemus etiam apud auctores hoc: ecce habemus in Afranio. interrogat seruum adulescens: numquis me quaesiit'

et ille seruus respondet: bona fortuna, id est nullus, quasi rem duram dictu mitius dixit.' Charisius p. 247 P. 'charientismos est dictio per ea quae grata sunt aliud dicens aliud significans, ut cum interrogamus num quis nos quaesierit et respondetur bona fortuna, unde intellegimus nos neminem quaesisse.' Similia Diomedes p. 458 P., Donati ars in CGL IV 402 K., scheda Monacensis edita a Spengelio Philol. XXI 122.

1 quaesiit *Par. P.*, *Santen.* quaesiuit ϕ *Disposuit*
numeros x mus. Rhen. 20, 374

XXIII

430 cupiluci*

Varro de l. l. V 25 M. 'extra oppida a puteis puticuli, quod ibi in puteis obruebantur homines, nisi potius, ut Aelius scribit, puticulae quod putescebant ibi cadauera proiecta, qui locus publicus ultra Exquilias. itaque eum Afranius cutilucos in togata appellat, quod inde suspiciunt per puteos lumen.' (perpetuos F, corr. Grothius perpetuo Laetus cutilucos libri puticulos Laetus putiluculos B petilucos vel cupilucos conieci). Cf. Festus Pauli s. v. puticulos p. 216 M.

XXIV

nauci dare

Ausonius cent. nupt. praef. 'pro quo' (sc. centone) 'si per sigillaria in auctione ueniret, neque Afranius nauci' (naucum Salmasius) 'daret nec ciccum suum Plautus offerret.'

XXV

ipsissimus

Pompeius in CGL V 153 K. 'ea autem quae non sunt qualitatibus et quantitatis, non recipiunt comparationem. Ne te decipiant illa Plautina et Afraniana uerba, ipsissimus; ioco comico hoc dixit. est etiam apud Graecos *αβρότατος* tale. comica sunt ista et ad artem non pertinent.'

XXV^a?*ieientare*

Nonius 126, 10 'ieientare. Afranius *** (Pomponius) *Buccone adoptato* [IV] Plautus ... Afranius Crimine [III] e. q. s. *Fortasse supra quod legitur Afranii nomen errori debetur.*

XXVI

Nonius p. 557, 14 in extremo libro, in capitis XIX 'de propinquitate' exitu post explicata nomina 'caesares agrippae uopiscus glos leuir fratriae amitini patruales consobrini' haec addit: 'de quibus exempla multa sunt in antiquis auctoribus et maxime in Afranio et iuris uetustissimis scriptoribus.' Cf. Afranii Consobrini, Fratriae, Materterae, Mariti, Priuignus, Sorores, Vopiscus.

XXVII

Marius Victorinus in CGL VI 79 K. 'quod uero ad clausulas, id est minuscula cola, pertinet, quot genera uersuum sunt, totidem eorum membra pro clausulis poni possunt, et solent in canticis magis quam deuerbiis, quae ex trimetro magis subsistunt, collocari et praecipue apud Plautum et Naenium et Afranium. nam hi maxime ex omnibus membris uersuum <uelut> colis ab his separatis licenter usi reperiuntur in clausulis.'

uelut inseruit Keilius

INCERTI NOMINIS RELIQVIAE

I

Seneca epist. 89, 7 'sapientia est quam Graeci σοφίαν uocant. hoc uerbo Romani quoque utebantur, sicut philosophia nunc quoque utuntur: quod et togatae tibi antiquae probabunt et inscriptus Dossenni monumento titulus.' Cf. Afranius 299.

II

Servius Dan. in Verg. Aen. XI 160 'ueteres enim uiuendo uincere dicebant superuiuere . . . nam et

in togatis uictrices appellantur, quae uiros extulerunt.'

III

Donatus in Ter. eun. I 1, 12 'concessam est in palliata poetis comicis seruos dominis sapientiores fingere, quod idem in togata non fere licet.'

IV

Quis<nam> iste torquens faciē planipedis senis?

Quintilianus V 11, 24 'admonendum est rarius esse in oratione illud genus quod *σινόβη* Graeci uocant, quo exprimitur rerum aut personarum imago, ut Cassius: quis istam faciē lanipedis senis torquens.' Cassium Parmensem laudari suspicatur in indice Halmius; sed tragoediam certe iste versiculus non spirat. Immo Cassius Severus orator nobilissimus intellegendus, de quo vide H. Meyeri oratt. Rom. fr. p. 545 sq. Verba eius a Quintiliano laudata aut prosa sunt aut ex comoedia in orationem translata et versus ut fiat, ita transponenda ut indicavi.

iste *Burmannus* istam ω planipedis *Regius* lanipedi
Ambros. Bamb. m. 2 lanipendi *Bamb. m. 1* faciē tor-
 quens *Bue*

FABVLA ATELLANA

L. POMPONIVS BONONIENSIS

ADELPHI

. quód ille dicit, cúm datatim in lécto tecum lúsi

Nonius 96, 18 'datatim, id est inuicem dando . . .
Pomponius Adelfis: quod' e. q. s.

quod ille *cum vulgo Bergkii*: cf. coroll. LXXIX quid
ille *x* dixit *Quicherat*, fort. recte *lusimus Guictus* lusitat
Onions lusit *malim* lusi tecum *Vrbín.* 307

AEDITVMVS

Quí postquam tibi appáreo atque aedítumor in templó
tuo,

Néc mortalis néc mortalium úllum in terra míseriust.

Nonius 75, 15 'aedituor, id est aedem tueor. Pomponius
Aedituo: quí' e. q. s. Gellius XII 10, 7 'aeditumus uerbum
Latinum est et uetus, ea forma dictum, qua finitimus et legi-
timus . . . Pomponii fabula Atellania est, quae ita
inscripta est: Aeditumus. In qua hic uersus est: [1.]

1 tibi *Gellius* ubi *Nonius* adpareo *L* apareo *H*
aedituor *Nonius* tuo *om. Nonius* 2 mortalibus *FH¹ L*
immortalis *Bothius* ullum *om. W* ullo *F² H¹* ullum, *i. e.*
quicquam, defendit Hauptius Herm. IV 154 *miseriust Mun-*
kii miseriust *est* *est* miseriust *Bothius*

AGAMEMNO SVPPOSITVS

Ne quís miretur, cúm tam clare tónuerit,

Vt, sí quis dormitáret, expérgísceret.

Nonius 473, 3 'expergisceret pro expergisceretur. Pomponius Agamemnone subposito: ne' e. q. s. Prologo tribuit Munkius p. 86.

1 miretur *ed.* 1476 miraretur ω cur α

ALEONES

I

'Aleo <non> lúdam sane, <né> meae male olánt manus.

Nonius 147, 3 'olat pro oleat . . . Pomponius Aleonibus: aleo' e. q. s. (in lenonibus Vrbin. 307)

aleo, *i. e.* alio, ω : cf. *Plauti Most.* 45 *cum Gesneri quem Ritschellius laudat in script. r. rust. indice et Varro apud Non.* 201, 6 *nec non Lachmannus in Luer.* 33 *alea Guietus non Bothius, om. ω si Onions sanae EFFL ne Bothius, om. ω olant edd. oleant ω*

II

'At ego rusticátim tangam, <nam> úrbanatim nésco.

Nonius 166, 30 'rusticatum pro rustice.' Idem 409, 1 'tangere etiam circumuenire . . . Pomponius in Aleonibus: at' e. q. s.

ad *H²LW* p. 466, *L* p. 409 nam *Guietus, om. ω*

ANVLVS POSTERIOR

Id crédo metuis né <tibi> inuidiaé siet,
Cum némo qui a te récipiat reperíbitur.

Nonius 508, 11 'repperibitur pro repperietur. Pomponius Anulo posteriore: id credo' e. q. s.

1 tibi *Bothius, om. ω* inuidiae siet *scripsi* inuidia (in-
uia *L'*) desit ω inuidiae id sit tibi *Mercerus* inuidia inde sit
Bothius inuidia desit tibi *Junius* 2 a *delet* voluit *Passera-*
tius repperitur *Ba*

ARMORVM IVDICIVM

9¹ Tum praé se portant áscendibilem sémitam,
Quam scálam uocitant.

Lactantius in Statii Theb. X 841 'gemina latus arbore clusus Aërium sibi portat iter] admirabilis periphrasis scallarum. Pomponius sane in armorum iudicio: tum ... uocant.' Abhorreere spondeos a primi p. Chr. saeculi arte iam A. Langius quaest. metr. p. 30 monuerat nec ipse tacueram: Pacuvio reddi voluit Bernh. Schmidt mus. Rhen. 16, 589 sqq. Ipse olim inter Atellanas reposui, mecum facit A. Dieterich Pulcinella p. 102.

2 uocitant *B. Schmidt* uocant *schol.*, quod si quis servare velit, trochaico priorem versiculum dimetiendum esse monet *Schmidtus*, ante quem grammatico, non poetae haec explicatio tribuebatur. De scala numeri singulari cf. *Quintilianus* I 5, 16

ARVSPEX vel PEXOR RVSTICVS

bucco, púriter

10

Fac út rem tractes. — Láui iandudúm manus.

Nonius 516, 18 'puriter. Pomponius Aruspice uel Pectore rustico: bucco' e. q. s. (Pexore scripsi, idem esse Pectore sentit Bue conl. mus. Rhen. 45, 159 Pecore Hertzius ann. philoll. 1873 p. 339 Praecone Bothius Petitore Rothius Rectore Quicheratius) Ceterum cf. coroll. LXXIX.

1 furiter *Ba H¹ L¹ P* 2 ut rem scripsi uti ∞ ut te
Bothius ut ista x tractis *W* Búcco, puritér fac tractes
continuat Bergkius laui iam dudum ψ lauuan dunum *Ba*

ASINA

I

Atque auscultare dísce, si nescís loqui.

Nonius 246, 16 'auscultare, audire ... Pomponius Asina: atque' e. q. s. (Asinaria Passeratius)

II

Exílui de nocte ád molam fullónis festinátim

Nonius 514, 3 'festinatim pro festinanter. Pomponius Asinaria: exilui' e. q. s. De titulo dubitat Ritschelius Parerg. I 142.

exilui *BaH* exsilui ∅ ad noctem *Palat.* fullonis
Laurembergius fullone ∞ fulloni' x festinantim *P*

AVCTORATVS

I

14/5 Neque enim égo sum Mémmi neque Cassí neque Munati 'Ebraiae . .

Charisius p. 37 P. 'communia ex' (scr. 'et' ut apud Donatianum) 'masculino et feminino, ut adsecula conuiua. Pompeius in Auctorato (II). ebria masculino in eodem Pompeius: neque' e. q. s. Donatiani fragm. CGL VI 276 K.: 'communia et masculino et feminino, ut adsecla conuiua ebria. <conuiua> feminino Pomponius in Auctorato [II]. ebria masculino in eodem Pomponius [I].' Memmii et Cassii memoriam Bue ex Plinii n. h. 21, 8, Munatii ex Sallustii bello Jug. 27 sqq. repeti vult.

enim om. *Donatianus* ergo *eiusdem Vatic.* sum Memmi *Lindemannus* sum menni *Charisii cod.* sumēni *Donatiani Vatic.* sume ni *Ambros.* Cassia *Donatiani Ambros. Vatic.* Munatius *Donatiani Ambros. Vatic.* Ebraiae *Lindemannus* ebrēa *cod.* *Charisii* ebria *Donatianus* *Anapaestos ultimo pede deficientes indicavit Bue, trochaeos néque enim sum Memmí neque Cassi néque ego Munati 'Ebraiae fecit x; senarios néque e. e. Sum e. q. s. ipse dederam, sed cf. Brugmanus p. 31*

II

. póstquam conueni ómnis conuiuás meas

Charisius et Donatianus l. l. ad fr. I Priscianus p. 642 P. 'hic et haec agricola ...' conuiua. Pomponius in Auctorato: conueni' e. q. s.

conuenio *Charisii cod.* omnes *Charisii cod.* meos *Sang. Grut. Prisciani* postquam conuiuas omnes conueni meas *Bothius*

III

Métuo illum: iocári nescit, lúdit nimium insániter.

Nonius 509, 30 'insaniter Pomponio auctore: metuo' e. q. s. (auctore P) Priscianus p. 1010 P. 'Pomponius in Auctorato: ludit n. i. pro insane.'

iocari *H? W* locari *φ*

IV

Occídit taurum tórúiter, me amóre sauciáuit.

Nonius 516, 13 'torbiter. Pomponius Auctorato: occidit' e. q. s. Spectaculi amphitheatralis meminit mulier. Cf. coroll. LXXX, nec aliter sentit A. Dieterich Pulcinella p. 101. Ariadnam in tragoedia loqui ac fortasse apud Nonium ex Auctorato verba cum titulo Ariadnae excidissee suspicatur Vahlenus mus. Rhen. 16, 473; Ennii Medeae adeo tribui vult Quicheratius, sed constat septen. iamb. a tragoedia alienum esse.

toruiter *edd.* torbiter ω me amore sauciauit *Lipsius*
me amores amauit ψ mea memores amauit *Ba*, in quibus
latere sauciauit recte monet *Bue*, verum tamen esse *vix* credo

BVCCO AVCTORATVS

Sí praegnans non és, paribis númquam.

19/20

Nonius 508, 1 'paribit pro pariet.'

Trochaeos habet Bue; mihi ipsa sententia imperfecta videbatur, nisi hoc fere modo suppleatur: <at enim> si praegnans <núnc> non es, <posthác> paribis númquam

AVGVR

immó mane!

Non ésuribis diútius. — Qua ré? — Rogas?

Nonius 479, 5 'esuribo pro esuriam.'

2 Recte personas distribuit *CFWMuellerus* prosod. *Plaut.* 37 (cf. 269) rogas? idem (cf. coroll. LXXX) roga ω eroga *Bothius*
Septenarium troch. metitur x

BVCCO ADOPTATVS

I

Cládestino táctus taxim pèrspectauí pèr caum.

Nonius 178, 20 'taxim, sensim uel occulte. Pomponius Buccone adoptatu: clandestino' e. q. s.

Fort. tum initio v. addendum: v. supra caum *F*¹
cautum ϕ

II

saepe ádnuit,

'Inuenibit saépe.

25

Nonius 479, 27 'inuenibo pro inueniam.'

Scaen. poes. Rom. fragm. ed. RIEBECK. II.

18

1 *Praemittendum fortasse aut post saepe inserendum qui hac sententia: alteri qui saepe adnuit roganti, rogans ipse saepe inpetrabat uel quaerens inueniet. sepe Ba sac W annuit HLW ambit Bothius anquirit Quicheratius Vno versu saepe adibit, inuenibit s. scribendum censet Bue 2 inuenibit ed. a. 1471 inuenit ω sepe Ba*

III

Pergis properatim

Nonius 155, 1 'properatim et properiter, celeriter, properanter . . . Pomponius Buccone adoptato: p. p.'

perges *Bothius*

IV

26¹ Iéientare nūlla inuitat

Nonius 126, 10 'ieientare. Afranius *** <Pomponius> Buccone adoptato: i. n. i. Plautus . . Afranius Crimine' e. q. s.

Pomponio haec reddidit Neukirchius. Vide Afranii inc. fab. XXV^a

CAMPANI

Dantór publicitus Dóssenno et fullónibus
Cibária.

Nonius 513, 9 'publicitus pro publice . . . Pomponius Campanis: dator' e. q. s.

1 *sq.* dator dosenno et fullonibus publiciter cibaria ω dato publicitus Dorsenno et f. cibaria *Bothius, praeiverat* dato Dossenno *Mercerus*, publicitus *ed. a. 1471 (cf. coroll. LXXX)*. dato Dóssenno et fullonibus Públicitus c. *Munkius*. dat ordo (*sc. senatus municipalis*) Dóssenno et f. Públiciter c. *coni. Bue Probarem . . . dantor Dóssenno et f. | <pro méritis summis> públicitus cibária: cf. Plauti Amph. 1027*

CAPELLA

Clípeum in medio fíxum est.

Charisius p. 59 P. 'clipeus masculino genere in significatione scuti ponitur, ut Labienus ait: neutro autem genere *imaginem* significat. sed . . . Liuius in significatione scuti

neutraliter saepius, et Pomponius in Capella cum ait: clipeum' e. q. s. Anon. de dub. nom. in OGL V p. 574 K. 'cli-peus generis masculini . . . et Pomponius generis neutri: clipeum' e. q. s. 'sed non recipitur.'

medio anon. medium *Charisii cod.*

CITHARISTA

Cf. *Κιθαρίστῆς* Antiphanis et Menandri.

nóli, quaeso, iráscere: 30

Móre fit, moríri suam <uir> quisque ut uxorem uelit.

Nonius 127, 7 'irascere pro irasci. Pomponius etarista: noli' e. q. s. (etacrista FH¹ Citharista Mercerus Hetaerisca Salmasius Hetaerista Quicheratius, fort. recte)

1 neli *F¹L* 2 moriri suam uir quisque ut uxorem neli
scripsi moriri suam quisque uxorem ut neli *ω*, nisi quod quis-
que *om. F¹L*, sed post uxorem *spatio 5 litterarum relicto L*
suam moriri quisque ut uxorem uelit *post Guetum Bothius*
moro *post fit inseri vult Bue*, semper *post moriri x*, uir
post uxorem Onions

COLLEGIVM

Sí quid expalpáre possim ab illo . . . . .

Nonius 104, 12 'expalpare, elicere . . . Pomponius Col-legio: si' e. q. s.

CONCHA

Vós istic manéte: eliminábo extra aedis cóniugem.

Nonius 39, 1 'eliminare extra limen eicere' (immo 'ex-cire') ' . . . Pomponius Conca: uos' e. q. s. Idem 292, 26 'eli-minare' ('se' add. Quich.) 'est exire. Ennius Medea exule [II] Accius Phoenissis [VII] idem Meleagro [VIII] Varro Serrano . . . ex oraclo elimino me. eliminare rursum excludere. Pacuvius Duloreste [XIV] Pomponius Concha: uos' e. q. s. (concla *ω*)

isti *p. 292 BG*, *potest verum esse. istic, ic in ras., H*
manet *ω* hedis *BGH¹*

CONDICIONES

Vix nunc quod edim inuenio: quid nam fiet, si quam
dúxero?

Nonius 507, 8 'edim pro edam ... Pomponius Condi-
tionibus: uix' e. q. s.

qđnā Ba

CRETVLA vel PETITOR

Cf. Munkius 34.

I

35

bene éuenat! —

Ita fiat: et tibi béne sit, qui recte óminas.

Nonius 474, 9 'ominas. Pomponius Cretula uel peti-
ture: bene' e. q. s. (om. P Petitore Bentinus) Candidati esse
monet Gulielmius Veris. I 11.

1 euenat *scripsi idemque senarios distinxi* eueniat ω
2 fiat *scripsi* sit ω quom x hominas W

II

bálnea

Forús macellus fána portus pórticus

Nonius 206, 18 'forum generis neutri. masculini ...
Pomponius Petitore: balnea' e. q. s. (portitore F¹) For-
tasse promittit haec candidatus se aedificaturum esse, si
aedilis creatus fuerit.

1 balneae *Mercerus*: balneas si scribes, *habebis septena-*
rium 2 foros macellos *poetam scripsisse puto* fortus
FL¹, del. x porticis *H¹*

DECVMA

Ad Fullonis Decumam coniectura refertur.

. . non multi, séd temeti plúrimi

Festus p. 364 M. 'temetum unum — Pomponius in De-
cima: non' e. q. s. (deuncia Politiani exc.)

Aut ab initio uini praemittendum aut cum Buechelero
mulier post multi inserendum . . . sed temeti scripsi temeti sed
cod., om. in lacuna Politiani exc.

DECUMA FVLLONIS

Cf. Frontinus de aquaed. 94.

'Et ubi insilui in cōculeatum eculeum, ibi tolútīm tortor. 40

Nonius 4, 17 'tolutim dicitur quasi uolutim uel uolubiliter
 .... Pomponius Decuma fullonis: et' e. q. s. Idem 105, 15 'eculeos, deminutium ab equis M. Tullius in Hortensio dici uoluit
 ... Pomponius Decuma fallonis: ubi' e. q. s. Idem 182, 14 'tortor pro torqueor. Pomponius Fullonis ducum: et' e. q. s.

et om. ω p. 105, facile set conicias insiluit ω p. 105
 coculeatum Bue cocleatum Ba FHL² p. 4, ψ p. 182 cocleatum
 W p. 4 coleatum L¹ p. 4 et 182, Turnebus culeratum EF² H²
 PW p. 105 culenarum F¹ H¹ L p. 105 cochleatum Gesnerus
 ibi] ubi EF¹ LPW p. 4, EFH¹ L p. 182

DIVES*

Quóm palumbem ex óre tollit únūm . . . . .

Nonius 219, 8 'palumbi ... masculino ... Pomponius
 deuittae: quo' e. q. s. (diūite E Debita Junius de uite
 Aldina Diuite Bothius)

quo ω praeter Vrbīn. 307, qui duo: quo habet; videtur
 autem sermo esse de eo, qui omittit unam palumbem, quam
 certam tenuit, ut incertas decem captet ex ore tollit unum
 scripsi unum ex (et ex W¹) ore tollit ω unum del. x An
 quor ... tollis? De parasito cogitans quos palumbes unum ex
 o. t., <ex patina alterum> Bue

DOTALIS*

DOTALIS, servus scilicet.

Vínūm panemque, ómnem ceterum áliam praeberém penum. 41¹

Nonius p. 219, 30 'penus ... masculini Pomponius Do-
 gali (elogali Vrbīn. 308) unum penum quae o. c. a. p. penum.
 Nouius Dofacta' e. q. s. (Dotali Bothius Dotata Palmerius)
 Cf. coroll. LXXX.

uinum Junius unum ω panem Bue, Quicheratius penem
 H penum φ quae FLW praeberim F¹ praebere in L
 praeberim Vrbīn.

DOTATA

I

Seío pol te illam amáre effictim . . . . .

Nonius 104, 24 'efflictim, uehementer ... Pomponius Dotata: scio' e. q. s.

sci W¹

II

Possum éxorare te út recedas á me paulispér modo? —
Quantísper sat habes?

Nonius 511, 31 'aliquantisper .. Quadrigarius .. aliquantisper ... Caecilius .. aliquantisper ... Caecilius .. paulisper .. quantisper .. Pomponius Dotata: possum' e. q. s. Excidit fortasse paulisper lemma.

ERGASTILVS*

ERGASTILVS AN ERGASTVLVM? Ergastulo respondet *Μυλόν* Antiphanis. Nonius p. 447, 5 glossas ergastulum (ergastilum BaW ergastulum H²), scil. 'carceris locus', et ergastylus (ergastilus BaW), scil. 'custos poenalis' praebebat. ergastylus sive ergastilus a Lucilio et oratore vetere usurpatus.

I

45 Lóngē ab urbe ulicari, quó erus rarentér uenit,
<Id> non ulicári, sed dominári est mea senténtia.

Nonius 164, 28 'rarenter pro rare ... Pomponius Ergastilo: longe' e. q. s. Idem 186, 1 'ulicari est rusticari uel uillae praeesse. Pomponius Ergastilo: longe' e. q. s. Idem 515, 28 'rarenter Caecilius Pausimacho [I] Nouius Exodio [IV] Ennius Andromacha ... conatur trabem. Ergastelo [I].' (ergastilo P)

1 ab unde Ba p. 515 ulicariae (ulicarie P) ω p. 515
ulicari' x *deverbio instituto* herus EFH p. 164 eris FL
W p. 186 rus BaP p. 515 2 id Bothius, om. ω non est
Munkius non enim x ulicaris L¹ p. 164 sed dominari
om. F¹ L p. 164 mea est ω p. 186

II

Praesénte amicis ínter cenam d. o.

Donatus in Ter. eun. IV 3, 7 'absente nobis pro nobis absentibus. Pomponius in Ergastulo: praesente' e. q. s.

(Pompeius Par. Lugd. Dresd. sine ergo istuc Par. Lugd. Dresd., ed. Tarv. cum recentioribus sine ergo istac edd. Rom. Vind. Med.)

d. o. *interpretatur* dat operam *Bue*, deamans osculatur *Dziatzko*

FVLLONES

I

Quin érgo, quando cónuenit, conpléctite? —
Mi fráter, salueto! — 'O soror, salué, mea!

Nonius 472, 32 'conplectite. Pomponius Fullonibus: quin' e. q. s.

2 mi *ed. a.* 1471 mihi ω salueto *CFWMueller prosod.*
Plaut. 652 salue ω soror *Ba P* soro φ

II

Fácite ut ignis féruat, ligna insípíte, far concídite. 50

Nonius 504, 26 'feruat pro ferueat. Pomponius Fullone: facite' e. q. s.

ferueat *H*¹ insípíte *Scaliger* instípíte ω concídite
intellego pínсите; *cf. v.* 86

GALLI TRANSALPINI

Mars, tíbi facturum uóueo, si umquam rédierit,
Bidénti uerre.

Gellius XVI 6, 7 'uidebimus, an oues solae, ut tu ais, bidentes dicantur, et an Pomponius Atellanarum poeta in Gallis Transalpinis errauerit, cum hoc scripsit: Mars' e. q. s. (Galliis Petav.) Macrobius Sat. VI 9, 4 'uerum procurandum est, ne illud obrepat, quod bidentes epitheton sit ouium, cum Pomponius, egregius Atellanarum poeta, in Gallis Transalpinis hoc scripserit: Mars' e. q. s. Nonius 53, 25 'bidentes qui aestimant ob eam causam oues a Vergilio dictas, quod duos dentes habeant, pessime ac uitiose intellegunt. nam nec duos dentes habent (et hoc quidem et genus monstri est), et melius intellegi potest, si biennis dixerit auctoritate Pomponii in Atellana: Mars' e. q. s. ('Pomponii' ed. 1476 'Pomponius libri) Pessime haec contracta ex uberiore Gellii capite.

1 facturum noueo *vel* nouo facturum *Fleckeisenus epist. crit. ad M. Hertziū* 37 noueo facturum ω tibi | Voneó f. me esse *Dziatzko Ceterum sacrae formulae exempla (ephem. epigr. IV 225 sq.)* futurum *flagitant* redierit *Gellius et Nonius* rediero *Macrobius*

HERES PETITOR

I

Ita uelim faciás: iam pridem uólo lauatinám laui.

Nonius 504, 23 'laui etiam positum pro lauari. Pomponius Petitore Heredem: ita' e. q. s. (petitorem *H*¹)

facies *P* lauatinam *Lachmannus in Lucr.* 393 latrinem *Ba* latrinam φ lauatrina x

II

Heús aptate, púeri, munde atque ámpliter conuúuium!

Nonius 511, 18 'ampliter ... Pomponius Herede petitore: heus' e. q. s. (potitore *Bamb. pectore Par. P*) Idem 234, 30 'aptum, compositum, paratum ... Pomponius: eius aptate' e. q. s.

heus] eius ω *p.* 234 puer *GHLP p.* 234 ampliciter *W*¹ *p.* 511 conuium *Ba p.* 511 conuiuia *LW* conuiuiam *H*² *P p.* 234

HIRNEA PAPPI

55 Décimus mensis ést, cum factum est. ita fit, ita sempér solet:

Décumo mense démun turgens uérminatur, párturit.

Nonius 40, 20 'uerminari positum torqueri, a uermibus, quod facile se torqueant.' (*hyrnea W Hernia aut hirnea sponsa Pappi Scaliger*) Comparat *Bue mus. Rhen.* 35, 394 *Nestoris hirneam apud Iuvenalem VI 326.*

2 demun (demon *H*¹) ω

KALENDAE MARTIAE

Vócem deducás oportet, út uideantur múlíeris

Vérba. — Iube modo ádferatur múnus, uocem réddam ego

Ténuem et tinnulam . . . . .

'Etiam nunc uocém deducam?

60

Macrobius Sat. VI 4, 13 'deducta uoce . . sed haec ab illo fluxerunt, quod Pomponius in Atellania, quae Kalendae Martiae inscribitur, ait: uocem . . . tinnulam et infra [4].'
Cf. Munkius p. 49 sq.

1 uideantur mulieris *Bothius* mulieris uideantur ω 2 iube ergo *Salisb.* unus *Par.* uocem reddam ego x ego uocem reddam ω ego uocem dabo *vel* uocem reddibo *olim proposui, ac ne nunc quidem paenitet* ego uocem tibi Reddam t. et t. *Bentleius* tenuem et tinnulam Vocem ego reddam *Munkius*

Valde arriident elegantiores Buecheleri versus uocem d. o., ut uideatur mulieris. § Iube modo adferatur munus, reddam ego teneram et tinnulam. Deinde unius minimum versus lacunam esse censeo 4 *Interrogandi notam posui*

LAR FAMILIARIS

. . oro te, uáso, per lactés tuas

Priscianus p. 686 P. 'haec lactes partes sunt intestinorum a Graeco *γαλακτίδες* dictae, et seruauerunt apud nos quoque idem genus, cuius singulare haec lactis est . . . Pomponius in Lare familiari: oro' e. q. s.

te oro ω , *transposui* uaso, i. e. uasate *scripsi* baso ψ ba $\equiv$ so *Barb.* basso *Sang.* bas $\equiv$ (e *eras. ut vid.*) *Grut.* base *Reg.* basse χ basse *vel* Basse *vulgo* Basse, <quæso> *Bue*

LENO

Cáseum molle

Charisius p. 60 P. 'caseus masculini generis est . . . sed Pomponius neutraliter dixit in Lenone: caseum molle.' Beda de orthogr. CGL VII 266 K. 'caseus . . . Pomponius neutraliter dixit: caseum molle.'

MACCVS

Cf. Ritschelii Parerg. I 133 sq.

I

Quíd futurum est, sí pol hanc ego díscere artem at-téndérím?

Nonius 238, 16 'attendere est intendere .... Pomponius Macco: quid' e. q. s.

probe *conieci* hanc ego *Munkius* ego hanc ω si pol
(*vel* pol si) discere artem ego hanc x

II

Cónforisti mé, Diomedes.

Nonius 114, 12 'foria, stercora liquidiora. Pomponius Maccho: c. m. D.'

conforiasti *Salmasius Cf. schol. Iuvenal. III* 38 me, Diomedes] *an* med edio medi? *Cf. Titin.* 111

MACCI GEMINI

I

65 Sero ést: si sexta tíbi placet, ueníbo . . . .

Nonius 508, 23 'uenibo pro ueniam. Pomponius Maccis geminis: sero' e. q. s. (in actis geminis Bamb.)

si sexta, *ut scripsi, Colb.* si sexta si *Ba* sexta si φ

II

Iam égo inibi adero: dum égo reuortor, áge, anus,
accinge ád molas.

Nonius 469, 28 'accinge pro accingere. Pomponius Macchis geminis: iam' e. q. s. (machis Bamb. inachis Par. P)

inibi *Lipsius* mihi ω reuortor *Ba* amus *Ba* accingere *Ba H¹L*, re *adpuncto W* adcingere *P*

III

<A> périi! non puéllula est. numquíd <nam> abscondidísti
Intér nates?

Nonius 75, 27 'abscondidit pro abscondit. Caecilius Exule [I] Pomponius Maccis geminis: perii' e. q. s. Cf. Aristophanis Thesmoph. 643 sq.

puella *ante Aldinam* puerula x nunc quid abscondidisti (abscondisti *P*) ω num quid abscondidisti *Aldina* *Senariorum alterum* numquíd, <mea uirgo,> a. i. n. *prop. Bue*

IV

Incépi contuí: conspicio cóleatam cúspidem.

Nonius 470, 31 'intui et contui pro intueri . . . Pomponius Macchis geminis: incoepi' e. q. s. (Machis Bamb.) Vide praeterea inc. fab. I.

incepi *Aldina* incoepi ω contui *om. W*¹

MACCI GEMINI PRIORES?

Non diversam fuisse a fabula superiore ipse versiculus reddit probabile. Cf. Ritscheliu Parerg. I 135.

Quín bono animo es? úideo erepsti prímiter de pánnibus. 70

Nonius 154, 25 'primitur pro prime, et primitus pro primo. Pomponius accius geminis: quin bono' e. q. s. Idem 488, 30 'panibus pro pannis. Pomponius Macchis geminis: bono' e. q. s. (Pomponius om. P machis BaHP macchis LW) Idem 506, 24 'es pro esto . . . Pomponius Magis geminis: bono' e. q. s. Charisius p. 188 P. 'primitur: Pomponius in Maccis geminis prioribus: bono animo es, eripis primitur.' (prioribus e panibus ortum et transpositum esse ingeniosa Buecheleri suspicio est)

quin *om. Nonius p. 488. 506, Charisius bonanimo P*
bona animo *Ba* est *Non. p. 154* ω uideo *om. Charisius*
erepsti *Bue decl. lat. 66* eripis te *Non. p. 488* ω eripis *p. 154*
 ω , *Charisii cod. derepis (depis W) Nonii p. 506* ω erepisti *Vos-*
sius eripuisti Junius 'ex vetusto codice' erepsisti fuit qui in
iambico octon. positum tueretur primit *Ba p. 488* panibus
F¹ H² L² W p. 154 Personas distinguit *x*

MACCVS MILES

I

nam cibária

Vicém duorum mé comesse cóndecet

Solúm.

Charisius p. 101 P. 'duorum Pomponius in Macco milite: nam' e. q. s.

1 nam si cibaria *ed. pr.* duorum solum me c. c. *cod., transposui* solum, *nisi glossema potius existimandum erit.* duorum solum me esse condecet *Maehly*

II

- 73 Cum cóntubernale púgnaui, quia meám cenam . . .

Charisius p. 99 P. 'contubernale Pomponius in Macco milite: cum c., inquit, pugnaui, quia m. c.'

Septenarius vel iambicus vel anapaesticus contubernale *cod. quod* contubernalei olim interpretatus eram, ut annalei idem Romanus p. 97 memorat, disertum autem de vocali testimonium deest utroque loco, nec decerni potest ablativi terminationem utrum longam an brevem haberi voluerit poeta. contubernale ego Bothius in senario q h. e. quia *cod. quod ed. pr. qui coni. Keilius, non male. In exitu versus* cenauit suppleri potest. Senariorum frustra cum contubernale pugnaui quia Meám cenauit cenam parum numerose distribuit Hauptius Herm. II 216. Creticos tales atque cum cóntubernále pugnaui, Qui meam cénam [edendo fidem fregit] effecit Bue

MACCVS SEQUESTER

Símile est, quasi cum in caélo fulgit própter lunam
lúcifer.

Nonius 506, 8 'fulgit pro fulget . . . Pomponius Maccho sequestre: simile est' e. q. s.

quasi *MO* quas *ω*

MACCVS VIRGO

- 75 Praéteriens uidít Dossennum in lúdo reuerecúnditer
-
- Nón docentem cóndiscipulum, uérum scalpentém natis.

Nonius 516, 22 'reuerecunditer' ('uerecunditer' BaHL) 'Pomponius Maccho uirgine: praeteriens' e. q. s. (macco plerique secundum Quicheratium Virgine Bothius uirginem *ω*)

1 uidí Bothius Dossennum Bothius dossennum Ba duosensum *φ* 2 cor discipulum coni. *x* uererum Ba nates *H¹P*

MEVIA

Dies hic sextust cúm nihil egi, díe quarte emoriár fame.

Gellius X 24, 5 'diequinte enim et diequinti pro aduerbio copulate dictum est, secunda in eo syllaba correpta . . .

uenit ecce illius uersus Pomponiani in mentem, qui est ex Atellania, quae Meuia scribitur: dies' e. q. s. (metui ascribitur optimi libri) Macrobius Sat. I 4, 22 'modo diequinti, modo diequinte pro aduerbio . . . ecce uenit illius uersus Pomponiani in mentem, qui est ex Atellania, quae Meuia inscribitur: dies' e. q. s. (Mebia vel Maebia libri)

sextust *Fleckeisenus* *epist. crit. ad M. Hertziū* 29 sextus *o*
 tertius *Scriverius* nil commendat *Fleckeisenus* edi *Pon-*
tanus die septime *Pontanus* emoriar *Scioppius* moriar *o*
De forma diequarte *cf. Fleckeisenus l. l.*

MAIALIS

Glossaria excerpit G. Loewe Prodr. 377.

I

. . . animos Vénus ueget uoluptátibus.

Nonius 183, 1 'ueget pro uegetat uel erigit uel uegetum est. Pomponius Maiali: animos' e. q. s.

II

Miseret me eorum, qui sine frustis uéntrem frustrarúnt
 suum.

Nonius 473, 17 'frustro pro frustror. Pomponius Maiali: miseret' e. q. s.

Trochaeos commendantem Muellerum prosod. Plant. 612 se-
cutus sum, iambos olim exhibueram meorum *W*¹ *frustris*
*BaL*¹ *W*¹ *furstis H*¹ *fustis P* *fructis C*

III

cenam quaéritat: 80

Sí eum nemo uócat, reuortit maéstus ad maenám miser.

Nonius 476, 1 'reuortit.' Cum hoc fr. Meinekius comparat Timoclis versus qui in com. Graec. II p. 456 fr. 11 K. extant; cf. maxime haec: ὁ γοῦν Κόρυδος ἀκλήτος, ὃς ἐμοὶ δώσει, Γενόμενος ὀψωνεῖ παρ' αὐτὸν οἰκᾷδε κ. τ. λ. Cf. meam Colacis descriptionem p. 39.

2 *Trochaeos iambis praetuli* maenam mss. Gothofredi
 menam *φ*

MARSYA

Arnobius adv. nationes II 6 'unde quaeso est uobis tantum sapientiae traditum — —? quia per casus et tempora declinare uerba scitis et nomina — — quia numerosum et structum compositumque sermonem aut ipsi uos nostis eferre aut incomptus cum fuerit scire, quia fornicem Lucilianum et Marsyam Pomponi ob-signatum memoria continetis — —?' (sequuntur rhetorum et dialecticorum studia inania).

Cf. Munkius p. 87.

MEDICVS

Dolásti uxorem. — Nunc ea propter mé cupis
Concídere? — Etiam rhétorissas?

Nonius 166, 1 'rhetorissat. Pomponius Medico: dolasti' e. q. s.

1 dolasti *EF³H¹* dalasti φ chalasti *conl. inscr. Pomp. 2021 conl. Bue Distribui personas, ut respondeat noxius* 2 etiam *Bothius, qui alteri personae haec tribuit*

MVNDA

I

Ego illam non ampléctar? ego non sáuiem?

Nonius 474, 12 'sauies. Pomponius Munda: ego' e. q. s.
amplectare *Ba* sabiem (sabriaem *Ba*) ω suauiem *Junius*

II

85 SÍ calendis <dómi> conuiuant, ídibus cenánt foris.

Nonius 474, 20 'conuiuant pro conuiuantur.'

domi *Duebnerus, om. ω* conuiuant *ed. pr. conuiuantur ω*

NVPTIAE

Farínam insipui cóncussi condépsui.

Nonius 39, 12 'condepserē, commiscere, a Graeco tractum
... Pomponius Nuptiis: partem' e. q. s.

farinam scripsi: cf. *Cato de re r.* 76, *Pauli Festus* p. 105
'insipere far' patem L¹ partem φ far patenae *Bergkii* pa-
tellae anon. ap. x partem insipui *Junius* insipui partem
Munkius. Vel primam versus syllabam vel huc ante insipui
excidisse olim statuebam concussi scripsi conclusi ω, in quo
merito offendit *Bergkii* contrusi *Maehly* contusi *Hildebrandus*
ad *Arnob.* V 29 condempsi W

PANNVCEATI

Nomen quid sibi velit (cf. *Macc. gem. pr.*) maxime pro-
dunt fr. V et VI. Fr. IV uxor dotata (I) queri videtur, quod
misericordia quadam commota indignum pecunia sua beaverit.
Panniculos intellegit *Dieterich Pulc.* 146.

I

séd meus

Fráter maior, póstquam uidit mé ui deiectúm domo,
Núpsit posteriús dotatae uétulae uaricosae uafrae.

Nonius 143, 27 'nubere ueteres non solum mulieres, sed
etiam uiros dicebant, ita ut nunc Itali dicunt.' Apte com-
paratur *Martialis* VIII 12.

2 ui deiectum *Mercerus* in deiectum ω, nisi quod inde
eiectum *Vrb.* 307: saltem inde deiectum corrigendum erat
illa d. x Vnum versum séd meus frater m. p. uidit me
eiectum d. *Bue proposuit* 3 uafrae *Junius* afrae ω

II

Sárculum hinc illó profectus illim rediistí rutrum. 90

Nonius 18, 21 'rutrum dictum est a radendo.' ('ruendo'
Mercerus).

profectu's olim edidi, nec nunc repudio illim H², *Gifa-*
nus illum φ redisti ω, corr. *Bothius* De correpta u in
rutrum *Lachmannus* in *Lucr.* 36

III

Díxi ego illud futúrum: in prima uálua est, uix haerét
miser. —

Euannetur ét mea socius ópera ut fiat fécero.

Nonius 19, 22 'euannetur dictum est uentiletur uel moueatur, a uannu,' ('uentilabitur uel mouebitur, a uanno' Lachmannus ad Lucil. 230) 'in qua legumina uentilantur.'

1 in *om.* *H*¹ in spica palea est *Lachmannus* infirma ualua est *Bue* in prima uolua est *x* miser *Bothius* misera *ω* sera *Bue* 2 socius *scripsi* ocus *ω* (*tueri uidetur Leo Pl. F. 241*) otium *Lachmannus* occlusa *Bue* An fias? mea fecero opera ut fiat ocus *x*

IV

Quíd? dedi nebulóni, quem pertísumst <esse> paúperem

Nonius 18, 32 'nebulones et tenebriones dicti sunt, qui mendaciis et astutiis suis nebulam quandam et tenebras obiciant' (obiciebant' *x*) 'aut quibus ad fugam et furta haec erant accommodata et utilia.'

pertisumst esse *scripsi* pertesunt, *om.* esse, *ω* pertesum *Aldus* pertaesum est *Bothius* pauperem *ψ* pauperum *P*¹?

V

paenulam ín caput

95 Indúce, ne te nóscat.

Nonius 537, 7 'paenula est uestis, quam supra tunicam accipimus.'

1 incede *Ba* 'sed ce ut vix possit certo legi' p. | in caput induce *x*, fort. melius

VI

Múlier ubi conspéxit tam mirífice tutulatám truam

Nonius 19, 15 'truam ueteres a terendo, quam nos diminutue trullam dicimus, appellari uoluerunt.'

conspexit *Bothius* aspexit *ω* iam aspexit *x* truam *FH*¹ trullam *φ*

VII

Néque interim cacándi causa úmquam incoxauí nate.

Nonius 39, 8 'incoxare, in coxam sidere.'

Trochaei an iambi sint, ambiguum candida *HPW* cumquam, quod adlitteratione commendatur, hiatus vitandi causa

scribi velim (cf. *Muellerus prosod. Plaut. 356 sq.*) umquam ω
 umquam usquam α ego umquam *Onions* incexamui *EH*²
L¹PW nates *ms. Fabri* natem *praestaret*

VIII

Núnc roges quid fiat: restis úlis est, uelét gulam.

Nonius 416, 15 'uelare est coperire, unde et reuelare nudare dicitur. Velare rursus ligare.'

roges *scripsi* (item *Quicherat*) rogis ω rogas *Ald.* uilis
 est *Turnebus* bile est *B* bilest est *H¹* biles est φ uilest, ea
coni. Leo Pl. F. 259 gylam ω : cf. *Caper in CGL VII 105 K.*

PAPPVS AGRICOLA

Rus ex urbe improviso redeuntem Pappum intellegi fr. III
 probabiliter statuit Munkius p. 34.

I

Néscio quis molám quasi asinus úrget uxorém tuam,
 'Ita opertis oculís simitu mánducatur ác molit. 100

Nonius 477, 4 'manducatur pro manducat.' (agricola-
 nus scio H)

1 molam quasi asinus urget *A. Luchs Herm. VI 269* ellam
 urget quasi asinus ω quasi molam urget asinus *olim conie-*
ceram, quod si in Hⁱ scriptura nunc scio latet, teneri potest
quasi asinus ecillam urget non sufficere videtur 2 ita om.
H¹P simitu (*sed falsa mensura*) *Bothius* simul ω molit
Junius molet ω 'Velata facie' et 'luminibus obtectis' etiam
apud Apuleium metam. IX 11 asinus ad molendum circumagitur

II

. . . . . dómus haec feruit flágití.

Nonius 498, 4 'genetius positus pro ablatiuo uel ad-
 uerbium loci . . . Pomponius Pappo agricola: domus' e. q. s.
 Idem 503, 8 'feruit pro feruet . . . Pomponius Agricola:
 domus' e. q. s.

fuerit flagitii *P p. 503* fuerit placiti (plauciti *C*) ω p. 498

III

Vólo scire ex te, cúr urbanas rés desubito déseris.

Nonius 517, 28 'desubito . . . . . Pomponius Pappo agricola: uolo' e. q. s.

deferēs *P*

IV

Núnc quando uoluísti facere, fác uoluptatí sies
Tbus.

Nonius 486, 19 'ibus pro his minus Latinum putat consuetudo, cum ueterum auctoritate plurimum ualeat . . . Pomponius Pappo agricola: nunc' e. q. s.

1 noluisti *Ba H L* uoluntati *C* sies Ibus *vel* sis ibus
Lachmannus in Lucr. 262

PAPPVS PRAETERITVS

105 Populís uoluntas haéc enim et uulgó datast:

Refrágant primo, súffragabunt póst, scio.

Nonius 468, 7 'suffragantur.' ('suffragant pro suffragantur' recte Junius) 'Pomponius Mappo praeterito: populis' e. q. s. 'Sisenna . . . suffragauerunt.' (Pappo Bentinus Macco Rothius) Cf. Nov. Papp. praet.

1 uoluptas *Junius* enim *scripsi* est ω datast *scripsi*
datas ω 2 refragant primo, subfragabunt post scio *Rothius*
refragabant per suffragabunt post scio *Ba* refragabunt pro
subfragabunt post scio (*nisi quod post scio om. C*) φ : *quae*
vulgo pro corrupto et manco lemmate habebantur.

PARCI

Nón erat qui córpus tremulum fámula tutarét toga.

Nonius 476, 10 'tutant . . . Pomponius Partis: non' e. q. s. (Parcis Bothius Patruo Bentinus)

qui *scripsi* quid ω quod *Aldina*

PATRVVS

Mírum facies, fátue, si stud nímium mirabís diu.

Nonius 474, 25 'mirabis. Pomponius Patruo: mirum'
e. q. s. (Pappo Junius)

facies fatue, mirum x si stud nimium *Lachmannus in Lucr.* 197 sistudium ω si istud studium *Vossius. An si stud mirum?*

PHILOSOPHIA

Ergo, mi Dossénne, cum istaec mémore meministi,
índica,
Quí illud aurum abstúlerit. — Non didici áriolari¹¹⁰
grátiis.

Nonius 514, 23 'memore pro memoriter. Pomponius Philosophia: ergo' e. q. s. (phophia ms. Junii Philosophia Bothius Philosopho Gebhardus Philosophis Duentzerus) Priscianus p. 1014 P. 'Pomponius de philosophia: cum istaec memore meminit, pro memoriter.' Et nomen fabulae et versus commentatus est Mercerus.

1 mi Dorsenne *Mercerus* ni dossedne ω mihi Dossen-
num *Ed. Becker (cf. coroll. LXXXI)* istaec *Ba C Nonii et*
Prisc. ψ istae *Bamb. Prisc.* istahaec *Non. φ* memorero *Ba*
Nonii meminit *Prisciani* ω 2 quid *W* illum *P*
ariolari *H²W²* aiolari *W¹* hariolari φ gratiis *Mercerus*
gratis ω

PICTORES*

Cf. *Ζωγράφου* Anaxandridis, *Ζωγράφος* Antiphanis Di-
phili al. Sed dubium est, an non forte Piscatores potius
fuerint, praesertim cum ipsa codicum scriptura fr. II. VI et VII
(Pistoribus) eo ducere videatur. Certe horum duorum exem-
plorum sedes ambigua est. Pictores commendat Woelfflinus
mus. Rhen. 43, 309.

I

Páppus hicin médicus habitat, sénica non sescúnciae?

Nonius 17, 20 'senica significat senex.'

hicin medicus *scripsi* (hic mendicus olim) hic in medio
EFHLP hic medio *W* hic in aedi *Scaliger* senica *W*
seneca φ sescunciae *Turnebus* sescuntiae *F¹H¹L¹* sescun-
tia φ

II

Mágnus manducó camellus . . . canthérius

Nonius 17, 15 'manducones, qui manduci dicti sunt, et mandones, edaces.' (pistoribus W¹)

manducus ω *contra lemma* camellus *libri Turnebi*
 camillus ϕ camelus *Mercerus* *Inseri e. c. calcitro potest*
 canterius ω *Alii senarium tenuerunt, e. c. magnús camelus*
 manducus c. *Munkius m. manducus, casmillus c. Quicherat*
 m. manduco's, c. c. x

III

'Ipsus cum uno séruo senex intéstato proficíscitur.

Nonius 323, 27 'intestatus est, qui sine testamento perit. Intestatus est rursum, cuius uerbis fides non habetur.'

Iambi haud facile cuiquam praeter Muellerum prosod.
Plant. 143 placebunt. ipsius BGH¹P *seneca x* *in-*
testato om. B

IV

'Asside, si quá uentura est ália strena strénuae.

Nonius 17, 1 'strena dicta est a strenuitate.'

aliqua *conieci* strenuae *Passeratius* strenae ω strenue
Bentinus

V

115 Quae túleram mecum mília decém uictoriáta,

In Graéca mercede ílico curáui ut occupárem.

Nonius 356, 7 'occupare, collocare.'

1 uictorium *Junius* 2 mercede ω , *suasore Bue restitui*
merced Bergkii symbol. I 66 (idem merce id probari posse arbi-
tratus) occuparet L¹

VI

Númmos certos dícas. — Dico quínquaginta mília.

Nonius 280, 18 'dicere etiam promittere. Pomponius
in Pistoribus: nummos' e. q. s. (Pictoribus Mercerus
Pistore:ibus x)

VII

Mírur ni haec Marsa ést, in colubras cálet canti-
únculam.

Nonius 482, 7 'sic et callet illam rem pro illa re. Pomponius Pictoribus: mirum' e. q. s. (Pistoribus W¹)

haec . . . *H* colubres *Ba* cantiuñculam *Passeratius*
canticulam *Ba HLP* canticulum *W*

PISCATORES

I

Quíd habes in surpículis, calue? — 'Omne piscatí genus.

Nonius 488, 15 'piscatí pro piscatus. Pomponius Piscatoribus: quíd' e. q. s.

syrpículis ω em (*vel* habeo) omne *Muellerus prosod.*
Plaut. 592

II

Nescío quíd: non est hóe merum, quod hic plórat . . . 120

Nonius 344, 13 'merum, sincerum. Pomponius Piscatoribus: nescio' e. q. s.

Septenarium iambicum descripsi, qui transpositis hic quod etiam leniri possit: nam haec quoque notatio quod hic plorat . . . durior est. Trochaeos tales: nescio quid, sed non est hoc merum hic quod plorat . . . olim feceram. Non placet sic discrepta: merum, Quod hic plórat nescío quid] cf. A. Luchs Herm. VI 269. 271 sq. hic del. x parat in senario Bue

III

Quíd hoc ést tumultí?

Nonius 484, 2 'tumulti pro tumultus . . . Pomponius Piscatoribus: quíd' e. q. s. (Piscatoris W)

quíd *C, Aldina* quod φ est hoc *W*¹

PISTOR

I

Décipit uicínos: quod moléndum conduxit, comest.

Nonius 81, 21 'comest pro comedit . . . Pomponius Pistore: decipit' e. q. s.

conduxi *P*

II

Nám plus quaesti fácerem, quam quadrínas si haberém
molás.

Nonius 483, 25 'quaesti uel quaestuis dictum pro quaestus
... Pomponius Pistore: nam' e. q. s.

rinás, *suprascr.* quadri, *L* quadrina *Ba C* malos *HW*

III

<Flét>, fit desubito hílarus; tristis saltat; ridens ríngitur.

Nonius 517, 29 'desubito . . . Pomponius Pappo agricola [III] idem Pistore: fit' e. q. s.

flet (*quo fit mutari voluerat Junius*) *suppl. Bue; primam versus syllabam deesse ipse olim statueram Reliqua commodè distinxit Bue* fit desubito tristis, hilarus saltat, ridens ringitur
Bergkii fit d. idem hilarus tristis e. q. s. *x*

IV

125. . nisi nunc áliquis subito óbuiam occurrít mihi,
Qui óquiniscat, quó conpingam términum in tutúm
locum

Nonius 146, 24 'oquiniscere est proprie inclinari. Pomponius Prostibulo [I] idem Pistore: nisi' e. q. s.

1 pereó *praemittas: alii medium versum mutilum esse statuerunt. Muellerus prosod. Plaut. 592 hiatum in caesura desubito scribendo tolli vult. Medium versum, si mutilus sit, expleri inserto propterans post subito monui in proecdosi.*
2 *qua Vrbin. 307* in tutum in totum locum *EFH¹ L¹*

PLACENTA

rústici

Edúnt libenter trístis atros íntubos.

Nonius 209, 4 'intiba generis neutri . . . masculini Lucilius satirarum lib. V: intibu' praeterea pedibus prae-

tonsus equinis. Idem XXX: pulmentaria, ut intubus ... Pomponius in Placenta: rustici' e. q. s.

2 libenter pedibus tristis ω : *delevi* pedibus *dittographia* ex *Lucilii exemplo inlatum* l. pedibus tritos *Munkius in septenario troch.* (cf. coroll. LXXXI) adros *F¹L* acres *Aldina* intibos *E F³ H W* intribos *F¹L*

PORCETRA

Gellius XVIII 6 'ex eo libro' (Aelii Melissi de loquendi proprietate) 'verba haec sunt: matrona est, quae semel peperit; quae saepius, mater familias: sicuti sus, quae semel peperit, porcetra; quae saepius, scrofa ... de porcetra habet sane auctorem Pomponium in Atellania, quae hoc eodem vocabulo inscripta est.' PORCETRAM, PORCARIAM, PORCYM unam eandemque fabulam habeo. De Porcaria cf. Ritscheliuss Parerg. I 141.

I

Sciúnt hoc omnes, quántum est qui cossím cacant.

Nonius 40, 29 'cossim dictum, quasi coxim. Pomponius Porcaria: hoc' e. q. s. -

sciunt hoc *Guietus* hoc sciunt ω . An hoc scibunt?

II

Décédo cacátum: <num qu>ae praestu<st hic> ueprécúla? 130

Nonius 231, 13 'uepres ... feminini Pomponius Porto per hypocorisma: decedo' e. q. s. (Portitore Junius Porco Bothius)

decedo cacatum *om. F¹L* uepra est ueprecula ω , *explevi* duce *Bue*, qui <num quae est hic> praestu u. *proposuit conl. CGL* VII 157, 22 *K. et Lucr.* II 1068 a uepre est u. *ut grammatici nescio cuius adnotationem seclussit x* uipera est in ueprecula *Junius* (eccam in ista u. est u. *edíderam*) uide prope est ueprecula *Scaligerum secutus Munkius*

PRAECO POSTERIOR

Cf. Ritscheliuss Parerg. I 134.

I

Séd me exercet sénica nequam, néque illo quid faciám scio.

Nonius 17, 21 'senica significat senex. Pomponius Pictoribus [I] idem Praecone posteriore: sed' e. q. s.

sed me sed exercet *W*, in quibus videri potest sed med latere

II

Vís facere ut nouérca uetulum dérepente déserat?

Nonius 518, 16 'derepente . . . Pomponius Praecone posteriore: uis' e. q. s.

III

'Ad Veneris proféctust mane uétulus, uotum ut sólueret.
'Tbi nunc operatúr.

Nonius 523, 10 'operari est deos religiose et cum summa ueneratione sacrificiis litare, uel conuiuari. Pomponius Praecone posteriore: ad' e. q. s. (posterior Bamb.)

1 profectu'st *Munkius* profectus est *Ba* profectum est *P* profectu est *φ* est profectus *numerus lenioribus iambicis olim edidi* 2 operatur *conieci ut Quicheratius* operatus est *ω* operatu'st *Munkius*

IV

135

cáloe, adportas núntium
Nóbis disparém diuisum: huíc seni senium ét metum

Nonius 2, 27 'senium est taedium et odium dictum a senectute . . . . Pomponius Praecone posteriore: calue' e. q. s.

2 diuersum *Quicheratius* *Hiatum facile est inserto nam tollere suppleto scil. adfers verbo*

V

'At te di omnes cúm consilio, cáloe, mactassínt malo!

Nonius 342, 11 'mactare malo adficere significat . . . Pomponius Praecone posteriore: at' e. q. s.

VI

Sí sciam quid uelís, quasi serui cómici commíctilis

Nonius 83, 2 'conmictilis. Pomponius Praecone posteriore: si' e. q. s.

sciscam *Quicheratius* uis *Bothius*

VII

Térgum uarium . . . . . linguám uafram

Nonius 19, 31 'uafrum est callidum et quasi ualde Afrum et urbanum.'

tergum uarium, linguam uafram *continuauit Nonius mediis ut puto omissis, nisi forte in sonorum similitudine quadam ludens poeta uaferam distraxit.* linguamque uafram *anapaestis Bergkii* l. autem uafram *x*

VIII

'Age modo : stic gárri. particulónes producám tibi. 140

Nonius 20, 5 'particulones dicti sunt coheredes, quod partes patrimonii sumant.'

garro *H*¹: *an* gerro? sta, Cai *Palmerius* particulones produc antibus uel producám tibi (*sic*) *Vrbín.* 307 particulones produc antibus φ produc particulones antibus *x*

IX

Quót laetitias ínspiratas módo mi inrepseré ín sinum!

Nonius 500, 26 'accusatiuus pro nominatiuo.'

quot *Junius* quod ω inspiratas *Ba* mihi ω quot laetitias inspiratas modo mi inrupere in sinum, *omisso quod praecesserit subiecto, Ritscheli* opusc. IV 140; *nominativum pluralem Oscorum more positum censebant Bergkii in ephem. suis* 1851 p. 17 (cf. *symbol.* I 100 sq.) et *Huschki* monum. *Osc.* et *Sabell.* p. 312; nec ipse *Ritscheli* nov. excurs. *Plaut.* I 117 *aspernatus est vetustas formas. Dialectum reddidisse poetam Atellanum opinatur Lindsay in gramm. lat.* 398, quocum consentio. A transitivo verbo inrepseré accusativos pendere censuit *Bue decl. lat.* 17, idemque suspicatur *Pottius in ephem. compar. ling. dicatis* I 321; pro *soloecismo* habebat *Bernhardy hist. litt. Rom. adn.* 334 p. 434

X

Ego dédita opera té, pater, solúm foras

Sedúxi, ut ne quis ésset testis tértius

Praetér nos, tibi cum túnderem labeás lubéns.

Nonius 210, 24 'labeae rursum feminini ... Nonius Macco exule ... idem Praecone posteriore: ego' e. q. s. Errasse Nonium in referendo poetae nomine statuit Ritschellius Parerg. I 134, excidisse alia Pomponii exempla (ut v. 156. 158) coniecit x.

1 ego *Junius* ergo ω 2 testis: *obscenum subesse sensum suspicatur Bue mus. Rhen.* 18, 388. *Præterit hunc locum Skutschius de voce testis disputans in Bezzenbergeri Symb. ad linguas indogerm.* 23, 100 sqq. 3 tunderem *L¹, Junius* tunderem φ

PRAEFECTVS MORVM

I

145 ut sí quis est

Amíci amicus, gaúdet si cui quíd boni

146 Eúenit, cuii amícus est germánitus.

Nonius 118, 14 'germanitus, fideliter, dictum a germanitate.'

2 amici (*vel ut solitum amico*) amicus *scripsi* amicus amici ω , *tuetur Leo Pl. F.* 235 amico amicus *Junius* amicus animo *Bue* si cui quid *Duebnerus* sicut quid *BaM* sicui qui *F²H¹* sicut qui φ ut si qui est ... boni *septenarium olim dederam; possit etiam iambicus octonarius* ut sí quis est e. q. s. *fuisse* 3 *Post éuenit olim trium syllabarum lacunam statueram* cuii *scripsi ut Caecil.* 261 cui ω cuius *ed. a.* 1476 *An sit? Varia ausus est Leo p. 115 et 235*

II

.. pater ádest. — Negato esse híc me. ego operibó caput.

Nonius 507, 31 'operibo pro operiam.'

ádest *C, Bentinus atest* φ *Senarium pater ádest e. q. s. metitur Muellerus prosod. Plaut.* 86. *Septenarium licet eccum praemittendo explere. páter ádest. — <At tú> negato Bue páter ádest. — Ádest? negato x, non male*

PROSTIBVLVM

I

Vt nállum ciuem pédicaui pér dolum,
Nisi ípsus, orans últro qui oquinísceret.

Nonius 146, 22 'oquiniscere est proprie inclinari.'

1 at *Bothius* pedicaui ω : cf. *Bue mus. Rhen.* 18, 386
2 ipsius *W* ultroque *EF¹H¹*

II

Sí ualebit, puls in buccam bétet: sic dixín schema? 150

Nonius 224, 33 'schema feminino genere dici ueterum usurpat auctoritas . . . Pomponius Prostibulo: si' e. q. s.

ualebit plus ω ualebit puls, *Palmerius* bétet *idem*
netet ω uertet *Fruterius* sic dixín? *scripsi* si dicín ω sic
dicín' (vel dicam) *Bothius* siticinis *Onions* si u. pulsu, buc-
cam pultet fidicinis s. *Bue* (cf. *ann. philoll.* 1872 p. 566 et
coroll. LXXXI)

III

'Ego quod comedim quaéro, his quaerunt quód cacent:
contráriumst.

Nonius 84, 1 'comedim pro comedam . . . Pomponius Prostibulo: ego' e. q. s.

ego quod comedim quaero *scripsi* ego quaero quod edim
 ω , *quibus seruatís olim initio v. nam suppleri volebam, sed lemma*
comedim recte videtur restituísse Munkius, quamquam defendi
posse librorum memoriam coroll. LXXXI sq. demonstravi his
(i. e. hi) *scripsi* (cf. v. 141) has ω hi si *Bue* heisce x quod
edd.: cf. Nov. 6 quos ω contrarium est *Munkius* contrarius
est ω

IV

'Ego rumorem páruí facio, dúm sit rumen qui ímpleam.

Nonius 18, 15 'rumen dicitur locus in uentre, quo cibis sumitur et unde redditur; unde et ruminare dicitur.'

V

Cóntinuo ad te cénturiatim cúrrént qui paném petent.

Nonius 18, 12 'centuriatim dictum est abundanter et copiose: a centuriis, quae suffragium in comitiis ferebant.'

petunt *Vrbín.* 307

VI

quae peditibus núbere

155 Póterant, equites spérant spurcae.

Nonius 394, 15 'spurcum significat obscenum et impurum et lutulentum . . . Pomponius Prostibulo: quae' e. q. s.

1 peditibus *ms. Casauboni* pedibus φ 2 non poterant
(*vel* numquam nubere | póterant) x

VII

Quis híc est? quam obrem hic próstat? rictum et
lábeas cum consídero —

Nonius 456, 1 'rictum ferarum dici uolunt, cum Titinius auctor sit etiam hominis dici debere . . . item Pomponius Prostibulo: quis' e. q. s.

quís hic est *alii praeferant* hic alterum *suprascr. L*

VIII

Iámne abierunt? iám non tundunt? iámne ego in
tutó satis?

Núnqui hic restitát, qui nondum lábeas lirarít mihi?

Nonius 18, 1 'delirare est de recto decedere: lera' (lira BLMP) 'est autem fossa recta, quae contra agros tuendos ducitur, et in quam uligo terrae decurrit. Pomponius Prostibulo: iamne . . . mihi? id est, confoderit.'

1 ego *FH¹L* ego sum *EH²PW* *Vrbín.* 307 2 nun-
quis ω restitat *scripsi* resistit ω restat *Bothius* lerarit *W²*

PYTHO GORGONIVS

Titulum iam Scaliger sat probabiliter explicavit: cf. Mun-
kius p. 41.

'O hominem beátum, quo illae pérueñibunt díuitiae!

Nonius 508, 4 'peruenibunt. Pomponius Pintone Gorgonio: hominem' e. q. s. (Pythone Scaliger Gorgone x *Pythogorgo* coni. Hertzius)

o initio septen. troch. iam Bentleius, om. ω quod W,
notabile illae edd. ille ω diuitiae in creticum contra-
hendum

QVINQVATRVS

Vénit nos rogátum, quando nóstrae essent Seplásiae 160

Nonius 226, 18 'Seplasia feminini . . . Pomponius Quin-
quatribus: uenit, inquit, rogatum' e. q. s.

uenit nos rogatum *Bothius* uenit inquit rogatum nos ω
sint *Bothius* seplasiae *E* seplasiae φ 'uenit' inquit, 'rogat
nos quanto n. e. s.' (*h. e. merces unguentariae*) *Bue* uenit, in-
quit, nos r. x uénit, inquit, rogatum [nos] *Onions* *Vnguenta*
nimirum rogavit eos (*vel eas*) quorum totas *Seplasiae* esse per
iocum fingit; ac latere in illo inquit ipsum unguenta olim suspi-
catus sum, quamvis versus effici vix possit nisi transpositis auda-
cius verbis

RVSTICVS

Quid núnc uis fieri? — Vérrem sume dápsile ac dilúcide

Nonius 513, 26 'dapsile.'

hunc *BaC* huc *HLPW* uerre *Madvicus* sumen *Bue*
cf. *Hor. sat. II* 7, 106

SARCVLARIA

Cf. *Caecili Rastraria*.

Altér amat potat pródigit, patrém suppilat sémper.

Nonius 13, 1 'suppilare est inuolare uel rapere, a pilo-
rum raptu, unde et furtum passi compilati dicuntur . . . Pom-
ponius Sarcularia: alter' e. q. s.

alter amat potat *Gulielmius* alteram adportat (apportat
FH¹L²) ω

SATVRA

I

Cuiusús leporis Líber diademám dedit.

Priscianus p. 679 P. 'Pomponius in Satura: cuiusuis . . .
dedit, pro diadema.' (Pompínius Reg. Pompínius Halb.
Erl. a)

II

Blánda falláx superba ínpotens

165

Discórdis

Priscianus p. 726 P. 'discors discordis . . . antiquissimi tamen solebant genetiuo similem proferre in his nominatiuum. Caecilius . . . Pomponius in Saturarum: blanda' e. q. s.

1 *Creticos cum baccheis vel iambis constitui Septenarium blánda fallax ínpotens supérba discordís mala Bue commendat*

III

Non frústilatim néc minutatím dari

Nonius 112, 9 'frustatim et frustilatim, per frusta, ut minutatim. Pomponius Verre aegroto [I] Saturarum: non' e. q. s. (Lucilius Saturarum Junius Ennius Sat. Planckius Pomponio ascripsi. idem in antecedenti prandium (v. 177) haustum videri monui in coroll. LXXXII.

In saturarum scriptura tituli vide an praeter satura lateat textus vocabulum, e. c. cibum, quod in antecedentis senarii fine positum fuisse potest minutim *EH²L¹PW*

SPONSA PAPPI

Pól magis curabo, úbi cognorint, ómnes una adséntiant.

Nonius 275, 24 'cognoscere est audire, aestimare . . . Pomponius Pansa Pappi: pol' e. q. s. Idem 469, 20 'adsensit est et passium' ('pro adsensus est, et actium positum pro passiuo' x) . . . Pomponius Sponsa Pappi: pol' e. q. s. (pansa pappipole Gen. p. 275 Papi W p. 469)

magi *C* p. 469, bene e magis *ω* p. 275 curabo *om. ω* p. 469 ut ubi *Duebnerus, Lachmannus in Lucr. 362, qui ut omitti posse exemplis satis probavit. In iamb. octon. hiatum etiam cubi tollat adlitteratione acceptum* cognorint *ω* p. 469 nisi quod cognoris *P* omnis *ω* p. 275

SYNEPHEBI

167¹incolume illo

Charisius p. 108 P. 'incolume Cicero . . . quo stante et incolume. Pomponius quoque in Synephebis: incolume illo.' Cf. *Ritscheli*us Parerg. I 133.

SYRI

Vel servorum genus vilissimum vel scopas intellegi posse monuit Munkius collato Nonio p. 46, 4: 'syrus a Graeco magis tractum est ἐπὶ τοῦ σέχειν. has nos scopas, rustici eo nomine syrus' (sc. σέχειν) 'nocant. Varro Marci pore' fr. 271 B. Syros duos expilatos triclinium introduxit Petronius sat. 22.

I

<'Is> quidem apud forūm praesente tēstibus mihi
uēndidit.

Nonius 154, 16 'praesente, coram uel praesentibus. Pomponius Syris: quidem' e. q. s.

is *Bue*, om. ω, *haustum titulo* quidam *Junius* apud
forum *semel in Plauti Epid.* 422, *sed cf. Leo Pl. F.* 227

II

Lápatium nullum útebatur, lárđum lurchabát lubens.

Nonius 11, 3 'lurcones (lurchones Ba²) dicti sunt a lurchando: lurchare est cum auditate cibum sumere ... Pomponius Syris: lapatium' e. q. s. Omissus hic locus in Bamb.

nullus *Fruterius* ute *P* lurchabar *H*¹

VACCA vel MARSVPPIVM

Cf. Ritschelius Parerg. I 156. 168.

.. simul intró ueni, accessi ád patrem, prendí manum: 170

'In terram, ut cubábat, nudam ád eum ut conquexi,
ínterim

Múlieres conspíciunt.

Priscianus p. 885 P. 'teste Capro conquinisco conquexi. est autem conquinisco caput inclino. Pomponius in Vacca uel Marsuppio ait: simul' e. q. s. (baeccha Bamb., quod non repudiavit Hertzius. bacca Lips. 1)

1 *sqq. numeros perspexit Scaliger* 1 simul in utroquo ueni
Sang. Vide num integri versus tale fere fuerit initium: simul
intro quom ueni, ibi accessi e. q. s. An manu? 2 terra
Carolir. nuda *Bamb. Halb. Sang. Grut. Carolir.* Klotus

medela varia et dubia est: ad eum ubi vel me ante interim inserendum proposuit Muellerus prosod. Plaut. 592; ipse dum post nudam inseri atque ut deleri suasi

VERNIONES

VERNIONES a verna appellati, ut vernulae (cf. coroll. LXXXII) legiturque Vernio nomen et alibi et in CIL II n. 2361. Conieceram Vespillones, Hertzius Herniones.

I

a períbo, non possúm pati:

Pórcus est, quem amáre coepi, pínquis, non pulchér puer.

Nonius 506, 30 'aperibo pro aperiam. Pomponius Vernionibus: aperibo' e. q. s. (Vermionibus Ba H¹ Par. m. pr. hermionibus corr. idem) Fallitur grammaticus.

1 a peribo *Fleckeisenus annall. philoll.* 1861 p. 142 aperibo
Nonius possum ciuem pati ed. 1476 2 porcus *Scaliger*
orcus ψ , quod olim probabam. or sus P ortus C hortus *Munkius*

II

175 Séd qui utrosque errór uos agitat, éxpédibo . . .

Nonius 505, 21 'expedibo pro expediam . . . Pomponius Vernionibus: sed' e. q. s. Cf. Ed. Becker stud. I 312.

se *H²W* utrosque vir doctus in margine Junii utroque ω , 'in utramque partem' interpr. Bue atque eloquar habes in fine Enniani v. trag. 135 qui statim sequitur

VERRES AEGROTVS

I

Vérum illi ualént, qui <ui> luctántur cum leónibus:

Eís tete obiectés frustatim pásserinum prándium?

Nonius 112, 4 'frustatim et frustilatim, per frusta, ut minutatim. Pomponius Verre aegroto: uerum' e. q. s. Cf. coroll. LXXXII. Passerinum prandium tangit Bue mus. Rhen. 35, 394.

1 uadent *F* ualeant x An ualentne? ui inserui nunc *marvult Bue* 2 eis tete scripsi ei te *F²H¹* et te φ eis ted *Bothius* . obiectas *F¹* frustulatim *Onions*

II

Iám istam caluam cónminuissem cólafis testatím tibi.

Nonius 178, 25 'testatim.'

caluam EF^3H^1 , om. φ colafis conminuissem ω , quae transposui

VERRES SALVOS

VERRES SALVOS titulum restitui.

nolo párciter. —

Támquam frater míhi sis, medium abdómen tecum 180
díuidam.

Nonius 515, 5 'parciter pro parce. Pomponius Verres albeolo parciter' e. q. s. uarres alueolo L^1 uerre (uere Ba C) salbeolo ψ salue! te uolo x saluo: nolo correxí.

2 abdomen tecum *Bothius* abdomericum *Ba* abdomen (abdomeni *C* abdomum *P*) cum φ

Etiam ATRÉVM non tragico (p. 267), sed Atellanarum poetae adscribi vult A. Dieterich Pulcinella p. 103.

LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY,
EX INCERTIS FABVLIS
DEPARTMENT OF GREEK,
I

. . poema plácuit populatim ómnibus.

Nonius 150, 19 'populatim, per populos. Pomponius magnius poema p. p. o.' (magus Vrbín. 307 Maccis geminis Junius Macco: cuius Maehly Maccis: cuius Bue An Maccus poema in textu?)

magnus poeta *ante Junium* cuius poema *Machly* huius p. x Maccis poeta (*i. e. Plautus*) *Bergkíus*

III

. . quo pacto cáream tam pulchrá penu? 183

Cledonius CGL V 40 K. 'haec penus. Pomponius: quo pacto' e. q. s. Charisius p. 113 P. 'p[enu Pomponius] . . . .

Scaen. poes. Rom. fragm. ed. Ribbeck. II.

29

e careo tam pulchra penu.' Supplementa Keilii sunt.
Cf. Dotalis.

careo *Charisii cod.* peno *Cledonii cod.*

V

negas

186 Nuptam quaquam

Charisius p. 192 P. 'quaquam Sallustius: tametsi haud quaquam par gloria sequitur . . . Pomponius quoque in * negas nuptam quaquam.' (Conieceram in ergastulo: nuptam aut vero: in . . . negas n. q. hoc praetulit Keilius.)
quamquā cod.

VI

187/8 Cum ínterim neque mális molui néque palatis pínsui.

Diomedes p. 370 P. 'pinso . . . pinsui, ut est apud Pomponium: cum' e. q. s. Priscianus p. 902 P. 'pinso pinsui facit praeteritum, quod Probus usu Pomponii comprobat: neque malis' e. q. s.

Septenarium senariis cum i. Neque *praetuli* molis *ω*, nisi quod moles *Grut. Sang. Carolir. m. pr. Prisciani* molui *Diomedis Pariss. AB Monac.* palatis *Diomedis codd., ψ* *Prisciani* palatis, atis in ras. 6 *litterarum, Prisc. Reg.* palmis *edd. Diomedis* pilatim *Bothius* pistillis *Munkius*

VII

ínterim

190 Dúm contemplor órcam . . . taxillos pórdidi.

Priscianus p. 615 P. 'talus taxillus. Pomponius: interim' e. q. s. thes. in Mai auct. cl. VIII 584 'taxillus. . . Pompinius: dum' e. q. s.

2 *orcām*] *pugnā thesaur., corruptum nī f. ex glossemate* *pyrgum* dum *orcām* contemplor tax! taxillos p. *Bothius. Ego lacunam quam notavi his expleverim: illorum, meos ínterim* dum contemplo o. cum taxillis p. *Bue Cf. coroll. LXXXII sq.*

VIII

Nísi nos pauci rétimeamus glóriam antiquam 'Atticam.

Cicero ad fam. VII 31 'uides enim exaruisse iam ueterem

urbanitatem, ut Pomponius noster suo iure possit dicere: nisi' e. q. s.

IX?

Quídam adeo in latebrás fugerunt, út putent in túrbido
'Esse quidquid ést in luce.

Seneca epist. 3, 6 'itaque hoc quod apud Pomponium
legi, animo mandabitur: quidam' e. q. s.

1 fugerunt *Bern.* effugerunt *Erl.* transfugiunt *Vatic. α γ*
Palat. Alex. Ottob. refugerunt *boni omnes* refugere *Haasius*
turpi loco *Erl.* 2 in luce est α, *transposui cum Haasio*

Non Atellanici poetae dictum, sed ex philosophi velut Pom-
poni Secundi ad Thraseam libro depromptam sententiam pro-
saicam esse nunc (cf. coroll. LXXXIII) sibi persuasit Bue

XI

dicteria

Macrobius Sat. II 1, 14 'Novius uero Pomponiusque iocos
non raro dicteria nominant.' (neuius Bamb.)

XII

murcidus

195

Augustinus de civ. dei IV 16 'deam Murciam, quae praeter
modum non moueret ac faceret hominem, ut ait Pomponius,
murcidum, id est nimis desidiosum et inactuosum.'

NOVIVS

AGRICOLA

Neque Ἀγροικὸς vel Ἀγροικοὶ neque Γεωργοὶ Graecorum
huc pertinent.

I

Edepól, paternam quí comest pecúniām

Nonius 81, 24 'comest pro comedit . . . Novius Fullonibus
feriatis [I] idem Agricola: edepol' e. q. s.

II

Quíd ita? quia enim répuerascis, fúgitas personás, pater.

Nonius 165, 25 'repuerascere, in puerum redire.'

quid *Vrbín.* 308, *Aldus* quod ω *Post ita fortasse alter*
respondit   fugitas *F*¹ fugit has ϕ personis *F*¹

III

3/4 Licétne, leno, dúo uerbis? — Etiám? primo et postrémo

Nonius 500, 28 'nominatiuus pro datiuo. Nonius Agri-
cola: lecnete ... postremo idem Plautus' e. q. s. idem
fortasse alteri Novii exemplo quod interciderit a grammatico
praemissum esse conieci coroll. LXXXIII.

licetne, leno *scripsi* lectene *H*¹ lecnete ϕ , *nisi quod* lenete
ms. Fabri licetne *Bothius* leno te *Munkius*   duobus uerbis
Bothius duo uerba *scripseram*: *ceterum cf. coroll. LXXXIII*
etiam *utrum interroget an adnuat dubium* et postremo *om.*
Ba idem, si *Novii est*, idem ero (*scil. surdus*) *fort. supplen-*
dum. fidem *cum Bothio olim scripsi* quidem *Kochius*   léno,
te duo uerbis. — Etiám? — Primo et postremo: fidem *Bue*
mus. Rhen. 29, 195

ANDROMACHA

4^a Quod tū, mi gnate, quaéso ut in pectús tuum

4^b Demíttas tamquam in físcinam uindémitor.

Servius Dan. in Verg. ge. I 266 'fiscina genus est uasis
....' Naevius Commelinus

2 in fiscinam uindemitor *Bothius* uindemiator in fiscinam
Servius

ASINVS*

5 'Age nunc, quando rhétoricasti <sátis>, responde quód
rogo.

Nonius 476, 3 'rhetoricasti' (om. ω , add. Junius) 'No-
uius Asinio: age' e. q. s. (Nonius ... quando om. Harl.
asinio Par. P Asino Junius)

satis *addidi*, om. ω rogo *scripsi* te rogo ω respondeto
quod rogo *Bothius*

BVCCVLVS

Quód editis, nihil ést: si uultis quód cacetis, cópia
est.

Nonius 507, 5 'edim pro edam . . . Nouius Bucculo:
quod' e. q. s. (neuius Vrbín. 307 bácculo W bucculo
BaH²L buccolo H¹ buculo P Buculo sive Bucula Duen-
tzerus Bucculum interpreteris Bucconem paruum. In proec-
dosi Bubulcus titulum posui; praeterea varia conieci: in
coroll. LXXXIII Baucalo)

editis *Bentinus* edisti *ω* si *om. Ba*

BVBVLVS CERDO

Cum ád lupam nostrám tam multi crébro conmetánt
lupi

Nonius 89, 30 'conmetare, conmeare. Nouius Bubulco
Cerdone: cum' e. q. s.

lopam *EH²L¹PW*

DAPATICI?

I

prímum quod dicébo,

Recté, secundum quód dicebo, est mélius . . . .

Nonius 507, 1 'dicebo pro dicam. Nouius Depaticis:
primum' e. q. s. (Pathicis Bentinus Hepaticis vel Depactis
Bothius)

1 quo *BaL¹* 2 quo *Ba* est *Gerlachius* et *W* eo *φ*

II

Tíbi, cum uiuebó, fidelis éro 10

Nonius 509, 2 'uiuebo' (sic H² uidebo *φ*) 'Nouius Da-
paticis: tibi' e. q. s.

dum *malim* uiuebo *H²*, *Lipsius* uidero (uideis *teste*
Onions) *Ba* uidebo *φ* fidebo *Bentinus*

DECVMA

DECVMA an DECVMÆ? Decuma unice probat Ben
annall. philoll. 1870 p. 844, sed vide Naevii Col. I.

I

Si ignótis inpertíbis, fient fácilius.

Nonius 37, 23 'inpertire est participare et partem
... Nouius Decuma: si' e. q. s.

inpertibis *Mercerus* inpertibus ω fient *scripsi* fle
nisi quod fien *P* flant *F*¹ flebit *Scaliger* flebunt *Quichera*

II

Me nón uocabit; ób eam rem hanc fecí falam.

Nonius 109, 19 'fallam pro fallaciam. Nouius Decu
me' e. q. s. (falaricam x Decuma: is Onions) I
Nonius; cf. Leo Herm. 18, 569.

uocabis *P*¹ uocauit *Junius* falam *Bothius* fallam *N*

III

Iam égo illi subiens súblabrabo ésui illud síncip

Nonius 170, 9 'sublabrare, cibum intra labra m
Nouius Decuma: iam' e. q. s. Immo 'labris surripere
tellego.

esui illud ω morsui (*h. e. ipsis dentibus et labris*)
conicio bene suillum *Bue* uescus illud *x*

IV

quód profanauí modo
15 Sí tris mensae sínt in aede, ut páriter <eis> dispér

Nonius 374, 31 'pariter, ex aequo. Nouius De
quod' e. q. s.

1 quod, scil. epulum profanaui *Bothius* profanari
De profanare verbi notione cf. Varro de l. l. VI 54, Festu
Potitium p. 237 M., Macrobius Sat. III 6, 11 2 mensa
in aede *scripsi* mense simine de *G* menses im in eade ϕ
quod mensesim *H* menses sim in aede *edd.* si sin

menses in aede *Bothius* si tris menses absim, in aede *Bergkii*
paritèr ut *Bothius* dispertiant *Bergkii*

DOTATA

I

'Artiuit linguam ín palatum, coépit labia súgere.

Nonius 505, 29 'artiuit pro artauit.'

surgere *CP* suggere *H*¹

II

. . meam penúm componam sátiús est. 16¹

Nonius 219, 30 'penus generis feminini. Lucilius . . .
masculini . . . Nouius Dofacta: meam' e. q. s. defacta *F*¹
Dotata Palmerius ceterum audacius h. l. grassatus.

meam penum *L*¹*W*¹ meam poenum (in poenum *m.* 1) *H*
mea in (im *W*²) penum *EF L*²*W*² meam in penum *Ald.*
farta in meam *p.* (*vide supra*) *Bue*

DVO DOSSENNI

Séquimini; <i tu> praé, mi nate; séquere, temetí timor!

Festus p. 364 M. 'temetum uinum — — Nouius in Duobus
Dossenens: sequimini' e. q. s.

i praé *Scaliger* pre *cod.*

ECVLEVS

. . oleas caépe ficos . . . . .

Priscianus p. 681 P. 'hae cepae harum ceparum. Quam-
uis antiquissimi in a quoque singulare feminino genere hoc
recte protulisse inueniuntur . . . frequentior tamen usus hoc
cepe protulit. Naeuius in Apella [I] Nouius in Eculeo: oleas
c. f. (Naeuius, e corr. in o, Vat. Naeuius Amien. Reg. Bamb.
Vind. Halb. Barb. aeculeo Reg., om. Vind. aculeo Barb.)

olea^s *Reg.* caepe *Reg. Bamb.* coepe *Grut.* cepe *q* ficos
Amien. Sang. Vat. Grut. Carolir. ficus *q*

EXODIVM

I

Patí dum poterunt, ántequam pugaé pilant.

Nonius 39, 28 'pilare dictum est ut plumare, pilis uestiri
... Nouius Exodio: pati' e. q. s.
potuerunt *H*¹

II

20 Púerum mulierí praestare noénu scis, quantó siet
Mélior cuius uox gállulascit, cuius iam ramus róborascit?

Nonius 116, 25 'gallulare, pubescere.'

1 noenu scis *scripsi*. nemo scit (sit *P*¹) ω nemo nescit
Bothius nempe scit α quanto siet *Melior Bothius* quanto
melior sit ω *Octonarios vel dimetrorum periodum* púerum m.
p. | némo nescit, quanto melior | sit cuius u. g. | cuius i. r. r.
commendat Bue

III

22/3 Hí molis non lúdunt raptim, píla datatim † morso

Nonius 96, 20 'datatim, id est inuicem dando ....
Nouius Exodio: in' e. q. s.

hi *scripsi* in ω scholis *vel* choris *Lipsius* morso *quid*
faciam nescio Vno versu in molis non lúdunt raptim, píla
datatim móris est *Bue*

IV

Múltum ames, paulúm des, crebro uénias, rarentér
<feras.>

Nonius 515, 25 'rarenter... Nouius Exodio: multum' e. q. s.
describo *P* uenies *Collb.* rarenter *om. P* feras *Bue*,
om. \omega petas α

V

25 Quándo ad ludos uénit, alii cúm tacent, totúm diem
'Argutatur quási cicada.

Nonius 245, 28 'argutari dicitur loquacium' ('loquacius'
*H*²) 'proloqui ... Nouius Exodio: quando' e. q. s. (*Neuius*

BM) Cf. Theophrasti char. 7: *κωλύσαι . . συνθεωρῶν θεάσασθαι.*

1 alii *om. H*¹ taceant *BM*

FICITOR

'Omnes capiunt ficitatem, mérs est sine moléstia.

Nonius 109, 22 'ficitatem dictum ut oliuitatem, id est fructus fici. Nouius ficitores omnes' e. q. s. (Ficitore: si omnes Munkius)

cupiunt *in procciosi dederam* captant *x An* sapiunt?
mers *formam veram esse probavit Ritscheliuss opusc. II 656 sq.*
merx *Junius*

FVLLONES

Cf. Tertullianus de pallio 4 'pugil Cleomachus post Olympiae cum incredibili mutatu de masculo fluxisset, intra cutem caesus et ultra, inter fullones iam Nouianos coronandus.'

. . . . . testas pátinás pistillós mihi
Cántant

Nonius 221, 3 'pistillus masculino Nouius Mania medica [II] idem Fullonibus: testis' e. q. s. (pestillus *F*¹*L* pastillus *x*)

1 testas *Bothius* testis *ω, tuetur Bue* pestinas *F*¹*L*
pastillos *x* 2 cantent *EFH*¹

FVLLONES FERIATI

I

Vortít se in omnis béstias, comest quídquid tetigit 30/1
tántum.

Nonius 81, 24 'comest pro comedit . . . . Nouius Fullonibus feriatís: uortit' e. q. s.

quod tetigit totum *coní. Bue*

II

Nihil ést pericli: dábo tibi ualidúm nírur,
Animósum.

Nonius 233, 18 'anima iterum significat iracundiam uel furorem, unde et animosi dicuntur iracundi . . . Nouius Fullonibus fereatis: nihil' e. q. s.

1 sq. uerum ualidum uerum ω (uirum *bis Aldina*) quae hac distributione servaveris: ualidum uirum. — Verum animosum? ualidum uirum, Virum animosum *Bothius* ualidum u., acrem, animosum α

FVLLONICVM

FVLLONICVM (Fullonium? cf. CGL. II 263 G. *γρῦσιον* fullonium).

Non multo post sonarium accepit, absdedit.

35 Conséquitur paenulárium, cilotrúm petit.

Nonius 148, 31 'paenularium, quasi theca et uagina paenulae. Nouius Filonico: non' e. q. s. (Fullonico Vrbín. 307 Philonico post Junium tuetur Mercerus. Fullonia α . Cf. Laberii Fullo II)

1 sonarium, *h. e. ζωνάριον*, scripsi sonarum ω zonarium iam Scaliger absdedit scripsi absedet quod Stowasser 'obscura verba' illuminans p. 6 sq. absidet, scil. tristis est, interpretatur abscedit Munkius 2 paenularium item correpta a, quasi Graecum deminutivum sit, formatum cilotrúm ω , i. e. *χιλωτήρα* (mulioniam paenulam Cicero pro Sestio 38, 82 commemorat: omnino mulionis apparatus describi videtur, cf. coroll. LXXXIV) psilothrum *H mg.*, ed. 1476

FVNVS

. . . ágite exigite, témulentum tóllite!

Festus p. 364 M. 'temetum uinum — — Nouius in duobus Dossennis — idem in Funere: agite' e. q. s.

exigite *Vatic. R* exite *ceteri testes* temulentam *Vat. S*

GALLINARIA

I

'Operaeque actor cántor cursor . . senium sónticum!

Nonius 2, 20 'senium ipsum positum sic . . . Nouius Gallinaria: operaeque' e. q. s.

opere que Ba^2FH^1 opere quae Ba^1EH^2LPW operuere-
que vel oprepseraque *Bue* actor, auctor (auctor W^1) *Onions*
operae coactor *Lipsius* o operaе coactor *Munkius* De
actore cf. *Marquardtī antiq. Rom. V 1, 137* *Suppleri varia*
possunt: e. g. tonsor unctor structor carptor: nam de servorum
multitudine queritur aliquis

II

‘O pestifera pórtentifica trúx tolutiloquéntia!

Nonius 4, 3 ‘tolutim dicitur quasi uolutim uel uolubiler
... Nouius Gallinaria: o’ e. q. s. ‘id est, uolubilis locutio.’

portentifica (s. portentifera) *scripsi* pontica fera $EHLPW^2$
pontica fera F^1W^1 ponticum fera φ Pontica, Afra *Bothius*
sontica fera *Gulielmus* Ponticum (i. e. Ponticorum, *phasian-*
orum scil.) ut Mithridatici belli aetati proprium obliterandum
non esse arbitratur Bue

III

Mácto te his uerbénis, macta tú illanc infortúnio.

Nonius 342, 9 ‘mactare malo adficere significat ... No-
uius Gallinaria: macto’ e. q. s.

macto te] macte W his *Bothius* hisce (isce LW) ω
uerbenis BGH^1 uerg L uirgi H^2W uirgilius P uergulis *Mer-*
cerus uirgis uerbenaceis *coni. Quicheratius* illanc *Bothius*
illam ω infortuito L

GEMINI

‘O domus paráta pulchrae fámiliae festiúiter! 40

Nonius 510, 13 ‘festiuiiter pro festiue. Nouius Geminis:
o’ e. q. s.

pulchre ψ familia $BaCHLW$ pulchre a familia
Quicheratius

HERCVLES COACTOR

Auctionum coactorem intellexit Mommsenus comm. acad.
Berol. 1864 p. 86, decumae suae ego interpretatus sum, re-
ducem sibi fingit A. Dieterich Pulcinella p. 104. 108. 192.

tristimóniam 40¹

Ex ánimo deturbáuit et uecórdiam.

Festus p. 372 M. 'uecors est turbati ac mali cordis. Pacuvius — — et Nouius in Hercule coactore: tristimoniam' e. q. s. Herculem coactorem Mommsenus in comm. acad. Berolin. 1864 p. 86 interpretatur 'lucrorum ita potentem, ut ipse auctionem faciat et bonis diuenditis summas redigat.'

2 deturbauit *Bergkius* deturbat *cod.*, *servandum in septen. troch. integro censet Bue*, *epularem intellegens hilaritatem*

HETAERA

41 Gnátus artiuít <suae> matri intérfeminia fórtiter.

Nonius 505, 31 'artiuit pro artauit. Nouius Dotata . . . idem Hetaera: conatus artiuít' e. q. s. (ethera W ethra Ba aethra HL Hetaera Bentinus)

gnatus *scripsi* conatus *ω* cum natus *Palmerius* cognatus *ed. Ven.* quóm natust *Muellerus* *prosod. Plaut.* 592 *sq.*: melius artiuít cum natust *scriberes* interfeminia *Palmerius* inter femina (feminas C) *ω*

LIGNARIA

I

Signáre oportet fróntem calida fórcipe.

Priscianus p. 657 P. 'forceps, auceps: quae tamen ueteres etiam feminino genere protulerunt . . . Nouius in Lignaria: signare' e. q. s. (Nōuius Reg. Neuius Grut. Barb. lignario Erl. b signaria Lips. b, unde Signario Krehlius Liciniaria Spengelius)

II

Quía supellex múlta, quae non útitur, emitúr tamen.

Gellius XV 13 'Nouius in Lignaria uerbum, quod est utitur, ex contraria parte dicit: quia' e. q. s. 'id est, quae usui non est.' (ligat archa iam in lignariā Lugd. ligat archiam in lignariam Paris. Liciniaria in mg. Magl. ligatarca Dan. Magl. ligatarcha Petav. ligot tarca Voss. Legataria coni. olim M. Hertzius) Etiam in *cod. Cusano* p. 118 K. extant, sed nullo addito nomine.

MACCVS

I

Scálpes dentes dérepente, in scaéna si peccáueris.

Nonius 518, 14 'derepente . . . Nouius Maccho: scalpis'
e. q. s.

scalpes *Bothius* scalpis ω derepente *utrum ad sequentia*
an ad priora pertineat ambiguum scena ω cena *ed. a. 1471,*
fort. recte An peccauerit?

II

pecúnia

45

Quíd? bonum breue ést, respondi, Sárdiniense cáseum.

Nonius 200, 9 'caseus neutri Nouius Maccho: pecunia'
e. q. s.

2 quid bonum quid bonum respondi *F¹L* Sárdiniense
Onions sardis ueniense *EF²HL* sardis ueniens *F²H²W* sardi
ueni *F¹* e Sardis ueniens *Munkius*

MACCVS COPO

Actútum scibis, cum ín neruo nictábere.

Festus p. 177 M. 'nictare et oculorum et aliorum mem-
brorum nisu saepe aliquid conari dictum est ab antiquis —
Nouius in Maccho copone: actutum' e. q. s.

scibis *Scaliger* scrib *cod.* scribes *Vrsinus* nictabere *vulgo*
nectabere *cod.*

MACCVS EXVL

I

Em: díxin itúrum hominem in Túscos tolútum?

Nonius 4, 9 'tolutim dicitur quasi uolutim uel uolubi-
liter . . . Nouius Gallinaria [II] idem Macco exule: edixi'
e. q. s.

em dixin *scripsi* ē dixi *HW* est dixi *BaL* edixin *Bothius,*
qui baccheos agnovit: pro septenarii iamb. frusto alii habent

II

Límen superum, quód mei misero saépe confregít caput,
50 Inferum autem, dígitos omnis úbi ego diffregí meos.

Nonius 336, 13 'limen non solum, quod sub pedibus est, dicitur, sed etiam quod superius est ingressu. Nouius Macco exule: limen' e. q. s. Vale dicit proficiscens.

1 mei ω , quam dativi formam Lachmannus in Lucr. 246 tuetur mihi Aldina miser G misae B 2 digitos omnis ubi ego Bothius ubi ego omnis digitos ω , quem ordinem servans saepe post digitos inserit Quicheratius (alii alia) diffregi x defregi ω

III

Vérberato pópulus homini lábeas pugnis caédere

Nonius 210, 25 'labeae rursum feminini . . . Nouius Macho exule: uerberatio' e. q. s.

uerberato Bentinus uerberatio ω

IV

Cúr istuc uadimónio assum? — Véstimentum uésceris

Nonius 416, 2 'uesci etiam significat uti . . . Nouius Macco exule: cur istuc' e. q. s.

cur istuc GH^1L^1P curis istuc ϕ uadimonio ($P?$) scripsi uadimonia ω : an uadimonium? assum scripsi sum GH^1L^1 suum ϕ uadimoniorum uestimentum (sc. togam) Bue: an forte uadimoniosum u.?

MALIVOLI

I

53/4 Si pércontassem, hoc praéterisset mé malum.

Nonius 474, 4 'perconta. Nouius Maleuolis: si' e. q. s. (Maluolis Ba)

nisi Passeratius, fortasse recte hoc praeterisset me malum scripsi (fort. interrogat) malum hoc me praeterisset ω . Septenariorum iambicorum frustra si p. Malum e. q. s. olim constitueram, trochaici sex pedes numerat x

II

. . . . . unde hóc tam repénte 55
Iucúndum indaudíui melúm? . . . .

Nonius 126, 21 'inaudire, audire ... Nouius Mali-
uolo: unde' e. q. s.

2 indaudiui *scripsi* inaudiui ω unde hoc tam r. tam
iucundum i. m. *Bothius* unde h. t. repente Iucúndum i. m.
iambice Munkius

MANIA MEDICA

MANIA (an MIMA?) MEDICA.

I

Té uolumus donó donare púlchro praesente ómnibus.

Nonius 154, 22 'praesente, coram uel praesentibus ....
Nouius Mania medica: te' e. q. s.

dona *H*¹

II

lacrimaé cadent,

Calét pistillus.

Nonius 221, 1 'pistillus masculino. Nouius minia
medica: lacrimae' e. q. s. (cf. Fullones. nouris F¹L. nomi-
nia W¹ mima medicas Vrbin. 308 Mania Junius)

1 cadunt^a W calent x cadet pastillus ms. *Cuiacii*,
probat x

MILITES POMETINENSES

I

Válgus uentriósus, genibus mágnis, talis túrgidis 60

Nonius 25, 11 'ualgum est proprie intortum. Nouius
Militibus Pometinensibus: ualgus' e. q. s.

uentriosus *Bue conl. Plauti merc.* 639 ueternosus ω ueteri-
nosus *Bothius*

II

'Instat mercatúram: spero rém faciet: frugi ést homo.

Nonius 212, 30 'mercatura feminini . . . Nouius in Militibus Pomotinensibus: instant' e. q. s.

instat *Par. Q*, *Scaliger* instant ω ista mercatura x
spero rem EF^3H^1 perorem L^1 periolem H^2L^2 peiolem F^1W

III

Tú pueri pausílli simile es, quía enim ad os fers quíc-
quid nactu's.

Nonius 224, 28 'simile est pro similis est, pro masculino positum neutrum Titinius Fullonibus [XIII] Naeius Gymnastico [VIII] Nouius in Militibus Pomotinensibus: tu' e. q. s.

simile est ω : cf. *Leo Pl. F.* 258 simile es *Bentinus* simili's *Ritscheli* opusc. II 616, sed idem simil es, quod posueram, probabat p. 617 nactu's scripsi napetus est L^1 noctus est F^1 natus est W nactus est φ nactus es ed. 1526 nactu's *Munkius*

MORTIS ET VITAE IVDICIUM

Ita uóbis otiósus sum, ut mi algébo et mi esuríbo.

Nonius 479, 7 'esuribo pro esuriam . . . Nouius Mortis et uitae iudicio: ita' e. q. s.

ut *Palat.*, om. φ mihi (bis) ω et ψ ut *Palat.* esuribo *Palat.* seruibo φ

OPTIO

64/5 Quí me miserum míseriorem réddidit quam pánus
puerum.

Nonius 149, 27 'panus . . . tumor quoque inguinum ex formae similitudine sic uocatur . . . Nouius Optione: qui' e. q. s. 'quod pueri aegrius patiantur hoc genus morbi.'

Octonarium agnovit *Bue*: *senariorum frustra olim dederam, e quibus priorem vel qui mé miserulum vel qui quídem me miserum scribendo suppleri posse statuebam me om. F¹*

PACILIVS*

Vt sóle orescit, cérae castra crébro catapulta ínpulit.

Nonius 552, 15 'catapulta iaculum celer uel sagitta ...
 Nouius paceuo: ut' e. q. s. (Naeuius L? Pacio Junius
 Pacilio vel Bacillo vel Racemo Bothius Faceto coni.
 Hertzius Phaselo vel Paxillo aliquando in mentem venit.
 Paccio Bergkii De Naeuii Paulo an cogitandum sit
 dubitat Grauertus: ne Pacuio quidem longius absit. Pacu-
 uius Paulo x) Poeta scribendi studio insanus luditur, qui
 ab exoriente sole stilum in tabulis cereis exercet.

sole orescit (horescit *P* horrescit *H*), *h. e.* aurescit ω sol
 coruscat Junius cerea *scripsi* cerea ω terra *Muellerus* prosod.
Plaut. 612 aethra *Quicheratius*: aër *proposueram*. *Ad* cerea
 castra cf. *Titin.* 160 et *Attae* v. 13 cebro *H¹LP*

PAEDIVM

I

nec úmquam

Vidit rostrum <in> tragoédia tantum Titi <theátrum>.

Nonius 455, 14 'rostrum hominis dici non debere consu-
 etudo praesumpsit ... nonbis Pedio: nec' e. q. s. (No-
 uius Mercerus)

vidi olim *proposui* tit' *CO* dici *Merceri* ms. theatrum
supplevit Bue Coni. Lat. 3

II

. quod res uis hunc priuari púlchras quas utí solet.

Nonius 500, 16 'priuatur illam rem, pro illa re priuatur.
 Nouius Pedio: quod' e. q. s. (Poedio Ba)

o initio add. x quod *h. e.* quot, ut scr. *Stephanus* quo tu
Bothius quoniam *Bergkii* quando *Bue* hanc *W* ut *Ba*
 ti *C* solent *C*

III

Súpparum purum Melitensem linteum, <em> escám 70
 meram

Nonius 540, 11 'supparum est linteum femorale usque
 ad talos pendens, dictum quod subtus appareat. *Plautus* in

Epidico . . . Nouius Pedio: supparum' e. q. s. (Nouius ed. 1480 Neuius BaP Naeuius ϕ)

purum om. P Melitensem, ut extat in mg. Junii, Marquardus antiquitatt. Rom. priv. 467. 474 belliensem (pelliensem C) ω Veliensem vel Velenensem Lipsius qui conferri iussit Isidorum orig. XIX 22, 21 'Velenensis tunica est quae affertur ex insulis' linteum Munkius interim ω em addidi a personam mutans α aescam W Oscam Lipsius: cf. Varro de l. l. V 131 eam C omnem escam meam Munkius

IV

Mólucium crocótam chiridótam ricam rícinum

Nonius 539, 20 'rica est, quod nos sudarium dicimus. Plautus in Epidico . . . Nouius Pedio: mollicinam' e. q. s. Idem 540, 23 'mollicina' (fort. molucium) 'uestis a mollicie dicta. Nouius Epidico: mollicinam' e. q. s. (Praecedit ex Plauti Epidico locus) Idem 548, 25 'caltulam et crocotulam, utrumque a generibus florum translatum, a calta et a croco . . . Plautus in Epidico . . . Nouius Pedio: mollicinam' e. q. s. De his vestimentorum muliebrum nominibus dixi in coroll. p. LXXXIV sq.

molucium, i. e. $\mu\omicron\lambda\acute{o}\chi\iota\omicron\nu$ vel $\mu\alpha\lambda\acute{o}\chi\iota\omicron\nu$, $\mu\alpha\lambda\acute{o}\chi\iota\omicron\nu$ scripsi. (cf. coroll. l. l.) molucinam Ba p. 539 molicinam W p. 548 molicina W mg. p. 539 mollicinam ϕ moloichinam Guetus molucium in fine senarii praefert Bue crocatam Ba H L W p. 539, Ba P p. 540, ψ p. 548 crocatulam Ba crocotium W mg. p. 548 chiridotam Aldina uridotam ψ p. 548 ciridotam L p. 548 ceridotam ω p. 539. 540 ricam om. p. 540 richam ω p. 548 dricam Ba¹ p. 539 ricinum ω p. 539 ricinium ω p. 540 et 548 ricam cheridotam α

V

Récta amussim em uíde diploidi ut récta grassatúr uia.

V. VI Nonius 316, 4 'grassari etiam dicimus ambulare . . . Nouius Pedio: cretanus' e. q. s. 'Idem Pedio (om. AB GH): nunc' e. q. s. Vt de fabula dubitari possit.

recta amussim em uide diploidi ut recta conieci cretanus (errat anus B G H¹ P) sime deploidi (diploidi P deploide B deploida G H¹) a recta (arrecta P recta B G H¹) ω errabundus sine (sine Junius) diploide Bentleius Caeretanus sine diploidi:

a recta *Lachmannus Lucr. p. 49, sed muliebris vestis est δι-
πλοῖδιον* (Poll. 7, 49): cf. coroll. LXXXV Cerretanus sine diploma
recta *Bue*

VI

Núnc res me ipsa réprimit, saepe eadem hác sum 73/4
grassatús uia.

ipsa *GH¹MP* ipsam φ me nunc res (om. ipsa) *B*
repraemit *L* hac (haec *BGHMP*) eadem sum grassatus
uia ω, transposui ut *Bue* hac sum eadem g. u. *Munkius*

PAPPVS PRAETERITVS

Parum veri simile dicit Ritscheliuss Parerg. I 141 et No-
vium et Pomponium huius nominis Atellanas scripsisse.

. . . dum istos ínuitabis súffragatorés, pater, 75
Príus in capulo quam ín curuli sélla suspendés natis.

Nonius 4, 28 'capulum dicitur quicquid aliquam rem
intra se capit: nam sarcophagum, id est sepulchrum, capulum
dici ueteres uolunt, quod corpora capiat . . . Nouius Pappo
praeterito: dum' e. q. s.

1 isto ω: num istoc? ínuitabis *Mercerus* ínuitauis ω
2 suspendes *Mercerus* suspendis ω

PARCVS

Quód magno opere quaésiuerunt, íd frunisci nón
queunt. —

Quí non parsit ápuđ se . . . . frunítus est.

Gellius XVII 2, 8 'Nonius in Atellania, quae Parcus in-
scripta, hoc uerbo' (frunisci) 'ita utitur: quod magno . . .
frunitus est.' (Nouus corr. in Neuus Voss. partus Lugd.
parens Paris.) Nonius 113, 10 'frunisci pro frui . . . Nouius
pareo: [1].'

1 non nequeunt *W¹* non non queunt *W²* 2 *Respondere*
parcum qui n. p. apud se <partum, fructus non> frunitus est
conieci in coroll. LXXXV

PHOENISSAE

Cf. A. Dieterich Pulc. 112.

Sume árma, iam te occídám claua scírpea.

Festus p. 330 M. 'scirpum est id, quod in palustribus locis nascitur leue et procerum, unde tegetes fiunt . . . Nouius in Phoenissis: sume' e. q. s.

iam te *Augustinus* i. anite *cod.* scirpea *Dacerius* scirpia *cod.*

PICVS

80 Quíd ego facerem? <ut> ótiosi ródebam rutábulum.

Festus p. 263 M. 'rutabulum est, quo rustici in proluendo igne panis coquendi gratia. Nouius in Pico: quid' e. q. s. (Parco O. Muellerus)

ut *inserui cum Buechelero* otiosi *cod.* otiosus *Augustinus.* *Temptabam praeterea enim otiose*

QVAESTIO

81/2 Mámmas teneas, pédes extollas, saúies, congénicules.

Nonius 474, 14 'sauies . . . Nouius Quaestione: mammas' e. q. s. (questionem H¹L Gastrione vel Gastrone Scaliger)

ammas H¹L penem olim conieci congenicules scripsi. congemit ω cum gemit *Munkius* cum congemit *Quicheratius*

SANNIONES

'Inlino cretám cerussam púrpurissum . . .

Nonius 218, 25 'purpurissum genere neutro . . . feminino Neuius Sannionibus: inlino' e. q. s. (Nonius Mercerus) Atellanarum personam sannionem esse docet Cicero ad fam. IX 16 extr.

inlicino *E* cretam *E F³ W* cretum *H²* creto *F¹ H¹ L* purpurissum *E F H L W²* purpurissam *W¹*, quod quamvis testimonio Nonii firmari videatur, tamen verum esse non credo

SVRDVS

filias

<Bínas> habeo témulentas, séd eccas uideo incédere. 85

Festus p. 364 M. 'temetum uinum — — Nouius in duobus Dossenius — idem in Funere — et in' ('sine' cod.) 'Surdo: filias' e. q. s.

1. 2 filias alo témulentas *Bue*

TABELLARIA

Naeuii fortasse fuit.

I

Qui hábet uxorem síne dote, <eĩ> pánnum positum in
púrpura est.

Nonius 218, 22 'pannus usu generis masculini. Neutro Nouius Tabellaria: qui' e. q. s. (neuius Vrbín. 308)

Non placet qui habet uxorem trochaei positum] opsum *Bue*

II

. . . . . dótem ad nos nullam áttulas

Diomedes p. 376 P. 'quamquam et id perfectum quod est attuli ex alio uerbo proficisci reperimus apud ueteres, ex eo quod est attollo' (attulo Paris. B m. 2, Putschius), 'ut Naeuius in Tabellaria: dotem' e. q. s. (neuius Monac. naeuius Parr. AB Nouius Bothius)

attulas *Par. B Monac.* attollas *Par. A* attollat *edd. vett.* attulat *Putschius*

TOGVLARIA

De Novio dubitat Woelfflinus mus. Rhen. 43, 308.

Abúnde deturbáte saxa, homónum quisquiliaé! — Quid
est?

Festus p. 257 M. 'quisquiliae dici putantur quidquid ex arboribus minutis surculorum foliorumue cadit, uelut quidquidcadiae — Nouius in Togularia: abi' e. q. s.

abunde *nunc conieci* (abite *vel* agite *olim*) abi *cod.* abi
 abi *Scaliger* deturba te *cod.* deturba te de *O. Muellerus*
 saxa *nunc scripsi saxo cod.* homonum *scripsi* homo non *cod.*
 hominum *Maehly* non homo *Bue Cf. Cicero ad Att. I 16, 6.*
Nescio quis priscum sermonem imitari videtur

TRIPERTITA

An TRIPERDITA?

I

Postquám se uidit <esse> heredem, désubito diuórtium
 90 Fecérunt.

Nonius 517, 24 'desubito . . . . . Nouius Tripertita: post-
 quam' e. q. s.

1 heredem sese uidit *Munkius* sese heredem uidit *Quiche-*
ratius sese uidit herem *x.* *Temptari practerea varia possunt*
diuortio P

II

Si autem pinguest, mále cubandum est: . . putent
 pántices

Nonius 218, 15 'pingue est pro pinguis est, neutrum
 pro alio genere positum. Nouius Triperdita: si' e. q. s.
 (neuius Vrbin. 308 Triperdita Mercerus)

pingue (pinguae *H¹W*) est *ω*: cf. *Leo Pl. F.* 259 male
 cubandum est: cf. *Plauti Asin.* 937 *Inserendum fortasse pu-*
tridi pantes Junius panticas EFHL ponticas W

VINDEMIATORES

I

Quid stás? age moue te! manen? — I primus: praé-
 gredi!

Nonius 473, 25 'progredi (praegredi *x*). Nouius Vin-
 demiatoribus: quid' e. q. s.

Senarium iam Munkius notaverat quid stas? age *Junius*
 quidiscas ege *ψ* quidicas ege *Ba* (istas *pro stas scriptum fuit*)
 quid hic stas *mg. Junii* manen? *Vossius* manem *ω* inanem
cod. Junii *Sequentia quoque vulgo eidem personae continua-*

bantur primus *L?* prius, *sup. m*, *W* prius ϕ praegredi
 priori personae tributum *x*, de quo iudicium ambiguum est.
 progredi ω , nec caret omni defensione

II

. . coepit unum quemque praelumbare fustibus.

Nonius 156, 11 'praelumbare, lumbos perfringere.'

coepi senarium facere monet *Bue*

VIRGO PRAEKNANS

I

quánto ego

Plús sapiui, quín fullonem cómpressi quinquátrubus. 95

Nonius 508, 20 'sapiui pro sapui. Nonius Virgine praegnante: quando' e. q. s. Priscianus p. 879 P. 'Nonius tamen Marcellus de mutatis coniugationibus sic ponit: sapiui pro sapui. Nonius Virgine praegnante: quando' e. q. s. (Noeuius Bamb. Nouius, e m. alt., Reg. Neuius Barb. Neuius Bong. Barb.)

1 quanto *Mercerus* quando ω , *prob. Bue* eígo *Bong.*
 uero *Sang. Prisciani* 2 sapui *Wⁱ* quin, i. e. quine *Nonius*,
nisi quod quiin HⁱP habent qui *Priscianus* quae *Bothius*
Intellegendum autem est pugnis compressi, nam *ludit servus ali-*
quis in verbo ambiguo: cf. Plauti Rud. 1125 coroll. LXXXV sq.

II

séquere me!

Púriter uolo fácias: <puro> igni átque aqua uolo hunc
 accipier.

Nonius 516, 20 'puriter . . . Nonius Virgine pregnante:
 sequere' e. q. s. Iocum explicavi coroll. LXXXVI.

1 me *om. O(xford.)¹* 2 puriter *om. P* uolo hunc
 accipiter *Ba Leid. 116* uolo hunc accipere ϕ accipere hanc
 uolo *Munkius* hunc igni atque aqua uolo accipi *Muellerus*
prosod. Pl. 610

ZONA

I

'Atqui facilitatem, uideo, <haut> úteris uulgárium.

Nonius 481, 21 'libertatem uti pro uti libertate . . .
 Nouius Zona: atque' e. q. s. Idem 488, 25 'uulgariam pro
 uulgarem. Nouius Zona: atque' e. q. s. (zona Wⁱ zeno φ)

atqui (*vel* atquei) *scripsi* aquile W p. 488 aquae BaCHL
 p. 488 atque ω p. 481, P p. 488 facilitate P p. 488

II

dúriter me habére,

100 Vigilásse

Nonius 512, 3 'duriter pro dure . . . Nouius Zona: du-
 riter' e. q. s. (tona P)

EX INCERTIS FABVLIS

Fr. I Dotatae, II Herculi Coactori restitui.

III

104. olim expectáta ueniunt séptem Saturnália.

Macrobius Sat. I 10, 3 'licet et apud ueteres opinio fuerit
 septem diebus peragi Saturnalia, si opinio uocanda est quae
 idoneis firmatur auctoribus. Nouius enim, Atellanarum pro-
 batissimus scriptor, ait: olim' e. q. s.

Praecessit fortasse tandem ueniunt expectata *Munkius*

IV

105 Pér deam sanctám Lauernam, quae <mei> cultrix
 quaéstui

Nonius 483, 20 'quaesti uel quaestuis dictum pro quae-
 stus . . . Nouius: per deam' e. q. s.

sanctam HP sancta φ Lauernam H², *Aldina* labernam
 (libernam P) φ quae cultrix quaestuisit ω (*sed* quae c. om. L¹
 sit om. Ba): *vel* mei *vel* huius *inserendum conicio*. quae sit
 cultrix quaestuis *Bothius* quae cultrix quaesti siet *Quicheratius*

V

huic puellae praecoquis libido inest.

Nonius 150, 17 'praecox et praecoca, quod est immatura . . . Nouius: huic' e. q. s.

hercle *praemittas* huic *bisyllabum* metitur *Onions*
praecoqui *Lachmannus ad Lucil. v. 111* libido *edd.* liuido *ω*
Septenarii vel octonarii partem esse vult x

VI

Est pēdis unus ígens in nasó . . .

Nonius 220, 25 'pedis, quem nos pediculum dicimus, generis masculini est. Nouius: est pedis' e. q. s. (neuius Vrbín. 308)

Recte dimensus est Fleckeisenus situs versum concludat

VII

mília

Sex númmum in arcam démisi nummáriam.

Nonius 495, 25 'accusatiuus numeri singularis positus pro genetiuo plurali . . . Accius Eurysace . . . idem Epinausimache . . . Nouius Eurysace: milia' e. q. s. (Erisace W Eurysacis nomen librarii errore positum esse vidit Munkius, cui frustra adversatur A. Dieterich Pulcinella p. 105)

2 demisi *Passeratius* dimisi *ω*

VIII^a

Fauces foui

109¹

VIII^{a, b} Frontonis epist. IV 6 p. 69 Nab. (M. Caesar Frontoni) 'aqua mulsa sorbenda usque ad gulam et reiectanda fauces foui potius quam dicerem gargarissau: nam est apud Nouium credo et alibi . . . deinde uis metendis operam dedimus et consudauimus et iubilauimus et aliquot, ut ait auctor, reliquimus altipendulos uindemiae superstites.' Cf. Vindemiatores. Non gargarissare, sed fauces foui pluraque alia, e. c. aqua sorbenda fauces foui usque ad gulam e Novio sumpta esse putat Buechelerus.

VIII^b

110. . . . . áliquot altipéndulos

Relíquimus uindémiae supérstites.

1 sq. *Numeros indicavi*

Fr. IX inter Naevianas quaere reliquias com. inc. XXIX.

X

113 quid plorás, pater? —

Mirúm ni cantem . . condemnátus sum.

Cicero de orat. II 69, 279 'me quidem hercule etiam illa ualde mouent stomachosa et quasi submorosa ridicula, non cum a moroso dicuntur; tum enim non sal, sed natura ridetur. In quo, ut mihi uidetur, persalsum illud est apud Nouium: quid' e. q. s.

1 sq. Quíd? ploras, pater? ¶ mirum ni (*vel* mirum quin *conl. Plauti Trin.* 495) cantem: condemnatus sum *septenarius placuit anonymo in Leutschii ind. philol.* 1870 p. 392, *item Bergkio. Inseri ego quidem causa vel capitis velum* 2 mirum *om. codd. mutili*

XI

115 Quánti addictust? — Mílle nummum. — Níhil addo:

ducás licet.

Cicero de orat. II 63, 255 'notissimum ridiculi genus cum aliud expectamus, aliud dicitur. Hic nobismet ipsis noster error risum mouet. Quod si admixtum est etiam ambiguum, fit salsius, ut apud Nouium uidetur esse misericors ille, qui indicatum duci uidens percontatur ita: quanti . . . nummum. Si addidisset tantum modo ducas licet, esset illud genus ridiculi praeter expectationem, sed quia addidit nihil addo, ducas licet, addito ambiguo, altero genere ridiculi, fuit, ut mihi quidem uidetur, salsissimus.' Naeuium Laudun.

addictust *mutili, nisi quod adductust Harl. addictus Laudun.* est adducta *z*

XII

. . . . . sápiens si algebís, tremes.

Cicero de orat. II 70, 285 'praeter expectationem accidit, ut testem omnium risus obrueret. Huius generis est plenus

Nouius, et iocus est familiaris: sapiens ... tremes, et alia permulta.'

XIII

<Si> sálliturus ístaec est, mittám salem.

Priscianus p. 910 P. 'sallio sallitum facit, sallo salsum ... Lucilius in VIII: sallere ... Inde etiam participia futuri salliturus et salsurus. Nouius: salliturus ... salem. Mummius' e. q. s. (Nouius Bamb. neuus Halb. Barb. lúcius, del. et sup. neuus, Reg. incui' Bong. lúcius Grut. liuius Carolir. lucilius Sang., de quo tamen in editione Hertzius nihil testatur)

istec ē salliturus Barb. Vtrum est an es verius sit dubito

Fr. XIV Naevio reddidi, cuius inter inc. com. fr. extat XXVIII.

XV

dicteria

Macrobius Sat. II 1, 14 'Nouius uero Pomponiusque iocos non raro dicteria nominant.' (Neuius Bamb. Gud.)

Nescio unde hauserit Scaliger quod ex 'Vincentii epistola' Bernaysius p. 249 libri sui descripsit: 'concacare lectum barbarum est. percacare dicendum erat, ut Nouius Atellanarius dixit permerdare aliquem; Graeci καταχέειν τινός.'

MVMMIVS

EX INCERTIS FABVLIS

I

†riunius

'Ad spectacula ést uidere, in téstu quantum sít caput.

Charisius p. 118 P. 'testu, ut genu Flavius Caper ueteres ait uti solitos. Mummius in atellania riunius ad spectacula' e. q. s. (Atellana Junius ed. pr. Atellania riunius edidit Keilius A. Ricinius conl. Hertzius Riuius conieceram, sed Riuius expectares. Cf. Onomast. 'riunius, ἀντιζῆλος'.

In Asinariae Plautinae argum. v. 6 'riuinus amens' seruauerunt libri. Iunius titulum tenet A. Dieterich Pulcinella p. 106. 108.

niri unius | ad *prop. Bue*

II

nóstri maiorés uelut

Bene múlta instituere, óptime hoc : a frigore

5 Fecére summo séptem Saturnália.

Macrobius Sat. I 10, 3 'Mummius quoque, qui post Nouium et Pomponium diu iacentem artem Atellaniam suscitauit: nostri, inquit, maiores' e. q. s. (mîmius Par. Eyssenhardtö teste. 'et Pomponium' om. Bamb.)

2 hoc optime ω , *transposui* 3 facere *Bamb. Par. f Borb. Gud. m. pr.* summo dies septem ω , *ieiei glossema*

III

. . . . . ístaec sum multó sale

Salsúrus

Priscianus p. 910 P. 'salliturus et salsurus. Nouius . . . Mummius: istaec' e. q. s.

APRISSIVS (?)

Io búcco! — Quis me iúbilat? — Vicínus tuus anti-quus.

Varro de l. l. VI 68 M. 'ut quiritare urbanorum, sic iubilare rusticorum; itaque hos imitans Aprissius ait: io bucco!' e. q. s. (chrisippus Vindob. Attius Scaliger. Conieci Aprodísius Aquisius, Buechelerus Apussius proposuit)

Septenarium iambicum dimensus sum, pro trochaico habuit x io interiectione extra versum posita. Alia proposuit Spengelíus io pyrrichium aequat in Plauti Pseud. 703 uicinus anti-quus tuus x

INCERTI NOMINIS RELIQVIAE

I

Varro de l. l. VII 95 M. 'dictum mandier a mandendo, unde manducari, a quo in Atellanis Dossennum uocant Manducum.'

Dossenum O. Muellerus ad obsenum Flor. ad obsce-num (obscoenum) Goth. Haun. Guelf. obesum L. Spengel Cf. Festi p. 128 'manduci effigies'. Plauti Rud. 535 Isidori gloss. (CGL. V 633 G.) 'dorsennus, persona parasitorum.'

II

Hospés, resiste et sóphiam Dossenní lege.

Seneca epist. 89, 6 'sapientia est, quam Graeci σοφίαν uocant. hoc uerbo Romani quoque utebantur, sicut philosophia nunc quoque utuntur. quod et togatae tibi antiquae probabunt et inscriptus Dossenni monumento titulus: hospes' e. q. s.

sophiam *Rehd.* sophisma *Guelf.* sophian *q*

III

Venít Dorsennus á uilla . . . . .

Suetonius vita Galbae 13 'quare aduentus eius non perinde gratus fuit: idque proximo spectaculo apparuit. Siquidem Atellanis notissimum canticum exorsis uenit Dorsennus a uilla cuncti simul spectatores consentiente uoce reliquam partem rettulerunt, ac saepius uersu repetito egerunt.' Chori seu catervae canticum hoc esse dicit G. Hermannus opusc. I 298.

De numeris cantici certi nil ausim adfirmare: initio versus fortasse post uenit interiectio aliqua, fortasse heu, secuta est Dorsennus G. Schmidt in ephem. Darmst. 1840 p. 1232, item Lachmannus ione simus ω, nisi quod onsimus Viterb. io, Onesimus Muretus Dactylicum carmen uenit Onésimus á u. commendat Bue

IV

Hírcus uetulús capreis náturam ligúrrit.

Suetonius vita Tiberii 45 'unde nota' ('mora' Rothius ex optimis libris) in Atellanico exodio proximis ludis assensu maximo excepta percerebruit: hircum uetulum capreis naturam ligurrire.'

Sotadium notavi, senarium ligúrrit naturam hircus uetulus
Cápreis Bue proposuit

V

Ῥγίαινε πάτερ, ὀγίαινε μῆτερ . . .

* * *

5 Orcús uobis dúcit pedés . . .

Suetonius vita Neronis 39 'Datus Atellanarum histrio in cantico quodam ὀγίαινε πάτερ, ὀγίαινε μῆτερ ita demonstraerant, ut bibentem natantemque faceret, exitum scilicet Claudii Agrippinaeque significans: et in nouissima clausula: Orcus uobis ducit pedes, senatum gestu notarat. Histrionem et philosophum' (Isidorum Cynicum, de quo sermo fuerat) 'Nero nihil amplius quam urbe Italiaque summouit uel contemptu omnis infamiae uel ne fatendo dolorem irritaret ingenia.'

1 sq. Versus prioris numeri iambici, alterius bacchiaci uidentur esse

VI

Si quíd monumenti nácta est qui eum requíreret. —
Est úngulus, quem ei <uí> detraxit ébrio.

Festus p. 375 M. 'ungulus Oscorum lingua anulus, ut . . . si quid' e. q. s. 'Pacuius in Iliona [XVI]. Inter Atellanae fragmenta reliqui, quia Oscum esse uocabulum dicit Festus; quamquam minime certum id esse testimonium neminem fugere potest.

1 qui eum *Lindemannus* qui eorum *cod.* quor *O. Muel-*
lerus 2 ei ui *scripsi* ei *cod.* ennius *Vat. R*

VII

casnar

Varro de l. l. VII 29 M. 'cascum uetus esse significat Ennius . . . item ostendit Papini (l. 'Pompili') ἐπιγομμάτιον, quod in adulescentem fecerat Cascam . . . item ostendit quod oppidum uocatur Casinum . . . item significat in Atellanis ali-

quot Pappum senem quod Osci' ('Osce' Mommsenus) 'casnar appellant.' Cf. Festus Pauli p. 47 M. 'casnar senex Oscorum lingua.' Placidus in CGL V 13 G. 'casinar, senex.' 15: 'casnari, seni Oscorum lingua.' Vaticana gl. ibidem IV 28 'casinar, senex' Isidori gl. 'canier, leuo' (immo 'casnar, leno') cf. Loewe Prodrum. 306 et carm. lat. epigr. 17 B.

VIII

Mesius

Varro de l. l. VII 96 M. 'in pluribus uerbis A ante E alii ponunt, alii non . . . ac rustici Pappum Mesium, non Maesium.' (Maesium Spengelius moesium Flor.)

IX

pellicula

Varro de l. l. VII 84 M. 'in Atellanis licet animaduertere rusticos dicere se adduxisse pro scorto pelliculam.' Cf. Festus p. 330 M.

X

Cicero de divin. II 10, 25 'totum omnino fatum etiam Atellanio uersu iure mihi esse inrisum uidetur, sed in rebus tam seueris non est iocandi locus.'

XI

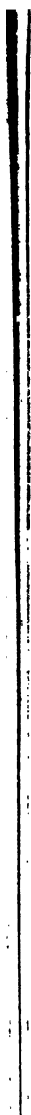
Terentianus Maurus 2394 (CGL VI 396 K.) 'frequens in usu est tale metrum comicis uetustis, Atella uel quis fabulis actus dedit petulcos, Quia fine molli labile atque deserens uigorem Sonum ministrat congruentem motibus iocosis.'

M I M V S

LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY,
DEPARTMENT OF GREEK.

DECIMVS LABERIVS

ALEXANDREA

Quid est ius iurandum? émplastrum aeris álieni . . . . .

Gellius XVI 7, 14 'sed enim in mimo, quem scripsit' (Laberius) 'Alexandream, eodem quidem quo vulgus, sed probe Latineque usus est Graeco uocabulo: émplastrum enim dixit *ὀφθαλμῶς*, non genere feminino, ut isti nouicii semidocti. Verba ex eo mimo adposui: quid est' e. q. s.

Baccheos dimensus erat in M. Hertzii editione Fleckeisenus, iambo in epist. crit. p. 40 hosce: quid est ius iurandum? émplastrum aeris . . proposuit. Ego olim iambici octonarii frustum proposueram, tum trochaeos praetuli quid est] quidem Voss.

ANNA PERANNA

Cf. Ovidii Fast. III 675 sqq.

I

Cónlabella ósculum.

Nonius 90, 21 'conlabella. Laberius annalium peranna: c. o.' (Anna Perenna Junius)

Creticos agnovit Bothius

II

gubernus. planus. nanus.

Gellius XVI 7, 10 'Laberius . . . praeterea in Anna Peranna gubernum' (sic correxi coroll. LXXXVI gubernium ω) 'pro gubernatore et planum pro sycophanta et nanum pro pumi-

lione dicit, quamquam planum pro sycophanta M. quoque Cicero in oratione scriptum reliquit, quam pro Cluentio dixit.

AQVAE CALDAE

I

. . . et iam hic me óptimus somnús premit,
5 Vt prémitur glis.

Nonius 119, 24 'glis, nominatiuus ab eo, quod sunt glires. Laberius in Aquis caldis: etiam' e. q. s. Laudat aliquis salutarem aquarum effectum.

1 opimus *Passeratius*, quo ad supplendum senarium uti possis, si ante optimus inseras 2 ut premitur *F²*, ms. *Fabri* opprimitur ꝑ eo premitur *Bothius*. Coniciebam quo premitur, ut scripsit *Passeratius*

II

podagricus

Charisius p. 58 P. 'podagrosus a podagra bene dicitur, sed et podagricus a pedum aegritudine, cuius exemplum apud Laberium est in Aquis . . . . . || Aeditumus' e. q. s. Sic cod. teste H. Keilio, qui adnotavit litteras a pe, aegri, in Aquis ab ipso quidem iam legi non potuisse, sed editionis princ. auctoritate satis defendi. Quod apud Putschium fertur exemplum podagricus non recessit, item in ed. pr. et apud Fabricium desideratur.

ARIES

Cf. inc. fab. XX.

Víx sustineo lássas clunes

Charisius p. 78 P. 'clunes feminino genere dixit Melissus, et habet auctorem Laberium, qui in Ariete sic ait: uix sustineo clunes scauola et Horatius et lassas clunes.' (Sic cod. Neap. 'clunes melissus femī dixit oratius et lassos culunes et melius mas dicitur' excerpta Paris. Collato anonymi de dubiis nom. apud Keilium CGL V p. 575 testimonio hoc 'clunes generis feminini, ut Scaeuola: lassas clunes' M. Hauptius in Ovidi Halieut. p. 74, quem Keilius secutus est, sic scripsit: vix sustineo clunes . . . et Horatius: pulchrae clunes [sat. I 2, 89], et Scaevola: lassas clu-

nes: de Scaevola poeta lascivo disputavit idem in soc. Saxon. annall. 1846 p. 49 sqq.)

AVGVVR

lārgiter fecí lucrí

8/9

Charisius p. 183 P. 'lārgiter idem Modestus ait quantitatís. Denique Laberius in Augure: largiter, inquit, lucrí fecí.'

lucrí (luti *cod.*) fecí *Charisius*, *transposuit Bue*

AVLVVLARIA

Homo ébriatus sómno sanarí solet.

10

Nonius 108, 8 'ebriolare, ebríum facere, et ebriacus' (ebriatus H¹, Bentinus) 'ebrius. Laberius in Hetaera [I] idem in Aulularia: homo' e. q. s. Ex Plauti, cuius frustum aliquod antecesserit, Aulularia sumptum arbitratur Ritschelíus Parerg. I 142, cui adsentitur Woelfflínus *mus. Rhen.* 43, 308 in Augure coní. Stephanus.

ebriatus H¹? Bentinus: *cf. v. 52 ebriacus* ω, *vocalem a longam metitur x ebriosus G. Fabricius*

BELONISTRIA

. . . domína nóstra priuignúm suum

Amát efflictím.

Nonius 104, 25 'efflictím, uehementer . . . Laberius Bellonistria: domína' e. q. s. (Belonistria Junius) Cf. inc. fab. X.

1 sq. *Septenarii frustum dómina nostra p. s. ámat e. prae-fert Bue Cf. coroll. LXXXVI*

CACOMNEMON

Hic est ille gurdus, quem égo me abhinc mensés duos
ex 'Africa

Aduénientem excepísse tibi narráui . . . . .

Gellius XVI 7, 8 'Laberius in mimis, quos scriptitauit, oppido quam uerba finxit praelicenter . . . item in Cacomne-mone: hic est, inquit, ille' e. q. s. Cf. Quintilianus I 5, 57 'gurdos, quos pro stolidis accipit uulgus, ex Hispania duxisse originem audiui.' CGL IV 84 G. 'gurdus, ineptus uel inutilis.' Loewii Prodr. 82: 'brutus, gurdus'.

1 *Fortasse hic ille est menses duos Bothius duos menses ω 2 aduenientem vel huc uenientem conieci uenientem ω, quod servabat Fleckeisenus numeros trochaicos disponens*

CAECVLI

15/6 Non intellexi. — <Crédidi> te Maúricatim scíre.

Charisius p. 184 P. 'mauricatim Laberius in Caeculis: non' e. q. s. Nomen fabulae Gaetulis uoluit esse Bergkii opusc. II 751, contra mimi argumentum ex schol. Veron. Verg. Aen. VII 681 repeti posse monet Bue.

non intellexi *Putschius ex cod. Dousae, om. notata lacuna ed. pr. ñ int . . . . . linea extrema cod. credidi inseruit Bergkii, om. cod. Idem personas distinxit numerosque constituit*

CANCER

Nec Pýthagoream dógmam doctus . . .

Priscianus p. 679 P. 'neutra eiusdem terminationis' (a) 'Graeca sunt et addita tis faciunt genetium . . . haec tamen antiquissimi secundum primam declinationem saepe protulerunt et generis feminini . . . Laberius in Cancro: nec' e. q. s. Anonymus Bernensis in Hageni analectis Helveticis p. 98, 33 'Laberius Pythagoream dogmam doctus pro dogma posuit.' Idem p. 109, 3 'Laberius uero dixit: P. d. doctus est.' Cf. inc. fab. XXI.

doctus est anon. Bern. p. 109, ut fortasse doctust fuerit, nisi primo pede mancum senarium habemus

CARCER

Hómo frugi, quod tíbi relictum est rélines miseri-múnium.

Nonius 214, 20 'miseria, ut saepe, generis feminini. Neutri Laberius Carcere: homo' e. q. s.

retines miserimonium *Bothius* (retine *idem* 2) miserimunium
retines ω , *nisi quod miserimunium vocabulum varie deturpatur.*
miserimonium obtines *Quicheratius*

CATVLARIVS

CATVLARIVS, sc. mimus interprete Ritschelio.

I

<Et> égo mirabar quó modo mammaé mihi

<Sic> descendiderant.

20

Gellius VI (VII) 9, 18 'Valerius Antias in libro historia-
rum LXXV uerba haec scripsit: deinde funere locato ad forum
descendidit. Laberius quoque in Catulario ita scripsit: ego
mirabar' e. q. s.

1 sq. *Trochaei Bergkio, iambici septenarii* (modo | mammaé)
placuerunt Buechelero descendiderant *edd., om. Vat. Reg. Guelf.*

II

Numne áliter hunc pédicabis? — Quó modo? —

Video, ádulescenti nóstro caedis hírulam.

Nonius 122, 11 'hillas intestina ueteres esse dixerunt ...
Laberius [inc. fab. XII] idem Catulario: neue' e. q. s. Cf. Scylax.

1 sq. *senarios constitui, personás distinguit Bothius* numne
scripsi neue ω nonne *Quicheratius* hunc *scripsi* hunc ω
genialiter nunc *prop. Bue* 2 *hirulam scripsi* hillam *FH*¹
hilla *L* illa *EH*² *PW* ilia *Bue* hillas *Junius* hirulas *x*

CENTONARIVS

Laberiani tituli non meminit Marquardtus vitae priv. Rom.
567. 698. Cf. CIL V 1019. 3411 Bormannus inscr. Sassin. 26.
29. 30 sqq.

quare tam árduum 24

Ascéndas? scindere án concupiisti eúgium? 25

Nonius 107, 32 'eugium, media pars inter naturalia
muliebria ... Laberius in Centonario: qua re' e. q. s.

2 ascen *om. ceteris P* ascendis *Junius* ascendisti *Bothius*
scindere an concupiisti eugium *scripsi* an (aut *Vrbm.* 307) con-

cupisti eugium scindere ω an concupiuisti e. Scindere *Bothius Trochaeos* áscendas an cóncupisti eúgium <per>scindere metitur *A. Brock quaestt. gramm. (Dorpat. 1897) p. 152*

COLAX

Figúra humana nímio ardore ignéscitur.

Nonius 481, 7 'ignescitur pro ignescit. Laberius Colace: figura' e. q. s.

figurae humanae *Bothius* nímio ardore *Bothius* inimici ardore ψ , *tuctur Bue* nímio nelore *Palat.* uini ardore *coní. x* animi candore *conicio*

COLORATOR

COLORATOR: cf. IN 4260 CGL II 103, 21 (cf. 27) G.: colorator *στυλβωτής*.

itaque léni pruna cóctus

Simúl sub dentes múlteris uení, bis ter memórdit.

Gellius VI (VII) 9, 4 'sed Q. Ennius in saturis memor-derit dixit per e litteram, non momorderit. . . . Item Laberius in Gallis . . . Item idem Laberius in Coloratore: itaque' e. q. s.

1 coctus *scripsi* percoctus ω quasi percoctus *Bue*

COMPITALIA

I

. núnç tu lentu's, núnç tu susque déque fers:

30 Matér familias tua ín lecto aduersó sedet,

Seruós sextantis útitur nefáriis

Verbís.

Gellius XVI 9, 4 'significat autem susque deque ferre animo aequo esse et quod accidit non magni pendere atque interdum negligere et contemnere et propemodum id ualet, quod dicitur Graece *ἀδιαφορεῖν*. Laberius in Compitalibus: nunc' e. q. s.

1 nunc nolui, ut versum explerem, bis ponere: a vel em
 vel aliam interiectionem excidisse puto tu lentu's *Fleck-*
eisenus tu lentus est *Thuan.* tu lentus es q tu lentescis
Bothius lentus es tu *Scaliger* nun *Reg. Magl.* non *Voss.*
 fers om. *Lugd.* 2 sanatur familiā *Paris.* tua (ras. sup. a)
Paris. 3 sextantis: cf. *Cicero de or.* II 62, 254 sex tantū
Thuan. uerbis nefariis utitur ω, transposuit *Bothius*

II

quó quidem

Me á matronalí pudore prólubium meretrícium
 Prógredi coégit.

35

Nonius 64, 11 'prolubium . . . Laberius Conpitalibus:
 quo' e. q. s.

2 ad prolubium *Guietus* meretricis ω, *correxí*

III

Séquere <me> in latrínium, ut aliquid gústes ex Cynica
 haéresi.

Nonius 212, 9 'latrina . . . neutro Laberius Conpitalibus:
 sequere' e. q. s.

seque *F*¹ me *Bothius*, om. ω gustes *H*², ed. 1526
 gustus q

IV

malas malaxaui

Gellius XVI 7, 7 'Laberius . . . item in Compitañibus: m. m.'
 malaxauit *Paris. Lugd.* An málas malacissáui?

COPHINVS

I

cum prouíncias

Dispóliauit, colúmnas monolitás, labella e bálineis

Nonius 544, 32 'lineas' (lenas Aldina lenis Junius)
 'uasi genus Afranius Fratr. XXI: labella lenis. Laberius in
 Cofino: cum . . . labella lenis.'

2 despoliauit *Bothius* molitas *Ba* e balineis *scripsi*
lenis o lineis vel lineas *Nonius legisse videtur.* labella lenis
ex *Afranii loco huc translata esse adfirmat x*

II

manuatus est

Gellius XVI 7, 1 'Laberius in mimis, quos scriptitauit, oppido quam uerba finxit praelicenter. Nam et mendicimonium dixit et moechimonium et adulterionem adulteritatemque pro adulterio et depudicauit pro stuprauit et abluuium pro diluuiio et quod in mimo ponit, quem Cophinum scripsit, manuatus est pro: furatus est. et item in Fullone [I] multaque alia huiuscemodi nouat.' Itaque quo in mimo mendicimonium et moechimonium et adulterio et adulteritas et depudicauit et abluuium locum habuerint, e Gellio quidem non elucet. Nonius autem quae tradit p. 140, 31: 'mendicimonium et moccimonium' (moechimonium Bentinus) 'Laberius in libro quem Cropium' (Cophinum Mercerus) 'inscripsit. in eo uerba haec inueniet qui doctrinae studium putauerit adhibendum. in eo libro quoque maustus' (manuatus Bentinus), 'quod est furatus, inuenire est.' Itemque p. 70, 3 'adulterionem pro adultero Laberius quoprino: (coprino BaH² quo primo W¹ quiprino F¹ Caprino Mercerus Cophino Junius) 'quem si quis legere uoluerit, ibi inueniet et fidem nostram sua diligentia adiunabit' ex nullo alio fonte nisi ex eodem Gellio hausit eiusque de uno vocabulo testimonium temere ad reliqua transtulit. Cf. Hertzius annall. philoll. 1862 p. 724.

CRETENSIS

40

fármacopoles símium

Deamáre coepit.

Charisius p. 84 P. 'simiam auctores dixerunt etiam in masculino, ut Afranius ... Laberius tamen in Cretensi ait: fármacopoles' e. q. s.

2 deamare *Putschius* te amare *cod.* occipit *Putschius*
Vnum senarium deamáre coepit *phármacopoles símium Bue*
effinxit

EPHEBVΣ

I

Licéntiam ac libídinem ut tollám petis
Togátæ stirpis.

Macrobius Sat. VI 5, 15 'decenter et his epithetis Vergilius usus est ... pro Romanis gentemque togatam, quorum altero Suenius, altero Laberius usus erat .... ac .. Laberius in Ephebo [I] idem infra [II].'

1 petis *om. Par. a*

II

Idcírco ope nostra dílatatum est dóminium
Togátæ gentis.

45

1 opera *Med. a*

FVLLO

I

. . . manuarí, pudorem pérdidisti.

Gellius XVI 7, 3 'Laberius ... item in Fullone furem manuarium appellat. Manuari, inquit, pudorem perdidisti, multaque alia huiusce modi nouat.'

II

. . . utrum tu hunc gruem Baleáricum an hominém putas
'Esse?

Nonius 208, 19 'grues ... masculino Laberius in Fullonicis: uirum' e. q. s. Fullonica vel Fullonia x Cf. Novii Fullonicum. De cirris gruis Balearicae Plinius n. h. XI 122.

1 *An senarius est utrum tu hunc e. q. s.? Cf. Muelleri prosod. Plaut. 152 utrum Scaliger, Gulielmius uirum o tum Par. Q 2 esse del. Quicheratius utrum hunc gr. B. an hominém putas? Bue uerum (s. át utrum) tu gruem B. hunc esse anne h. p.? x*

GALLI

de íntegro património

50 Meó memordi númmum centum milia.

Gellius VI (VII) 9, 3 'Q. Ennius in saturis memorderit dixit per e litteram, non momorderit . . . item Laberius in Gallis: de integro' e. q. s. Nonius p. 140, 24 'memordi peposci pepugi spepondi in ueteribus lecta sunt . . . Laberius in Callis: de integro' e. q. s.

2 meo memordi nummum centum milia *Bothius* meo centum milia nummum memordi *ω*, sed nummum *om. P Minus probabilis ordo* centum nummum milia, *vel haec numerorum distributio*: de íntegro Património meo centum nummum milia Memórdi. *Septenarium* de íntegro p. memórdi centum milia *Bue commendat*

GEMELLI

Nón putai hoc eám facturum . . . . .

Gellius I 7, 12 (in hisce verbis Ciceronis ex oratione quinta in Verrem: hanc sibi rem praesidio sperant futurum, neque mendum esse neque uitium) 'item Laberius in Gemellis: non putai, inquit, hoc eam f. Non ergo isti omnes soloecismus quid esset ignorarunt, sed et Gracchus dictum et Quadrigarius futurum et facturum et Antias processurum et Plantus occisurum et Laberius facturum indefinito modo dixerunt.'

HETAERA?

I

'Ebriulati méntem hilaria arrípuit . . . . .

Nonius 108, 4 'ebrulare, ebrium facere, et ebriatas, ebrius. Laberius in there: ebrulati' e. q. s. (ebriolare Carrio Emend. I 2 e ms. Parisino ebrulare edd. thore P¹ Cithera Junius Hetaera Carrio e 'libris sanctioribus')

ebriolati *Carrio Emend. I 2 ex ms. Paris.* ebruilati *q* hilaria *F³*, *Bothius* hilariam *q* hilaram edd. arripiunt edd.

II

Nec pálmularum púlsus nec portísculi

Nonius 151, 28 'portisculus' (postisculus Bamb. pertisculus ms. Fabri) 'proprie est hortator remigum, id est qui eandem perticam tenet, quae portisculus dicitur, qua et cursum et exhortamenta moderatur . . . Laberius Cythera: nec' e. q. s. (Hetaera Carrio Emend. I 2 e 'sanctioribus' libris)

palmularum *Carrio* palmarum ω porticuli L^1

IMAGO

. . . genius géneris <est> nostri parens.

Nonius 119, 29 'genius generis.' Laberius Imagine: genius' e. q. s. (genus L^1 genius φ)

geniusque parens generis nostri *Bothius* genus nostri parens *senarii exitum deleto generis x* (cf. coroll. LXXXVII)

LELAND STANFORD JUNIOR UNIVERSITY.
LACVS AVERNVS
DEPARTMENT OF GREEK.

Versórum, non numerórum numero stúduimus. 55

Priscianus p. 712 P. 'uersi quoque pro uersus Laberius in lacu Auerno: uersorum' e. q. s.

numerorum *scripsi ut Bue* numerum ω , *quod suppleto olim initio tot ita tueri conabar, ut numero pro adverbio haberem et numerum studuimus coniungerem*

II

Scínde una exolóto <huic> patienti <hánc> catulientém lupam.

Nonius 90, 32 'catullire' (immo catulire, ut scripsit Guietus) 'esurire' ('est surire' Gesnerus) 'uel libidinari. Laberius in Lacu balerna: scinde' e. q. s. (lacuba . . . elerna P^1 Lacu Auerno Bentinus)

una una *W* una cum *Quicheratius in septenario iambico* exoleto *Aldus* excoletto $F^3 H^1$ excoletto φ exolete *Bothius* huic patienti *scripsi* inpatientem *W* inpatientem φ excoletum inpatientem ac *Bue* catulentem $F^1 L^1$

III

amorabunda

Gellius XI 15, 1 'Laberius in Lacu Auerno mulierem amantem uerbo inusitatius ficto amorabundam dixit. Id uerbum Caesellius Vindex in commentario lectionum antiquarum ea figura scriptum dixit, qua ludibunda, ridibunda et errabunda dicitur ludens et ridens et errans.'

LATE LOQVENTES

Latine loquentes suspicatus est Ritschelius Parerg. I 143: sed cf. CGL II 409 G. *πλανιλόγος* latiloquens.' Medicus quidam ineptus in anthol. XI 382, 5 *πλανιλέσχης* dicitur. Academicorum *πλαντημοσύνη* ridetur a Timone sill. fr. XXXII W.

I

sed dum populária

Agimús per ludum

Nonius 150, 26 'populatia, ut nugalia uel puerilia. Laberius Late loquentibus: e dum' e. q. s.

1 sed *scripsi* et *FH*¹ e *φ* haec *Scaliger*: *alia ariolari facile est* popularia *Gesnerus* puerilia *ω* populacia *Aldina*

II

Quí pedem ex tabérna tulimus, tántus cum instaréť pluor.

Nonius 220, 32 'pluuia . . . masculini Laberius Late loquente: qui' e. q. s.

instaret *Hauptius* staret *ω*

NATAL

I

60 cippus. obba. camella.

I sq. Gellius XVI 7, 9 'Laberius . . . item in mimo, qui inscribitur natal, cippum dicit et obbam et camellam. et pittacium et capitium. Induis, inquit, capitium, t. p.'

natal Par. Q Dan. Magl. Voss. Z m. 2 (nata m. 1) nata. 1.
Voss. X nata. L. Petav. Natalicius Fleckeisenus Natalis
vel Natta Bothius pittacium Reg., om. Lugd. pittaciu
Magl. pictacium Petav. capitatiū Par. Q

II

Induis cāpitium, túnicae pittācium.

capitium Par. Q m. 2 captiū Voss. X captiū Par. Q Voss. Z
Reg. Magl. Voss. X m. 2 induis Cāpitium tunicae pittacium
*ordinavit Fleckeisenus: mihi tetrameter creticus catalecticus
videtur*

NECYOMANTIA

Propter fr. II non ante annum 710 actam fuisse monuit
Fleckeisenus epist. ad Hertziū p. 39. Inlustraverunt idem
Mommsenus hist. Rom. III^s 591 et Bergkius opusc. I 408 sq.

I

Dum diūtius retinētur, nostri oblītus est.

Gellius XX 6, 6 'non paucis in locis nostri atque uestri
dictum, non nostrum aut uestrum. . . . Laberius in Necyo-
mantia: dum' e. q. s. (necromantia Magl. recentt.)

detinetur Magl. Reg.

II

Duás uxores? hércle hoc plus negóti est, inquit cócio:
Séx aediles uíderat.

Gellius XVI 7, 12 'item in Necyomantia cotionem per-
uulgate dicit, quem ueteres arillatorem dixerunt. Verba Laberi
haec sunt: duas' e. q. s. (necromantia Magl.)

1 hercle hoc Bothius hoc hercle (s. hercule) ω negocii Paris.
negotio Reg. est inquit ψ, recte defendit Bergkius opusc. I 408
est. Quid Paris. eēn quid Lugd. cocio (ut CIL IV 2416) ω
coctio praecipit Pauli Festus p. 51, ita Plautus Asin. 203: cf.
Fleckeisenus mus. Rhen. 8, 231 Corssenus symb. crit. 16 Loewii
Prodr. 285 2 Qui sex Bergkius: retinui sermonem proverbial-
em, cuius exempla praeter alios Hauptius ind. lectionn. Berol.
1868/9 quaedam composuit.

NVPTIAE

65 Aequum ánimum indigna iníquat contumélia.

Nonius 126, 30 'iniquat.'

indigna *Passeratus et Fruterius* indignat *Ba H¹ L² M* indignant *CF¹* indignanti *EH² P W* indignatione *Onions*

PARILICI

PARILICI, ludi scilicet.

Foríolus esse uidére: in coleós cacas.

Nonius 114, 13 'foria, stercora liquidiora ... Lauerius in Panilicis: foriolus' e. q. s. 'foriolus, qui foria facile emittat, soluti scilicet uentris.' (Paliliciis Bothius: Pariliciis ad Compitaliciorum exemplum conieci. Paliliis vel Pariliis x)

uidere *olim scripsi* uideres *EFHLW¹* uideris *PW²* foriolus ut uidere *proposuit CFWMuellerus* in coles *Bue* coleos, *del. in, olim scripsi. Cf. Priap. 69, 4* foríolus uideris esse, quia c. in c. *Luchs stud. I 70*

PAVPERTAS

I

Nihilne refert, móllem e lanitia 'Attica

An pecore ex hirtó <dúrum> uestitúm geras?

Nonius 212, 21 'lanitium genere neutro ... feminino Lauerius Paupertate: nihil' e. q. s.

1 nihilne *scripsi* nihil ω nil *Bothius deficiente primo pede* enim nil *Bergkiius* 2 pecore ex hirtó *Marquardtus vitae Rom. priv. p. 460* pecore ex hircorum ω , in quibus *vide an* pecore ex hirtó hirsutum *lateat* ex hircorum pecore *Muretus* tergore ex hircorum *Bergkiius* pectore ex hircorum *olim scripseram* durum *Bue*, crassum *inseruit Marquardtus* uestitum *Lipsius* uestium ψ uestigium *W*

II

Vísus hac noctú bidenti <sum Hérculi> proptér uiam
70 Fácere.

Nonius 53, 25 'bidentes qui aestimant ob eam causam oues a Vergilio dictas, quod duos dentes habeant, pessime ac uitiose intellegunt . . . melius intellegi potest, si biennis dixerit auctoritate . . . Pomponius in Atellana [Gall. Transalp.] Laberius in Paupertate: uisus' e. q. s. (paupere Vrbm. 307) Cf. Gellius XVI 6.

1 noctu *Quicheratius* nocte ω nocte ego *Bothius* bidenti scripsi bidentis ω bidente *Leopardus* sum Herculi addidi, om. ω: cf. *Festus* p. 229 'propter uiam' et *Macrobius Sat. II* 2, 4 facere sum propter uiam *clausulam versus fuisse non improbabiliter coniecit Quicheratius*

III

. . . . . meó licentiátu

Nonius 212, 5 'licentiam feminino. Masculino Laberius in Paupertate: meo l.'

licentiátu *Guietus* licentatus ω

PISCATOR

pugillar

71¹

Beda de orthogr. CGL VII 285 K. 'Laberius in Piscatore singulariter hoc pugillar dixit.' Charisius p. 75 P. 'item laber . . . singulariter hoc pugillar dicit.' (Ita enim cod.; 'item * singulariter' ed. pr.) Cf. CGL IV 152, 32 G.

RESTIO

I

Demócritus Abderítes physicus philosophus
Clipeúm constituit cónta exortum Hyperíonis,
Oculós effodere ut pósset splendore aéreo.

Ita rádiis solis áciem effodit lúminis,

75

5 Malís bene esse né uideret cúibus.

Sic égo fulgentis spléndorem pecúniae

Volo éluclificare éxitum aetatí meae,

Ne in ré bona esse uídeam nequam fílium.

Gellius X 17 'Democritum philosophum in monumentis historiae Graecae scriptum est, uirum praeter alios uenerandum auctoritateque antiqua praeditum, luminibus oculorum sua sponte se priuasse, quia existimaret cogitationes commentationesque animi sui in contemplandis naturae rationibus uegetiores et exactiores fore, si eas uidendi inlecebris et oculorum impedimentis liberasset. Id factum eius modumque ipsum, quo caecitatem facile sollertia subtilissima consciuit, Laberius poeta in mimo, quem scripsit Restionem,' (restitionem, rectionē, rectiorem codd., correxit Fruterius) 'uersibus quidem satis munde atque graphice factis descripsit, sed causam uoluntariae caecitatis finxit aliam, uertitque in eam rem, quam tum agebat, non inconcinniter. Est enim persona, quae hoc apud Laberium dicit, diuitis auari et parci, sumptum plurimum asotiamque' (cf. Ritschelius opusc. II 397) 'adulescentis uiri' (immo filii aut seueri; uiuide Bothius) 'deplorantis. Versus Laberiani sunt: Democritus' e. q. s. Nonius 106, 20 'elucificare, dictum a luce. Laberius [77 sq.].' Cf. Menandri fr. 83 M. *τοφλὸν ὁ πλοῦτος καὶ τοφλὸς τοὺς ἐμβέποντας εἰς ἑαυτὸν δεικνύει.*

1—8 *Disposuit hos versus Fruterius Veris. II 13* 6 ego] ito Nonii *ω* cito vett. edd. fulgenti Gellii *ψ* praeter Voss., Nonii *ψ* praeter EW splendorem Gellii ed. Torn. splendore in Gellii *ω* splendore Nonii *ω* pecunia Gellii Voss. 7 uolo elucificare Nonius uelo (euolo Voss.) lucificare Gellii *ψ* aetatis Nonius 8 ne om. Lugd. uideam esse Gellii *ψ* praeter Voss.

II

talabarriunculi

Gellius XVI 7, 6 'Laberius . . . item in Restione talabarriunculos dicit, quos uulgus talabarriones.' (Sic libri omnes, calabarriunculos vulgo. Num caballariunculos an tabellariunculos ut Falsterus?) Cf. gloss. Vatic. in A. Mai auct. class. VIII 590 'tabelliones, aleones. taberniones, tabernae sectatores.'

SALINATOR

80 Nón mammosa, nón aunosa, nón bibosa, nón procax

Gellius III 12, 4 'bibosum dictum nondum etiam usquam repperi, nisi apud Laberium; neque aliud est quod simili inclinatu dicatur. Non enim simile est ut uinosus aut uitiosus

ceteraque, quae hoc modo dicuntur: quoniam a uocabulis, non a uerbo inclinata sunt. Laberius in mimo, qui Salinator inscriptus est, uerbo hoc ita utitur: non' e. q. s.

annosa] Cf. *M. Hertzius exped. philol. clin.* 13. anosa
R. Klotzius pannosa Studemundus conl. Martiale III 72, 3

SATVRNALIA

botulus. homo leuenna.

80¹

Gellius XVI 7, 11 'Laberius . . . atque item in mimo, qui Saturnalia inscriptus est, botulum pro farcimine appellat, et hominem leuennam pro leui.' (botulum Paris. leuennem susp. Bothius)

SCYLAX

Eundem mimum esse quem Catularium statuit Scaliger nec adversatur Ritschellius Parerg. I 158. Cf. Petronius c. 64

. . . . lubidinitate lábitur

Nonius 491, 4 'lubidinitas pro lubidine. Laberius in Scylace: l. l.' (Colace conl. Junius)

libidinitate *Ba* (etiam in *lemmate*), *L*¹

SEDIGITVS

Grúndientem aspéxi scrofam . . . . .

Nonius 114, 29 'grunnire dicuntur porci, quod eorum proprium uocis est . . . Laberius in Sedicito: g. a. s.' Idem 465, 1 'grundire cum sit proprie suum, ut Laberius in Sedicito: grundientem a. s.' (Sedigito Bentinus) Cf. Plinius n. h. XI 244.

grundientem et *O* p. 465   scrofum *Ba* p. 465

SORORES

I

Hoc uóluit clipeum cóntra peluem próici.

Nonius 196, 24 'clipeus generis masculini . . . neutro

Vergilius: et clipeum super intonat ingens. Licinius
... clipea portant. Lauerius Sororibus: hoc' e. q. s.

clipeum *edd.* clipeus ω proici contra pelum s.
Velium Longum CGL VII 65 K. cf. v. 94 Caecil. 134
p. Próici *Onions*

II

84/5

Laus nómine gloria aléscit.

Nonius 248, 4 'adolescere (alescere x) crescere
adulescentem dicimus. Lucretius lib. II: donique adu
('alescendi' Lachm.) 'summum tetigere cacumen. Lal
Sororibus: laus' e. q. s.

Paroemiacum agnovit Lachmannus Lucr. p. 140
H²LW nomine agendi nomine *GH¹* nomen *Lachman*
nomini'? alescit *GH¹L¹*, *Lachmannus* adolescit
dolescit *P* laus cūm adolescit, nominatur gloria
eadem sententia eis quae in textu posui exprimitur.
laus nomen g. Adolésцит olim metiebar

III

Ecástor mustum . . . . somniculósum.

Gellius IX 12, 11 'item C. Caluus in poematis la
dicit, non ut uulgo dicitur qui laborat, sed in quo l
... eadem ratione Laberius quoque in Sororibus: eca
quit, m. s.' (soporibus Bern. Lugd. Par.) Nonius p.
'somiculosus, quod ad somnos uocet.' (sic M
'uacet' libri)

mustum *Mercerus* multum ω *Ludere possis*
mustum <praebuit> multúm s. *Displicent trochaei*

STAMINARIAE

Nihil lucis titulo aut Petronii verbis c. 41 'sta
dixi' aut Buecheleri apud Friedlaenderum commentari
idem in Ritschelii opusc. II 510) accedit. De mimo St
cogitat Woelfflinus mus. Rhen. 43, 308.

Tóllet bona fidé uos Orcus núdas in catómium

Gellius XVI 7, 4 'Laberius . . . neque non obsoleta
et maculantia ex sordidiore uulgi usu ponit, quale est
minariis: tollet' e. q. s. Cf. Cicero ad fam. VII 25 'u
in catomum Catoninos.' De locutione 'in catomum'

Roensch ann. philoll. 1883 p. 211 sqq. cf. CGL V 594 G. 'cata-maiti, ergastulum.' 595 'catomain, ergastulum' ('catomium' Scaliger. Fort. 'catomoin' = κατ' ὄμιον)

Iambicum octonarium cum Bothio Bergkii commendavit ortus Magl. Lugd. corus Aem. Baehrens catomium Juntina, prob. Prellerus myth. Rom. II 63 catonium Gellii Lugd. X, tuebatur Salmasius catomum q, Turnebus. Charonium Ascens., Loensis Misc. epiph. III 5

STRICTVRAE?

Sine lingua caput pedarii sententia est.

Gellius III 18, 9 'uersum quoque Laberi, in quo id uocabulum' (pedarius) 'positum est, notari iussimus, quem legimus in mimo, qui Stricturae inscriptus est: caput' e. q. s. scripturae χ scriptura Ascens., Bergkii opusc. I 391: ariolando proferri multa possunt, e. c. secturae structurae al.

sine lingua caput *Fleckeisenus* caput sine lingua ω pedani χ *pedaria vulgo* caput ut sine lingua (*vel* sine lingua caput) pedari <nimirum> sententias *Bergkii* caput sine lingua <in curia> sententias pedari *coni. Bue* sine l. aput pedarium s. est *Lachmannus ad Lucil. v. 1098*

TAVRVS

. . . . . hietantúr fores

Diomedes p. 336 P. 'hiare et hietare . . . Laberius etiam in Tauro passiuo modo enuntiauit: hietantur fores, inquit, pro eo sane, quod est hietant, id est patent.'

TVSCA

I

. . . . . dóminus <est> nostér tua 90
Lúculentitáte captus.

Nonius 135, 3 'luculentitatem a luculento . . . La-uerius Tusca: dominus' e. q. s. (Thucca H¹L¹ Tucca H²L²W)

noster] nt L¹ est ante tua *inseruit Bergkii*, nunc ante noster α dóminus luculentitate captus <est> noster tua *Bothius*

II

Cóncitata móbilitatam ménte maestas . . .

Nonius 137, 27 'mestas pro mestifices' ('moestificas' Junius) 'Laberius Tusco: concitatum' e. q. s.

concitata $F^1 H^2$ concitataa L concitatum $H^1 W$ mobilitatam *Bothius*, om. $F^1 H^2 L$ mobilitata $\varnothing$ mentem *Vrbm.* 307 mente me *Bothius* maesta P *Fortasse* mulierem in exitu *versus fuit, nisi forte* mente me maestas magis *praestat*

III

bipedem bliteam béluam

Nonius 80, 25 'blitea, inutilis, a blito, herba nullius usus . . . Laberius in *Tucca*: b. b. b.' (*Tusca Bothius*)

IV

inridentér petit

Charisius p. 181 P. 'inridenter: Laberius in *Tusca*: inridenter petit.'

VIRGO

I

Amóre cecidi támquam blatta in péluim.

Nonius 543, 26 'peluis, sinus aquarius, in quo uaria' ('uasa' x) 'perluuntur' ('pelluuntur' *Colb.*), 'unde ei nomen est. *Lauerius* Virgine: amore' e. q. s.

peluim trisyllabum: cf. *Cacil.* 134

II

95 SÍ quidem meá colustra frúctus fecissét . .

Nonius 84, 13 'colustra, lac concretum in mammis *Lucilius* . . . *Lauerius* in Virgine: siquidem mea colustra fretus terris studere fecisset sumere aquam ex fonte.' Ex quibus [cre]terris sumere aquam ex fonte verba *Naevii Lycurgo* (XVII) restitui.

fructus *scripsi* fretus ω fartus α

III

alienum appetónibus

Viae expeditae deuerticula s<unt>

Nonius 74, 8 'appetones ab adpetendo dicti. Laberius in Virgine: alienum' e. q. s. (apetones H²L apetones HP² apeditones Colb. Dan. appeditones Ba Liberius Ba)

1 apetonibus ω 2 expeditae *Bue* perditae (perdite *Ba*) ω paratae α deuerticulas (diuerticulas *Ba*) ω : sunt in ultima littera s latere olim animadverti mala suppl. *Bue* bona α

EX INCERTIS FABVLIS

I

Prologus

- Necéssitas, cuius cûrsus transuersi ímpetum
 Voluérunt multi effúgere, pauci pótuerunt,
 Quo mé detrusit paéne extremis sénsibus! 100
 Quem nûlla ambitio, nûlla umquam largítio,
 5 Nullús timor, uis nûlla, nulla auctóritas
 Mouére potuit ín iuuenta dé statu:
 Ecce ín senecta ut fácale labefecít loco
 Viri éxcellentis ménte clemente édita 105
 Summíssa placide blándiloquens orátio!
 10 Etenim ípsi di negáre cui nil pótuerunt,
 Hominém me denegáre quis possét pati?
 Ego bís tricenís ánnis actis síne nota
 Equés Romanus é Lare egressús meo 110
 Domúm reuertar mímus. ni mirum hóc die
 15 Vnó plus uixi míhi quam uiuendúm fuit.
 Fortúna, inmóderata ín bono aequé atque ín malo,
 Si tíbi erat libitum lítterarum laúdibus
 Floréns cacumen nóstrae famae frángere, 115

Cur cūm uigebam mémbris praeuiriántibus,
 Satis fácere populo et táli cum poterám uiro,
 Non mé flexibilem cóncuruasti ut cárperes?
 Nuncíne me deicis? quó? quid ad scaenam ádfero?
 120 Decórem formae an dígnitatem córporis,
 Animí uirtutem an uóeis incundaé sonum?
 Vt hédera serpens uíres arboreás necat,
 Ita mé uetustas ámplexu annorum énecat:
 Sepúlcri similis níl nisi nomen rétineo.

I—III Macrobius Sat. II 7 'Laberium asperae libertatis equitem Romanum Caesar quingentis milibus inuitauit, ut prodiret in scaenam et ipse ageret mimos, quos scriptitabat. Sed potestas non solum si inuitet, sed etiam si supplicet cogit: unde se et Laberius a Caesare coactum in prologo testatur his uersibus: *Necessitas* e. q. s. 'In ipsa quoque actione subinde se qua poterat ulcisccebatur inducto habitu Syri, qui uelut flagris caesus prae-ripientique se similis exclamabat: [II] et paulo post adiecit [III]. Quo dicto uniuersitas populi ad solum Caesarem oculos et ora conuertit, notantes inpotentiam eius hac dicitate lapidatam. Ob haec in Publilium' (sic Par. 'Publium' vulg.) 'uertit fauorem.' Narrauerat eadem Gellius in libro VIII, cuius capitulum 15 hoc est: 'quibus modis ignominia tractatusque sit a C. Caesare Laberius poeta: atque inibi appositi uersus super eadem re eiusdem Laberii.' Adludit Cicero de off. I 31, 114 'suum quisque igitur noscat ingenium . . . ne scaenici plus quam nos uideantur habere prudentiae. illi enim non optimas, sed sibi accommodatissimas fabulas eligunt . . . ad quas igitur res aptissimi erimus, in eis potissimum elaborabimus. sin aliquando necessitas nos ad ea detruserit, quae nostri ingenii non erunt, omnis adhibenda erit cura meditatio diligentia, ut ea si non decore at quam minime indecore facere possimus' e. q. s.

1 impetu *Ba m. pr.* 3 me] modo *Regin.* detrusti
Scaliger, qui *Graece vertit hunc prologum* 4 nulla inquam
Gud. nulla quem *Bothius*, 6 in iuuenta potuit *Par.* 8 cle-
 menti *Heinsius* 10 de *Ba* 11 quis] qui *susp. H. Meyerus*
 12 trecentis *Par.* 13 e *Fruterius*, om. ω ex *Scaliger*
 15 om. *Par.* 16 Forma *Ba m. pr.* 18 florens *Lipsius*
 floris ω 21 flexibilem me ω , *transposuit Muretus* (*mus.*
Rhen. 33, 245) flexilem me *Bue* 22 nuncine *Schneidewinus*

nunc ω *An* quor?   24 iocundae ω 25 ^hedera *Par.*
           26 enecat *Par.* necat φ 27 sepulchris *Ba*

II

Porró, Quirites! líbertatem pérdimus.

125

III

Nécesse est multos tímeat quem multí timent.

Seneca de ira II 11, 3 'occurrat hoc loco tibi Laberianus ille uersus, qui medio ciuili bello in theatro dictus totum in se populum non aliter conuertit, quam si missa esset uox publici adfectus: necesse' e. q. s. Cf. Syri sent. 338 et fals. 217 p. 127 W. Pseudoseneca de moribus 61 et cod. Cusanus p. 113 'qui a multis timetur, multos timet.' Ausonius septem sap. sent. 4, 5 p. 150 W. 'multis terribilis timeto' (al. 'caueto') 'multos.' Solon apud Anton. Meliss. serm. *περὶ βασιλείας* (Orelli opusc. Graec. sent. I 162, 19) *ὁ πολλοῖς φοβερός ὢν πολλοὺς φοβείσθω* et alii. Cf. Macrobius laudatus ad fr. II.

IV

Non póssunt primi esse ómnes omni in témpore.

Summum ád gradum cum cláritatis uéneris,

Consístes aegre, níctu citius décidas.

Cecidi égo, cadet qui séquitur: laus est pública.

130

Macrobius Sat. II 7, 7 (Publilius Syrus) 'cum mimos componeret ingentique adsensu in Italiae oppidis agere coepisset, productus Romae per Caesaris ludos, omnes qui tunc scripta et operas suas in scaenam locauerant prouocauit, ut singuli secum posita inuicem materia pro tempore contenderent. Nec ullo recusante superauit omnes, in quis et Laberium. Vnde Caesar adridens hoc modo pronuntiauit: fauente tibi me uictus es, Laberi, á Syro: statimque Publilio palmam et Laberio anulum aureum cum quingentis sestertiis dedit. Tunc Publilius ad Laberium recedentem ait: quicum contendísti scriptor, hunc spectator súbleua. Sed et Laberius sequenti statim commissione mimo nouo interiecit hos uersus: non póssunt' e. q. s. (Publilius nomen exhibet Paris. ubi Publius vulgatur.)

3 consistentes *Palat.*   agere, *sup.* egre, *Gud.*   níctu
scripsi nec *Med.* ab neq *Angl. Med.* c et φ citius quam

ascendas *Par.* citius quam descendas *Ba* citius quam escendas
Schneidevinus decidas *Ba* decides *Par.* cades *Schraderus*
 nimio citius decides *conl. Plauti Trin.* 387 *Bue*

V

Autúmmo, ubi caurus pópulis decídúa folia pándit.

Nonius 100, 9 'decidua, quae decidant, ut occidua, quae occidant. Laberius: in altum non' e. q. s.

autumno *scripsi* in altum non *F²HW* sin altum non *E*
 sinalitum non *P* sin alium non *F¹L* in autumno *Bothius*
 caurus populis *scripsi*. caput a foliis (folis *L*) *ω*: de cauro cf.
Plin. n. h. II 47, 124 et *Lucretius VI* 135 in autumno ubi
 frondéns caput (*al. coma arboris*) d. f. p. *conl. Bue. Violentius*
septenarium trochaicum út (*vel sic*) in autumno, ubi caúrus folia
 pándit decidua in solo *effinxeram*

VI

túus amor

Tám cito crescít quam porrus, tám quam palma firmiter.

Fronto epist. II 9 p. 30 Nab. 'et quod ait Laberius de amore, suo modo καὶ ἐπὶ ἰδίᾳ μόνῳ, amor tuus' e. q. s. 'hoc igitur ego ad desiderium uerto, quod ille de amore ait.'

1 amor tuus *cod.*, transposui *Senarii* amor tuus tám cito Crescít e. q. s. *praeplacent Buechelero* 2 tam firme quam palma *Fronto*

VII

134/6 Ad amorem iniciendum delenimenta esse deleramenta, beneficia autem ueneficia.

Fronto epist. in M. Caesarem I 6 p. 19 Nab. 'uerum est profecto, quod ait noster Laberius, ad amorem iniciendum delenimenta esse deleramenta, beneficia autem ueneficia.' Cf. *Apuleius apol.* 102 p. 112 K. 'o graue ueneficium dicam an ingratum beneficium?'

deliramenta *suadere non audebat Buttmannus* delibera-
 menta *cod.* delibamenta *Jacobsius* *Ad numeros sententiam*
sic fere redigas: ad amorem delénimenta méra deleraménta
sunt, Nón beneficia, séd ueneficia . . . . .

VIII

Incipio adulescēturire et nēscio quid nugārum facere.

Nonius 74, 15 'adulescenturire. Laberius: incipio' e. q. s.

IX

Quae nām mens, quae deléritas uos súppolitorís facit
Cum cáno . . . eúgio puéllitari . . . ?

Nonius 490, 20 'deleritas, deleratio' (ita W in mg., Leid. Bamb.) 'Laberius: quae nam' e. q. s.

1 deleritas *BaLW* in mg. deliritas ϕ subpolitoris vel
suppolitoris (sopp. *P* sup. *Ba*¹) ω (cf. coroll. LXXXVIII) suppi-
latores *Aldina* 2 puellari *H*¹ uellitari *ed. pr.* uelitari *ed.* 1480
puellitarius *Scaliger* anilique post cano, turpiter in fine versus
supplet *Bue*: pro illo etiam uxoris cogitari potest

X

uxorém tuam 141

Et meám nouercam cónsectari lápidibus

A pópulo uideo.

Priscianus p. 791 P. 'Laberius: uxorem' e. q. s. 'con-
sectari passiuē posuit, *διώνεσθαι*.' Cf. v. 11 sq.

1 sqq. Versus restituit *Bothius*: uxorem tuam et (et om. *Bamb.*,
fort. recte) meam nouercam a populo lapidibus consecrari uideo
 ω , quo servato ordine trochaeos uxorem . . . lapidibus Cónsectari
u. parum numerosos *Hertzius* proposuit

XI

. . . . . frustrámur inridémur

Priscianus p. 793 P. 'frustratus *μαρασθεῖς*. Laberius:
f. i.'

XII

Láuite item hillam! cócus si lumbum adússit, caedetúr 145
flagris.

Nonius 122, 10 'hillas intestina ueteres esse dixerunt,

unde Bohillae, oppidum in Italia, quod eo bos intestina uulnere trahens aduenerit. Laberius: labit' e. q. s.

lauite item *scripsi* lauititem H^2 labitatem $F^1 H^1 L$ labititem φ illam $FH^1 L$ coque *Vrbm.* 307 caedetur flagris *scripsi* flagris ceditur *W mg.* fragilis ceditur $EFH^1 LP$ fragulis caeditor *coni. x* (*Probus CGL* IV 198, 9 'flagellum, non fragellum')

XIII

Plinius n. h. IX 17, 28 'postea praecipuam' (inter pisces) 'auctoritatem fuisse lupo et asellis Nepos Cornelius et Laberius poeta mimorum tradidere.'

XIV

. . . . . [áligua parte] euúlserat

Diomedes p. 369 P. 'uello uellis uulsi, sed melius uelli . . Laberius: aliqua parte p.'

aliqua parte *grammatico reliquit Keilius* euulserat *Buc* euulserat *corr.* puulserat *Monac.* praeuulserat φ

XV

. . . . . coícior in fullónicam

XV sq. Gellius XVI 7, 5 eis quae ad XVII transcripsimus haec subiecit: 'et coícior inquit in f. et [XVI^a].'

XVI^a

Quid próperas? ecquid praécurris Calidóniam?

ecquid *Petav.* & qd *Germ.* quid φ ^zpcurris *Lugd.* Calidonium *scripsi, scil. Atalantam caldonia* ω

XVI^b

Maéreo: mens íncorrupta míseriter corrúmpitur.

Nonius 517, 1 'miseriter pro misere. Laberius mereo' e. q. s. (mareo Ba L¹ Marco pro titulo fabulae ed. princ. eademque opinione ducti ceteri: Macco Bentinus Nereo

Bothius Mario vel Morione ipse conieci, quamquam dubitanter; maereo in poetae textum intulit Quicheratius, marceo x)

mereo *HPW* mareo *BaCL*¹ macreo *L*²

XVII

mendicimonium. moechimonium. adulterio. adulteritas. 150
depudicauit. abluuium. elutriare lintea. lauandaria.

Gellius XVI 7, 1 'Laberius in mimis, quos scriptitauit, oppido quam uerba finxit praelicenter. Nam et mendicimonium dixit et moechimonium et adulterionem adulteritatemque pro adulterio, et depudicauit pro stuprauit et abluuium pro diluuiio . . . et elutriare lintea et lauandaria dicit, quae ad lauandum sint data.' Cf. Nonius p. 140, 31 ad Cophini II exscriptus. (elutriare Paris. elutriare [e eras.] Reg. Cf. Roensch ann. philoll. 1883 p. 214 labandaria Paris. Lugd. labrandria Voss. labandria φ lauandria vulgo)

XVIII

arra

Gellius XVII 2, 21 'nunc arrabo in sordidis uerbis haberi coeptus ac multo uidetur sordidius arra, quamquam arra quoque ueteres saepe dixerint, et compluriens Laberius.'

XIX

dictabolaria

Fronto de orat. p. 156 Nab. 'neque ignoro — — ut Laberius, dictabolaria, immo dicteria potius eum' (Senecam) 'quam dicta continere.' Cf. Novius inc. fab. XV.

XX

arietem reciprocicornem, lanicutem, testitrahum

Tertullianus de pallio 1 'nam et arietem non quem Laberius reciprocicornem et lanicutem et testitrahum,' (testitrahum Vindob. Leid., ed. pr. tetrabum Laur.) 'sed trabes machina est, quae muros frangere militat' e. q. s. Vnde Salmasius uersum fecit hunc: Reciprocicornis *lanicua*

testitrahus. Graece: ἀνακαμπιμέρατος ἐριόθριξ δορχεισύρος.
Cf. Aries mimus.

XXI

Tertullianus apolog. 48 'age iam, si qui philosophus adfirmet, ut ait Laberius de sententia Pythagorae, hominem fieri ex mulo, colubram ex muliere, et in eam opinionem omnia argumenta eloquii uirtute distorserit, nonne consensum mouebit et fidem infiget etiam ab animalibus abstinendi propterea? persuasum quis habeat, ne forte bubulam de aliquo proano suo obsonet?' Cf. Cancer.

Senarium sic (vel ait) hóminem fieri ex múlo, colubram ex mǜliere notavit Bue

XXII

155 [dextrabus]

Nonius 493, 19 'dextrabus pro dexteris. Laberius in Odissia: deque manibus dextrabus.' Aut Livius cum Bentino scribendum aut lacuna statuenda huius modi: 'Laberius ... Liuius in Odissia' e. q. s.

XXIII

sobrior

Charisius p. 64 P. 'sobrius, quod nomen comparari non debet. neque enim sobrior neque sobriissimus dici potest, quamuis Laberius sobrior dixerit.'

XXIV

aluus

Charisius p. 61 P. 'aluus Vergilius feminino genere saepe dixit, sed masculine Caluus ... et Heluius Cinna ... et Laberius et Accius frequenter, quod magis usus celebrauit.'

XXV

obiter

Charisius p. 187 P. 'obiter diuus Hadrianus sermonum primo quaerit an Latinum sit: quamquam, inquit, apud Laberium haec uox esse dicatur' e. q. s.

XXVI

Cicero ad fam. VII 11, 2 (Trebatio a. 701) 'sed heus tu, quid agis? ecquid fit? uideo enim te iam iocari per litteras . . . si cito te rettuleris, sermo nullus erit; si diutius frustra afueris, non modo Laberium, sed etiam sodalem nostrum Valerium pertimesco. mira enim persona induci potest Britanici iure consulti. haec ego non rideo, quamuis tu rideas; sed de re seuerissima tecum, ut soleo, iocor.' Cf. 10, 1.

VALERIVS

VALERIVS, iure consultus et Ciceronis familiaris, quem ut Laberium mimos scripsisse evincere videntur Ciceronis ad fam. VII 11, 2 verba modo laudata. Dixerunt de eo Schwabius quaest. Catull. 25 sq., et R. Schoellius legis XII tabb. rell. p. 38, cf. praeterea coroll. LXXXVIII.

PHORMIO

PHORMIO utrum palliata fuerit et ab alio nescio quo Valerio facta an huius Valerii mimus, sane incertum, quamquam titulo ipso mimus certe non excluditur.

Quid híc cum tragicis uérsis et syrmá facis?

Priscianus p. 679 P. 'Valerius in Phormione: quid' e. q. s. 'pro syrmate.' Idem p. 712 P. 'uersi quoque pro uersus.

Laberius . . . Valerius in Phormione: quid' e. q. s. (ualirius Sang. Terentius Reg. Terrent. Halb. Terf Barb. in mg. Cf. luvent. inc. fab. I. II)

PVBLILIVS SYRVS

De nominibus disseruit Woelfflinus in Philol. XXII p. 439 sqq. et in prolegomenis p. 3 sq.

MVRMVRCO

Thesaur. nov. Lat. in A. Mai auct. class. VIII 362 'murmurcones' (murmurones Hildebrandus gloss. Par. p. 214), 'murmuratores mugissores mussitatores.' (Placidus CGI V 33 G. 'murgissor, irrisor lusor.' p. 85: 'murgiso, callidus murmurator.' Cf. ibid. IV 260. 366. 539 V 312 'murgisso') Gloss. Vat. CGI IV 117 G. 'mirmidones, dolosi.'

Céllas sernorúm conuerri . . . . .

Priscianus p. 900 P. 'uerro enim secundum Seruium uersi facit, secundum Charisium autem uerri, quod et usus comprobat . . . Publius in Murmunthone: cellas s. c.' (puplius Sang. Carolir. muromunthone Halb. Barb., om. Sang. muromuntone Carolir. moro munthone Grut. muro muin-thone Bong. muromonthones, corr. mauromonthones, Bamb. murmurithone Reg. murmunthone Zwicc. a Darmst.^a Krehlii. Mimo Mutone Niebuhrius in margine exemplaris sui. Moro mentone vel Murrhinone vel *Μορμονόθωνι* proposuit Ritschelius, Murmidone Hertzius, Murmillone Bernhady. Cogitavi ipse olim de Muto Mutuno vel Muro Mutuni vel Murco mutone.) Hesychius: *μόρκος· ὁ κατόλιν μὴ δυνάμενος λαλεῖν. Συρακοῦσιοι. ἐνέος, ἄφρωνος.* Cf. *μυρικᾶς*.

PVTATORES

Progrédere et ne quis látibuletur, próspice.

Nonius 133, 7 'latibulet et latibuletur pro lateat. Neuius Erotopaegnion . . . Publilili putatoribus: progredere' e. q. s. (Publilius ed. a. 1476)

praegredere *Quicheratius* prospice *P¹² Vrbín.* 307 per-spice *φ*

EX INCERTIS FABVLIS

I

- [Luxúriæ rictu Mártis marcent moénia.
 Tuó palato cláusus pauo páscitur
 Plumáto amictus aúreo Babylónico, 5
 Gallína tibi Numídica, tibi gallús spado:
 5 Cicónia etiam gráta peregrina hópita
 Pietáticultrix grácilipes crotalístria
 Auis, éxul hiemis, títulus tepidi témporis,
 Nequítiae nidum in cáccabo fecít modo. 10
 Quo márgaritam cáram tibi, bacam 'Indicam,
 10 Smarágdum ad quam rem uíridem, pretiosúm uitrum, 14
 Quo Cárchedonios óptas ignes lápideos, 15
 Nisi út scintilles? próbitas est carbúnculus.
 An út matrona ornáta phaleris pélagiis 12
 Tollát pedes indómita in strato extráneo?
 15 Aequum ést induere núptam uentum téxtilem, 17
 Palám prostare núdam in nebula línea?]

Petronius 55 'rogo, inquit' (Trimalchio) 'magister, quid putas inter Ciceronem et Publilium interesse? ego alterum puto disertiores fuisse, alterum honestiores. quid enim his melius dici potest? luxuriae' e. q. s. Bernhardy hist. lit. Rom. 460 exemplum Publilianae artis imitari magis quam exprimere videntur hi versus.

1 ritu *Tragur.* 2 pascitur *Scaliger* nascitur *Tragur.*
 6 pietaticultrix *Leid.* pietatis cultrix φ 8 modo *Jacobsius*,
Bue meo ω 9 margaritam caram *scripsi* margarita cara ω
 tibi, bacam *Indicam Heinsius* tibi baca (baca *Leid.*) indica
Bern. Leid. tribaca indica φ uitribaca *Indica con. Bue* Post
 hunc versum quaedam excidisse olim putaveram: miscuisse *Tri-*
malchionem quos meminerat *Syri* versus credit *Bue*, huic versui
 apte continuari v. 14, et v. 12 sq. post v. 15 sq. sequi debuisse
 10 uiride p. u. con. *Bue* 11 portas malit *Heinsius* aptas
Jacobsius 12 scintilles *Heinsius* scintillet ψ scintille *Voss.*
 scintillent χ est ψ e *Bern.* 'nisi forte probitatem carbun-
 culum habueris qui scintillare debeat' interpretatur *Bue*, si sana

sit scriptura. carbunculas *Trag.* carbunculos *Bern.* scintillet probitas e carbunculis *Bue*² 14 tollas *conieci* 15 induere *Leid.* inducere φ 16 linea *Leid.* lune (lunae) φ

II

Quid ergo in uentre parti sarabaras tuo
Suspenderit?

20

Isidorus orig. XIX 23 'sarabarae sunt fluxa ac sinuosa uestimenta, de quibus legitur in Daniele . . . et Publius: ut quid' e. q. s. (plūpl, del. upl, suprascr. m. 2 f plublius Mon. Puplius Wolfenb.) *σαράβαρα* anaxyrides qualibus Persae utebantur: Antiphanes in Scythia apud Poll. 7, 59. 10, 168. Ergo apud Syrum quoque Persae nescio cuius braciae rideri videntur.

1 ut quid ω : *delevi* ut *corruptum* fort. ex ait in uentre parti sarabaras tuo *scripsi* in uentre tuo parti (parthi *Wolfenb.* parthis *Mon.*) sarabara *Wolfenb.* Germ. German. duo parthi in uentre tuo sarabaras suas *Gu.* 1 in uentre tuo parthi sarabaras suas *Gu.* 2. 3 2 suspenderit *scripsi* suspenderit *Germ.* 1 et i *suppuncta* *Germ.* 2 suspenderunt φ quid ergo? in uentre Parthi (vel Parthi in u.) sarabaras tuo suspenderant *Bue*

CATVLLVS

LAVREOLVS

I

Iuvenalis sat. VIII 187 'Laureolum uelox etiam bene Lentulus egit Iudice me dignus uera cruce.' scholiasta 'hoc ideo quia in ipso mimo Laureolo figuratur' ('fingitur' Dziatzko mus. Rhen. 31, 380) 'cruce: unde uera cruce dignus est Lentulus, qui tanto detestabilior est, quanto melius gestum imitatus est scaenicum. hic Lentulus nobilis fuit et suscepit serui personam in agendo mimo et deprehensus in falso cruci fixus est.' Iosephus antiq. XIX 1, 13 *μῦθος εἰσάγεται, καθ' ὃν σταυροῦται ληστῶν ἡγεμῶν.*

Cf. Martialis de spectac. 7 'qualiter in Scythica religatus rupe Prometheus Adsiduam nimio pectore pauit auem, Nuda Caledonio sic viscera praeuit urso Non falsa pendens in cruce Laureolus' e. q. s. Tertullianus adv. Valentin. 14 'ita depulsa quo minus pergeret nec habens superuolare crucem, id est Horon, quia nullum Catulli Laureolum fuerit exercitata' e. q. s.

II

Suetonius Calig. 57 'et cum in Laureolo mimo, in quo actor proripiens se ruina sanguinem uomit, plures secundarum certatim experimentum artis darent, cruore scaena abundauit.'

PHASMA

Iuuenalis VIII 185 'consumptis opibus uocem, Damasippe, locasti Sipario, clamosum ageres ut Phasma Catulli.' schol. 'nomen est mimographi, et Phasma nomen est fabulae.'

INCERTVS MIMVS

Iuuenalis XIII 109 'nam cum magna malae super est audacia causae, Creditur a multis fiducia. mimum agit ille, Urbani qualem fugitiuus scurra Catulli.' schol. 'talis est enim mimus, ubi seruus fugitiuus dominum suum trahit.'

LENTVLVS

CATINENSES

Tertullianus de pallio 4 'sed et qui ante Tirynthium accesserat pugil Cleomachus post Olympiae cum incredibili mutatu de masculo fluxisset, intra

cutem caesus et ultra inter fullones iam Nouianos coronandus meritoque mimographo Lentulo in Catinensibus commemoratus utique sicut uestigia cestuum uiriis occupauit, ita et endromidis solocem aliqua multicia synthesi extrusit.' Cf. Furi Bibaculi in schol. Iuven. 8, 16 versum 'Osce senex Catinaeque puer, Cumana meretrix.'

LENTVLI. HOSTILII

Hieronymus adv. Rufin. II p. 414 'et quasi mimum Philistionis uel Lentuli ac (l. aut) Marulli stropham eleganti sermone confictam'. Cf. Tertullianus ad nationes I 10 Mercator in Marium p. 9 B. (mus. Rhen. 44, 530) Anubidis personati sc. adulterium aliquod ipso aerae nostrae initio Romae commissum Iosephus antiquit. XVIII 3, 4 narrat; de Luno Carris culto Spartianus in Caracalli vita c. 7.

Tertullianus apolog. 15 'dispicite Lentulorum et Hostiliorum uenustates utrum mimos an deos uestros in iocis et strophis rideatis: moechum Anubin et masculum Lunam et Dianam flagellatam et Iouis mortui testamentum recitatum et tres Hercules famelicos inrisos.'

MARVLLVS

De MARVILLO testimonia composuit Hauptius Herm. I 43: adde S. Paulini epigr. in corp. eccl. lat. 16, 499 v. 79, de quo Manitiu in mus. Rhen. 50, 153.

INCERTI NOMINIS

I

. . . . tu Hectórem imitare: ab Tlio
Numquám recedis.

Servius in Aen. VII 499 'perque ilia] hoc ile et haec ilia facit. hinc et Iuuenalis: vis frater ab ipsis Ilibus? nam quod Marullus mimographus dixit: tu' e. q. s. 'cum de gulo diceret, allusit ad ciuitatis nomen. nam ab ili debuit dicere.' Idem in ecl. VII 26 'rumpantur ut ilia] sicut etiam in Aeneide diximus, hoc ile et haec ilia facit . . . nam Marullus mimographus contempsit artem ad iocum mouendum, et parasito dixit: tu ut Hector ab Ilio numquam recedis. est autem hoc dictum per amaritudinem rusticam.'

Marulli verba in senarios redegit Bothius imitare G. Hermannus imitaris Servius loco priore: altero usus testimonio ut Héctor tu recedis numquam ab Ilio commendavit Bue

II

Iulius Capitolinus in vita Antonini philosophi c. 8 'adepti imperium ita ciuilitate se ambo egerunt, ut lenitatem Pii nemo desideraret, cum eos Marullus sui temporis mimographus cauillando inpune perstringeret.' Cf. praeterea anon. mim. fr. XI.

LVCILIVS

Seneca epist. 8, 9 'alienum est omne, quicquid optando euenit [Syri sent. 1]. hunc uersum a te dici non paulo melius sed adstrictius memini: non est tuum' e. q. s. 'Illud etiam nunc melius dictum a te non praeteribo: dari bonum' e. q. s. Rettulerunt inter Publilianas sententias: cf. sent. fals. 41. 243 W.

INCERTI NOMINIS

I

Non ést tuum, fortúna quod fecít tuum.

II

Darí bonum quod pótnit, auferrí potest.

ANONYMI

FABA

Cicero ad Att. I 16, 13 'uidesne consulatum illum nostrum, quem Curio antea ἀποθέωσιν uocabat, si hic factus erit, Fabam mimum futurum?'

Seneca apocoloc. 9 'olim, inquit, magna res erat deum fieri, iam famam mimum fecistis.' Cum apud utrumque ἀποθέωσιν mentio fiat, argumentum mimi vix aliud fuisse potest quam Pythagorei de migratione animae dogmatis praeceptorumque ad victum pertinentium inrisio (hist. poes. Rom. I³ 226). Fabae reverentia quantam ridendi materiam praebuerit, causarum quibus abstinencia eius e. c. in Porphyrii vita c. 44 firmatur ineptiis satis declaratur. Novam nuper ariolationem inanibus exstructam argumentis pro certa vendidit Th. Birt in Dieterici Pulcinella 277 sq. eiusque adsensum tulit p. 91. Nec fatuum mimum probo, quod O. E. Schmidt Philologi n. s. X 554 proposuit.

LASERPICIARIVS

Petronius c. 35 'atque ipse etiam taeterrima uoce de Laserpiciario mimo canticum extorsit.'

TVTOR

Cf. anon. mim. IV—VI.

Cicero de orat. II 64, 259 'non insulsum genus' (ridiculi) 'ex eo, cum ad uerbum, non ad sententiam rem accipere uideare, ex quo uno genere totus est Tutor, mimus uetus oppido ridiculus.'

ALIVS MIMVS

Vxoris partes Thymelen, mariti Corinthum egisse conlegerunt ex Iuuenalis VIII 197 'mortem sic quisquam exhorruit, ut sit Zelotypus Thymeles, stupidi collega Corinthi?' Ceterum cf. Horatii sat. II 7, 59 sq. Martialis I 4, 5 II 72, 3 sq. V 61, 11 sq. et infra fr. XXXIV.

Iuvenalis VI 44 'si moechorum notissimus olim Stulta maritali iam porrigit ora capistro, Quem to-tiens texit perituri cista Latini.' scholiasta 'qui to-tiens superueniente marito sub cista celatus est, ut in mimo.'

ANONYMORVM MIMORVM RELIQVIAE

Aliquot inter palliatae fragmenta receptos versiculos ad mimum potius videri pertinere suo loco monui.

I

Rhetorica ad Herennium I 14, 24 'mimus qui-dam nominatim Accium poetam compellauit in scaena: cum eo Accius iniuriarum agit. hic nihil aliud defendit nisi licere nominari eum, cuius nomine scripta dentur agenda.'

Cf. II 13, 19 'C. Caelius iudex absoluit iniuriarum eum, qui Lucilium poetam in scaena nominatim laeserat, P. Mucius eum, qui L. Accium poetam nominauerat, condemnauit.' Fictam ad Graecum exemplum controversiam statuit Marx prol. p. 109.

II

Cicero ad fam. IX 16, 7 'nunc uenio ad iocationes tuas, quoniam tu secundum Oenomaum Acci non ut olim solebat Atellanam, sed ut nunc fit mimum intro-duxisti. quem tu mihi pompilum, quem denarium narras? quam tyrotarichi patinam? facilitate mea ista ferebantur antea, nunc mutata res est: Hirtium ego et Dolabellam dicendi discipulos habeo, cenandi ma-gistros . . . . quod si perseueras me ad matris tuae cenam reuocare, feram id quoque. uolo enim uidere animum, qui mihi audeat ista quae scribis adponere

aut etiam pompilum miniati Iouis similem. . . .
tu uero . . . ad tyrotarichum antiquum redi . . . .
salis enim satis est, sannionum parum.' Cf. XIV.

Repetii locum, quamvis magnopere dubitem num certum
mimum respexerit Cicero: nihili est Krahneri coniectura in
ephem. Marb. 1852 p. 396 sqq. prolata, Popilium, Denar-
rium, Tyrotarichi patinam exodiorum (Accianorum adeo!)
nomina esse: ultimam, scil. tyrotarichi patinam Dieterich Pulo.
75. 109 saturam interpretatur. Ceterum cf. ad Att. IV 8a, 1.
XIV 16, 1. pompilum Rutilius (idem infra scripsi, ubi po-
lypum Med.) popillium Med. polypum Corradus popel-
lum Bue thynnarium Rutilius (cantharus Mendelssohn
naritam Fr. Schoell). Immo ne unum quidem denarium se
in olla habere lamentatus erat Paetus (cf. 18, 4). miniani
cod., corr. Lambinus: tenet illud Mendelssohn.

III

Cicero Phil. II 27, 66 'in eius igitur uiri copias
cum se subito ingurgitasset, exultabat gaudio, per-
sona de mimo: modo egens, repente diues.'

Cf. Cicero pro Quinctio 17, 55 'uetus est de scurra multo
facilius diuitem quam patrem familias fieri posse.' Petronius
c. 80:

'grex agit in scaena mimum: pater ille uocatur,
filius hic, nomen diuitis ille tenet.
mox ubi ridendas inclusit pagina partes,
uera redit facies, dum simulata perit.'

(In v. 3 pro pagina expectes capsula: reponerentur enim
in capsula chartae, quae scriptas partes exhibebant, cum per-
acta fabula esset. machina ci. Bue pergula nescio quis)

IV

Cicero pro Caelio 27, 64 'uelut haec tota fabula
ueteris et plurimarum fabularum poetriae quam est
sine argumento! quam nullum inuenire exitum potest!
. . . mimi ergo est iam exitus, non fabulae: in quo
cum clausula non inuenitur, fugit aliquis e

manibus, deinde scabilla concrepant, aulaeum tollitur.' Cf. XXX.

V

Fátuus homo post quám rem habere coépít, est emórtuus.

V—VII Cicero de orat. II 67, 273 'acutum etiam illud est, cum ex alterius oratione aliud excipias atque ille nult . . . sunt etiam illa subabsurda, sed eo ipso nomine saepe ridicula, non solum mimis perapposita, sed etiam quodam modo nobis. [1—5] Genus hoc lenius et, ut dixi, mimicum, sed habet non numquam aliquid etiam apud nos loci, ut uel non stultus quasi stulte cum sale dicat aliquid.' Laberii esse fr. VII suspicatur Bergkii annall. philoll. 1870 p. 845, et cogitavit de eiusdem poetae Aquis caldis Vsenerus.

fatuus homo *septenarii initio scripsi*. homo fatuus *ω*, quod lacuna indicata olim prioris senarii frustum esse statuebam emortuus *Lambinus* mortuus *ω*

VI

. . . . . quid est tibi ísta mulier? — 'Vxor. — Similís medius fídus.

Disposuit et explicavit Lachmannus in Lucr. 227.

VII

<Is> quám diu ad aquas fúit, numquam est mórtuus. 5

quod diu *Lag. 2. 36* aquam *Lag. 2. 36* Fortasse non umquam aut pro illo fuit vel uixit vel mansit scribendum emortuus *Lambinus* quam diu ad aquas f., numquam quisquam (iste numquam *Bue*) est mortuus *Bergkii*

VIII

Varro apud Augustinum de civ. dei IV 22 'ex eo enim poterimus, inquit, scire quem cuiusque causa deum inuocare atque aduocare debeamus: ne facia-

mus, ut mimi solent, et optemus a Libero aquam, a Lymphis uinum.'

Ibidem VI 1 'ne absurditate turpissima, qualis ioculariter in mimo fieri solet, peteretur a Libero aqua, a Lymphis uinum . . . quod cum fit ab scientibus mimis, digne ridentur in theatro.'

IX

. . . . . o dominum aequum ét bonum!

Suetonius Oct. 53 'domini appellationem ut maledictum et opprobrium semper exhorruit. cum spectante eo ludos pronuntiaturum esset in mimo: o dominum' e. q. s. 'et uniuersi quasi de ipso dictum exultantes comprobassent, et statim manu uultuque indecoras adulationes repressit et insequenti die grauissimo corripuit edicto.' Idem narrat Orosius VI 22.

X

- 7 Vopiscus Aureliani c. 42 'ut bene dictum sit a quodam mimico scurra Claudii huius temporibus, in uno anulo bonos principes posse perscribi atque depingi.'

Vnde versus effecit Salmasius hos: in anulo uno principes possunt boni Scribi atque pingi. Aliter transpositis verbis alia effici possunt.

XI

- 8 Iulius Capitolinus de vita M. Antonini 29 'crimini ei datum est quod adulteros uxoris promouerit Tertullum et Vtilium et Orphitum et Moderatum ad uarios honores, cum Tertullum et prandentem cum uxore deprehenderit. de quo mimus in scaena praesente Antonino dixit: cum stupidus nomen adulteri uxoris a seruo quaereret et ille diceret ter Tullus et adhuc stupidus quaereret, respondit ille: iam tibi

dixi ter Tullus dicitur.' Stupidi Graeci comme morantur in CIL VI 1063 sq.

Mimus fortasse Marullus fuit, cuius vide fr. II.

Fortasse exitus versus hic fuit: iam tibi dixi ter, Tullus fuit; nam neque ter Tullus neque dixi ter separanda numeris esse sentio.

XII

<Vos> uili uultis emere et caro uendere.

Augustinus de trinit. XIII 3 'unde illa cuiusdam mimi facetissima praedicatur urbanitas, qui cum se promisisset in theatro quid in animo haberent et quid uellent omnes aliis ludis esse dicturum, atque ad diem constitutam ingenti expectatione maior multitudo conflueret, suspensis et silentibus omnibus dixisse perhibetur: uili uultis emere et caro uendere. In quo dicto leuissimi scaenici omnes tamen conscientias inuenerunt suas, eique uera ante oculos omnium constituta et tamen inprovisa dicenti admirabili fauore plauserunt.'

[XIII]

Iulius Capitolinus de Maximinis duobus c. 9 'cum immortalem se prope crederet ob magnitudinem corporis uirtutisque, mimus quidam in theatro praesente illo dicitur uersus Graecos dixisse, quorum haec erat Latina sententia: et qui ab uno non potest occidi, a multis occiditur. elephans grandis est et occiditur, leo fortis est et occiditur, tigris fortis est et occiditur: caue multos, si singulos non times. et haec imperatore ipso praesente iam dicta sunt. sed cum interrogaret amicos, quid mimicus scurra dixisset, dictum est ei quod antiquos uersus cantaret contra homines asperos scriptos; et ille, ut erat Thrax et barbarus, credidit.']

XIV

Cicero de orat. II 61, 251 'atque hoc etiam animaduertendum est, non esse omnia ridicula faceta. quid enim potest esse tam ridiculum quam sannio est? ore, uultu, imitandis moribus, uoce, denique corpore ridetur ipso. salsum hunc possum dicere atque ita, non ut eius modi oratorem esse uelim, sed ut mimum.' ('imitandis moribus' incl. Harnecker) Cf. II et Nonius p. 61 v. sanniones. Zielinski quaest. com. 57.

XV

Nonius 6, 25 'caluitur dictum est frustratur, tractum a caluis mimicis, quod sint omnibus frustratui.'

XVI

Horatius epist. I 18, 10 'alter in obsequium plus aequo pronus et imi Derisor lecti sic nutum diuitis horret, Sic iterat uoces et uerba cadentia tollit, Vt puerum saeuo credas dictata magistro Reddere uel partis mimum tractare secundas.' Cf. XVII.

XVII

10 . . . . . sálua res: cantát senex.

Festus p. 326 M. 'salua res . . . . . senex quare parasiti Apollonis in scaena dictitent, causam Verrius in l. V., quorum prima est P littera, reddidit. quod C. Sulpicio C. Fuluios cos., M. Calpurnio Pisone pr. urb. faciente ludos subito ad arma exierint nuntiato aduentu hostium uictoresque in theatrum redierint solliciti, ne intermissi religionem adferrent instaurandique essent: inuentum esse ibi C. Pomponium libertinum mimum magno natu, qui ad tibicinem saltaret. itaque gaudio non interruptae religionis editam uocem nunc quoque celebrari. at in hoc libro refert Sinni Capitonis uerba, quibus eos ludos Apollinares Claudio et Fuluios cos. factos dicit ex

libris Sibyllinis et uaticinio Marcii uatis institutos, nec nominatur ullus Pomponius: ridiculeque de ipsa appellatione parasitorum Apollinis hic causam reddit, cum in eo praeterisset. ait enim ita appellari, quod C. Volumnius, qui ad tibicinem saltarit, secundarum partium fuerit, qui fere omnibus mimis parasitus inducatur.' Cf. XVI. Servius Verg. Aen. III 279 'nam cum Romani iracundia matris deum laborarent et eam nec sacrificiis nec ludis placare possent, quidam senex statutis ludis circensibus saltauit, quae sola fuit causa placationis, unde et natum prouerbum est: omnia secunda, saltat senex.' Adde Macrobi Sat. I 17, 25 sqq. Factum est quod narravit Verrius P. Sulpicio Galba Cn. Fulvio coss. anno 543/211, M. Calpurnio Pisone praetore urbano ludos Apollinares curante anno praeterito Ap. Claudio Pulchro Q. Fulvio Flacco coss. primum institutos, quo ipso anno parasitos Apollinis, h. e. artificum scaenicorum sodalitatem, institutos esse coniecit Merkelius ad Ovidii fast. p. CCXXXIV. Suspisor non in scaena, sed in cena parasitos istos Apollinis proverbio illo usos fuisse, cum re bene gesta epulis se recrearent.

XVIII

cata carisa

Placidus CGL V 15 (cf. p. 52) G. 'carisa, uetus lena percallida, unde et in mimo fallaces ancillae catacarisia (catacarisiae p. 52) appellabantur.' Cf. V 596 IV 28 G. Loewii Prodr. 304 sqq. H. Jordan Krit. Beitr. 80 sqq.

catae carisae *Hildebrandus*

XIX

strutheum

Festus p. 313 M. 'strutheum in mimis praecipue uocant obscenam partem uirilem, a salacitate uidelicet passeris, qui Graece struthos dicitur.' Cf. schol. Iuvenal. VI 66.

XX

familiares

Seneca epist. V 6 (47), 14 'dominum patrem familiae adpellauerunt' (maiores nostri), 'seruos, quod etiam in mimis adhuc durat, familiares.' Cf. Macrobius Sat. I 11, 11.

XXI

ingluviae

Gloss. Amplon. CGL V 367 G. 'in mimo ingluui tantum ad mimarios et mimographos pertinet.'

XXII

monopticus

Scalig. gloss. in CGL V 603 G. 'monopticus, m

XXIII

exodiarius

Placidus CGL V 67 G. 'exodiarius, in mimis delectabilis.' Cf. Loewii gloss. nominum p. 84.

XXIV

podarius

Gl. Scal. in CGL V 608 G. 'podarius, inter n

XXV

ludosi.

Gloss. Vatic. in CGL IV 112, 7. 9 V 464 G. 'mimosi.' (ludos, mimos IV 112, 7)

XXVI

choragium

Gloss. Paris. p. 284 H. 'choragium ornatus m est tiara.' Cf. Pauli Festus p. 52 M. 'choragium, inst scenarum.' Diversa est glossa in CGL IV 45, 6 V 59

XXVII

choraula

Gloss. Vatic. CGL IV 44 G. 'choraula, mimus.' 594 G. 'choraula, iocularius.' Sang. 'coraula mimus, Plura collegit Hildebrandus.

XXVIII

strigio

Gloss. Scal. in CGI V 610 G. 'strigio, mimarius scenicus.'
An strio vel istrio, i. e. histrio?

XXVIII^a

Varro de l. l. VI 61 'dico . . . hinc appellatum
dictum in mimo ac dictiosus.'

XXIX

Augustinus de civ. dei VI 7 'numquid Priapo
mimi, non etiam sacerdotes enormia pudenda fe-
cerunt? an aliter stat adorandus in locis sacris quam
procedit ridendus in theatris?' Cf. XIX. Seneca nat.
qu. I 16, 1 'Hostius fuit Quadra obscenitatis in scae-
nam usque productae' e. q. s.

Eadem fere 'numquid enim Priapo mimi ac poetae, non
etiam sacerdotes' e. q. s. habet Boethius de dis et praesen-
sionibus in scholl. Cicer. ed. Orelli II p. 392, 37.

XXX

Seneca epist. 114, 6 'qui' (Maecenas) 'in omni
publico coetu sic adparuerit, ut pallio uelaretur caput
exclusis utrimque auribus, non aliter quam in mimo
fugitiui diuitis solent.' Cf. III et IV.

diuitis Lipsius, Bue dinites Bamberg. dautes Argent.
milites Hauptius Herm. VII 182.

XXXI

Ovidius trist. II 497 sqq. 'quid si scripsissem mimos
obscena iocantes, Qui semper ficti crimen amoris habent?

In quibus assidue cultus procedit adulter, Verbaque dat stulto callida nupta uiro. Nubilis hos uirgo matronaque uirque puerque Spectat, et ex magna parte senatus adest. Nec satis incestis temerari uocibus aures: Assuescunt oculi multa pudenda pati. Cumque fefellit amans aliqua nouitate maritum, Planditur et magno palma fauore datur.'

Cf. Valerius Maximus II 6, 7 Ael. Lampridius in vita Helio-
gabali c. 25 Minucius Felix 37, 12. Cyprianus ad Donatum
c. 8. Alia testimonia similia vide in Grysari l. l. 18 sq.

XXXII

Arnobius adv. nat. IV 36 'etiam mimis et scur-
libus ludicris sanctissimorum personae interponuntur
deorum . . . iocularibus feriuntur cauillationibus nu-
mina, conclamant et assurgunt theatra, caeuae omnes
concrepant fragoribus atque plausu.'

XXXIII

Arnobius adv. nationes VII 33 'mimis nimirum di
gaudent, et illa uis praestans neque ullis hominum
comprehensa naturis libentissime commodat audiendis
his auris, quorum symplegmatibus plurimis inter-
mixtos se esse derisionis in materiam norunt. de-
lectantur, ut res est, stupidorum capitibus rasis,
salapittarum sonitu atque plausu, factis et
dictis turpibus, fascinorum ingentium rubore'
e. q. s.

Conferri iussit Bue Aristophanis nub. 537 sqq.

XXXIV

Seneca controu. II 4 (12) p. 154 M. 'uere mimicae nuptiae, in quibus ante in cubiculum riuialis uenit quam maritus.'

nuptiae, in Madyicus nustis, nustus, nostis, natis codd. Cf. Iuuenalis VI 44.

XXXV

Seneca de breuitate uitae 12, 8 'i nunc et mimos multa mentiri ad exprobrandam luxuriam puta. plura mehercules praetereunt quam fingunt et tanta incredibilium uitiorum copia ingenioso in hoc unum saeculo processit, ut iam mimorum arguere possimus negligentiam.'

Mimum Vespasiano praesente in Marcelli theatro actum narrat Plutarchus de soll. anim. 19 p. 973 E. 'Ex Atellana mimove aut comoedia' sumptum a Frontone fer. Als. 3 p. 226 Nab. de Hadriano senarii frustum

. prándiorum opíorum esorem óptimum coniecit Bue mus. Rhen. 35, 394.

Idem in actis martyrum Theodorici Ruinart opera ac studio collectis (Veronae 1731 p. 236 sq.) quae de Sancto Genesio 'magistro mimithymelae artis' Christiana mysteria per mimos irridente narrantur indicavit. Sed et haec et alia, quibus mimorum lascivia describitur, testimonia hic, ubi non id agitur, ut generis universi natura et historia adumbretur, praetereunda esse censi.

INDEX POETARVM

Fabulae Palliatae

Aquilius p. 38	Luscius Lanuvinus p. 96
Atilius p. 37	T. Maccius Plautus
Caecilius Statius p. 40	Cn. Naevius p. 6
Quintipor Clodius (<i>Varronis</i>	Plautius (<i>Gell.</i> III 3, 10)
<i>sat. fr.</i> 59 <i>B. et epistula ad</i>	M. Pomponius Bassulus (<i>cf.</i>
<i>Fufum</i> p. 259 <i>R. cf. Bueche-</i>	<i>Ritschellus opusc.</i> IV 16 <i>sqq.</i>
<i>lerus mus. Rhen.</i> 14, 447)	<i>Buechelerus carm. lat. epigr.</i> I
Q. Ennius p. 5	n. 97)
Fundanius (<i>Hor. sat.</i> I 10, 42)	P. Terentius Afer
Aristius Fuscus 'scriptor co-	Trabea p. 36
moediarum' (<i>Porphyrio Hor.</i>	Sextus Turpilius p. 98
<i>epist.</i> I 10)	Vatronius p. 131 (<i>Buechelerus</i>
Iuuentius p. 94	<i>mus. Rhen.</i> 33, 310)
Licinius Imbrex p. 39	Vergilius Romanus (<i>Plin. epist.</i>
Livius Andronicus p. 4	VI 21)

Togatae

L. Afranius p. 193	Antonius Rufus? <i>ibid.</i>
T. Quinctius Atta p. 188	Titinius p. 157
Aelius Lamia? <i>Pseudoacr. Hor.</i>	
a. p. 288	

Trabeatae

- C. Melissus (*Suet. de gramm.*
ill. 21 *cf. schol. Hor. a. p.* 288)

Atellanae

Aprissius (?) p. 332	Mummius p. 331
L. Cornelius Sulla (<i>Athen.</i> VI	Novius p. 307
p. 261 <i>c. cf. Welckerus de trag.</i>	L. Pomponius Bononiensis
<i>Gr.</i> 1362)	p. 269

Mimi

Aemilius Severianus, Tarraco-	Lentulus <i>p.</i> 371
nensis (<i>CIL</i> II <i>n.</i> 4092)	Lucilius <i>p.</i> 373
Atticus (<i>Martialis</i> II 7, 3)	Marullus <i>p.</i> 373
Catullus <i>p.</i> 370	Publilius Syrus <i>p.</i> 368
Hostilius <i>p.</i> 372	Valerius <i>p.</i> 367
Decimus Laberius <i>p.</i> 339	

INDEX FABVLARVM

Palliatae

ACHARISTIO Plauti	CALCEOLVS Plauti
ACONTIZOMENOS Naevi	CANEPHORVS Turpili
ADDICTVS Plauti	CAPTIVI Plauti
ADELPHOE Terenti	CARBONARIA Naevi Plauti
ADELPH . . Anonymi <i>p.</i> 131	CASINA Plauti
AETHRIO* Caecili	CAVPVNCVLA* Enni
AGITATORIA Naevi	CESISTION (†) Plauti (CACI-
AGROECVS Plauti (?)	STION <i>Ritscheli</i> <i>Parerg.</i> 151
AGRYPNVNTES Naevi	COCISTRIO <i>Loewius</i> <i>Prodrom.</i>
AMPHITRVO Plauti	291)
ANAGNORIZOMENE Iuventi	CHALCIA Caecili
<i>p.</i> 94	CHRYSION Caecili
ANDREA Caecili	CISTELLARIA Plauti
ANDRIA Terenti	CLAMIDARIA <i>i. e.</i> CHLAMY-
ANDROGYNOS Caecili	DARIA Naevi
ANVS Plauti (?)	COLAX Naevi Plauti
APPELLA Naevi	COMMORIENTES Plauti (?)
ARIOLVS Naevi	COMMOTRIA* Naevi
ARTEMIO Plauti	CONDALIVM Plauti (?)
ASINARIA Plauti	CORNICVLA (<i>an</i> CORNICV-
ASOTVS Caecili	LARIA?) Plauti
ASTIOLOGA* Naevi	COROLLARIA Naevi
ASTRABA Plauti (?)	CVRCVLIO Plauti
AVLVLARIA Plauti	DARDANVS Caecili
BACARIA Plauti (<i>cf.</i> <i>Loewius</i>	DAVOS Caecili
<i>Prodr.</i> 292)	DEMANDATI Caecili
BACCHIDES Plauti	DEMENTES Naevi
BIS COMPRESSA Plauti (?)	DEMETRIVS Naevi Turpili
BOEOTIA Aquili <i>an</i> Plauti?	DEMIVRGVS Turpili
<i>p.</i> 38	DOLVS Naevi
BOETHVNTES Turpili	DYSCOLVS Plauti (?)
BVRRA Vatroni (<i>cf.</i> <i>Bueche-</i>	EPHESIO Caecili
<i>lerus mus. Rhen.</i> 33, 310 <i>cf.</i>	EPICLEROS Caecili Turpili
<i>CGL</i> V 8, 20. 51, 3)	EPIDICVS Plauti
CAECVS <i>vel</i> PRAEDONES	EPISTATHMOS Caecili
Plauti	EPISTVLA Caecili

- EVNVCHVS Terenti
 EX HAVTV HESTOS Caecili
 EXVL Caecili
 FAENERATOR (= OBOLO-
 STATES) Caecili
 FAENERATRIX (s. FENERA-
 TRIX) Plauti
 FALLACIA Caecili
 FIGVLVS Naevi
 FRETVM Plauti (?)
 FRIVOLARIA Plauti
 FVGITIVI Plauti
 GAMOS Caecili
 GEORGOS Anonymi p. 131
 GLADIOLVS Livi
 GLAVCOMA Naevi
 GVMINASTICVS Naevi
 HARPAZOMENE Caecili
 HEAVTON TIMORVMENOS
 Terenti (cf. *Dziatzko mus.*
Rhen. 27, 159 sqq.)
 HECYRA Terenti
 HETAERA Turpili
 HETVLVS Plauti
 HYDRIA Anonymi p. 131
 HYMNIS Caecili
 HYPOBOLIMAEVS (= SVB-
 DITIVOS) Caecili
 HYPOBOLIMAEVS AESCHI-
 NVS Caecili
 HYPOBOLIMAEVS CHAERE-
 STRATVS Caecili
 HYPOBOLIMAEVS RASTRA-
 RIA Caecili
 IMBRII Caecili
 KARINE Caecili
 LAMPADIO Naevi
 LEMNIAE Turpili
 LENONES GEMINI Plauti (?)
 LEON Naevi (*Gell. III 3, 15*)
 LEVCADIA Turpili
 LINDIA Turpili
 LIPARGVS? (LVPERCVS *con-*
ieci HARPAGVS *Loewius*
Prodr. 292 cf. Ritscheli
opusc. II 729 sqq. LEPAR-
 GVS *Buechelerus apud Win-*
terum) Plauti
 LVDIVS Livi
 MENAECHMI Plauti
 MERCATOR Plauti
 MERETRIX Caecili
 MILES GLORIOSVS Plauti (cf.
Fleckeisenus mus. Rhen. 14,
628 sq. A. Riese ibid. 22, 303 sq.)
 MISOGYNOS Atili p. 37
 MOSTELLARIA Plauti
 NAGIDO Naevi
 NAVCLERVS Caecili
 NAVTAE? Naevi
 NEAERA Licini p. 39
 NERVOLARIA Naevi Plauti
 NOTHVS NICASIO Caecili
 OBOLOSTATES (= FAENE-
 RATOR) Caecili
 PAEDION Turpili
 PAELEX Naevi
 PAGON? Plauti (cf. *coroll.*
CIII sq. Ritscheli
Parerg. 151
opusc. II 731 Loewius Prodr.
292)
 PANCRATIASTES Enni
 PARASITVS MEDICVS Plauti
 PARASITVS PIGER Plauti
 PARATERVSA Turpili
 PATRVOS (= POENVLVS)
 Plauti
 PAVSIMACHVS Caecili
 PERSA Plauti
 PERSONATA Naevi
 PHASMA Plauti (= MOSTEL-
 LARIA) Luscii p. 96
 PHILOPATOR Turpili
 PHILVMENA Caecili
 PHORMIO Terenti
 PLOCINVM Plauti
 PLOCIVM Caecili
 POENVLVS Plauti
 POLVMENI Caecili
 PORTITOR Caecili
 PRAEDONES Plauti (cf. *CAE-*
CVS)

PROGAMOS Caecili	SYMBOLVM Caecili
PROJECTVS Naevi	SYNARISTOSAE Caecili
PSEVDVLVS (an PSEVDO-	SYNEPHEBI Caecili
LVS?) Plauti	SYRACVSII Caecili
PVGIL Caecili	TARENTILLA Naevi
QVADRIGEMINI Naevi	TECHNICVS Naevi
RVDENS Plauti	TESTICVLARIA Naevi
SATVRIO Plauti	THENSARVS Lusci p. 96
SCEMATICVS? (cf. <i>Ritschellius</i>	THRASYLEON Turpili
<i>Parerg.</i> 168 sq.) Plauti	TITTHE Caecili
SITELLITERGVVS? (SVILLI-	TRIBACELVS* Naevi
TERGVVS <i>Buechelerus</i>) Plauti	TRIGEMINI Plauti
SORTIENTES = CASINA	TRINVMVVS Plauti
Plauti	TRIPHALLVS Naevi
STALAGMVS* Naevi	TRIVMPHVS Caecili
STICHVS Plauti	TRVCVLENTVS Plauti
STIGMATIAS Naevi	TVNICVLARIA Naevi
SVBDITIVOS = HYPOBOLI-	VERPVS* Livi
MAEVS Caecili	VIDVLARIA Plauti

Togatae

ABDVCTA Afrani	FRATRIAE Afrani
AEDILICIA Attae	FVLLONIA Titini
AEQVALES Afrani	GEMINA Titini
AQVAE CALDAE Attae	GRATVLATIO Attae
AVCTIO Afrani	HORTENSIVS Titini
AVGVR Afrani	IDA (?) Afrani
BARBATVS (?) Titini	INCENDIVM Afrani
BRVNDISINAE Afrani	INIMICI Afrani
BVCCO ADOPTATVS Afrani(?)	INSVBRA* Titini p. 183
cf. p. 274	IVRISPERITA Titini
CAECVS Titini	LIBERTVS Afrani
CINERARIVS Afrani	LVCVBRATIO Attae
COMPITALIA Afrani	MARITI Afrani
CONCILIATRIX Attae	MATERTERAE (an MATER-
CONSOBRINI Afrani	TERA?) Attae
CRIMEN Afrani	MATERTERAE Afrani
DEDITIO Afrani	MEGALENSIA Attae Afrani
DEPOSITVM Afrani	NVRVS Attae*
DIVORTIVM Afrani	OMEN Afrani
EMANCIPATVS Afrani	PANTELIVS* Afrani
EPISTVLA Afrani	POMPA Afrani
EXCEPTVS Afrani	PRIVIGNA Titini
FERENTINATIS (= PSAL-	PRIVIGNVS Afrani
TRIA) Titini	PRILIA* Titini

PRODIGVS Afrani
 PRODITVS Afrani
 PROMVS Afrani
 PROSA (?) Afrani
 PSALTRIA sive FERENTI-
 NATIS Titini
 PVRGAMENTVM Afrani
 QVINTVS Titini
 REPVDIATVS Afrani
 SATVRA Attae
 SELLA Afrani
 SETINA Titini
 SIMVLANS Afrani
 SOCRVS Attae

SORORES Afrani
 SVPPlicatio Attae
 SVSPECTA Afrani
 TACTVS Afrani
 TEMERARIVS Afrani
 THAIS Afrani
 TIBICINA Titini
 TIRO PROFICISCENS Attae
 TITVLVS Afrani
 VARVS* Titini
 VELITERNA Titini
 VIRGO Afrani
 VOPISCVS Afrani

Atellanae

ADELPHI Pomponi
 AEDITVMVS Pomponi
 AGAMEMNO SVPOSITVS
 Pomponi
 AGRICOLA Novi
 ALEONES Pomponi
 ANDROMACHA Novi
 ANVLVS POSTERIOR Pom-
 poni
 ARIADNE Pomponi *Porphyr.*
ad Hor. a. p. 220 cf. Welcke-
rus de trag. Gr. 1363, Vahle-
nius mus. Rhen. 16, 473
 ARMORVM IVDICIVM Pom-
 poni
 ARVSPEX vel PEXOR RV-
 STICVS* Pomponi
 ASINA Pomponi
 ASINVS* Novi
 [ATALANTE Pomponi *Porph.*
ad Hor. a. p. 220 cf. Welcke-
rus de trag. Gr. 1363]
 AVCTORATVS (cf. BVCCO
 AVCTORATVS) Pomponi
 AVGVR Pomponi
 AVTONOE Anonymi *Iuven.*
 VI 71
 BVBLCVS CERDO Novi
 BVCCO ADOPTATVS Pomponi

BVCCO AVCTORATVS (cf.
 AVCTORATVS) Pomponi
 BVCCVLVS Novi
 CAMPANI Pomponi
 CAPELLA Pomponi
 CITHARISTA* (an HETAE-
 RISTA?) Pomponi
 COLLEGIVM Pomponi
 CONCHA Pomponi
 CONDICIONES Pomponi
 CRETVLA vel PETITOR Pom-
 poni
 DAPATICI Novi
 DECVMA Pomponi Novi
 DECVMA FVLLONIS Pomponi
 DIVES* Pomponi
 DOTALIS* Pomponi
 DOTATA Pomponi Novi
 DVO DOSSENNI Novi
 ECVLEVS Novi
 ERGASTILVS* Pomponi
 EXODIVM Novi
 FICTOR Novi
 FVLLONES Pomponi Novi
 FVLLONES FERIATI Novi
 FVLLONICVM Novi
 FVNVS Novi
 GALLI TRANSALPINI Pom-
 poni

- GALLINARIA Novi
 GEMINI Novi
 HERCVLES COACTOR Novi
 HERES PETITOR Pomponi
 HETAERA Novi
 HIRNEA PAPPI Pomponi
 KALENDAE MARTIAE Pomponi
 LAR FAMILIARIS Pomponi
 LENO Pomponi
 LIGNARIA Novi
 MACCI GEMINI Pomponi
 MACCI GEMINI PRIORES (?) Pomponi
 MACCVS Pomponi Novi
 MACCVS COPO Novi
 MACCVS EXVL Novi
 MACCVS MILES Pomponi
 MACCVS SEQUESTER Pomponi
 MACCVS VIRGO Pomponi
 MALALIS Pomponi
 MALIVOLI Novi
 MANIA MEDICA Novi
 MARSVPPIVM (= VACCA) Pomponi
 MARSYA Pomponi
 MEDICVS Pomponi
 MEVIA Pomponi p. 284
 MILITES POMETINENSES Novi
 MORTIS ET VITAE IVDICIUM Novi
 MVNDA Pomponi
 NVPTIAE Pomponi
 OPTIO Novi
 PACILIVS* Novi
 PAEDIVM Novi
 PANNVCEATI Pomponi
 PAPPVS AGRICOLA Pomponi
 PAPPVS PRAETERITVS Pomponi Novi
 PARCI Pomponi
 PARCVS Novi
 PATRVOS Pomponi
 PETITOR (= CRETVLA) Pomponi
 PEXOR RVSTICVS* (= ARV-SPEX) Pomponi
 PHILOSOPHIA Pomponi
 PHOENISSAE Novi
 PICTORES* Pomponi
 PICVS Novi
 PISCATORES Pomponi
 PISTOR Pomponi
 PLACENTA Pomponi
 PORCETRA Pomponi
 PRAECO POSTERIOR Pomponi
 PRAEFECTVS MORVM Pomponi
 PROSTIBVLVM Pomponi
 PYTHO GORGONIVS* Pomponi
 QVAESTIO Novi
 QVINQVATRVS Pomponi
 RVSTICVS Pomponi
 SANNIONES Novi
 SARCVLARIA Pomponi
 SATVRA Pomponi
 SISYPHVS Pomponi *Porphyr. ad Hor. a. p. 220 cf. Welckerus de trag. Gr. 1363*
 SPONSA PAPPI Pomponi
 SVRDVS Novi
 SYNEPHEBI Pomponi
 SYRI Pomponi
 TABELLARIA Novi (*an Naevi?*)
 TOGVLARIA Novi
 TRIPERTITA Novi
 VACCA vel MARSVPPIVM Pomponi
 VERNIONES (?) Pomponi
 VERRES AEGROTVS Pomponi
 VERRES SALVOS* Pomponi
 VINDEMIATORES Novi
 VIRGO PRAEGNANS Novi
 ZONA Novi

Mimi

ALEXANDREA Laberi	LASERPICIARIVS Anonymi
ANNA PERANNA Laberi	p. 374
AQVAE CALDAE Laberi	LATE LOQVENTES Laberi
ARIES Laberi	LAVREOLVS Catulli p. 370
AVGVR Laberi	MVRMVRCO* Publili
AVVLV LARIA Laberi	NATAL Laberi
BELONISTRIA Laberi	NECYOMANTIA Laberi
CACOMNEMON Laberi	NVPTIAE Laberi
CAECVLI Laberi	PARILICH* Laberi
CANCER Laberi	PAVPERTAS Laberi
CARCER Laberi	PHASMA Catulli p. 371
CATINENSES Lentuli p. 71	PHORMIO Valeri p. 367
CATVLARIVS Laberi	PISCATOR Laberi
CENTONARIVS Laberi	PVTATORES Publili
COLAX Laberi	RESTIO Laberi
COLORATOR Laberi	SALINATOR Laberi
COMPITALIA Laberi	SATVENALIA Laberi
COPHINVS Laberi	SCYLAX Laberi
CRETENSIS Laberi	SEDIGITVS Laberi
EPHEBVS Laberi	SORORES Laberi
FABA Anonymi p. 374	STAMINARIAE Laberi
FVLLO Laberi	STRICTVRAE Laberi
GALLI Laberi	TAVRVS Laberi
GEMELLI Laberi	TVSCA Laberi
HETAERA? Laberi	TVTOR Anonymi p. 374
IMAGO Laberi	VIRGO Laberi
LACVS AVERNVS Laberi	

[illegible]

872.08 .R483 C.3
Scaenicae romanorum poeAGQ2743
Stanford University Libraries

3 6105 045 007 221

CECIL H. GREEN LIBRARY
STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
STANFORD, CALIFORNIA 94305-6004

(650) 723-1493

grncirc@sulmail.stanford.edu

All books are subject to recall.

DATE DUE

DEC - 6 2000

DEC 4 2000

